

II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2021/2139,

4. juuni 2021,

millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2020/852, kehtestades tehnilised sõelumiskriteeriumid, millega määratakse kindlaks, millistel tingimustel võib majandustegevust pidada kliimamuutuste leevendamisele või nendega kohanemisele oluliselt kaasa aitavaks, ja mille alusel otsustatakse, ega see majandustegevus ei kahjusta oluliselt muid keskkonnanäesmärke

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2020. aasta määrust (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 10 lõiget 3 ja artikli 11 lõiget 3,

ning arvestades järgmist:

- (1) Määrusega (EL) 2020/852 on kehtestatud üldine raamistik, mille alusel määratakse kindlaks, kas majandustegevust võib pidada keskkonناسäästlikuks, et teha kindlaks investeeringu keskkonناسäästlikkuse määr. Kõnealust määrust kohaldatakse liidu või liikmesriikide kehtestatud meetmete suhtes, millega nähakse ette turuosalistele või emitentidele esitatavad nõuded seoses selliste finantstoodete või äriühingute võlakirjadega, mida pakutakse keskkonناسäästlikena, finantsturu osaliste suhtes, kes pakuvad finantstooteid, ning ettevõtjate suhtes, kellel on kohustus avaldada muud kui finantsteavet kajastav aruanne või muud kui finantsteavet kajastav konsolideeritud aruanne vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/34/EL ⁽²⁾ artiklile 19a või 29a. Ettevõtjad või avaliku sektori asutused, keda määrus (EL) 2020/852 ei hõlma, võivad kõnealust määrust samuti vabatahtlikult kohaldada.
- (2) Määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 3 ja artikli 11 lõike 3 kohaselt peab komisjon võtma vastu delegeeritud õigusaktid, et kehtestada tehnilised sõelumiskriteeriumid, millega määratakse kindlaks, millistel tingimustel majandustegevust võib pidada kliimamuutuste leevendamisele või nendega kohanemisele oluliselt kaasa aitavaks, ning kehtestama iga kõnealuse määruse artiklis 9 sätestatud asjaomase keskkonnanäesmärgi puhul tehnilised sõelumiskriteeriumid, mille alusel tehakse kindlaks, ega see majandustegevus ei kahjusta oluliselt ühte või mitut neist keskkonnanäesmärkidest.
- (3) Vastavalt määruse (EL) 2020/852 artikli 19 lõike 1 punktile h tuleb tehniliste sõelumiskriteeriumide kehtestamisel võtta arvesse asjaomase majandustegevuse ja sektori laadi ja ulatust ning seda, kas majandustegevuse näol on tegemist määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevusega või kõnealuse määruse artiklis 16 osutatud toetava tegevusega. Selleks et tehnilised sõelumiskriteeriumid vastaksid tegelikult ja tasakaalustatult määruse (EL) 2020/852 artikli 19 nõuetele, tuleks need kehtestada kvantitatiivse piirmäära või miinimumnõudena, olukorra suhtelise paranemisena, kvalitatiivsete näitajate nõuete kogumina, protsessi- või tegevuspõhiste nõuete või majandustegevuse laadi täpse kirjeldusena, kui see tegevus võib tänu oma olemusele anda olulise panuse kliimamuutuste leevendamisse või nendega kohanemisse.

⁽¹⁾ ELT L 198, 22.6.2020, lk 13.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.6.2013, lk 19).

- (4) Tehniliste sõelumiskriteeriumidega, mille alusel tehakse kindlaks, kas majandustegevus aitab oluliselt kaasa kliimamuutuste leevendamisele või nendega kohanemisele, tuleks tagada, et majandustegevus mõjutab kliimaeesmärgi positiivselt või vähendab negatiivset mõju kliimaeesmärgile. Nende tehniliste sõelumiskriteeriumide puhul tuleks seega kehtestada piirmäärad või tulemused, mille majandustegevus peaks saavutama, et seda saaks pidada mõne kliimaeesmärgi saavutamisele oluliselt kaasa aitavaks. Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste sõelumiskriteeriumidega tuleks tagada, et majandustegevus ei avalda märkimisväärset negatiivset keskkonnamõju. Seega tuleks nende tehniliste sõelumiskriteeriumide puhul näha ette miinimumnõuded, millele majandustegevus peaks vastama, et seda saaks pidada keskkonناسäästlikuks.
- (5) Tehnilised sõelumiskriteeriumid, mille alusel tehakse kindlaks, kas majandustegevus aitab oluliselt kaasa kliimamuutuste leevendamisele või nendega kohanemisele ega kahjusta oluliselt ühtegi keskkonناسäästlikkust, peaksid vajaduse korral tuginema kehtivatele liidu õigusaktidele, parimatele tavadele, standarditele ja metoodikale, samuti rahvusvaheliselt tunnustatud avaliku sektori asutuste välja töötatud üldkasutatavatele standarditele, tavadele ja metoodikale. Kui konkreetse poliitikavaldkonna jaoks ei ole objektiivselt mõistlikke alternatiive, võivad tehnilised sõelumiskriteeriumid tugineda ka rahvusvaheliselt tunnustatud eraõiguslike üksuste välja töötatud üldkasutatavatele standarditele.
- (6) Võrdsete võimaluste tagamiseks tuleks samade majandustegevuse kategooriate suhtes iga kliimaeesmärgi puhul kohaldada samu tehnilisi sõelumiskriteeriume. Seetõttu on vaja, et võimaluse korral järgitaks tehniliste sõelumiskriteeriumide puhul Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1893/2006 ⁽³⁾ kehtestatud Euroopa Liidu majanduse tegevusalade statistilist klassifikaatorit (NACE Revision 2). Et ettevõtjatel ja finantsturu osalistel oleks majandustegevust, mille jaoks tuleks kehtestada tehnilised sõelumiskriteeriumid, lihtsam kindlaks teha, peaks majandustegevuse konkreetne kirjeldus sisaldama ka viiteid NACE koodidele, mida võib selle tegevusega seostada. Neid viiteid tuleks käsitleda soovituslikena ning need ei tohiks olla ülimuslikud tegevuse kirjelduses esitatud konkreetse määratluse suhtes.
- (7) Tehnilised sõelumiskriteeriumid, millega määratakse kindlaks, millistel tingimustel võib majandustegevust pidada kliimamuutuste leevendamisele oluliselt kaasa aitavaks, peaksid kajastama vajadust vältida kasvuhoonegaaside heite teket, vähendada sellist heidet või suurendada kasvuhoonegaaside sidumist ja süsinikdioksiidi pikaajalist säilitamist. Seepärast on asjakohane keskenduda kõigepealt nendele majandustegevustele ja sektoritele, millel on nende eesmärkide saavutamiseks suurim potentsiaal. Nende majandustegevuste ja sektorite valimisel tuleks lähtuda nende osast kasvuhoonegaaside koguheitest ning tõenditest nende potentsiaali kohta aidata kaasa kasvuhoonegaaside heite vältimisele, sellise heite vähendamisele või kasvuhoonegaaside sidumisele või toetada sellist vältimist, vähendamist, sidumist või pikaajalist säilitamist muu tegevuse raames.
- (8) Olelusringi jooksul tekkivate kasvuhoonegaaside heitkoguste arvutamise metoodika peaks olema usaldusväärne ja laialt kohaldatav ning seega edendama kasvuhoonegaaside heitkoguste arvutuste võrreldavust sektorite sees ja nende vahel. Seepärast on asjakohane nõuda sama arvutusmeetodit kõigi tegevuste puhul, kus selline arvutus on nõutav, võimaldades samal ajal piisavat paindlikkust üksustele, kes kohaldavad määrust (EL) 2020/852. Seega on olelusringi jooksul tekkivate kasvuhoonegaaside heitkoguste arvutamiseks kasulik komisjoni soovitus 2013/179/EL ning alternatiivina on võimalik kasutada standardeid ISO 14067 või ISO 14064-1. Kui alternatiivsed üldkasutatavad vahendid või standardid on eriti sobivad, et anda täpset ja võrreldavat teavet konkreetse sektori olelusringi jooksul tekkivate kasvuhoonegaaside heitkoguste arvutamise kohta (nagu hüdroenergiasektori vahend G-res ning info- ja kommunikatsioonisektori ETSI standard ES 203 199), tuleks sellised vahendid või standardid lisada asjaomase sektori jaoks täiendavate alternatiividena.
- (9) Hüdroenergiasektoris toimuva tegevuse olelusringi jooksul tekkivate kasvuhoonegaaside heitkoguste arvutamise metoodika peaks kajastama kõnealuse sektori eripära, sealhulgas uusi modelleerimismeetodeid, teaduslikke teadmisi ja kogu maailma reservuaaride empiirilisi mõõtmisi. Et võimaldada täpset aruandlust hüdroenergiasektori kasvuhoonegaaside heitkoguste avalduva netomõju kohta, tuleks lubada kasutada vahendit G-res, mis on avalikult tasuta kättesaadav ja mille on välja töötanud Rahvusvaheline Hüdroenergia Liit koostöös UNESCO ülemaailmsete keskkonnamuutuste osakonnaga.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1893/2006, millega kehtestatakse majanduse tegevusalade statistiline klassifikaator NACE Revision 2 ning muudetakse nõukogu määrust (EMÜ) nr 3037/90 ja teatavaid EÜ määrasid, mis käsitlevad konkreetseid statistikavaldkondi (ELT L 393, 30.12.2006, lk 1).

- (10) Info- ja kommunikatsioonisektoris toimuva tegevuse olusringi jooksul tekkivate kasvuhoonegaaside heitkoguste arvutamise meetodika peaks kajastama kõnealuse sektori eripära, eelkõige Euroopa Telekommunikatsioonistandardite Instituudi (ETSI) poolt info- ja kommunikatsioonisektoris olusringi hindamise läbiviimiseks tehtud tööd ja antud suuniseid. Seepärast tuleks lubada kasutada kõnealuse sektori kasvuhoonegaaside heitkoguste täpse arvutamise meetodikana ETSI standardit ES 203 199.
- (11) Teatavate tegevuste tehnilised sõelumiskriteeriumid põhinevad tehniliselt märkimisväärselt keerukatel elementidel ning nende kriteeriumide täitmise hindamine võib nõuda eksperditeadmisi ega pruugi olla investoritele jõukohane. Hindamise hõlbustamiseks peaks selliste tegevuste vastavust tehnilistele sõelumiskriteeriumidele kontrollima sõltumatu kolmas isik.
- (12) Määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktis i osutatud majandustegevuse võimaldamine ei aita iseenesest oluliselt kaasa kliimamuutuste leevendamisele. Aga selline tegevus mängib olulist rolli majanduse CO₂-heite vähendamisel, võimaldades otseselt muid vähese CO₂-heitega ja parema keskkonnatoimega tegevusi ellu viia. Seepärast tuleks kehtestada tehnilised sõelumiskriteeriumid majandustegevusele, millel on oluline roll sihttegevuse muutmisel vähese CO₂-heitega tegevuseks või sellega seotud kasvuhoonegaaside heite vähendamisel. Need tehnilised sõelumiskriteeriumid peaksid tagama, et neile vastav tegevus vastab määruse (EL) 2020/852 artiklis 16 sätestatud tingimustele, eelkõige tingimusele, et tegevus ei põhjusta sõltuvust varadest ja sellel on oluline positiivne keskkonnamõju.
- (13) Määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevusele ei ole veel tehnoloogiliselt ja majanduslikult teostatavat vähese CO₂-heitega alternatiivi, kuid selline tegevus toetab üleminekut kliimaneutraalsele majandusele. See võib mängida olulist rolli kliimamuutuste leevendamisel, vähendades oluliselt selle praegust suurt CO₂ jalajälge, muu hulgas aidates järk-järgult kaotada sõltuvust fossiilkütustest. Seepärast tuleks kehtestada tehnilised sõelumiskriteeriumid sellise majandustegevuse jaoks, kus nullilähedase CO₂-heitega lahendused ei ole veel teostatavad või kus nullilähedase CO₂-heitega lahendused on olemas, kuid nende ulatuslik kasutuselevõtt ei ole veel võimalik, ja kus on kõige suurem potentsiaal kasvuhoonegaaside oluliseks vähendamiseks. Need tehnilised sõelumiskriteeriumid peaksid tagama, et neile vastav tegevus vastab määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 sätestatud tingimustele, eelkõige tingimustele, et tegevuse kasvuhoonegaaside heitkoguste tase vastab sektori või tööstuse parimatele tulemustele ning et tegevus ei takista vähese CO₂-heitega alternatiivide väljatöötamist ja kasutuselevõttu ega too kaasa sõltuvust CO₂-mahukatest varadest.
- (14) Pidades silmas käimasolevaid läbirääkimisi ühise põllumajanduspoliitika üle ning selleks, et saavutada roheleppe keskkonna- ja kliimaeesmärkide saavutamiseks eri vahendite suurem sidusus, tuleks põllumajanduse tehniliste sõelumiskriteeriumide kehtestamine edasi lükata.
- (15) Metsad on kliimamuutuste tõttu üha suurema surve all; kliimamuutuste tõttu kasvab ka surve, mida avaldavad sellised olulised tegurid nagu kahjurid, haigused, äärmuslikud ilmastikunähtused ja metsatulekahjud. Muud surve-egurid tulenevad maapiirkondade hülgamisest, puudulikust majandamisest ja killustatusest maakasutuse muutumise tõttu, majandamise intensiivsuse suurenemisest kasvava nõudluse tõttu puidu, metsasaaduste ja energia järele, taristu arendamisest, linnastumisest ja maa hõivamisest. Samal ajal on metsadel oluline roll liidu eesmärkide saavutamisel, milleks on elurikkuse kadumise tagasipööramine, kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemisega seotud ambitsioonide suurendamine, üleujutustest, põudadest või metsa- ja maastikupõlengutest tuleneva katastroofiohu vähendamine ja ohjamine ning ringbiomajanduse edendamine. Kliimaneutraalsuse ja tervisliku keskkonna saavutamiseks on vaja parandada metsaalade kui maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsamajanduse (LULUCF) sektori suurima süsiniku siduja kvaliteeti ja kvantiteeti. Metsaga seotud tegevus võib aidata kaasa kliimamuutuste leevendamisele, suurendades süsinikdioksiidi netosidumist, säilitades süsinikuvaru ning pakkudes materjale ja taastuvenergiat, kuid toob ka kaasnevat kasu kliimamuutustega kohanemise, elurikkuse, ringmajanduse, vee- ja mereressursside säästva kasutamise ja kaitse ning saastuse vältimise ja kontrolli seisukohast. Seetõttu tuleks kehtestada tehnilised sõelumiskriteeriumid metsastamise, halvenenud seisundiga metsade taastamise, metsa majandamise ja metsakaitsetegevuste jaoks. Need tehnilised sõelumiskriteeriumid peaksid olema täielikult kooskõlas liidu kliimamuutustega kohanemise, elurikkuse ja ringmajanduse eesmärkidega.

- (16) Et mõõta kasvuhoonegaaside heitkoguste vähenemise ja süsinikuvaru arengut metsa ökosüsteemides, peaksid metsaomanikud viima läbi kliimaalase kasu analüüsi. Proportsionaalsuse huvides ja eelkõige väikeste metsaomanike halduskoormuse minimeerimiseks ei tohiks alla 13 hektari suuruste metsakinnistute puhul kliimaalase kasu analüüsi nõuda. Halduskulude edasiseks vähendamiseks peaks väiksematel metsaomanikel olema lubatud teha oma arvutuste kinnitamiseks koos teiste metsaomanikega grupihindamine, mis viiakse läbi iga 10 aasta järel. Et hinnata kulude suurust ning minimeerida väikeste metsandusettevõtjate kulusid ja koormust, on võimalik kasutada sobivaid tasuta vahendeid, näiteks ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) pakutavad vahendid, mis põhinevad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma (IPCC) ⁽⁴⁾ andmetel. Vahendeid saab kohandada erinevatele analüüsitasanditele, nagu konkreetsed väärtused ja üksikasjalikud arvutused suurte metsaomanike puhul, vaikeväärtused ja lihtsustatud arvutused väiksemate omanike puhul.
- (17) Komisjoni 11. detsembri 2019. aasta teatise „Euroopa roheline kokkulepe“ ⁽⁵⁾, 20. mai 2020. aasta teatise „Eli elurikkuse strateegia aastani 2030“ ⁽⁶⁾ ja 17. septembri 2020. aasta teatise „Euroopa 2030. aasta kliimaeesmärgi suurendamine: investeerimine kliimanetraalsesse tulevikku meie inimeste hüvanguks“ ⁽⁷⁾ järelmeetmena ning kooskõlas liidu laiemate elurikkuse ja kliimanetraalsuse alaste eesmärkidega, komisjoni 24. veebruari 2021. aasta teatisega „Kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelise Euroopa kujundamine – Eli uus kliimamuutustega kohanemise strateegia“ ⁽⁸⁾ ja 2021. aastaks kavandatud uue metsastrateegiaga tuleks metsaga seotud tegevuste tehnilised sõelumiskriteeriumid määruse 2020/852 artikli 15 lõikes 2 osutatud delegeeritud akti vastuvõtmise ajal läbi vaadata ning neid vajaduse korral muuta ja täiendada. Need tehnilised sõelumiskriteeriumid tuleks läbi vaadata, et võtta paremini arvesse väljatöötatavaid elurikkusesõbralikke tavasid, nagu looduslähedane metsamajandus.
- (18) Märgalade taastamine võib oluliselt kaasa aidata kliimamuutuste leevendamisele, arvestades selle tähtsust kasvuhoonegaaside heite vähendamisel ja süsiniku sidujate tugevdamisel. Märgalade taastamine võib tuua kasu ka kliimamuutustega kohanemise seisukohast, sealhulgas kliimamuutuste mõju pehmendamise kaudu, samuti aidata peatada elurikkuse kadumist ning säilitada vee kvantiteeti ja kvaliteeti. Selleks et tagada sidusus Euroopa roheline kokkuleppega, teatisega „Euroopa 2030. aasta kliimaeesmärgi suurendamine“ ja Eli elurikkuse strateegiaga aastani 2030, peaksid tehnilised sõelumiskriteeriumid hõlmama ka märgalade taastamist.
- (19) Tootmistegevus tekitab liidus ligikaudu 21 % otsestest kasvuhoonegaaside heitkogustest ⁽⁹⁾. See on liidus suurusel kolmas sellise heite allikas ja võib seega mängida kliimamuutuste leevendamisel olulist rolli. Samal ajal võib tootmistegevus olla võtmetähtsusega sektor kasvuhoonegaaside heite vältimise ja vähendamise võimaldamisel teistes majandussektorites, valmistades tooteid ja tehnoloogiaid, mida need teised sektorid vajavad selleks, et saada või jääda vähese CO₂-heiteliseks sektoriteks. Seetõttu tuleks kindlaks määrata tootmistegevusega seotud tehnilised sõelumiskriteeriumid nii kõige suurema kasvuhoonegaaside heitega seostatud tootmistegevuse kui ka vähese CO₂-heitelise toodete ja tehnoloogiate tootmise jaoks.
- (20) Tootmistegevust, mille jaoks puuduvad tehnoloogiliselt ja majanduslikult teostatavad vähese CO₂-heitelise alternatiivid, kuid mis toetab üleminekut kliimanetraalsele majandusele, tuleks käsitada üleminekutegevusena, nagu on osutatud määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2. Kasvuhoonegaaside heite vähendamise soodustamiseks tuleks sellise tegevuse tehniliste sõelumiskriteeriumide piirmäärad kehtestada tasemel, mille suudavad saavutada vaid iga sektori parimate näitajatega tootjad, võttes enamikul juhtudel aluseks kasvuhoonegaaside heitkogused toodanguühiku kohta.

⁽⁴⁾ EX-Ante Carbon-balance Tool (EX-ACT) (4.6.2021 a versioon: <http://www.fao.org/in-action/epic/ex-act-tool/suite-of-tools/ex-act/en/>).

⁽⁵⁾ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa roheline kokkulepe“ (COM(2019) 640 final).

⁽⁶⁾ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Eli elurikkuse strateegia aastani 2030. Toome looduse oma ellu tagasi“ (COM(2020) 380 final).

⁽⁷⁾ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa 2030. aasta kliimaeesmärgi suurendamine: investeerimine kliimanetraalsesse tulevikku meie inimeste hüvanguks“ (COM(2020) 562 final).

⁽⁸⁾ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelise Euroopa kujundamine – Eli uus kliimamuutustega kohanemise strateegia“ (COM(2021) 82 final).

⁽⁹⁾ Heite osakaal sektorite kaupa näitab otsest heidet ja põhineb Eurostati 2018. ja 2019. aasta andmetel (NACE 2. tasand), v.a ehitussektori puhul, millel ei ole seotud NACE koodi, mistõttu võetakse selle heidet arvesse eri sektorites (4.6.2021 a versioon: https://ec.europa.eu/info/news/new-rules-greener-and-smarter-buildings-will-increase-quality-life-all-europeans-2019-apr-15_en).

- (21) Tagamaks, et määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud tootmise üleminekutegevus püsib CO₂-heite vähendamise teel, ning kooskõlas nimetatud määruse artikli 19 lõikega 5 tuleks kõnealuse majandustegevuse tehnilised sõelumiskriteeriumid läbi vaadata vähemalt iga kolme aasta järel. Läbivaatamine peaks hõlmama analüüsi selle kohta, kas tehnilised sõelumiskriteeriumid põhinevad kõige asjakohasematel standarditel ja kas selle tegevuse olelusringi jooksul tekkivaid heitkoguseid on piisavalt arvesse võetud. Läbivaatamise käigus tuleks hinnata ka kogutud süsinikdioksiidi võimalikku kasutamist tehnoloogia arengut silmas pidades. Raua ja terase tootmisel tuleks täiendavalt kaaluda uusi andmeid ja tõendeid vähese CO₂-heitega terase katselistest tootmisprotsessidest, kus kasutatakse vesinikku, ning lisaks tuleks hinnata ELi heitkogustega kauplemise süsteemi ja muude võimalike võrdlusaluste kasutamist tehnilistes sõelumiskriteeriumides.
- (22) Sellise tootmistegevuse puhul, mida tuleb käsitada määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktis i osutatud toetava tegevusena, peaksid tehnilised sõelumiskriteeriumid põhinema peamiselt valmistatud toodete omadustel, millele vajaduse korral lisatakse täiendavad kvantitatiivsed piirmäärad, et tagada kõnealuste toodete oluline panus kasvuhoonegaaside heite vältimisse või vähendamisse muudes sektorites. Selleks et kajastada asjaolu, et esmatähtsale kohale seatakse majandustegevus, millel on suurim potentsiaal vältida kasvuhoonegaaside heidet, vähendada sellist heidet või suurendada kasvuhoonegaaside sidumist ja pikaajalist CO₂ säilitamist, peaksid toetavad tootmistegevused keskendumisele nende toodete tootmisele, mis on sellise majandustegevuse jaoks vajalikud.
- (23) Elektritootmiseseadmete valmistamisel on oluline roll liidu elektrivõrkudes taastuvatest energiaallikatest toodetud elektri ajakohastamisel, kasutuselevõtmisel ja kõikumiste kompenseerimisel, nullheitega sõidukite laadimisel ning arukate ja keskkonnasäästlike kodurakenduste kasutuselevõtul. Samal ajal võib elektritootmiseseadmete valmistamine võimaldada arendada arukate eluasemete kontseptsiooni eesmärgiga edendada taastuvate energiaallikate kasutamist ja koduseadmete head haldamist. Seetõttu võib osutada vajalikuks täiendada tootmistegevuse tehnilisi sõelumiskriteeriume ja hinnata elektriseadmete tootmise potentsiaali anda oluline panus kliimamuutuste leevendamisse ja nendega kohanemisse.
- (24) Energiatõhususe meetmed ja muud kliimamuutuste leevendamise meetmed, näiteks kohapealsete taastuenergia tehnoloogiate kasutuselevõtt, ning olemasolevad tipp tehnoloogiad võivad aidata tootmistegevusel märkimisväärselt vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid. Seepärast võivad need meetmed etendada olulist rolli tootmise sellise majandustegevuse toetamisel, mille jaoks tuleks kehtestada tehnilised sõelumiskriteeriumid, et saavutada nende vastavad tulemuslikkuse standardid ja piirmäärad olulise panuse andmiseks kliimamuutuste leevendamisse.
- (25) Energiasektori arvele langeb ligikaudu 22 % otsesest kasvuhoonegaaside heitkogustest liidus ja ligikaudu 75 % nendest heitkogustest, kui võtta arvesse energia kasutamist muudes sektorites. Seetõttu mängib energiasektor kliimamuutuste leevendamisel olulist rolli. Energiasektoril on märkimisväärne potentsiaal vähendada kasvuhoonegaaside heidet ning paljude selles sektoris ellu viidavate tegevuste näol on tegemist toetavate tegevustega, mis hõlbustavad energiasektori üleminekut taastuvallikatest toodetud või vähese CO₂-heitega elektrile või soojusele. Seetõttu on asjakohane kehtestada tehnilised sõelumiskriteeriumid paljudele energiatarneahelaga seotud tegevustele alates elektri- või soojusenergia tootmisest eri allikatest kuni ülekande- ja jaotusvõrkude, energia salvestamise, soojuspumpade ning biogaasi ja biokütuste tootmiseni.
- (26) Tehnilised sõelumiskriteeriumid, mille alusel määratakse kindlaks, kas elektri või soojuse tootmine, sealhulgas koostootmine, aitab oluliselt kaasa kliimamuutuste leevendamisele, peaksid tagama kasvuhoonegaaside heite vähendamise või vältimise. Kasvuhoonegaaside heitel põhinevad tehnilised sõelumiskriteeriumid peaksid osutama CO₂-heite vähendamise võimalustele nende tegevuste puhul. Tehnilised sõelumiskriteeriumid toetavad tegevuste jaoks, mis hõlbustavad pikaajalist CO₂-heite vähendamist, peaksid peamiselt põhinema tegevuse laadil või parimal võimalikul tehnoloogial.
- (27) Määruses (EL) 2020/852 tunnistatakse kliimanetraalse energia tähtsust ning nõutakse, et komisjon hindaks kõigi asjakohaste olemasolevate tehnoloogiate võimalikku panust ja teostatavust. Tuumaenergia puhul on hindamine veel pooleli ja niipea, kui vastav protsess on lõpule viidud, võtab komisjon hindamise tulemuste põhjal käesoleva määruse kontekstis järeelmeetmeid.

- (28) Määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 sätestatud üleminekutegevuse õiguslike piiridega on kehtestatud piirangud suure kasvuhoonegaaside heitemahukusega tegevusele, millel on suur heite vähendamise potentsiaal. Selline üleminekutegevus peaks andma olulise panuse kliimamuutuste leevendamisse, kui puuduvad tehnoloogiliselt ja majanduslikult teostatavad vähese CO₂-heitega alternatiivid, tingimusel et tegevus on kooskõlas viisiga, kuidas piirata temperatuuri tõusu 1,5 °C-ni võrreldes tööstusrevolutsiooni eelse tasemega, vastab sektori parimatele tulemustele, ei takista vähese CO₂-heitega alternatiivide väljatöötamist ja kasutuselevõttu ega too kaasa sõltuvust CO₂-mahukatest varadest. Lisaks nõutakse määruse artiklis 19, et tehnilised sõelumiskriteeriumid põhineksid veenvatel teaduslikel tõenditel. Kui maagaasiga seotud tegevus vastab kõnealustele nõuetele, lisatakse see tulevaste delegeeritud õigusakti. Selle tegevuse puhul täpsustatakse tulevases delegeeritud õigusaktis tehnilised sõelumiskriteeriumid, mille alusel hinnatakse olulist panust kliimamuutuste leevendamisse ja muude keskkonnamärgide olulise kahjustamise vältimist. Tegevusi, mis ei vasta nendele nõuetele, ei saa määruse (EL) 2020/852 alusel tunnustada. Selleks et tunnustada maagaasi kui olulise tehnoloogia rolli kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamisel, kaalub komisjon eriõigusakte, millega tagada, et heitkoguste vähendamisele kaasa aitavaid tegevusi ei jäeta vajalikust rahastusest ilma.
- (29) Elektri- või soojusenergia tootmise ning ülekande- ja jaotusvõrkude tehnilised sõelumiskriteeriumid peaksid tagama sidususe komisjoni 14. oktoobri 2020. aasta teatisega metaaniheite vähendamise ELi strateegia kohta⁽¹⁰⁾. Seetõttu võib osutada vajalikuks need tehnilised sõelumiskriteeriumid läbi vaadata, neid täiendada ja vajaduse korral muuta, et need kajastaksid võimalikke tulevasi selle strateegia järelmeetmena kehtestatud parameetreid ja nõudeid.
- (30) Bioenergiast kütte, jahutuse ja energia tootmise ning transpordi jaoks biokütuste ja biogaasi tootmise tehnilised sõelumiskriteeriumid peaksid olema kooskõlas kõnealuste sektorite tervikliku kestlikkusaamistikutega, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/2001⁽¹¹⁾ ning mis sisaldab metsa säästva ülestöötamise ja tooraine kogumise, CO₂-heite arvestamise ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise nõudeid.
- (31) Euroopa roheline kokkuleppe, Euroopa kliimaseaduse⁽¹²⁾ ettepaneku ja ELi elurikkuse strateegia (aastani 2030) järelmeetmete raames ning kooskõlas liidu elurikkuse ja kliimaneutraalsuse eesmärkidega tuleks bioenergiaga seotud tegevuse tehnilisi sõelumiskriteeriume määruse 2020/852 artikli 15 lõikes 2 osutatud delegeeritud õigusakti vastuvõtmise ajal ning asjakohast liidu õigust, sealhulgas direktiivi (EL) 2018/2001 ja selle tulevasi versioone silmas pidades täiendada, need läbi vaadata ja neid vajaduse korral muuta, et võtta arvesse uusimaid tõendeid ja poliitilisi arenguid.
- (32) Liidu kasvuhoonegaaside heide, mis tuleneb vee-, kanalisatsiooni-, jäätme- ja saastekäitlussektorist, on suhteliselt väike. Sellel sektoril on siiski suur potentsiaal aidata kaasa kasvuhoonegaaside heite vähendamisele teistes sektorites, eelkõige esmase toorme asendamiseks teisese toorme pakkumise kaudu, fossiilkütustel põhinevate toodete, väetiste ja energia asendamise kaudu ning kogutud CO₂ transpordi ja alalise säilitamise kaudu. Lisaks on tegevused, mis hõlmavad anaeroobset lagunemist ja liigiti kogutud biojätmete kompostimist, millega välditakse biojätmete prügilasse ladestamist, eriti olulised metaaniheite vähendamise seisukohast. Jätmetega seotud tegevuste tehniliste sõelumiskriteeriumide puhul tuleks seetõttu tunnustada, et need tegevused aitavad oluliselt kaasa kliimamuutuste leevendamisele, tingimusel et nende tegevuste elluviimisel kohaldatakse kõnealuse sektori teatavaid parimaid tavasid. Samuti peaksid need tehnilised sõelumiskriteeriumid tagama, et jäätmekäitluse variandid on kooskõlas jäätmehierarhia kõrgemate tasemetega. Tehniliste sõelumiskriteeriumidega tuleks tunnustada kliimamuutuste leevendamisele oluliselt kaasa aitavaks need tegevused, mille käigus töödeldakse ühtselt kindlaks määratud minimaalne osa liigiti kogutud tavajätmetest teiseseks tooraineks. Praeguses etapis ei ole siiski võimalik, et ühtsel jäätmete ümber- töötlemise sihtmääral põhinevad tehnilised sõelumiskriteeriumid käsitleksid täiel määral eri materjalivoogude kliimamuutuste leevendamise potentsiaali. Seetõttu võib osutada vajalikuks neid tehnilisi sõelumiskriteeriume täiendavalt hinnata ja läbi vaadata. Ühtselt kindlaks määratud sihtmäär ei tohiks piirata jäätmekäitluse sihtmääri, mis on

⁽¹⁰⁾ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Metaaniheite vähendamise ELi strateegia“ (COM/2020/663 final).

⁽¹¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82).

⁽¹²⁾ Muudetud ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimaseadus), COM(2020) 563 final.

liikmesriikidele ette nähtud jäätmeid käsitlevates liidu õigusaktides. Vee kogumise ja puhastamise, veevarustusega seotud tegevuse ning tsentraliseeritud reoveepuhastussüsteemide puhul tuleks nende tehniliste sõelumiskriteeriumide puhul võtta arvesse energiatarbimisega seotud näitajate absoluutse ja suhtelise parandamise eesmärgi ning asjakohasel juhul ka alternatiivseid parameetreid, nagu veevarustussüsteemide lekete määrad.

- (33) Transpordisektoris tarbitakse kolmandik kogu liidu energiast ja selle arvele langeb ligikaudu 23 % liidu kasvuhoonegaaside otsesest koguheitest. Seega võib sõidukipargi ja transporditaristu CO₂-heite vähendamine mängida kliimamuutuste leevendamisel olulist rolli. Transpordisektoriga seotud tehnilised sõelumiskriteeriumid peaksid keskenduma selle sektori peamiste heiteallikate vähendamisele, võttes samal ajal arvesse ka vajadust minna inimeste ja kaupade vedamisel üle väiksema heitega transpordiliikidele ning luua puhast liikuvust võimaldav taristu. Seepärast peaksid transpordisektoriga seotud tehnilised sõelumiskriteeriumid keskenduma konkreetse transpordiliigi näitajatele, võttes samal ajal arvesse ka selle transpordiliigi näitajaid võrreldes teiste transpordiliikidega.
- (34) Arvestades meretranspordi ja lennunduse potentsiaali kasvuhoonegaaside heite vähendamisel ja seega transpordisektori keskkonnasäästlikumaks muutmisel, on need transpordiliigid vähesel CO₂-heitega majandusele ülemineku seisukohast olulised. Komisjoni 9. detsembri 2020. aasta teatise „Säästva ja aruka liikuvuse strateegia – Euroopa transpordivaldkonna edasise arengu suunad“⁽¹³⁾ kohaselt peaksid heitevabad laevad olema turuleviimiseks valmis 2030. aastaks. Selle strateegia kohaselt peaksid 2035. aastaks olema turuleviimiseks valmis suured heitevabad lühimaa õhusõidukid, pikamaa õhusõidukite puhul peaks CO₂-heite vähendamine aga tulenema taastuvate ja vähesel CO₂-heitega kütuste kasutamisest. Nende sektorite kestliku rahastamise kriteeriumide kohta on läbi viidud ka eraldi uuringud. Seega tuleks meretransport lugeda määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevuseks. Laevandus on üks kõige väiksema CO₂-heitega kaubaveoviise. Et tagada laevanduse võrdne kohtlemine võrreldes teiste transpordiliikidega, tuleks meretranspordile kehtestada tehnilised sõelumiskriteeriumid, mida tuleks kohaldada kuni 2025. aasta lõpuni. Siiski võib osutada vajalikuks meretransporti täiendavalt hinnata ja vajaduse korral kehtestada alates 2026. aastast kohaldatavad meretranspordi tehnilised sõelumiskriteeriumid. Samuti võib olla vajalik täiendavalt hinnata lennundust ja vajaduse korral kehtestada asjakohased tehnilised sõelumiskriteeriumid. Lisaks tuleks teatavate transpordiliikide puhul kehtestada tehnilised sõelumiskriteeriumid vähesel CO₂-heitega transpordi taristu jaoks. Võttes aga arvesse transporditaristu potentsiaali toetada üleminekut teistele transpordiliikidele, tuleb teha hindamine ja vajaduse korral kehtestada asjakohased tehnilised sõelumiskriteeriumid üldise taristu jaoks, mida on vaja vähesel CO₂-heitega transpordiliikide, eelkõige siseveeteede jaoks. Sõltuvalt tehnilise hindamise tulemustest tuleks määruse (EL) 2020/852 artikli 12 lõikes 2, artikli 13 lõikes 2, artikli 14 lõikes 2 ja artikli 15 lõikes 2 osutatud delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise ajal kehtestada asjakohased tehnilised sõelumiskriteeriumid ka käesolevas põhjenduses osutatud majandustegevuse jaoks.
- (35) Tagamaks, et kestlikuks loetav transporditegevus ei soodusta fossiilkütuste kasutamist, tuleks asjakohaste tegevuste tehnilistest sõelumiskriteeriumidest jätta välja fossiilkütuste transpordiks kasutatavad varad, toimingud ja taristu. Selle kriteeriumi kohaldamisel tuleb kooskõlas asjakohaste olemasolevate turutavadega arvesse võtta mitmesugust kasutusotstarvet, erinevaid omandisuhteid, kasutajalepinguid ja kütuste segamise määrasid. Kestliku rahanduse platvorm peaks hindama selle kriteeriumi kasutatavust oma volituste täitmise kontekstis.
- (36) Kõigi sektorite hoonete arvele langeb liidus 40 % energiatarbimisest ja 36 % CO₂-heitest. Seetõttu võib hoonetel olla kliimamuutuste leevendamisel oluline roll. Seetõttu tuleks kehtestada uute hoonete ehitamise, hoonete renoveerimise, mitmesuguste energiatarbimise seadmete paigaldamise, kohapeal kasutatavate taastuvate energiaallikate, energiateenuste osutamise ning hoonete soetamise ja omamise tehnilised sõelumiskriteeriumid. Need tehnilised sõelumiskriteeriumid peaksid põhinema vastavate tegevuste võimalikul mõjul hoonete energiatarbimisele ning sellega seotud kasvuhoonegaaside heitele ja kogu olelusringi CO₂-heitele. Uute hoonete puhul võib osutada vajalikuks tehnilised sõelumiskriteeriumid läbi vaadata, et tagada nende kooskõla liidu kliima- ja energiaeesmärkidega.
- (37) Vara või rajatise ehitamine, mis on niisuguse tegevuse lahutamatu osa, mille jaoks tuleks kehtestada tehnilised sõelumiskriteeriumid, millega määratakse kindlaks, millistel tingimustel võib seda tegevust pidada kliimamuutuste leevendamisele oluliselt kaasa aitavaks, võib olla kõnealuse majandustegevuse teostamise oluline eeltingimus. Seetõttu on asjakohane lisada sellise vara või rajatise ehitamine selle tegevuse kirjeldusse, mille jaoks see ehitamine on oluline, eelkõige energia-, vee-, kanalisatsiooni-, jäätme- ja saastekäitlussektori ning transpordisektori tegevuste puhul.

⁽¹³⁾ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Säästva ja aruka liikuvuse strateegia – Euroopa transpordivaldkonna edasise arengu suunad“ (COM/2020/789 final).

- (38) Info- ja kommunikatsioonisektor on pidevalt kasvav sektor, mille arvele langeb aina suurem osa kasvuhoonegaaside heitest. Samal ajal on info- ja kommunikatsioonitehnoloogial potentsiaal aidata kaasa kliimamuutuste leevendamisele ja kasvuhoonegaaside heite vähendamisele muudes sektorites, näiteks pakkudes lahendusi, mis võivad olla abiks kasvuhoonegaaside heidet vähendada võimaldavate otsuste tegemisel. Seetõttu tuleks kehtestada tehnilised sõelumiskriteeriumid suure kasvuhoonegaaside heitega andmetöötlus- ja majutustoimingute jaoks ning andmepõhiste lahenduste jaoks, mis võimaldavad vähendada kasvuhoonegaaside heidet muudes sektorites. Nende tegevuste tehnilised sõelumiskriteeriumid peaksid põhinema kõnealuse sektori parimatel tavalistel ja standarditel. Tulevikus võib osutada vajalikuks vaadata tehnilised sõelumiskriteeriumid läbi ja neid ajakohastada, et võtta arvesse info- ja kommunikatsioonitehnoloogia riistvaralahenduste suuremast vastupidavusest tulenevat kasvuhoonegaaside heite vähendamise potentsiaali ning igas sektoris kasutusele võetava digitehnoloogia potentsiaali vähendada kasvuhoonegaaside heidet. Samuti on potentsiaali oluliselt vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid ka elektroonilise side vallas, kus võrkude kasutuselevõtuks ja käitamiseks kasutatakse märkimisväärses koguses energiat. Seepärast võib olla vaja neid tegevusi hinnata ja kehtestada vajaduse korral asjakohased tehnilised sõelumiskriteeriumid.
- (39) Lisaks võivad info- ja sidetehnoloogialahendused, mis moodustavad lahutamatu osa majandustegevusest, mille jaoks tuleks kehtestada tehnilised sõelumiskriteeriumid kliimamuutuste leevendamisele oluliselt kaasa aitamise kindlaksmääramiseks, olla eriti olulised ka selles mõttes, et aitavad selle majandustegevuse puhul saavutada nende kriteeriumide alusel kehtestatud standardid ja piirmäärad.
- (40) Teadus- ja arendustegevusel ning innovatsioonil on potentsiaal võimaldada teistel sektoritel saavutada oma vastavaid kliimamuutuste leevendamise eesmärgi. Teadus-, arendus- ja innovatsioonitegevuse tehniliste sõelumiskriteeriumide puhul tuleks seetõttu keskenduda lahenduste, protsesside, tehnoloogia ja muude toodete potentsiaalile vähendada kasvuhoonegaaside heidet. Teadusuuringud, mis käsitlevad määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktis i osutatud toetatavat tegevust, võivad samuti olulisel määral kaasa aidata sellele, et võimaldada sellisel majandustegevusel ja selle sihttegevusel oluliselt vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid või parandada sellise tegevuse tehnoloogilist ja majanduslikku teostatavust ning kokkuvõttes hõlbustada selle laiendamist. Teadusuuringud võivad samuti mängida olulist rolli määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevuse CO₂-heitte edasisel vähendamisel, võimaldades sellist tegevust teostada oluliselt madalama kasvuhoonegaaside heite tasemega, kui on ette nähtud tehnilistes sõelumiskriteeriumides, mis käsitlevad sellise tegevuse olulist panust kliimamuutuste leevendamisse.
- (41) Lisaks võib teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon, mis moodustab lahutamatu osa majandustegevusest, mille jaoks tuleks kehtestada tehnilised sõelumiskriteeriumid kliimamuutuste leevendamisele oluliselt kaasa aitamise kindlaksmääramiseks, olla eriti oluline ka selles mõttes, et aitab selle majandustegevuse puhul saavutada nende kriteeriumide alusel kehtestatud standardid ja piirmäärad.
- (42) Tehnilised sõelumiskriteeriumid, millega määratakse kindlaks, millistel tingimustel võib majandustegevust pidada kliimamuutustega kohanemisele oluliselt kaasa aitavaks, peaksid kajastama asjaolu, et kliimamuutused mõjutavad tõenäoliselt kõiki majandussektoreid. Seepärast tuleb kõiki sektoreid kohandada praeguse ja eeldatava tulevase kliima negatiivse mõjuga. Samas tuleb tagada, et majandustegevus, mis aitab oluliselt kaasa kliimamuutustega kohanemisele, ei kahjusta oluliselt ühtegi muud määruse (EL) 2020/852 artiklis 9 sätestatud keskkonnanäesmärki. Seetõttu on asjakohane kehtestada kliimamuutustega kohanemisega seotud tehnilised sõelumiskriteeriumid kõigepealt nende sektorite ja sellise majandustegevuse jaoks, mille puhul kehtestatakse kliimamuutuste leevendamisega seotud tehnilised sõelumiskriteeriumid, sealhulgas keskkonnanäesmärkide olulise kahjustamise vältimise asjakohased kriteeriumid. Kliimamuutustega kohanemisele oluliselt kaasa aitavaks loetava majandustegevuse kirjeldus peaks vastama ulatusele, mille kohta võiks kindlaks määrata asjakohased olulise kahjustamise vältimise kriteeriumid. Arvestades vajadust suurendada majanduse üldist vastupanuvõimet kliimamuutuste suhtes, tuleks tehnilised sõelumiskriteeriumid, sealhulgas asjakohased olulise kahju vältimise kriteeriumid, edaspidi välja töötada ka muude majandustegevusalade jaoks.
- (43) Tehnilised sõelumiskriteeriumid peaksid tagama, et võimalikult lai valik elutähtsaid taristuid, sealhulgas eelkõige energiaülekande- ja -salvestustaristuid ning transporditaristuid kohandatakse praeguse ja eeldatava tulevase kliima negatiivse mõjuga, vältides seeläbi tõsist negatiivset mõju kodanike tervisele, ohutusele, julgeolekule ja majanduslikule heolule ning liikmesriikide valitsuste tõhusale toimimisele. Siiski võib osutada vajalikuks need tehnilised sõelumiskriteeriumid läbi vaadata, et võtta paremini arvesse ülejutuste eest kaitsva taristu eripära.

- (44) Lisaks tuleks kehtestada tehnilised sõelumiskriteeriumid ka hariduse, inimeste tervise, sotsiaaltöö, kunsti, meelelahutuse ja vaba aja veetmisega seotud tegevuste jaoks. Nende tegevuste raames pakutakse olulisi teenuseid ja lahendusi kogu ühiskonna kollektiivse vastupanuvõime suurendamiseks ning need võivad suurendada kliimateadlikkust.
- (45) Tehniliste sõelumiskriteeriumidega, mille alusel tehakse kindlaks, kas majandustegevus aitab oluliselt kaasa kliimamuutustega kohanemisele, sest see hõlmab määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punkti a kohaseid kohanemislahendusi, tuleks püüda suurendada majandustegevuse vastupanuvõimet kindlaks tehtud kliimarisikidele, mis on selle tegevuse puhul olulised. Tehniliste sõelumiskriteeriumidega tuleks nõuda, et asjaomased ettevõtjad viiksid läbi kliimamuutustega seotud riskihindamise ja rakendaksid kohanemislahendusi, mis vähendavad kõige olulisemaid hindamise käigus kindlaks tehtud riske. Tehniliste sõelumiskriteeriumide puhul tuleks arvesse võtta ka kohanemisvajaduste ja -lahenduste konteksti- ja asukohapõhist laadi. Lisaks peaksid tehnilised sõelumiskriteeriumid tagama keskkonna- ja kliimaeesmärkide terviklikkuse ning need ei tohiks rakendatavate lahenduste liigi osas olla ebaproportsionaalselt normatiivsed. Tehniliste sõelumiskriteeriumide puhul tuleks võtta arvesse vajadust ennetada kliima ja ilmastikuga seotud katastroofe ning juhtida selliste katastroofide riski, samuti vajadust tagada elutähtsa taristu vastupidavus kooskõlas asjakohaste liidu õigusaktidega, mis käsitlevad selliste katastroofide riski hindamist ja nende mõju leevendamist.
- (46) Tuleks kehtestada tehnilised sõelumiskriteeriumid, mille alusel tehakse kindlaks, kas majandustegevus aitab oluliselt kaasa kliimamuutustega kohanemisele, sest see pakub määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punkti b kohaseid kohanemislahendusi, kliimamuutustega kohanemisele pühendatud inseneritegevuse ja sellega seotud tehnilise nõustamise, teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni, kliimaga seotud riskide kahjukindlustuse ning edasikindlustuse jaoks. Selline tegevus võib pakkuda kohanemislahendusi, mis annavad olulise panuse, et vältida või vähendada praeguse ja eeldatava tulevase kliima negatiivse mõju riski inimestele, loodusele või varadele, suurendamata seejuures negatiivse mõju riski.
- (47) Tehniliste sõelumiskriteeriumide puhul tuleks arvesse võtta võimalust, et teatav majandustegevus võib anda olulise panuse kliimamuutustega kohanemisele, pakkudes määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punkti b kohaseid kohanemislahendusi või hõlmates määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punkti a kohaseid kohanemislahendusi. Selle võimalusega peaks arvestama metsamajanduse, märgalade taastamise, tele- ja raadioprogrammide tootmise ja ringhäälingutegevuse ning haridus-, loome-, kunsti- ja meelelahutustegevuse tehniliste sõelumiskriteeriumide puhul. Kuigi neid tegevusi tuleks kohandada praeguse ja eeldatava tulevase kliima negatiivse mõjuga, on neil ka potentsiaal pakkuda kohanemislahendusi, mis annavad olulise panuse, et vältida või vähendada inimestele, loodusele või varadele avalduva negatiivse mõju riski.
- (48) Tehnilised sõelumiskriteeriumid, mille alusel tehakse kindlaks, kas majandustegevus aitab oluliselt kaasa kliimamuutustega kohanemisele, peaksid tagama, et majandustegevus muudetakse kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimeliseks või pakub lahendusi muudele tegevustele, et muuta need kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimeliseks. Kui majandustegevus muudetakse kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimeliseks, on selle tegevuse oluline panus kliimamuutustega kohanemisele selliste füüsiliste ja mittefüüsiliste lahenduste rakendamine, mis vähendavad oluliselt selle majandustegevuse jaoks kõige olulisemaid füüsilisi kliimarisike. Seepärast on asjakohane, et keskkonnasäästlikuks peetava majandustegevusega seotud varade või protsessidega seotud kapitali- ja tegevuskulude hulka tuleks lugeda ainult kapitalikulutused, mis on tehtud kõigiks sammudeks, mida on vaja tegevuse kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimeliseks muutmiseks, ning et selle vastupanuvõimeliseks muudetud majandustegevuse käivet ei tohiks käsitada keskkonnasäästlikuks peetava majandustegevusega seotud toodetest või teenustest saadud käibena. Kui aga määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punkti b kohaselt kohanemislahendusi võimaldava majandustegevuse põhisisu on pakkuda tehnoloogiaid, tooteid, teenuseid, teavet või tavaid, mille eesmärk on suurendada teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, vara või muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsiliste kliimarisikide suhtes, tuleks lisaks kapitalikuludele käsitada ka selle majandustegevusega seotud toodete või teenuste käivet osana käibest, mis on saadud keskkonnasäästliku majandustegevusega seotud toodetest või teenustest.

- (49) Tehniliste sõelumiskriteeriumidega, mille alusel tehakse kindlaks, kas majandustegevus, mis aitab oluliselt kaasa kliimamuutuste leevendamisele või nendega kohanemisele, ei kahjusta oluliselt muud keskkonnaeesmärki, tuleks püüda tagada, et ühe keskkonnaeesmärgi saavutamisele ei aidataks kaasa muude keskkonnaeesmärkide arvelt. Olulise kahjustamise vältimise kriteeriumidel on seega oluline roll keskkonnasäästlike tegevuste liigitamise keskkonnavalase terviklikkuse tagamisel. Konkreetse keskkonnaeesmärgi puhul tuleks sätestada olulise kahjustamise vältimise kriteeriumid nende tegevuste jaoks, mis võivad seda eesmärki oluliselt kahjustada. Olulise kahjustamise vältimise kriteeriumide puhul tuleks võtta arvesse kehtivate liidu õigusaktide asjakohaseid nõudeid ja neid edasi arendada.
- (50) Tehnilised sõelumiskriteeriumid, millega tagatakse, et tegevused, mis aitavad oluliselt kaasa kliimamuutustega kohanemisele, ei kahjusta oluliselt kliimamuutuste leevendamist, tuleks kehtestada nende tegevuste jaoks, millega kaasneb märkimisväärse kasvuhoonegaaside heite oht, kuigi need tegevused võivad oluliselt kaasa aidata kliimamuutustega kohanemisele.
- (51) Kliimamuutused mõjutavad tõenäoliselt kõiki majandussektoreid. Tehnilisi sõelumiskriteeriume, millega tagatakse, et majandustegevus, mis aitab oluliselt kaasa kliimamuutuste leevendamisele, ei kahjusta oluliselt kliimamuutustega kohanemist, tuleks seetõttu kohaldada kõigi selliste majandustegevuste suhtes. Nende kriteeriumidega tuleks tagada, et tehakse kindlaks tegevusega seotud olemasolevad ja tulevased riskid ning et kohanemislahendusi rakendatakse eesmärgiga minimeerida või vältida võimalikku kahju või mõju talitluspidevusele.
- (52) Vee- ja mereressursside säästva kasutamise ja kaitse olulise kahjustamise vältimise tehnilised sõelumiskriteeriumid tuleks kehtestada kõikide tegevuste puhul, mis võivad endast sellisele säästvale kasutamisele ja kaitsele ohtu kujutada. Nende kriteeriumide eesmärk peaks olema vältida, et tegevus kahjustab veekogude, sealhulgas pinna- ja põhjavee head seisundit või head ökoloogilist potentsiaali või merealade head keskkonnaseisundit, ning kriteeriumidega tuleks nõuda keskkonnaseisundi halvenemise ohu tuvastamist ja käsitlemist kooskõlas veekasutus- ja kaitsekorralduskavaga.
- (53) Ringmajandusele ülemineku olulise kahjustamise vältimise tehnilised sõelumiskriteeriumid tuleks kohandada konkreetsetele sektoritele, tagamaks, et majandustegevus ei põhjusta ressursside ebatõhusat kasutamist ega kinnista lineaarseid tootmismudeleid, et jäätmeid välditakse või vähendatakse ning juhul, kui neid ei ole võimalik vältida, käideldakse neid jäätmehierarhia kohaselt. Samuti tuleks nende kriteeriumidega tagada, et majandustegevus ei kahjusta ringmajandusele ülemineku eesmärki.
- (54) Saastuse vältimise ja kontrolli olulise kahjustamise vältimise tehniliste sõelumiskriteeriumide puhul tuleks arvesse võtta sektori eripära, et käsitleda õhku, vette või pinnasesse sattuva saastuse asjakohaseid allikaid ja liike, viidates vajaduse korral parima võimaliku tehnika järeldustele, mis on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL⁽¹⁴⁾ alusel.
- (55) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamise olulise kahjustamise vältimise kriteeriumid tuleks kehtestada kõikide tegevuste puhul, mis võivad ohustada elupaikade, liikide või ökosüsteemide seisundit või olukorda, ning nende kriteeriumidega tuleks vajaduse korral nõuda keskkonnamõju hindamist või muud asjakohast hindamist ning selliste hindamiste järelduste rakendamist. Nende kriteeriumidega tuleks tagada, et isegi keskkonnamõju hindamise või muu asjakohase hindamise nõude puudumisel ei põhjusta tegevus õigusaktidega kaitstud liikide häirimist, püüdmist või tapmist ega õigusaktidega kaitstud elupaikade seisundi halvenemist.
- (56) Tehnilised sõelumiskriteeriumid ei tohiks piirata kohustust järgida liidu ja liikmesriigi õiguse keskkonna, tervise, ohutuse ja sotsiaalse kestlikkusega seotud sätteid ega sobivate leevendusmeetmete vastuvõtmist, kui see on asjakohane.
- (57) Käesoleva määruse sätted on omavahel tihedalt seotud, kuna käsitlevad kriteeriume, mille alusel tehakse kindlaks, kas majandustegevus aitab oluliselt kaasa kliimamuutuste leevendamisele või nendega kohanemisele ega kahjusta oluliselt ühte või mitut muud määruse (EL) 2020/852 artiklis 9 sätestatud keskkonnaeesmärki. Selleks et tagada nende sätete sidusus ja üheaegne jõustumine, anda sidusrühmadele õigusraamistikust terviklik ülevaade ja hõlbus-tada määruse (EL) 2020/852 kohaldamist, on vaja kehtestada need sätted ühes määruses.

⁽¹⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta direktiiv 2010/75/EL tööstusheidete kohta (saastuse kompleksne vältimine ja kontroll) (ELT L 334, 17.12.2010, lk 17).

- (58) Selleks et määruse (EL) 2020/852 kohaldamine areneks vastavalt tehnoloogia, turu ja poliitika arengule, tuleks käesolevat määrust korrapäraselt läbi vaadata ja vajaduse korral muuta tegevuste osas, mida peetakse kliimamuutuste leevendamisele või nendega kohanemisele oluliselt kaasa aitavaks, ning vastavate tehniliste sõelumiskriteeriumide osas.
- (59) Määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 6 ja artikli 11 lõike 6 järgimiseks tuleks käesolevat määrust kohaldada alates 1. jaanuarist 2022,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Tehnilised sõelumiskriteeriumid, millega määratakse kindlaks, millistel tingimustel võib majandustegevust pidada kliimamuutuste leevendamisele oluliselt kaasa aitavaks, ja mille alusel otsustatakse, ega see majandustegevus ei kahjusta oluliselt ühtegi muud määruse (EL) 2020/852 artiklis 9 sätestatud keskkonnanäesmärki, on sätestatud käesoleva määruse I lisas.

Artikkel 2

Tehnilised sõelumiskriteeriumid, millega määratakse kindlaks, millistel tingimustel võib majandustegevust pidada kliimamuutustega kohanemisele oluliselt kaasa aitavaks, ja mille alusel otsustatakse, ega see majandustegevus ei kahjusta oluliselt ühtegi muud määruse (EL) 2020/852 artiklis 9 sätestatud keskkonnanäesmärki, on sätestatud käesoleva määruse II lisas.

Artikkel 3

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2022.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 4. juuni 2021

Komisjoni nimel
presidendi eest
komisjoni liige
Mairead McGUINNESS

I LISA

Tehnilised sõelumiskriteeriumid, millega määratakse kindlaks, millistel tingimustel võib majandustegevust pidada kliimamuutuste leevendamisele oluliselt kaasa aitavaks, ja mille alusel otsustatakse, ega see majandustegevus ei kahjusta oluliselt muid keskkonnanäesmärke

SISUKORD

1.	Metsamajandus	16
1.1.	Metsastamine	16
1.2.	Metsade seisundi parandamine ja taastamine, sealhulgas taasmetsastamine ja looduslikule uuenemisele kaasaaitamine pärast erakorralist sündmust	21
1.3.	Metsa majandamine	27
1.4.	Kaitsev metsamajandus	32
2.	Keskkonnakaitse ja keskkonna taastamisega seotud tegevused	37
2.1.	Märgalade taastamine	37
3.	Tootmine	40
3.1.	Taastuenergiaseadmete tootmine	40
3.2.	Vesiniku tootmiseks ja kasutamiseks mõeldud seadmete tootmine	41
3.3.	Transpordis kasutatava vähese CO ₂ -heitega tehnoloogia tootmine	42
3.4.	Akude tootmine	45
3.5.	Energiatõhusust suurendavate elementide tootmine hoonete jaoks	46
3.6.	Muude vähese CO ₂ -heitega seadmete tootmine	48
3.7.	Tsemenditootmine	49
3.8.	Alumiiniumi tootmine	50
3.9.	Raua ja terase tootmine	51
3.10.	Vesiniku tootmine	53
3.11.	Tahma tootmine	54
3.12.	Naatiumkarbonaadi tootmine	55
3.13.	Kloori tootmine	56
3.14.	Orgaaniliste põhikemikaalide tootmine	57
3.15.	Ammoniaagi tootmine	59

3.16. Lämmastikhappe tootmine	60
3.17. Toorplasti tootmine	61
4. Energia	62
4.1. Elektrienergia tootmine fotogalvaanikatehnoloogia abil	62
4.2. Elektrienergia tootmine kontsentreeritud päikeseenergia tehnoloogia abil	63
4.3. Elektrienergia tootmine tuuleenergiast	63
4.4. Elektrienergia tootmine ookeanienergia tehnoloogiate abil	64
4.5. Elektrienergia tootmine hüdroenergiast	65
4.6. Elektrienergia tootmine geotermilisest energiast	68
4.7. Elektrienergia tootmine taastuvatest mittefossiilsetest gaas- ja vedelkütustest	69
4.8. Elektrienergia tootmine bioenergiast	70
4.9. Elektrienergia ülekandmine ja jaotamine	72
4.10. Elektrienergia salvestamine	75
4.11. Soojusenergia salvestamine	76
4.12. Vesiniku ladustamine	77
4.13. Biogaasi ja biokütuste tootmine transpordis kasutamiseks ning vedelate biokütuste tootmine	77
4.14. Taastuvatest energiaallikatest toodetud ja vähese süsinikuheitega gaaside ülekande- ja jaotusvõrgud	79
4.15. Kaugkütte/-jahutuse jaotus	79
4.16. Elektriliste soojuspumpade paigaldamine ja käitamine	80
4.17. Soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmine päikeseenergiast	81
4.18. Soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmine geotermilisest energiast	82
4.19. Soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmine taastuvatest mittefossiilsetest gaas- ja vedelkütustest	83
4.20. Soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmine bioenergiast	84
4.21. Soojus-/jahutusenergia tootmine päikese soojusenergiast	85
4.22. Soojus-/jahutusenergia tootmine geotermilisest energiast	86
4.23. Soojus-/jahutusenergia tootmine taastuvatest mittefossiilsetest gaas- ja vedelkütustest	87
4.24. Soojus-/jahutusenergia tootmine bioenergiast	88
4.25. Soojus-/jahutusenergia tootmine heitsoojusest	89

5.	Veevarustus, kanalisatsioon, jäätme- ja saastekäitlus	90
5.1.	Veekogumis-, -puhastus- ja -varustussüsteemide ehitamine, laiendamine ja käitamine	90
5.2.	Veekogumis-, -puhastus- ja -varustussüsteemide uuendamine	91
5.3.	Reovee kogumis- ja puhastussüsteemide ehitamine, laiendamine ja käitamine	92
5.4.	Reovee kogumis- ja puhastussüsteemide uuendamine	93
5.5.	Tavajäätmete kogumine ja transport tekkekohas eraldatud fraktsioonidena	95
5.6.	Reoveesetete anaeroobne kääritamine	95
5.7.	Biojäätmete anaeroobne kääritamine	96
5.8.	Biojäätmete kompostimine	97
5.9.	Tavajäätmetest saadud materjalide taaskasutamine	98
5.10.	Prügilagaasi kogumine ja kasutamine	99
5.11.	CO ₂ transport	100
5.12.	CO ₂ püsiv maapõues säilitamine	100
6.	Transport	101
6.1.	Sõitjate linnadevaheline raudteevedu	101
6.2.	Kauba raudteevedu	102
6.3.	Linna- ja linnalähivedu, sõitjate maanteevedu	103
6.4.	Isiklike liikumisvahendite kasutamine, jalgrattavedu	104
6.5.	Vedu mootorrattastega, sõiduautodega ja väikeste tarbesõidukitega	105
6.6.	Kaubaveoteenused maanteel	107
6.7.	Sõitjatevedu sisevetel	108
6.8.	Kaubavedu sisevetel	109
6.9.	Sisevetel kasutatavate reisi- ja kaubalaevade moderniseerimine	110
6.10.	Kaubavedu merel ja rannavetes, sadamatoiminguteks ja abitegevuseks vajalikud laevad	111
6.11.	Sõitjatevedu merel ja rannavetes	114
6.12.	Merel ja rannavetes käitatavate kauba- ja reisilaevade moderniseerimine	116
6.13.	Isikliku liikuvuse ja jalgrattaveo taristu	117
6.14.	Raudteetranspordi taristu	119

6.15. Vähesese CO ₂ -heitega maanteetransporti ja ühistransporti võimaldav taristu	120
6.16. Vähesese CO ₂ -heitega veetransporti võimaldav taristu	121
6.17. Vähesese CO ₂ -heitega lennujaamataristu	123
7. Ehitus- ja kinnisvaraalane tegevus	124
7.1. Uute hoonete ehitamine	124
7.2. Olemasolevate hoonete renoveerimine	126
7.3. Energiatõhusust suurendavate elementide paigaldamine, hooldus ja remont	128
7.4. Elektrisõidukite laadimisjaamade paigaldamine, hooldus ja remont hoonetes (ja hoonetega seotud parkimiskoh- tades)	129
7.5. Hoonete energiatõhususe mõõtmiseks, reguleerimiseks ja kontrollimiseks kasutatavate vahendite ja seadmete paigaldamine, hooldus ja remont	130
7.6. Taastuenergiaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont	131
7.7. Hoonete omandamine ja omandiõigus	132
8. Teave ja kommunikatsioon	132
8.1. Andmetöötlus, veebhosting jms tegevused	132
8.2. Andmepõhised lahendused kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks	134
9. Kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus	135
9.1. Turulähedane teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon	135
9.2. Teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon CO ₂ kogumiseks otse atmosfäärist	137
9.3. Hoonete energiatõhususega seotud ametitoimingud	138
A liide. Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohased üldkriteeriumid kliimamuutustega kohanemiseks	140
B liide. Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohased üldkriteeriumid vee ja mereressursside kestlikuks kasutamiseks ja kaitseks	142
C liide. Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohased üldkriteeriumid saastuse vältimiseks ja tõrjeks seoses kemikaalide kasutamise ja esinemisega	143
D liide. Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohased üldkriteeriumid elurikkuse ja ökosüsteemide kaitseks ja taastamiseks	144
E liide. Veeseadmete tehnilised kirjeldused	145

1. METSAMAJANDUS

1.1. Metsastamine

Tegevuse kirjeldus

Metsa istutamine või tahtlik külvamine või metsa looduslikule uuenemisele kaasaaitamine maal, mille kasutus kuni selle ajani oli erinev või mida ei kasutatud. Metsastamine tähendab maa muutmist metsaks vastavalt ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) metsastamise⁽¹⁾ määratlusele, võttes arvesse, et mets tähendab maad, mis vastab siseriiklikes õigusnormides sätestatud metsa määratlusele või kui see ei ole kättesaadav, siis FAO metsa määratlusele⁽²⁾. Metsastamine võib hõlmata varasemat metsastamist, kui see toimus puude istutamise ja maakasutuse metsana kajastamise vahelisel ajal.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga A2 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile. Selle kategooria majandustegevus piirdub NACE Rev. 2 koodidega 02.10 (metsakasvatuse ja muud metsamajanduse tegevusalad), 02.20 (metsavarumine), 02.30 (looduslike materjalide kogumine, v.a puit) ja 02.40 (metsamajandust abistavad tegevused).

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Metsastamiskava ja sellele järgnev metsamajandamiskava või samaväärne dokument

1.1. Ala, kus tegevus toimub, on hõlmatud enne tegevuse algust välja töötatud ja pidevalt ajakohastatava vähemalt viieaastase või siseriiklikes õigusnormides ette nähtud minimaalse kestusega metsastamiskavaga, kuni see ala vastab siseriiklikes õigusnormides sätestatud metsa määratlusele või kui see ei ole kättesaadav, siis FAO metsa määratlusele.

Metsastamiskava sisaldab kõiki siseriiklike õigusnormidega nõutavaid elemente, mis on seotud metsastamise keskkonnamõju hindamisega.

1.2 Soovitavalt metsastamiskavas või teabe puudumise korral mis tahes muus dokumendis esitatakse üksik- asjalik teave järgmise kohta:

- (a) ala kirjeldus vastavalt sellele, kuidas see on kinnistusraamatusse kantud;
- (b) ala ettevalmistamine ja selle mõju olemasolevatele süsinikuvarudele, sealhulgas mullastikule ja maapealsele biomassile, et kaitsta suure süsinikuvaruga maad⁽³⁾;
- (c) majandamiseesmärgid, sealhulgas peamised piirangud;
- (d) üldstrateegiad ja tegevused, mis on kavandatud majandamiseesmärkide saavutamiseks, sealhulgas eeldatav tegevus kogu metsatsükli jooksul;
- (e) metsaelupaikade määratlus, sealhulgas peamised olemasolevad ja kavandatavad metsapuuliigid ning nende leviku ulatus ja ruumiline jaotus;
- (f) metsaeraldised, teed, elektriliinide koridorid ja muud üldsusele juurdepääsetavad alad, füüsilised tunnused (sealhulgas veeteed), õiguslike ja muude piirangutega alad;
- (g) metsa ökosüsteemide hea seisundi saavutamiseks ja säilitamiseks võetud meetmed;
- (h) arvesse võetud sotsiaalküsimused (sealhulgas maastiku säilitamine, sidusrühmadega konsulteerimine vastavalt siseriiklikes õigusnormides sätestatud tingimustele);

⁽¹⁾ Metsa istutamine või tahtlik külvamine maale, mille kasutus kuni selle ajani oli erinev, tähendab maa muutmist metsaks (FAO ülemaailmne ressurside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: <http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf>).

⁽²⁾ Üle 0,5 hektari suurune maa-ala, millel kasvavad üle viie meetri kõrgused puud, mille võrade liitus on suurem kui 10 % või mis suudavad *in situ* kõnealuste künnisteneni jõuda. See ei sisalda maad, mis on peamiselt kasutuses põllumajanduses või linnamaana (FAO ülemaailmne ressurside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: <http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf>).

⁽³⁾ „Suure süsinikuvaruga maa“ – märgalad, sealhulgas turbaalad, ning püsivalt metsaga kaetud alad direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 4 punktide a, b ja c tähenduses.

- (i) metsaga seotud riskide (sh metsatulekahjud ning kahjurite levik ja haiguspuhangud) hindamine, et ennetada, vähendada ja kontrollida riske, ning meetmed, mida võetakse kaitseks jääkriskide eest ning nendega kohanemiseks;
- (j) hinnang toiduga kindlustatusele avalduva mõju kohta;
- (k) kõik põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumid, mis on metsastamise seisukohast olulised.

1.3. Kui alast saab mets, järgneb metsastamiskavale metsamajandamiskava või samaväärne dokument, nagu sätestatud siseriiklikes õigusnormides, või kui siseriiklikes õigusnormides ei ole metsamajandamiskava ega samaväärset dokumenti määratletud, siis nagu osutatud FAO „pikaajalise metsamajandamiskavaga metsaala“ määratluses⁽⁴⁾. Metsamajandamiskava või samaväärne dokument hõlmab vähemalt kümneaastast ajavahemikku ja seda ajakohastatakse pidevalt.

1.4 Esitatakse järgmistes punktides osutatud teave, mida ei ole veel metsamajandamiskavas või samaväärses süsteemis dokumenteeritud:

- (a) majandamiseesmärgid, sealhulgas peamised piirangud⁽⁵⁾;
- (b) üldstrateegiad ja tegevused, mis on kavandatud majandamiseesmärkide saavutamiseks, sealhulgas eeldatav tegevus kogu metsatsükli jooksul;
- (c) metsaelupaikade määratlus, sealhulgas peamised olemasolevad ja kavandatavad metsapuuliigid ning nende leviku ulatus ja ruumiline jaotus;
- (d) ala määratlus vastavalt sellele, kuidas see on kinnistusraamatusse kantud;
- (e) metsaeraldised, teed, elektriliinide koridorid ja muud üldsusele juurdepääsetavad alad, füüsilised tunnused (sealhulgas veeteed), õiguslike ja muude piirangutega alad;
- (f) metsa ökosüsteemide hea seisundi säilitamiseks võetud meetmed;
- (g) arvesse võetud sotsiaalküsimused (sealhulgas maastiku säilitamine, sidusrühmadega konsulteerimine vastavalt siseriiklikes õigusnormides sätestatud tingimustele);
- (h) metsaga seotud riskide (sh metsatulekahjud ning kahjurite levik ja haiguspuhangud) hindamine, et ennetada, vähendada ja kontrollida riske, ning meetmed, mida võetakse kaitseks jääkriskide eest ning nendega kohanemiseks;
- (i) kõik põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumid, mis on metsa majandamise seisukohast olulised.

1.5. Tegevus vastab parimatele metsastamistavadele, mis on sätestatud siseriiklikes õigusnormides, või kui selliseid parimaid metsastamistavasid ei ole siseriiklikes õigusnormides sätestatud, vastab tegevus ühele järgmistest kriteeriumidest:

- (a) tegevus on kooskõlas komisjoni delegeeritud määrusega (EL) nr 807/2014⁽⁶⁾;
- (b) tegevus põhineb üleeuroopalistel metsastamise ja taasmetsastamise suunistel, milles pööratakse erilist tähelepanu ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni sätetele („Pan-European Guidelines for Afforestation and Reforestation with a special focus on the provisions of the UNFCCC“)⁽⁷⁾.

1.6. Tegevusega ei kaasne suure süsinikuvaruga maa⁽⁸⁾ seisundi halvenemist.

⁽⁴⁾ Metsaala, millel on pikaajaline (kümme aastat või enam) dokumenteeritud majandamiskava, mille eesmärk on saavutada kindlaks määratud majandamiseesmärgid ja mis vaadatakse korrapäraselt läbi (FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: <http://www.fao.org/3/I8661EN/I8661en.pdf>).

⁽⁵⁾ Sealhulgas järgmise analüüsi: i) metsavarude pikaajaline kestlikkus, ii) elupaikade kaitsele ja seotud elupaikade mitmekesisusele avalduv mõju/surve ning mullale minimaalset mõju avaldava metsaraie tingimus.

⁽⁶⁾ Komisjoni 11. märtsi 2014. aasta delegeeritud määrus (EL) nr 807/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja kehtestatakse üleminekusätted (ELT L 227, 31.7.2014, lk 1).

⁽⁷⁾ Euroopa metsade kaitset käsitleva ministrite konverentsi üleeuroopalised metsastamise ja taasmetsastamise suunised, milles pööratakse erilist tähelepanu ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni sätetele, vastu võetud 12.–13. novembril 2008 toimunud Euroopa metsade kaitset käsitleva ministrite konverentsi ekspertide kohtumisel ning üleeuroopalise bioloogilise ja maastike mitmekesisuse strateegia (PEBLDS) juhatase poolt PEBLDSi nõukogu nimel 4. novembril 2008 (4.6.2021. a versioon: https://www.foresteurope.org/docs/other_meetings/2008/Geneva/Guidelines_Aff_Ref_ADOPTED.pdf).

⁽⁸⁾ „Suure süsinikuvaruga maa“ – märgalad, sealhulgas turbaalad, ning püsivalt metsaga kaetud alad direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 4 punktide a, b ja c tähenduses.

1.7. Tegevusega seotud majandamissüsteem vastab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 995/2010 ⁽⁹⁾ sätestatud hoolduskohustusele ja õiguspärasuse nõuetele.

1.8. Metsastamiskavas ja sellele järgnevas metsamajandamiskavas või samaväärses dokumendis nähakse ette järelevalve, millega tagatakse kavas esitatud teabe õigsus, eelkõige seoses asjaomast ala käsitlevate andmetega.

2. Kliimaalase kasu analüüs

2.1. Alade puhul, mis vastavad metsa hankimisala tasandil nõuetele, millega tagatakse metsa süsinikuvaru ja sidujate taseme pikaajaline säilimine või suurenemine, nagu sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 7 punktis b, vastab tegevus järgmistele kriteeriumidele:

- (a) kliimaalase kasu analüüs näitab, et tegevusest tingitud kasvuhoonegaaside heite ja sidumise netosaldo 30-aastasel ajavahemikul pärast tegevuse algust on väiksem kui võrdlusalus, mis vastab tegevuse algusest algava 30-aastase ajavahemiku kasvuhoonegaaside heite ja sidumise saldole ning mis on seotud harilike tavadega, mida oleks asjaomasel alal tegevuse puudumise korral rakendatud;
- (b) pikaajalist kliimaalast kasu kinnitatakse tõenditega direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 7 punkti b järgimise kohta.

2.2. Alade puhul, mis ei vasta metsa hankimisala tasandil nõuetele, millega tagatakse metsa süsinikuvaru ja sidujate taseme pikaajaline säilimine või suurenemine, nagu sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 7 punktis b, vastab tegevus järgmistele kriteeriumidele:

- (a) kliimaalase kasu analüüs näitab, et tegevusest tingitud kasvuhoonegaaside heite ja sidumise netosaldo 30-aastasel ajavahemikul pärast tegevuse algust on väiksem kui võrdlusalus, mis vastab tegevuse algusest algava 30-aastase ajavahemiku kasvuhoonegaaside heite ja sidumise saldole ning mis on seotud harilike tavadega, mida oleks asjaomasel alal tegevuse puudumise korral rakendatud;
- (b) tegevuse prognoositud pikaajaline keskmine kasvuhoonegaaside netosaldo on väiksem kui punktis 2.2 osutatud võrdlusaluse puhul prognoositud pikaajaline keskmine kasvuhoonegaaside saldo, võttes arvesse, et „pikaajaline“ vastab 100 aastale või kogu metsatsükli kestusele, olenevalt sellest, kumb on pikem.

2.3. Kliimaalase kasu arvutamine vastab järgmistele kriteeriumidele:

- (a) analüüs on kooskõlas riiklikke kasvuhoonegaaside inventuure käsitlevate IPCC 2006. aasta suuniste 2019. aasta täpsustustega ⁽¹⁰⁾. Kliimaalase kasu analüüs põhineb läbipaistval, täpsel, järjepideval, täielikul ja võrreldaval teabel, hõlmab kõiki tegevusest mõjutatud süsiniku talletajaid, sealhulgas maapealset ja maa-alust biomassi, lagupuitu, metsavarist ja mulda, põhineb kõige konservatiivsematel arvutuste eeldustel ning selles on võetud nõuetekohaselt arvesse CO₂ sidumise muutumise ja ümberpöördumise riske, küllastumise riski ja heite ülekandumise riski.
- (b) harilikud tavad, sealhulgas raietavad, võivad olla järgmised:
 - i) majandamistavad, mis olid dokumenteeritud metsamajandamiskava või samaväärses dokumendi viimases versioonis (kui see on olemas) enne tegevuse alustamist;
 - ii) viimased harilikud tavad enne tegevuse alustamist;
 - iii) tavad, mis vastavad juhtimissüsteemile, millega tagatakse metsaala süsinikuvaru ja sidujate taseme pikaajaline säilimine või suurenemine, nagu sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 7 punktis b;
- (c) analüüsi üksikasjalikkus on proportsionaalne asjaomase ala suurusega ning kasutatakse seda ala käsitlevaid väärtusi.

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2010. aasta määrus (EL) nr 995/2010, milles sätestatakse puitu ja puittooteid turule laskvate ettevõtjate kohustused (ELT L 295, 12.11.2010, lk 23).

⁽¹⁰⁾ „2019 Refinement to the 2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2019rf/>).

- (d) looduslikest häiringutest, näiteks kahjuritest ja haigustest, metsatulekahjustest, tuulest ja tormikahjustustest tingitud heide ja sidumine, mis mõjutab piirkonda ja põhjustab ebapiisavat tulemuslikkust, ei tähenda määruse (EL) 2020/852 nõuete rikkumist, tingimusel et kliimaalase kasu analüüs on kooskõlas riiklike kasvuhoonegaaside inventuure käsitlevate IPCC 2006. aasta suuniste 2019. aasta täpsustustega seoses looduslikest häiringutest tingitud heide ja sidumisega.

2.4. Alla 13 hektari suuruste metsakinnistute puhul ei nõuta kliimaalase kasu analüüsi tegemist.

3. Püsivuse tagamine

3.1. Kooskõlas siseriiklike õigusnormidega tagatakse tegevuse toimumiskohaks oleva ala jätkuv käsitamine metsana ühega järgmistest meetmetest:

- (a) ala on liigitatud FAO määratletud püsimeetsaks⁽¹¹⁾;
 (b) ala on liigitatud kaitsealaks;
 (c) ala suhtes kehtib õiguslik või lepinguline garantii, mis tagab, et see jääb metsaks.

3.2. Tegevuse elluviija kohustub kooskõlas siseriiklike õigusnormidega tagama, et metsastamiskava ja sellele järgneva metsamajandamiskava või samaväärse dokumendi edasiste ajakohastamistega, mis lähevad kaugemale rahastatavast tegevusest, taotletakse jätkuvalt kliimaalast kasu, nagu kindlaks määratud punktis 2. Lisaks kohustub tegevuse elluviija kompenseerima punktis 2 kindlaks määratud kliimaalase kasu vähenemise samaväärse kliimaalase kasuga, mis tuleneb tegevusest, mis vastab ühele käesolevas määruses määratletud metsamajandustegevusele.

4. Audit

Kahe aasta jooksul pärast tegevuse algust ja seejärel iga kümne aasta tagant kontrollib tegevuse vastavust kliimamuutuste leevendamise olulise panuse andmise kriteeriumidele ja põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumidele üks järgmistest:

- (a) asjakohased riiklikud pädevad asutused;
 (b) sõltumatu kolmandast isikust sertifitseerija riigi ametiasutuste või tegevuse elluviija taotluse alusel.

Et kulusid vähendada, võib auditeid korraldada koos metsa sertifitseerimise, kliimaalase sertifitseerimise või muu auditiga.

Sõltumatul kolmandast isikust sertifitseerijal ei tohi olla huvide konflikti omaniku ega rahastajaga ning ta tohi ei osaleda tegevuse arendamises ega elluviimises.

5. Rühmahindamine

Kliimamuutuste leevendamise olulise panuse andmise ja põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumide täitmist võib kontrollida:

- (a) direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 2 punktis 30 määratletud metsa hankimisala⁽¹²⁾ tasandil;
 (b) sellise ettevõtjate rühma tasandil, mille omadused on piisavalt ühtlased, et hinnata riski metsamajandustegevuse kestlikkusele, tingimusel et need ettevõtjad on püsivas suhtes ja osalevad tegevuses ning et ettevõtjate rühm jääb kõigi järgnevatel auditite puhul samaks.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
--------------------------------	--

⁽¹¹⁾ Metsaala, mis on määratud jääma metsaks ja mida ei tohi muuta muul otstarbel kasutatavaks maaks

(FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: <http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf>).

⁽¹²⁾ „Hankimisala“ – geograafiliselt määratletud ala, kust hangitakse metsa biomassi lähteaine, mille kohta on kättesaadav usaldusväärne ja sõltumatu teave ning mille tingimused on piisavalt ühtsed, et hinnata riski metsa biomassi säästlikkusele ja seaduslikkusele.

3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	<p>Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.</p> <p>Üksikasjalik teave, millele on osutatud punkti 1.2 alapunktis k, sisaldab sätteid, mida tuleb järgida, et täita käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriume.</p>
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Pestitsiidide kasutamist vähendatakse ning eelistatakse alternatiivseid lähenemisviise või võtteid, mis võivad hõlmata pestitsiidide kemikaalivabu alternatiive, nagu ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2009/128/EÜ, ⁽¹³⁾ välja arvatud juhtudel, kui pestitsiidide kasutamine on vajalik kahjurite ja haiguspungute tõrjeks.</p> <p>Tegevuse käigus kasutatakse väetisi minimaalselt ja ei kasutata sõnnikut. Tegevus on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/1009 ⁽¹⁴⁾ või siseriiklike õigusnormidega põllumajanduslikuks kasutamiseks mõeldud väetiste ja mullaparandusainete kohta.</p> <p>Võetakse hästi dokumenteeritud ja kontrollitavaid meetmeid, et vältida selliste toimeainete kasutamist, mis on loetletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/1021 ⁽¹⁵⁾ ⁽¹⁶⁾ I lisa A osas, pestitsiididega rahvusvaheliseks kauplemiseks nõusoleku saamise korda käsitlevas Rotterdami konventsioonis, ⁽¹⁷⁾ Minamata elavhõbedakonventsioonis ⁽¹⁸⁾ ja osoonikihti kahandavate ainete Montreali protokolli, ⁽¹⁹⁾ ning et vältida toimeaineid, mis on liigitatud taimekaitsevahendite ohtlikkusel põhineva WHO klassifikatsiooni ⁽²⁰⁾ ohuklassi Ia („eriti ohtlik“) või Ib („väga ohtlik“). Tegevus on kooskõlas toimeaineid käsitlevate asjakohaste siseriiklike õigusnormidega.</p> <p>Vee- ja pinnasereostust välditakse ning reostuse ilmnemisel võetakse puhastusmeetmeid.</p>
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	<p>Riikliku pädeva asutuse määratud kaitsealadel või kaitsealustes elupaikades on tegevus kooskõlas nende alade kaitse-eesmärkidega.</p> <p>Ei muudeta elupaiku, mis on elurikkuse kadumise suhtes eriti tundlikud või millel on suur kaitseväärtus, ega alasid, mis on ette nähtud selliste elupaikade taastamiseks kooskõlas siseriikliku õigusega.</p>

⁽¹³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta direktiiv 2009/128/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse tegevusraamistik pestitsiidide säästva kasutamise saavutamiseks (ELT L 309, 24.11.2009, lk 71).

⁽¹⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1009, millega kehtestatakse ELi väetisetoote turul kättesaadavaks tegemise nõuded ning muudetakse määrusi (EÜ) nr 1069/2009 ja (EÜ) nr 1107/2009 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2003/2003 (ELT L 170, 25.6.2019, lk 1).

⁽¹⁵⁾ Millega rakendatakse liidus püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni (ELT L 209, 31.7.2006, lk 3).

⁽¹⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1021 püsivate orgaaniliste saasteainete kohta (ELT L 169, 25.6.2019, lk 45).

⁽¹⁷⁾ Teatavate ohtlike kemikaalide ja pestitsiididega rahvusvaheliseks kauplemiseks nõusoleku saamise korda käsitlev Rotterdami konventsioon (ELT L 63, 6.3.2003, lk 29).

⁽¹⁸⁾ Minamata elavhõbedakonventsioon (ELT L 142, 2.6.2017, lk 6).

⁽¹⁹⁾ Osoonikihti kahandavate ainete Montreali protokoll (EÜT L 297, 31.10.1988, lk 21).

⁽²⁰⁾ Taimekaitsevahendite ohtlikkusel põhinev WHO klassifikatsioon (2019. aasta versioon), (4.6.2021. a versioon: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/332193/9789240005662-eng.pdf?ua=1>).

	<p>Punkti 1.2 alapunktis k (metsastamiskava) ja punkti 1.4 alapunktis i (metsamajandamiskava või samaväärne süsteem) osutatud üksikasjalik teave sisaldab sätteid elurikkuse säilitamise ja võimaliku suurendamise kohta kooskõlas riiklike ja kohalike õigusnormidega, sealhulgas sätteid järgmise kohta:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) elupaikade ja liikide hea kaitsestaatuse tagamine, elupaikade tüüpiliste liikide säilitamine; (b) invasiivsete võõrliikide kasutamise või keskkonda viimise välistamine; (c) võõrliikide kasutamise välistamine, välja arvatud juhul, kui on võimalik tõendada, et: <ul style="list-style-type: none"> i) kultiveerimismaterjali kasutamine loob soodsad ja sobivad ökosüsteemi tingimused (nt kliima, mullakriteeriumid ja taimestik, metsa tulekindlus); ii) piirkonnas praegu esinevad pärismaised liigid ei ole enam kohastunud prognoositavate kliima- ning pedoloogiliste ja hüdrooloogiliste tingimustega; (d) mulla füüsikalise, keemilise ja bioloogilise kvaliteedi säilitamise ja parandamise tagamine; (e) selliste elurikkust soodustavate tavade edendamine, mis parandavad metsade looduslikke protsesse; (f) suure elurikkusega ökosüsteemide väiksema elurikkusega ökosüsteemideks muutmise välistamine; (g) metsaga seotud elupaikade ja liikide mitmekesisuse tagamine; (h) puistute struktuuride mitmekesisuse tagamine ning täiskasvanud puistute ja lagupuidu säilitamine või nende osakaalu suurendamine.
--	---

1.2. Metsade seisundi parandamine ja taastamine, sealhulgas taasmetsastamine ja looduslikule uuenemisele kaasaaitamine pärast erakorralist sündmust

Tegevuse kirjeldus

Metsade seisundi parandamine ja taastamine, nagu määratletud siseriiklikes õigusnormides. Kui siseriiklikes õigusnormides pole sellist määratlust kehtestatud, vastab seisundi parandamine ja taastamine määratlusele, milles ollakse konkreetseid riike käsitlevates eelretsenseeritud teadusväljaannetes üldiselt üksmeelel, või määratlusele, mis on kooskõlas FAO metsade seisundi taastamise ⁽²¹⁾ mõistega, või määratlusele, mis on kooskõlas ühe metsade suhtes kohaldatava

⁽²¹⁾ Metsade seisundi taastamine hõlmab järgmist:

- ennistamine, mis tähendab soovitud liikide, struktuuride või protsesside taastamist olemasolevas ökosüsteemis;
 - ümberkorraldamine, mis tähendab pärismaiste taimeliikide taastamist muul otstarbel kasutataval maal;
 - rekultiveerimine, mis tähendab tugevasti kahjustatud taimkatteta maa taastamist;
 - asendamine, mis on kõige radikaalsem ning mille puhul liigid, mis on konkreetse paigas halvasti kohanenud ja ei ole võimelised mujale levima, asendatakse sissetoodud liikidega, kuna kliima muutub kiiresti;
- Metsade taastamise moodul. FAO metsa säästva majandamise vahendite hulgas. 4.6.2021. a versioon: <http://www.fao.org/sustainable-forest-management/toolbox/modules/forest-restoration/basic-knowledge/en/>.

ökoloogilise taastamise määratlusega⁽²²⁾ või metsa seisundi parandamise määratlusega,⁽²³⁾ mis on esitatud bioloogilise mitmekesisuse konventsioonis⁽²⁴⁾. Selle kategooria majandustegevus hõlmab ka pärast erakorralist sündmust elluviidavat metsamajandustegevust, mis vastab FAO taasmetsastamise⁽²⁵⁾ ja looduslikult uueneva metsa⁽²⁶⁾ määratlusele, võttes arvesse, et erakorraline sündmus on määratletud siseriiklikes õigusnormides või kui seda pole siseriiklikes õigusnormides määratletud, siis see vastab IPCC ekstreemse ilmastikunähtuse määratlusele⁽²⁷⁾; samuti hõlmab see pärast metsa- või maastikutulekahju elluviidavat metsamajandustegevust, võttes arvesse, et metsa- või maastikutulekahju on määratletud siseriiklikes õigusnormides või kui ei ole, siis metsa- ja maastikutulekahjude Euroopa sõnastikus⁽²⁸⁾.

Selle kategooria majandustegevus ei eelda maakasutuse muutmist ja toimub kahjustatud maal, mis vastab siseriiklikes õigusnormides sätestatud metsa määratlusele või kui see ei ole kättesaadav, siis FAO metsa määratlusele⁽²⁹⁾.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga A2 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile. Selle kategooria majandustegevus piirdub NACE Rev. 2 koodidega 02.10 (metsakasvatuse ja muud metsamajanduse tegevusalad), 02.20 (metsavarumine), 02.30 (looduslike materjalide kogumine, v.a puit) ja 02.40 (metsamajandust abistavad tegevused).

⁽²²⁾ Ökoloogiline taastamine (ka ökosüsteemide taastamine):

- ökosüsteemi loodusliku häiringueelse struktuuri ja toimimise taastamine;
- halvenenud seisundis, kahjustatud või hävitatud ökosüsteemi taastumisele kaasa aitamine;
- ala tahtlik muutmine, et luua piiritletud kohalik ökosüsteem. Selle protsessi eesmärk on jälgendada konkreetse ökosüsteemi struktuuri, toimimist, mitmekesisust ja dünaamikat;
- inimeste sekkumine, mille eesmärk on kiirendada kahjustatud elupaikade taastumist või saavutada ökosüsteemi seisund, mis on võimalikult sarnane selle häiringueelse seisundiga

(„Most used definitions/descriptions of key terms related to ecosystem restoration“ (ökosüsteemide taastamisega seotud põhimõistete enim kasutatud määratlused/kirjeldused)). Bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste 11. konverents. 2012. UNEP/CBD/COP/11/INF/19. 4.6.2021. a versioon: <https://www.cbd.int/doc/meetings/cop/cop-11/information/cop-11-inf-19-en.pdf>.

⁽²³⁾ Metsa seisundi parandamine on protsess, mille käigus taastatakse metsa võime pakkuda taas kaup ja teenuseid, kuid parandatud seisund ei ole identne metsa seisundiga enne seisundi halvenemist

(„Most used definitions/descriptions of key terms related to ecosystem restoration“ (ökosüsteemide taastamisega seotud põhimõistete enim kasutatud määratlused/kirjeldused)). Bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste 11. konverents. 2012. UNEP/CBD/COP/11/INF/19. 4.6.2021. a versioon: <https://www.cbd.int/doc/meetings/cop/cop-11/information/cop-11-inf-19-en.pdf>.

⁽²⁴⁾ (4.6.2021. a versioon: <https://www.cbd.int/convention/text/>).

⁽²⁵⁾ Metsa taasloomine, istutades taimi ja/või külvates seemneid maale, mis on liigitatud metsaks

(FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: <http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf>).

⁽²⁶⁾ Mets, mis koosneb peamiselt loodusliku uuenumise teel kasvanud puudest

(FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: <http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf>).

⁽²⁷⁾ Ekstreemne ilmastikunähtus on ilmastikunähtus, mille esinemine konkreetsetes kohas ja konkreetsetel aastajal on haruldane. Haruldase esinemise määratlused on erinevad, kuid üldjuhul oleks ekstreemne ilmastikunähtus sama haruldane või veelgi haruldasem kui vaatluste põhjal hinnatud tõenäosustiheduse funktsiooni 10. või 90. protsentil. Määratluse kohaselt võivad ekstreemsete ilmastikunähtuste omadused olla paiguti absoluutses mõttes erinevad. Kui ekstreemsed ilmastikunähtused püsivad mõnda aega, näiteks kogu hooaja, võib neid pidada ekstreemseteks ilmastikunähtusteks, eriti kui nende keskmiised või kogunäitajad on iseenesest äärmuslikud (nt põuad või tugevad vihmajärgid hooaja vältel). Vt IPCC, 2018. „Annex I: Glossary“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.ipcc.ch/sr15/chapter/glossary/>).

⁽²⁸⁾ Mis tahes kontrollimatu taimestikupõleng, mille kustutamiseks tuleb teha otsus või võtta meetmeid (metsa- ja maastikutulekahjude 2012. aasta Euroopa sõnastik, mis on koostatud projekti „European Forest Fire Network“ (EUFOFINET) raames osana programmist INTERREG IVC (4.6.2021. a versioon: <https://www.ctif.org/index.php/library/european-glossary-wildfires-and-forest-fires>).

⁽²⁹⁾ Üle 0,5 hektari suurune maa-ala, millel kasvavad üle viie meetri kõrgused puud, mille võrade liitus on suurem kui 10 % või mis suudavad *in situ* kõnealuste künnisteni jõuda. See ei sisalda maad, mis on peamiselt kasutuses põllumajanduses või linnamaana (FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: <http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf>).

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Metsamajandamiskava või samaväärne dokument

1.1. Tegevus toimub alal, kus kohaldatakse metsamajandamiskava või samaväärset dokumenti, nagu sätestatud siseriiklikes õigusnormides, või kui siseriiklikes õigusnormides ei ole metsamajandamiskava ega samaväärset dokumenti määratletud, siis nagu osutatud FAO „pikaajalise metsamajandamiskavaga metsaala“⁽³⁰⁾ määratluses.

Metsamajandamiskava või samaväärne dokument hõlmab vähemalt kümneaastast ajavahemikku ja seda ajakohastatakse pidevalt.

1.2. Esitatakse järgmistes punktides osutatud teave, mida ei ole veel metsamajandamiskavas või samaväärses süsteemis dokumenteeritud:

- (a) majandamiseesmärgid, sealhulgas peamised piirangud⁽³¹⁾;
- (b) üldstrateegiad ja tegevused, mis on kavandatud majandamiseesmärkide saavutamiseks, sealhulgas eeldatav tegevus kogu metsatsükli jooksul;
- (c) metsaelupaikade määratlus, sealhulgas peamised olemasolevad ja kavandatavad metsapuuliigid ning nende leviku ulatus ja ruumiline jaotus;
- (d) ala määratlus vastavalt sellele, kuidas see on kinnistusraamatusse kantud;
- (e) metsaeraldised, teed, elektriliinide koridorid ja muud üldsusele juurdepäsetavad alad, füüsilised tunnused (sealhulgas veeteed), õiguslike ja muude piirangutega alad;
- (f) metsa ökosüsteemide hea seisundi säilitamiseks võetud meetmed;
- (g) arvesse võetud sotsiaalküsimused (sealhulgas maastiku säilitamine, sidusrühmadega konsulteerimine vastavalt siseriiklikes õigusnormides sätestatud tingimustele);
- (h) metsaga seotud riskide (sh metsatulekahjud ning kahjurite levik ja haiguspuhangud) hindamine, et ennetada, vähendada ja kontrollida riske, ning meetmed, mida võetakse kaitseks jääkriskide eest ning nendega kohtumiseks;
- (i) kõik põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumid, mis on metsa majandamise seisukohast olulised.

1.3. Punktis 1.1 osutatud kavas dokumenteeritud metsamajandamissüsteemide kestlikkus tagatakse, valides kõige kaugeleulatuvama järgmistest lähenemisviisidest:

- (a) metsa majandamine vastab riigis kohaldatavale metsa säästva majandamise määratlusele;
- (b) metsa majandamine vastab Euroopa metsade kaitset käsitleva ministrite konverentsi metsa säästva majandamise määratlusele⁽³²⁾ ning metsade säästva majandamise üleeuroopalistele tegevusjuhiste⁽³³⁾;

⁽³⁰⁾ Metsaala, millel on pikaajaline (kümme aastat või enam) dokumenteeritud majandamiskava, mille eesmärk on saavutada kindlaks määratud majandamiseesmärgid ja mis vaadatakse korrapäraselt läbi.

(FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: <http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf>).

⁽³¹⁾ Sealhulgas järgmise analüüsi: i) metsavarude pikaajaline kestlikkus, ii) elupaikade kaitsele ja seotud elupaikade mitmekesisusele avaldud mõju/surve ning mullale minimaalset mõju avaldava metsaraie tingimus.

⁽³²⁾ Metsade ja metsamaade majandamine ja kasutamine niisugusel viisil ja määral, et need säilitavad oma elurikkuse, tootlikkuse, uuenevusvõime, elujõulisuse ja võime täita praegu ja tulevikus vastavaid ökoloogilisi, majanduslikke ja sotsiaalseid funktsioone kohalikul, siseriiklikul ja üleilmisel tasandil muudele ökosüsteemidele kahju tekitamata.

(Resolutsioon H1 „General Guidelines for the Sustainable Management of Forests in Europe“, teine Euroopa metsade kaitset käsitlev ministrite konverents 16.–17. juunil 1993, Helsingi/Soome. 4.6.2021. a versioon: https://www.foresteurope.org/docs/MC/MC_helsinki_resolutionH1.pdf).

⁽³³⁾ Resolutsiooni L2 2. lisa „Pan-European Operational Level Guidelines for Sustainable Forest Management“. Kolmas Euroopa metsade kaitset käsitlev ministrite konverents 2.–4. juunil 1998, Lissabon/Portugal (4.6.2021. a versioon: https://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/10/MC_lisbon_resolutionL2_with_annexes.pdf#page=18).

(c) kehtestatud majandamissüsteem vastab direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõikes 6 sätestatud metsa kestlikkuse kriteeriumidele ning kõnealuse direktiivi artikli 29 lõike 8 alusel vastu võetavale rakendusaktile metsa biomassist energia tootmise tegevussuuniste kohta alates selle kohaldamise kuupäevast.

1.4. Tegevusega ei kaasne suure süsinikuvaruga maa ⁽³⁴⁾ seisundi halvenemist.

1.5. Tegevusega seotud majandamissüsteemid vastavad määruses (EL) nr 995/2010 sätestatud hoolsuskohustusele ja õiguspärasuse nõuetele.

1.6. Metsamajandamiskavas või samaväärses dokumendis nähakse ette järelevalve, millega tagatakse kavas esitatud teabe õigsus, eelkõige seoses asjaomast ala käsitlevate andmetega.

2. Kliimaalase kasu analüüs

2.1. Alade puhul, mis vastavad metsa hankimisala tasandil nõuetele, millega tagatakse metsa süsinikuvaru ja sidujate taseme pikaajaline säilimine või suurenemine, nagu sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 7 punktis b, vastab tegevus järgmistele kriteeriumidele:

(a) kliimaalase kasu analüüs näitab, et tegevusest tingitud kasvuhoonegaaside heite ja sidumise netosaldo 30-aastasel ajavahemikul pärast tegevuse algust on väiksem kui võrdlusalus, mis vastab tegevuse algusest algava 30-aastase ajavahemiku kasvuhoonegaaside heite ja sidumise saldole ning mis on seotud harilike tavadega, mida oleks asjaomasel alal tegevuse puudumise korral rakendatud;

(b) pikaajalist kliimaalast kasu kinnitatakse tõenditega direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 7 punkti b järgimise kohta.

2.2. Alade puhul, mis ei vasta metsa hankimisala tasandil nõuetele, millega tagatakse metsa süsinikuvaru ja sidujate taseme pikaajaline säilimine või suurenemine, nagu sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 7 punktis b, vastab tegevus järgmistele kriteeriumidele:

(a) kliimaalase kasu analüüs näitab, et tegevusest tingitud kasvuhoonegaaside heite ja sidumise netosaldo 30-aastasel ajavahemikul pärast tegevuse algust on väiksem kui võrdlusalus, mis vastab tegevuse algusest algava 30-aastase ajavahemiku kasvuhoonegaaside heite ja sidumise saldole ning mis on seotud harilike tavadega, mida oleks asjaomasel alal tegevuse puudumise korral rakendatud;

(b) tegevuse prognoositud pikaajaline keskmine kasvuhoonegaaside netosaldo on väiksem kui punktis 2.2 osutatud võrdlusaluse puhul prognoositud pikaajaline keskmine kasvuhoonegaaside saldo, võttes arvesse, et „pikaajaline“ vastab 100 aastale või kogu metsatsükli kestusele, olenevalt sellest, kumb on pikem.

2.3. Kliimaalase kasu arvutamine vastab järgmistele kriteeriumidele:

(a) analüüs on kooskõlas riiklike kasvuhoonegaaside inventuure käsitlevate IPCC 2006. aasta suuniste 2019. aasta täpsustustega ⁽³⁵⁾. Kliimaalase kasu analüüs põhineb läbipaistval, täpsel, järjepideval, täielikul ja võrreldaval teabel, hõlmab kõiki tegevusest mõjutatud süsiniku talletajaid, sealhulgas maapealset ja maa-alust biomassi, lagupuitu, metsavarist ja mulda, põhineb kõige konservatiivsematel arvutuste eeldustel ning selles on võetud nõuetekohaselt arvesse CO₂ sidumise muutumise ja ümberpöördumise riske, küllastumise riski ja heite ülekandumise riski.

(b) harilikud tavad, sealhulgas raietavad, on ühed järgmistest:

i) majandamistavad, mis olid dokumenteeritud metsamajandamiskava või samaväärses dokumendi viimases versioonis (kui see on olemas) enne tegevuse alustamist;

⁽³⁴⁾ „Suure süsinikuvaruga maa“ – märgalad, sealhulgas turbaalad, ning püsivalt metsaga kaetud alad direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 4 punktide a, b ja c tähenduses.

⁽³⁵⁾ „2019 Refinement to the 2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2019rf/>).

- ii) viimased harilikud tavad enne tegevuse alustamist;
 - iii) tavad, mis vastavad juhtimissüsteemile, millega tagatakse metsaala süsinikuvaru ja sidujate taseme pikaajaline säilimine või suurenemine, nagu sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 7 punktis b;
- (c) analüüsi üksikasjalikkus on proportsionaalne asjaomase ala suurusega ning kasutatakse seda ala käsitlevaid väärtusi.
- (d) looduslikest häiringutest, näiteks kahjuritest ja haigustest, metsatulekahjustest, tuulest ja tormikahjustustest tingitud heide ja sidumine, mis mõjutab piirkonda ja põhjustab ebapiisavat tulemuslikkust, ei tähenda määruse (EL) 2020/852 nõuete rikkumist, tingimusel et kliimaalase kasu analüüs on kooskõlas riiklikke kasvuhoonegaaside inventuure käsitlevate IPCC 2006. aasta suuniste 2019. aasta täpsustustega seoses looduslikest häiringutest tingitud heite ja sidumisega.

2.4. Alla 13 hektari suuruste metsakinnistute puhul ei nõuta kliimaalase kasu analüüsi tegemist.

3. Püsivuse tagamine

3.1. Kooskõlas siseriiklike õigusnormidega tagatakse tegevuse toimumiskohaks oleva ala jätkuv käsitamine metsana ühega järgmistest meetmetest:

- (a) ala on liigitatud FAO määratletud püsimetsaks⁽³⁶⁾;
- (b) ala on liigitatud kaitsealaks;
- (c) ala suhtes kehtib õiguslik või lepinguline garantii, mis tagab, et see jääb metsaks.

3.2. Tegevuse elluviija kohustub kooskõlas siseriiklike õigusnormidega tagama, et metsamajandamiskava või samaväärse dokumendi edasiste ajakohastamisega, mis lähevad kaugemale rahastatavast tegevusest, taotletakse jätkuvalt kliimaalast kasu, nagu kindlaks määratud punktis 2. Lisaks kohustub tegevuse elluviija kompenseerima punktis 2 kindlaks määratud kliimaalase kasu vähenemise samaväärse kliimaalase kasuga, mis tuleneb tegevusest, mis vastab ühele käesolevas määruses määratletud metsamajandustegevusele.

4. Audit

Kahe aasta jooksul pärast tegevuse algust ja seejärel iga kümne aasta tagant kontrollib tegevuse vastavust kliimamuutuste leevendamise olulise panuse andmise kriteeriumidele ja põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumidele üks järgmistest:

- (a) asjakohased riiklikud pädevad asutused;
- (b) sõltumatu kolmandast isikust sertifitseerija riigi ametiasutuste või tegevuse elluviija taotluse alusel.

Et kulusid vähendada, võib auditeid korraldada koos metsa sertifitseerimise, kliimaalase sertifitseerimise või muu auditiga.

Sõltumatu kolmandast isikust sertifitseerijal ei tohi olla huvide konflikti omaniku ega rahastajaga ning ta tohi ei osaleda tegevuse arendamises ega elluviimises.

5. Rühmahindamine

Kliimamuutuste leevendamise olulise panuse andmise ja põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumide täitmist võib kontrollida:

- (a) direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 2 punktis 30 määratletud metsa hankimisala⁽³⁷⁾ tasandil;

⁽³⁶⁾ Metsaala, mis on määratud jääma metsaks ja mida ei tohi muuta muul otstarbel kasutatavaks maaks (FAO ülemaailmne ressurside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: <http://www.fao.org/3/i8661en/i8661en.pdf>).

⁽³⁷⁾ „Hankimisala“ – geograafiliselt määratletud ala, kust hangitakse metsa biomassi lähteaine, mille kohta on kättesaadav usaldusväärne ja sõltumatu teave ning mille tingimused on piisavalt ühtsed, et hinnata riski metsa biomassi säästlikkusele ja seaduslikkusele.

- (b) sellise ettevõtjate rühma tasandil, mille omadused on piisavalt ühtlased, et hinnata riski metsamajandustegevuse kestlikkusele, tingimusel et need ettevõtjad on püsivas suhtes ja osalevad tegevuses ning et ettevõtjate rühm jääb kõigi järgnevate auditite puhul samaks.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele. Üksikasjalik teave, millele on osutatud punkti 1.2 alapunktis i, sisaldab sätteid, mida tuleb järgida, et täita käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriume.
4) Üleminek ringmajandusele	Tegevusest tingitud metsa muutumisega tegevuse elluviimise kohas ei kaasne tõenäoliselt sellise metsa primaarse biomassi kestliku koguse märkimisväärset vähenemist, mis sobib pikaajalise ringluse potentsiaaliga puidupõhiste toodete tootmiseks. Selle kriteeriumi täitmist võib tõendada punktis 2 osutatud kliimaalase kasu analüüsiga.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Pestitsiidide kasutamist vähendatakse ning eelistatakse alternatiivseid lähenemisviise või võtteid, mis võivad hõlmata pestitsiidide kemikaalivabu alternatiive, nagu ette nähtud direktiivis 2009/128/EÜ, välja arvatud juhtudel, kui pestitsiidide kasutamine on vajalik kahjurite ja haiguspuhangute tõrjeks. Tegevuse käigus kasutatakse väetisi minimaalselt ja ei kasutata sõnnikut. Tegevus on kooskõlas määrusega (EL) 2019/1009 või siseriiklike õigusnormidega põllumajanduslikuks kasutamiseks mõeldud väetiste ja mullaparendusainete kohta. Võetakse hästi dokumenteeritud ja kontrollitavaid meetmeid, et vältida selliste toimeainete kasutamist, mis on loetletud määruse (EL) 2019/1021 ⁽³⁸⁾ I lisa A osas, pestitsiididega rahvusvaheliseks kauplemiseks nõusoleku saamise korda käsitlevas Rotterdami konventsioonis, Minamata elavhõbedakonventsioonis ja osoonikihti kahandavate ainete Montreali protokollis, ning et vältida toimeaineid, mis on liigitatud taimekaitsevahendite ohtlikkusel põhineva WHO klassifikatsiooni ohuklassi Ia („eriti ohtlik“) või Ib („väga ohtlik“). Tegevus on kooskõlas toimeaineid käsitlevate asjakohaste siseriiklike õigusnormidega. Vee- ja pinnasereostust välditakse ning reostuse ilmnemisel võetakse puhastusmeetmeid.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Riikliku pädeva asutuse määratud kaitsealadel või kaitsealustes elupaikades on tegevus kooskõlas nende alade kaitse-eesmärkidega. Ei muudeta elupaiku, mis on elurikkuse kadumise suhtes eriti tundlikud või millel on suur kaitseväärtus, ega alasid, mis on ette nähtud selliste elupaikade taastamiseks kooskõlas siseriikliku õigusega.

⁽³⁸⁾ Millega rakendatakse liidus püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni (ELT L 209, 31.7.2006, lk 3).

	<p>Punkti 1.2 alapunktis i osutatud üksikasjalik teave sisaldab sätteid elurikkuse säilitamise ja võimaliku suurendamise kohta kooskõlas riiklike ja kohalike õigusnormidega, sealhulgas sätteid järgmise kohta:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) elupaikade ja liikide hea kaitsestaatuse tagamine, elupaikade tüüpiliste liikide säilitamine; (b) invasiivsete võõrliikide kasutamise või keskkonda viimise välistamine; (c) võõrliikide kasutamise välistamine, välja arvatud juhul, kui on võimalik tõendada, et: <ul style="list-style-type: none"> i) kultiveerimismaterjali kasutamine loob soodsad ja sobivad ökosüsteemi tingimused (nt kliima, mullakriteeriumid ja taimestik, metsa tulekindlus); ii) piirkonnas praegu esinevad pärismaised liigid ei ole enam kohastunud prognoositavate kliima- ning pedoloogiliste ja hüdrooloogiliste tingimustega; (d) mulla füüsikalise, keemilise ja bioloogilise kvaliteedi säilitamise ja parandamise tagamine; (e) selliste elurikkust soodustavate tavade edendamine, mis parandavad metsade looduslike protsesse; (f) suure elurikkusega ökosüsteemide väiksema elurikkusega ökosüsteemideks muutmise välistamine; (g) metsaga seotud elupaikade ja liikide mitmekesisuse tagamine; (h) puistute struktuuride mitmekesisuse tagamine ning täiskasvanud puistute ja lagupuidu säilitamine või nende osakaalu suurendamine.
--	--

1.3. Metsa majandamine

Tegevuse kirjeldus

Metsa majandamine, nagu määratletud siseriiklikes õigusnormides. Kui siseriiklikes õigusnormides pole sellist määratlust kehtestatud, vastab metsa majandamine mis tahes majandustegevusele, mis tuleneb metsa suhtes kohaldatavast süsteemist, mis mõjutab metsa ökoloogilisi, majanduslikke või sotsiaalseid funktsioone. Metsa majandamine ei eelda maakasutuse muutmist ja toimub maal, mis vastab siseriiklikes õigusnormides sätestatud metsa määratlusele või kui see ei ole kättesaadav, siis FAO metsa määratlusele ⁽³⁹⁾.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga A2 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile. Selle kategooria majandustegevus piirdub NACE Rev. 2 koodidega 02.10 (metsakasvatust ja muud metsamajanduse tegevusalad), 02.20 (metsavarumine), 02.30 (looduslike materjalide kogumine, v.a puit) ja 02.40 (metsamajandust abistavad tegevused).

⁽³⁹⁾ Üle 0,5 hektari suurune maa-ala, millel kasvavad üle viie meetri kõrgused puud, mille võrade liitus on suurem kui 10 % või mis suudavad *in situ* kõnealuste künnisteni jõuda. See ei sisalda maad, mis on peamiselt kasutuses põllumajanduses või linnamaana (FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: <http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf>).

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Metsamajandamiskava või samaväärne dokument

1.1. Tegevus toimub alal, kus kohaldatakse metsamajandamiskava või samaväärset dokumenti, nagu sätestatud siseriiklikes õigusnormides, või kui siseriiklikes õigusnormides ei ole metsamajandamiskava ega samaväärset dokumenti määratletud, siis nagu osutatud FAO „pikaajalise metsamajandamiskavaga metsaala“⁽⁴⁰⁾ määratluses.

Metsamajandamiskava või samaväärne dokument hõlmab vähemalt kümneaastast ajavahemikku ja seda ajakohastatakse pidevalt.

1.2. Esitatakse järgmistest punktides osutatud teave, mida ei ole veel metsamajandamiskavas või samaväärses süsteemis dokumenteeritud:

- (a) majandamiseesmärgid, sealhulgas peamised piirangud⁽⁴¹⁾;
- (b) üldstrateegiad ja tegevused, mis on kavandatud majandamiseesmärkide saavutamiseks, sealhulgas eeldatav tegevus kogu metsatsükli jooksul;
- (c) metsaelupaikade määratlus, sealhulgas peamised olemasolevad ja kavandatavad metsapuuliigid ning nende leviku ulatus ja ruumiline jaotus;
- (d) ala määratlus vastavalt sellele, kuidas see on kinnistusraamatusse kantud;
- (e) metsaeraldised, teed, elektriliinide koridorid ja muud üldsusele juurdepääsetavad alad, füüsilised tunnused (sealhulgas veeteed), õiguslike ja muude piirangutega alad;
- (f) metsa ökosüsteemide hea seisundi säilitamiseks võetud meetmed;
- (g) arvesse võetud sotsiaalküsimused (sealhulgas maastiku säilitamine, sidusrühmadega konsulteerimine vastavalt siseriiklikes õigusnormides sätestatud tingimustele);
- (h) metsaga seotud riskide (sh metsatulekahjud ning kahjurite levik ja haiguspuhangud) hindamine, et ennetada, vähendada ja kontrollida riske, ning meetmed, mida võetakse kaitseks jääkriskide eest ning nendega kohtumiseks;
- (i) kõik põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumid, mis on metsa majandamise seisukohast olulised.

1.3. Punktis 1.1 osutatud kavas dokumenteeritud metsamajandamissüsteemide kestlikkus tagatakse, valides kõige kaugeleulatuvama järgmistest lähenemisviisidest:

- (a) metsa majandamine vastab riigis kohaldatavale metsa säästva majandamise määratlusele;
- (b) metsa majandamine vastab Euroopa metsade kaitset käsitleva ministrite konverentsi metsa säästva majandamise määratlusele⁽⁴²⁾ ning metsade säästva majandamise üleeuroopalistele tegevusjuhiste⁽⁴³⁾;

⁽⁴⁰⁾ Metsaala, millel on pikaajaline (kümme aastat või enam) dokumenteeritud majandamiskava, mille eesmärk on saavutada kindlaks määratud majandamiseesmärgid ja mis vaadatakse korrapäraselt läbi.

(FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: <http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf>).

⁽⁴¹⁾ Sealhulgas järgmise analüüs: i) metsavarude pikaajaline kestlikkus, ii) elupaikade kaitsele ja seotud elupaikade mitmekesisusele avaldud mõju/surve ning mullale minimaalset mõju avaldava metsaraie tingimus.

⁽⁴²⁾ Metsade ja metsamaade majandamine ja kasutamine niisugusel viisil ja määral, et need säilitavad oma elurikkuse, tootlikkuse, uuenemisvõime, elujõulisuse ja võime täita praegu ja tulevikus vastavaid ökoloogilisi, majanduslikke ja sotsiaalseid funktsioone kohalikul, siseriiklikul ja üleilmsel tasandil muudele ökosüsteemidele kahju tekitamata.

(Resolutsioon H1 „General Guidelines for the Sustainable Management of Forests in Europe“, teine Euroopa metsade kaitset käsitlev ministrite konverents 16.–17. juunil 1993, Helsingi/Soome. 4.6.2021. a versioon: https://www.foresteurope.org/docs/MC/MC_helsinki_resolutionH1.pdf).

⁽⁴³⁾ Resolutsiooni L2 2. lisa „Pan-European Operational Level Guidelines for Sustainable Forest Management“. Kolmas Euroopa metsade kaitset käsitlev ministrite konverents 2.–4. juunil 1998, Lissabon/Portugal (4.6.2021. a versioon: https://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/10/MC_lisbon_resolutionL2_with_annexes.pdf#page=18).

(c) kehtestatud majandamissüsteem on vastavuses direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõikes 6 sätestatud metsa kestlikkuse kriteeriumide ning ka kõnealuse direktiivi artikli 29 lõike 8 alusel vastu võetud rakendusaktiga metsa biomassist energia tootmise tegevussuuniste kohta alates selle kohaldamise kuupäevast.

1.4. Tegevusega ei kaasne suure süsinikuvaruga maa⁽⁴⁴⁾ seisundi halvenemist.

1.5. Tegevusega seotud majandamissüsteemid vastavad määruses (EL) nr 995/2010 sätestatud hoolsuskohustusele ja õiguspärasuse nõuetele.

1.6. Metsamajandamiskavas või samaväärses dokumendis nähakse ette järelevalve, millega tagatakse kavas esitatud teabe õigsus, eelkõige seoses asjaomast ala käsitlevate andmetega.

2. Kliimaalase kasu analüüs

2.1. Alade puhul, mis vastavad metsa hankimisala tasandil nõuetele, millega tagatakse metsa süsinikuvaru ja sidujate taseme pikaajaline säilimine või suurenemine, nagu sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 7 punktis b, vastab tegevus järgmistele kriteeriumidele:

(a) kliimaalase kasu analüüs näitab, et tegevusest tingitud kasvuhoonegaaside heite ja sidumise netosaldo 30-aastasel ajavahemikul pärast tegevuse algust on väiksem kui võrdlusalus, mis vastab tegevuse algusest algava 30-aastase ajavahemiku kasvuhoonegaaside heite ja sidumise saldole ning mis on seotud harilike tavadega, mida oleks asjaomasel alal tegevuse puudumise korral rakendatud;

(b) pikaajalist kliimaalast kasu kinnitatakse tõenditega direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 7 punkti b järgimise kohta.

2.2. Alade puhul, mis ei vasta metsa hankimisala tasandil nõuetele, millega tagatakse metsa süsinikuvaru ja sidujate taseme pikaajaline säilimine või suurenemine, nagu sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 7 punktis b, vastab tegevus järgmistele kriteeriumidele:

(a) kliimaalase kasu analüüs näitab, et tegevusest tingitud kasvuhoonegaaside heite ja sidumise netosaldo 30-aastasel ajavahemikul pärast tegevuse algust on väiksem kui võrdlusalus, mis vastab tegevuse algusest algava 30-aastase ajavahemiku kasvuhoonegaaside heite ja sidumise saldole ning mis on seotud harilike tavadega, mida oleks asjaomasel alal tegevuse puudumise korral rakendatud;

(b) tegevuse prognoositud pikaajaline keskmine kasvuhoonegaaside netosaldo on väiksem kui punktis 2.2 osutatud võrdlusaluse puhul prognoositud pikaajaline keskmine kasvuhoonegaaside saldo, võttes arvesse, et „pikaajaline“ vastab 100 aastale või kogu metsatsükli kestusele, olenevalt sellest, kumb on pikem.

2.3. Kliimaalase kasu arvutamine vastab järgmistele kriteeriumidele:

(a) analüüs on kooskõlas riiklike kasvuhoonegaaside inventuure käsitlevate IPCC 2006. aasta suuniste 2019. aasta täpsustustega⁽⁴⁵⁾. Kliimaalase kasu analüüs põhineb läbipaistval, täpsel, järjepideval, täielikul ja võrreldaval teabel, hõlmab kõiki tegevusest mõjutatud süsiniku talletajaid, sealhulgas maapealset ja maalust biomassi, lagupuitu, metsavarist ja mulda, põhineb kõige konservatiivsematel arvutuste eeldustel ning selles on võetud nõuetekohaselt arvesse CO₂ sidumise muutumise ja ümberpöördumise riske, küllastumise riski ja heite ülekandumise riski.

(b) harilikud tavad, sealhulgas raietavad, on ühed järgmistest:

i) majandamistavad, mis olid dokumenteeritud metsamajandamiskava või samaväärses dokumendi viimases versioonis (kui see on olemas) enne tegevuse alustamist;

ii) viimased harilikud tavad enne tegevuse alustamist;

iii) tavad, mis vastavad juhtimissüsteemile, millega tagatakse metsaala süsinikuvaru ja sidujate taseme pikaajaline säilimine või suurenemine, nagu sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 7 punktis b;

(c) analüüsi üksikasjalikkus on proportsionaalne asjaomase ala suurusega ning kasutatakse seda ala käsitlevaid väärtusi.

⁽⁴⁴⁾ „Suure süsinikuvaruga maa“ – märgalad, sealhulgas turbaalad, ning püsivalt metsaga kaetud alad direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 4 punktide a, b ja c tähenduses.

⁽⁴⁵⁾ „2019 Refinement to the 2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2019rf/>).

(d) looduslikest häiringutest, näiteks kahjuritest ja haigustest, metsatulekahjustest, tuulest ja tormikahjustustest tingitud heide ja sidumine, mis mõjutab piirkonda ja põhjustab ebapiisavat tulemuslikkust, ei tähenda määruse (EL) 2020/852 nõuete rikkumist, tingimusel et kliimaalase kasu analüüs on kooskõlas riiklike kasvuhuonegaaside inventuure käsitlevate IPCC 2006. aasta suuniste 2019. aasta täpsustustega seoses looduslikest häiringutest tingitud heide ja sidumisega.

2.4. Alla 13 hektari suuruste metsakinnistute puhul ei nõuta kliimaalase kasu analüüsi tegemist.

3. Püsivuse tagamine

3.1. Kooskõlas siseriiklike õigusnormidega tagatakse tegevuse toimumiskohaks oleva ala jätkuv käsitamine metsana ühega järgmistest meetmetest:

(a) ala on liigitatud FAO määratletud püsimetsaks ⁽⁴⁶⁾;

(b) ala on liigitatud kaitsealaks;

(c) ala suhtes kehtib õiguslik või lepinguline garantii, mis tagab, et see jääb metsaks.

3.2. Tegevuse elluviija kohustub kooskõlas siseriiklike õigusnormidega tagama, et metsamajandamiskava või samaväärse dokumendi edasiste ajakohastamistega, mis lähevad kaugemale rahastatavast tegevusest, taotletakse jätkuvalt kliimaalast kasu, nagu kindlaks määratud punktis 2. Lisaks kohustub tegevuse elluviija kompenseerima punktis 2 kindlaks määratud kliimaalase kasu vähenemise samaväärse kliimaalase kasuga, mis tuleneb tegevusest, mis vastab ühele käesolevas määruses määratletud metsamajandustegevusele.

4. Audit

Kahe aasta jooksul pärast tegevuse algust ja seejärel iga kümne aasta tagant kontrollib tegevuse vastavust kliimamuutuste leevendamise olulise panuse andmise kriteeriumidele ja põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumidele üks järgmistest:

(a) asjakohased riiklikud pädevad asutused;

(b) sõltumatu kolmandast isikust sertifitseerija riigi ametiasutuste või tegevuse elluviija taotluse alusel.

Et kulusid vähendada, võib auditeid korraldada koos metsa sertifitseerimise, kliimaalase sertifitseerimise või muu auditiga.

Sõltumatul kolmandast isikust sertifitseerijal ei tohi olla huvide konflikti omaniku ega rahastajaga ning ta tohi ei osaleda tegevuse arendamises ega elluviimises.

5. Rühmahindamine

Kliimamuutuste leevendamise olulise panuse andmise ja põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumide täitmist võib kontrollida:

(a) direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 2 punktis 30 määratletud metsa hankimisala ⁽⁴⁷⁾ tasandil;

(b) sellise ettevõtjate rühma tasandil, mille omadused on piisavalt ühtlased, et hinnata riski metsamajandustegevuse kestlikkusele, tingimusel et need ettevõtjad on püsivas suhtes ja osalevad tegevuses ning et ettevõtjate rühm jääb kõigi järgnevate auditite puhul samaks.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
--------------------------------	--

⁽⁴⁶⁾ Metsaala, mis on määratud jääma metsaks ja mida ei tohi muuta muul otstarbel kasutatavaks maaks.

(FAO ülemaailmne ressurside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: <http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf>).

⁽⁴⁷⁾ „Hankimisala“ – geograafiliselt määratletud ala, kust hangitakse metsa biomassi lähteaine, mille kohta on kättesaadav usaldusväärne ja sõltumatu teave ning mille tingimused on piisavalt ühtsed, et hinnata riski metsa biomassi säästlikkusele ja seaduslikkusele.

3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	<p>Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.</p> <p>Üksikasjalik teave, millele on osutatud punkti 1.2 alapunktis i, sisaldab sätteid, mida tuleb järgida, et täita käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriume.</p>
4) Üleminek ringmajandusele	<p>Tegevusest tingitud metsa muutumisega tegevuse elluviimise kohas ei kaasne tõenäoliselt sellise metsa primaarse biomassi kestliku koguse märkimisväärset vähenemist, mis sobib pikaajalise ringluse potentsiaaliga puidupõhiste toodete tootmiseks. Selle kriteeriumi täitmist võib tõendada punktis 2 osutatud kliimaalase kasu analüüsiga.</p>
5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Pestitsiidide kasutamist vähendatakse ning eelistatakse alternatiivseid lähenemisviise või võtteid, mis võivad hõlmata pestitsiidide kemikaalivabu alternatiive, nagu ette nähtud direktiivis 2009/128/EÜ, välja arvatud juhtudel, kui pestitsiidide kasutamine on vajalik kahjurite ja haiguspuhangute tõrjeks.</p> <p>Tegevuse käigus kasutatakse väetisi minimaalselt ja ei kasutata sõnnikut. Tegevus on kooskõlas määrusega (EL) 2019/1009 või siseriiklike õigusnormidega põllumajanduslikuks kasutamiseks mõeldud väetiste ja mullaparrandusainete kohta.</p> <p>Võetakse hästi dokumenteeritud ja kontrollitavaid meetmeid, et vältida selliste toimeainete kasutamist, mis on loetletud määruse (EL) 2019/1021⁽⁴⁸⁾ I lisa A osas, pestitsiididega rahvusvaheliseks kauplemiseks nõusoleku saamise korda käsitlevas Rotterdami konventsioonis, Minamata elavhõbedakonventsioonis ja osoonikihti kahandavate ainete Montreali protokollis, ning et vältida toimeaineid, mis on liigitatud taimekaitsevahendite ohtlikkusele põhineva WHO klassifikatsiooni⁽⁴⁹⁾ ohuklassi Ia („eriti ohtlik“) või Ib („väga ohtlik“). Tegevus on kooskõlas toimeaineid käsitlevate asjakohaste siseriiklike õigusnormidega.</p> <p>Vee- ja pinnasereostust välditakse ning reostuse ilmnemisel võetakse puhastusmeetmeid.</p>
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	<p>Riikliku pädeva asutuse määratud kaitsealadel või kaitsealustes elupaikades on tegevus kooskõlas nende alade kaitse-eesmärkidega.</p> <p>Ei muudeta elupaiku, mis on elurikkuse kadumise suhtes eriti tundlikud või millel on suur kaitseväärtus, ega alasid, mis on ette nähtud selliste elupaikade taastamiseks kooskõlas siseriikliku õigusega.</p> <p>Punkti 1.2 alapunktis i osutatud üksikasjalik teave sisaldab sätteid elurikkuse säilitamise ja võimaliku suurendamise kohta kooskõlas riiklike ja kohalike õigusnormidega, sealhulgas sätteid järgmise kohta:</p> <p>(a) elupaikade ja liikide hea kaitsestaatuse tagamine, elupaikade tüüpiliste liikide säilitamine;</p> <p>(b) invasiivsete võõrliikide kasutamise või keskkonda viimise välistamine;</p>

⁽⁴⁸⁾ Millega rakendatakse liidus püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni (ELT L 209, 31.7.2006, lk 3).

⁽⁴⁹⁾ Taimekaitsevahendite ohtlikkusele põhinev WHO klassifikatsioon (2019. aasta versioon), (4.6.2021. a versioon: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/332193/9789240005662-eng.pdf?ua=1>).

	<p>(c) võõrliikide kasutamise välistamine, välja arvatud juhul, kui on võimalik tõendada, et:</p> <p>i) kultiveerimismaterjali kasutamine loob soodsad ja sobivad ökosüsteemi tingimused (nt kliima, mullakriteeriumid ja taimestik, metsa tulekindlus);</p> <p>ii) piirkonnas praegu esinevad pärismaised liigid ei ole enam kohastunud prognoositavate kliima- ning pedoloogiliste ja hüdrooloogiliste tingimustega;</p> <p>(d) mulla füüsikalise, keemilise ja bioloogilise kvaliteedi säilitamise ja parandamise tagamine;</p> <p>(e) selliste elurikkust soodustavate tavade edendamine, mis parandavad metsade looduslike protsesse;</p> <p>(f) suure elurikkusega ökosüsteemide väiksema elurikkusega ökosüsteemideks muutmise välistamine;</p> <p>(g) metsaga seotud elupaikade ja liikide mitmekesisuse tagamine;</p> <p>(h) puistute struktuuride mitmekesisuse tagamine ning täiskasvanud puistute ja lagupuidu säilitamine või nende osakaalu suurendamine.</p>
--	---

1.4. Kaitsev metsamajandus

Tegevuse kirjeldus

Metsamajandamistegevus, mille eesmärk on ühe või mitme elupaiga või liigi säilitamine. Kaitsev metsamajandus ei eelda maakasutuskategooria muutmist ja toimub maal, mis vastab siseriiklikes õigusnormides sätestatud metsa määratlusele või kui see ei ole kättesaadav, siis FAO metsa määratlusele⁽⁵⁰⁾.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga A2 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilise klassifikaatorile. Selle kategooria majandustegevus piirneb NACE Rev. 2 koodidega 02.10 (metsakasvatus ja muud metsamajanduse tegevusalad), 02.20 (metsavarumine), 02.30 (looduslike materjalide kogumine, v.a puit) ja 02.40 (metsamajandust abistavad tegevused).

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Metsamajandamiskava või samaväärne dokument

1.1. Tegevus toimub alal, kus kohaldatakse metsamajandamiskava või samaväärset dokumenti, nagu sätestatud siseriiklikes õigusnormides, või kui siseriiklikes õigusnormides ei ole metsamajandamiskava määratletud, siis nagu osutatud FAO „pikaajalise metsamajandamiskavaga metsaala“ määratluses⁽⁵¹⁾.

Metsamajandamiskava või samaväärne dokument hõlmab vähemalt kümneaastast ajavahemikku ja seda ajakohastatakse pidevalt.

1.2. Esitatakse järgmistes punktides osutatud teave, mida ei ole veel metsamajandamiskavas või samaväärses süsteemis dokumenteeritud:

- (a) majandamiseesmärgid, sealhulgas peamised piirangud;
- (b) üldstrateegiad ja tegevused, mis on kavandatud majandamiseesmärkide saavutamiseks, sealhulgas eeldatav tegevus kogu metsatsükli jooksul;

⁽⁵⁰⁾ Üle 0,5 hektari suurune maa-ala, millel kasvavad üle viie meetri kõrgused puud, mille võrade liitus on suurem kui 10 % või mis suudavad *in situ* kõnealuste künnisteni jõuda. See ei sisalda maad, mis on peamiselt kasutuses põllumajanduses või linnamaana (FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: <http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf>).

⁽⁵¹⁾ Metsaala, millel on pikaajaline (kümme aastat või enam) dokumenteeritud majandamiskava, mille eesmärk on saavutada kindlaks määratud majandamiseesmärgid ja mis vaadatakse korrapäraselt läbi (FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: <http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf>).

- (c) metsaelupaikade määratlus, peamised olemasolevad ja kavandatavad metsapuuliigid ning nende leviku ulatus ja ruumiline jaotus kooskõlas kohaliku metsaökosüsteemiga;
- (d) ala määratlus vastavalt sellele, kuidas see on kinnistusraamatusse kantud;
- (e) metsaeraldised, teed, elektriliinide koridorid ja muud üldsusele juurdepääsetavad alad, füüsilised tunnused (sealhulgas veeteed), õiguslike ja muude piirangutega alad;
- (f) metsa ökosüsteemide hea seisundi säilitamiseks võetud meetmed;
- (g) arvesse võetud sotsiaalküsimused (sealhulgas maastiku säilitamine, sidusrühmadega konsulteerimine vastavalt siseriiklikes õigusnormides sätestatud tingimustele);
- (h) metsaga seotud riskide (sh metsatulekahjud ning kahjurite levik ja haiguspuhangud) hindamine, et ennetada, vähendada ja kontrollida riske, ning meetmed, mida võetakse kaitseks jääkriskide eest ning nendega kohtumiseks;
- (i) kõik põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumid, mis on metsa majandamise seisukohast olulised.

1.3. Metsamajandamiskava või samaväärne dokument:

- (a) kajastab peamist kindlaksmääratud majandamisesmärki, ⁽⁵²⁾ mis hõlmab mulla ja vee kaitset, ⁽⁵³⁾ elurikkuse kaitset ⁽⁵⁴⁾ või sotsiaalseid hüvesid ⁽⁵⁵⁾ vastavalt FAO määratlustele;
- (b) edendab selliseid elurikkust soodustavaid tavu, mis parandavad metsade looduslike protsesse;
- (c) sisaldab järgmiste elementide analüüsi:
 - i) elupaikade kaitsele ja seotud elupaikade mitmekesisusele avalduv mõju ja surve;
 - ii) mullale minimaalset mõju avaldava metsaraie tingimus;
 - iii) kaitse-eesmärgi mõjutav muu tegevus, näiteks jahipidamine ja kalapüük, põllumajandus-, karjakasvatuse- ja metsandustegevus, tööstus-, kaevandus- ja äritegevus.

1.4. Punktis 1.1 osutatud kavas dokumenteeritud metsamajandamissüsteemide kestlikkus tagatakse, valides kõige kaugeleulatuvama järgmistest lähenemisviisidest:

- (a) metsa majandamine vastab riiklikule metsa säästva majandamise määratlusele, kui see on olemas;
- (b) metsa majandamine vastab Euroopa metsade kaitset käsitleva ministrite konverentsi metsa säästva majandamise määratlusele ⁽⁵⁶⁾ ning metsade säästva majandamise üleeuroopalistele tegevusjuhistele ⁽⁵⁷⁾;

⁽⁵²⁾ Peamine kindlaksmääratud majandamisesmärk, mis on majandamisüksusele määratud (FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: <http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf>).

⁽⁵³⁾ Mets, mille puhul majandamisesmärk on mulla ja vee kaitse. (FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: <http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf>).

⁽⁵⁴⁾ Mets, mille puhul majandamisesmärk on elurikkuse kaitse. Hõlmab kaitsealadel elurikkuse kaitseks määratud alasid, kuid ei piirdu nendega. (FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: <http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf>).

⁽⁵⁵⁾ Mets, mille puhul majandamisesmärk on sotsiaalsete hüvede tagamine. (FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: <http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf>).

⁽⁵⁶⁾ Metsade ja metsamaade majandamine ja kasutamine niisugusel viisil ja määral, et need säilitavad oma elurikkuse, tootlikkuse, uuenemisvõime, elujõulisuse ja võime täita praegu ja tulevikus vastavaid ökoloogilisi, majanduslikke ja sotsiaalseid funktsioone kohalikul, siseriiklikul ja üleilmsel tasandil muudele ökosüsteemidele kahju tekitamata.

(Resolutsioon H1 „General Guidelines for the Sustainable Management of Forests in Europe“, teine Euroopa metsade kaitset käsitlev ministrite konverents 16.–17. juunil 1993, Helsingi/Soome. 4.6.2021. a versioon: https://www.foresteurope.org/docs/MC/MC_helsinki_resolutionH1.pdf)

⁽⁵⁷⁾ Resolutsiooni L2 2. lisa „Pan-European Operational Level Guidelines for Sustainable Forest Management“. Kolmas Euroopa metsade kaitset käsitlev ministrite konverents 2.–4. juunil 1998, Lissabon/Portugal (4.6.2021. a versioon: https://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/10/MC_lisbon_resolutionL2_with_annexes.pdf#page=18).

(c) kehtestatud majandamissüsteem on vastavuses direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõikes 6 kindlaks määratud metsa kestlikkuse kriteeriumide ning ka kõnealuse direktiivi artikli 29 lõike 8 alusel vastu võetud rakendusaktiga metsa biomassist energia tootmise tegevussuuniste kohta alates selle kohaldamise kuupäevast.

1.5. Tegevusega ei kaasne suure süsinikuvaruga maa ⁽⁵⁸⁾ seisundi halvenemist.

1.6. Tegevusega seotud majandamissüsteemid vastavad määruses (EL) nr 995/2010 sätestatud hoolsuskohustusele ja õiguspärasuse nõuetele.

1.7. Metsamajandamiskavas või samaväärses dokumendis nähakse ette järelevalve, millega tagatakse kavas esitatud teabe õigsus, eelkõige seoses asjaomast ala käsitlevate andmetega.

2. Kliimaalase kasu analüüs

2.1. Alade puhul, mis vastavad metsa hankimisala tasandil nõuetele, millega tagatakse metsa süsinikuvaru ja sidujate taseme pikaajaline säilimine või suurenemine, nagu sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 7 punktis b, vastab tegevus järgmistele kriteeriumidele:

(a) kliimaalase kasu analüüs näitab, et tegevusest tingitud kasvuhoonegaaside heite ja sidumise netosaldo 30-aastasel ajavahemikul pärast tegevuse algust on väiksem kui võrdlusalus, mis vastab tegevuse algusest algava 30-aastase ajavahemiku kasvuhoonegaaside heite ja sidumise saldole ning mis on seotud harilike tavadega, mida oleks asjaomasel alal tegevuse puudumise korral rakendatud;

(b) pikaajalist kliimaalast kasu kinnitatakse tõenditega direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 7 punkti b järgimise kohta.

2.2. Alade puhul, mis ei vasta metsa hankimisala tasandil nõuetele, millega tagatakse metsa süsinikuvaru ja sidujate taseme pikaajaline säilimine või suurenemine, nagu sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 7 punktis b, vastab tegevus järgmistele kriteeriumidele:

(a) kliimaalase kasu analüüs näitab, et tegevusest tingitud kasvuhoonegaaside heite ja sidumise netosaldo 30-aastasel ajavahemikul pärast tegevuse algust on väiksem kui võrdlusalus, mis vastab tegevuse algusest algava 30-aastase ajavahemiku kasvuhoonegaaside heite ja sidumise saldole ning mis on seotud harilike tavadega, mida oleks asjaomasel alal tegevuse puudumise korral rakendatud;

(b) tegevuse prognoositud pikaajaline keskmine kasvuhoonegaaside netosaldo on väiksem kui punktis 2.2 osutatud võrdlusaluse puhul prognoositud pikaajaline keskmine kasvuhoonegaaside saldo, võttes arvesse, et „pikaajaline“ vastab 100 aastale või kogu metsatsükli kestusele, olenevalt sellest, kumb on pikem.

2.3. Kliimaalase kasu arvutamine vastab järgmistele kriteeriumidele:

(a) analüüs on kooskõlas riiklikke kasvuhoonegaaside inventuure käsitlevate IPCC 2006. aasta suuniste 2019. aasta täpsustustega ⁽⁵⁹⁾. Kliimaalase kasu analüüs põhineb läbipaistval, täpsel, järjepideval, täielikul ja võrreldaval teabel, hõlmab kõiki tegevusest mõjutatud süsiniku talletajaid, sealhulgas maapealset ja maa-alust biomassi, lagupuitu, metsavarist ja mulda, põhineb kõige konservatiivsematel arvutuste eeldustel ning selles on võetud nõuetekohaselt arvesse CO₂ sidumise muutumise ja ümberpöördumise riske, küllastumise riski ja heite ülekandumise riski.

(b) harilikud tavad, sealhulgas raietavad, on ühed järgmistest:

i) majandamistavad, mis olid dokumenteeritud metsamajandamiskava või samaväärse dokumendi viimases versioonis (kui see on olemas) enne tegevuse alustamist;

ii) viimased harilikud tavad enne tegevuse alustamist;

iii) tavad, mis vastavad juhtimissüsteemile, millega tagatakse metsaala süsinikuvaru ja sidujate taseme pikaajaline säilimine või suurenemine, nagu sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 7 punktis b;

⁽⁵⁸⁾ „Suure süsinikuvaruga maa“ – märgalad, sealhulgas turbaalad, ning püsivalt metsaga kaetud alad direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 4 punktide a, b ja c tähenduses.

⁽⁵⁹⁾ „2019 Refinement to the 2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2019rf/>).

- (c) analüüsi üksikasjalikkus on proportsionaalne asjaomase ala suurusega ning kasutatakse seda ala käsitlevaid väärtusi.
- (d) looduslikest häiringutest, näiteks kahjuritest ja haigustest, metsatulekahjustest, tuulest ja tormikahjustustest tingitud heide ja sidumine, mis mõjutab piirkonda ja põhjustab ebapiisavat tulemuslikkust, ei tähenda mittevastavust määruse (EL) 2020/852 kriteeriumidele, tingimusel et kliimaalase kasu analüüs on kooskõlas riiklike kasvuhooonegaaside inventuure käsitlevate IPCC 2006. aasta suuniste 2019. aasta täpsustustega seoses looduslikest häiringutest tingitud heite ja sidumisega.
- 2.4. Alla 13 hektari suuruste metsakinnistute puhul ei nõuta kliimaalase kasu analüüsi tegemist.

3. Püsivuse tagamine

3.1. Kooskõlas siseriiklike õigusnormidega tagatakse tegevuse toimumiskohaks oleva ala jätkuv käsitlemine metsana ühega järgmistest meetmetest:

- (a) ala on liigitatud FAO määratletud püsimetsaks⁽⁶⁰⁾;
- (b) ala on liigitatud kaitsealaks;
- (c) ala suhtes kehtib õiguslik või lepinguline garantii, mis tagab, et see jääb metsaks.

3.2. Tegevuse elluviija kohustub kooskõlas siseriiklike õigusnormidega tagama, et metsamajandamiskava või samaväärse dokumendi edasiste ajakohastamistega, mis lähevad kaugemale rahastatavast tegevusest, taotletakse jätkuvalt kliimaalast kasu, nagu kindlaks määratud punktis 2. Lisaks kohustub tegevuse elluviija kompenseerima punktis 2 kindlaks määratud kliimaalase kasu vähenemise samaväärse kliimaalase kasuga, mis tuleneb tegevusest, mis vastab ühele käesolevas määruses määratletud metsamajandustegevusele.

4. Audit

Kahe aasta jooksul pärast tegevuse algust ja seejärel iga kümne aasta tagant kontrollib tegevuse vastavust kliimamuutuste leevendamise olulise panuse andmise kriteeriumidele ja põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumidele üks järgmistest:

- (a) asjakohased riiklikud pädevad asutused;
- (b) sõltumatu kolmandast isikust sertifitseerija riigi ametiasutuste või tegevuse elluviija taotluse alusel.

Et kulusid vähendada, võib auditeid korraldada koos metsa sertifitseerimise, kliimaalase sertifitseerimise või muu auditiga.

Sõltumatu kolmandast isikust sertifitseerijal ei tohi olla huvide konflikti omaniku ega rahastajaga ning ta tohi ei osaleda tegevuse arendamises ega elluviimises.

5. Rühmahindamine

Kliimamuutuste leevendamise olulise panuse andmise ja põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumide täitmist võib kontrollida:

- (a) direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 2 punktis 30 määratletud metsa hankimisala⁽⁶¹⁾ tasandil;
- (b) sellise metsamajandusettevõtjate rühma tasandil, mille omadused on piisavalt ühtlased, et hinnata riski metsamajandustegevuse kestlikkusele, tingimusel et need ettevõtjad on püsivas suhtes ja osalevad tegevuses ning et ettevõtjate rühm jääb kõigi järgnevatel auditite puhul samaks.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
--------------------------------	--

⁽⁶⁰⁾ Metsaala, mis on määratud jääma metsaks ja mida ei tohi muuta muul otstarbel kasutatavaks maaks.

(FAO ülemaailmne ressurside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: <http://www.fao.org/3/i8661en/i8661en.pdf>).

⁽⁶¹⁾ „Hankimisala“ – geograafiliselt määratletud ala, kust hangitakse metsa biomassi lähteaine, mille kohta on kättesaadav usaldusväärne ja sõltumatu teave ning mille tingimused on piisavalt ühtsed, et hinnata riski metsa biomassi säästlikkusele ja seaduslikkusele.

3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	<p>Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.</p> <p>Punkti 1.2 alapunktis i osutatud üksikasjalik teave sisaldab sätteid, mida tuleb järgida, et täita käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriume.</p>
4) Üleminek ringmajandusele	<p>Tegevusest tingitud metsa muutumisega tegevuse elluviimise kohas ei kaasne tõenäoliselt sellise metsa primaarse biomassi kestliku koguse märkimisväärset vähenemist, mis sobib pikaajalise ringluse potentsiaaliga puidupõhiste toodete tootmiseks. Selle kriteeriumi täitmist võib tõendada punktis 2 osutatud kliimaalase kasu analüüsiga.</p>
5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Tegevuse käigus ei kasutata pestitsiididega väetisi.</p> <p>Võetakse hästi dokumenteeritud ja kontrollitavaid meetmeid, et vältida selliste toimeainete kasutamist, mis on loetletud määruse (EL) 2019/1021⁽⁶²⁾ I lisa A osas, pestitsiididega rahvusvaheliseks kauplemiseks nõusoleku saamise korda käsitlevas Rotterdami konventsioonis, Minamata elavhõbedakonventsioonis ja osoonikihti kahandavate ainete Montreali protokollis, ning et vältida toimeaineid, mis on liigitatud taimekaitsevahendite ohtlikkusele põhineva WHO klassifikatsiooni⁽⁶³⁾ ohuklassi Ia („eriti ohtlik“) või Ib („väga ohtlik“). Tegevus on kooskõlas toimeaineid käsitlevate asjakohaste siseriiklike õigusnormidega.</p> <p>Vee- ja pinnasereostust välditakse ning reostuse ilmnemisel võetakse puhastusmeetmeid.</p>
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	<p>Riikliku pädeva asutuse määratud kaitsealadel või kaitsealustes elupaikades on tegevus kooskõlas nende alade kaitse-eesmärkidega.</p> <p>Ei muudeta elupaiku, mis on elurikkuse kadumise suhtes eriti tundlikud või millel on suur kaitseväärtus, ega alasid, mis on ette nähtud selliste elupaikade taastamiseks kooskõlas siseriikliku õigusega.</p> <p>Punkti 1.2 alapunktis i osutatud üksikasjalik teave sisaldab sätteid elurikkuse säilitamise ja võimaliku suurendamise kohta kooskõlas riiklike ja kohalike õigusnormidega, sealhulgas sätteid järgmise kohta:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) elupaikade ja liikide hea kaitsestaatuse tagamine, elupaikade tüüpiliste liikide säilitamine; (b) invasiivsete võõrliikide kasutamise või keskkonda viimise välistamine; (c) võõrliikide kasutamise välistamine, välja arvatud juhul, kui on võimalik tõendada, et: <ul style="list-style-type: none"> i) kultiveerimismaterjali kasutamine loob soodsad ja sobivad ökosüsteemi tingimused (nt kliima, mullakriteeriumid ja taimeistik, metsa tulekindlus); ii) piirkonnas praegu esinevad pärismaised liigid ei ole enam kohastunud prognoositavate kliima- ning pedoloogiliste ja hüdrooloogiliste tingimustega; (d) mulla füüsikalise, keemilise ja bioloogilise kvaliteedi säilitamise ja parandamise tagamine;

⁽⁶²⁾ Millega rakendatakse liidus püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni (ELT L 209, 31.7.2006, lk 3).

⁽⁶³⁾ Taimekaitsevahendite ohtlikkusele põhinev WHO klassifikatsioon (2019. aasta versioon), (4.6.2021. a versioon: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/332193/9789240005662-eng.pdf?ua=1>).

	<p>(e) selliste elurikkust soodustavate tavade edendamine, mis parandavad metsade looduslikke protsesse;</p> <p>(f) suure elurikkusega ökosüsteemide väiksema elurikkusega ökosüsteemideks muutmise välistamine;</p> <p>(g) metsaga seotud elupaikade ja liikide mitmekesisuse tagamine;</p> <p>(h) puistute struktuuride mitmekesisuse tagamine ning täiskasvanud puistute ja lagupuidu säilitamine või nende osakaalu suurendamine.</p>
--	---

2. KESKKONNAKAITSE JA KESKKONNA TAASTAMISEGA SEOTUD TEGEVUSED

2.1. Märjalade taastamine

Tegevuse kirjeldus

Märjalade taastamine viitab majandustegevusele, millega edendatakse märjalade algse seisundi taastamist, ning majandustegevusele, millega parandatakse märjalade funktsioone, ilma et tingimata edendataks nende häiringueelse seisundi taastumist; seejuures tähendab märjala maad, mis vastab rahvusvahelisele märjala (⁶⁴) või turbaala (⁶⁵) määratlusele, nagu sätestatud rahvusvahelise tähtsusega märjalade, eriti veelindude elupaikade konventsioonis (Ramsari konventsioon) (⁶⁶). Asjaomane ala vastab liidus kehtestatud märjalade määratlusele, mis on esitatud komisjoni teatises märjalade ratsionaalse kasutuse ja kaitse kohta (⁶⁷).

Selle kategooria majandustegevusel puudub konkreetne määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile vastav NACE kood, kuid see on seotud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 691/2011 (⁶⁸) kehtestatud keskkonnakaitse tegevusalade statistilise klassifikaatori (CEPA) 6. klassiga.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Taastamiskava

1.1. Ala suhtes kohaldatakse Ramsari konventsiooni märjalade taastamise põhimõtete ja suunistega (⁶⁹) kooskõlas olevat taastamiskava, kuni ala liigitatakse märjalaks ja selle suhtes hakatakse kohaldama märjala majandamiskava, mis on kooskõlas Ramsari konventsiooni suunistega Ramsari alade ja muude märjalade majandamise kavandamise kohta (⁷⁰). Turbaalade puhul järgitakse taastamiskavas Ramsari konventsiooni asjakohastes resolutsioonides, sealhulgas resolutsioonis XIII/13 esitatud soovitusi.

⁽⁶⁴⁾ „Märjalad hõlmavad mitmesuguseid sisemaaelupaiku, nagu rabad, niisked niidud ja turbaalad, lammid, jõed ja järved, ning rannikualasid, nagu padurad, mangroovid, mõõnaga paljanduvad mudased laugmadalikud ja mererohuga kaetud alad, korallrahud ja muud merealad, mille sügavus ei ületa mõõna ajal kuut meetrit, samuti inimtekkelisi märjalasid, nagu tammid, veehoidlad, riisipõllud ning veepuhastustiigid ja biotiigid.“ Märjalasid käsitleva Ramsari konventsiooni sissejuhatus, 7. väljaanne (varem Ramsari konventsiooni käsiraamat). Ramsari konventsiooni sekretariaat, Gland, Šveits.

⁽⁶⁵⁾ Turbaalad on turvasmullaga ökosüsteemid. Turvas koosneb vähemalt 30 % ulatuses osaliselt lagunenuid taimejäänustest, mis on kogunenud *in situ* liigniisketes ja sageli happelistes tingimustes. Resolutsioon XIII.12 „Guidance on identifying peatlands as Wetlands of International Importance (Ramsar Sites) for global climate change regulation as an additional argument to existing Ramsar criteria“, Ramsari konventsioon, vastu võetud 21.–29. oktoobril 2018.

⁽⁶⁶⁾ Rahvusvahelise tähtsusega märjalade, eriti veelindude elupaikade konventsioon (4.6.2021. a versioon: https://www.ramsar.org/sites/default/files/documents/library/current_convention_text_e.pdf).

⁽⁶⁷⁾ Komisjoni 29. mai 1995. aasta teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile märjalade ratsionaalse kasutuse ja kaitse kohta, KOM(95) 189 (lõplik).

⁽⁶⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuli 2011. aasta määrus (EL) nr 691/2011 Euroopa keskkonnamajandusliku arvepidamise kohta (ELT L 192, 22.7.2011, lk 1).

⁽⁶⁹⁾ Ramsari konventsioon (2002). „Principles and guidelines for wetland restoration“. Vastu võetud Ramsari konventsiooni resolutsiooniga VIII.16 (2002) (4.6.2021. a versioon: <https://www.ramsar.org/sites/default/files/documents/pdf/guide/guide-restoration.pdf>).

⁽⁷⁰⁾ Ramsari konventsioon (2002). Resolutsioon VIII.14 „New Guidelines for management planning for Ramsar sites and other wetlands“ (4.6.2021. a versioon: https://www.ramsar.org/sites/default/files/documents/pdf/res/key_res_viii_14_e.pdf).

1.2. Taastamiskavas võetakse hoolikalt arvesse kohalikke hüdroloogilisi ja mullastikutingimusi, sealhulgas mulla küllastumise dünaamikat ning aeroobsete ja anaeroobsete tingimuste muutumist.

1.3. Taastamiskavas käsitletakse kõiki põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriume, mis on märgalade majandamise seisukohast olulised.

1.4. Taastamiskavas nähakse ette järelevalve, millega tagatakse kavas esitatud teabe õigsus, eelkõige seoses asjaomast ala käsitlevate andmetega.

2. Kliimaalase kasu analüüs

2.1. Tegevus vastab järgmistele kriteeriumidele:

(a) kliimaalase kasu analüüs näitab, et tegevusest tingitud kasvuhoonegaaside heite ja sidumise netosaldo 30-aastasel ajavahemikul pärast tegevuse algust on väiksem kui võrdlusalus, mis vastab tegevuse algusest algava 30-aastase ajavahemiku kasvuhoonegaaside heite ja sidumise saldole ning mis on seotud harilike tavade, mida oleks asjaomasel alal tegevuse puudumise korral rakendatud;

(b) tegevuse prognoositud pikaajaline keskmine kasvuhoonegaaside netosaldo on väiksem kui punktis 2.2 osutatud võrdlusaluse puhul prognoositud pikaajaline keskmine kasvuhoonegaaside saldo, võttes arvesse, et „pikaajaline“ vastab 100 aastale.

2.2. Kliimaalase kasu arvutamine vastab järgmistele kriteeriumidele:

(a) analüüs on kooskõlas riiklike kasvuhoonegaaside inventuure käsitlevate IPCC 2006. aasta suuniste 2019. aasta täpsustustega ⁽⁷¹⁾. Eelkõige juhul, kui kõnealuses analüüsis kasutatud märgala määratlus erineb riiklikus kasvuhoonegaaside inventuuris kasutatud märgala määratlusest, sisaldab analüüs asjaomase alaga hõlmatud erinevate maakategooriate kindlaksmääramist. Kliimaalase kasu analüüs põhineb läbipaistval, täpsel, järjepideval, täielikul ja võrreldaval teabel, hõlmab kõiki tegevusest mõjutatud süsiniku talletajaid, sealhulgas maapealset ja maa-alust biomassi, lagupuitu, metsavarist ja mulda, põhineb kõige konservatiivsematel arvutuste eeldustel ning selles on võetud nõuetekohaselt arvesse CO₂ sidumise muutumise ja ümberpöördumise riske, küllastumise riski ja heite ülekandumise riski. Rannikuäärsete märgalade puhul võetakse kliimaalase kasu analüüsimisel arvesse prognoose meretaseme eeldatava suhtelise tõusu kohta ja märgalade asukoha muutumise võimalust;

(b) harilikud tavad, sealhulgas raietavad, on ühed järgmistest:

- i) enne tegevuse algust dokumenteeritud majandamistavad, kui neid on;
- ii) viimased harilikud tavad enne tegevuse alustamist.

(c) analüüsi üksikasjalikkus on proportsionaalne asjaomase ala suurusega ning kasutatakse seda ala käsitlevaid väärtusi;

(d) looduslikest häiringutest, näiteks kahjuritest ja haigustest, tulekahjust, tuulest ja tormikahjustustest tingitud heide ja sidumine, mis mõjutab piirkonda ja põhjustab ebapiisavat tulemuslikkust, ei tähenda mittevastavust määruse (EL) 2020/852 kriteeriumidele, tingimusel et kliimaalase kasu analüüs on kooskõlas riiklike kasvuhoonegaaside inventuure käsitlevate IPCC 2006. aasta suuniste 2019. aasta täpsustustega seoses looduslikest häiringutest tingitud heite ja sidumisega.

4. Püsivuse tagamine

4.1. Kooskõlas siseriiklike õigusnormidega tagatakse tegevuse toimumiskohaks oleva ala jätkuv käsitlemine märgalana ühega järgmistest meetmetest:

(a) ala on määratud jääma märgalaks ja seda ei tohi muuta muul otstarbel kasutatavaks maaks;

(b) ala on liigitatud kaitsealaks;

(c) ala suhtes kehtib õiguslik või lepinguline garantii, mis tagab, et see jääb märgalaks.

⁽⁷¹⁾ „2019 Refinement to the 2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2019rf/>).

4.2. Tegevuse elluviija kohustub kooskõlas siseriiklike õigusnormidega tagama, et taastamiskava edasiste ajakohastamistega, mis lähevad kaugemale rahastatavast tegevusest, taotletakse jätkuvalt kliimaalast kasu, nagu kindlaks määratud punktis 2. Lisaks kohustub tegevuse elluviija kompenseerima punktis 2 kindlaks määratud kliimaalase kasu vähenemise samaväärse kliimaalase kasuga, mis tuleneb tegevusest, mis vastab ühele käesolevas määruses määratletud keskkonnakaitse ja keskkonna taastamisega seotud tegevusele.

5. Audit

Kahe aasta jooksul pärast tegevuse algust ja seejärel iga kümne aasta tagant kontrollib tegevuse vastavust kliimamuutuste leevendamise olulise panuse andmise kriteeriumidele ja põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumidele üks järgmistest:

- (a) asjakohased riiklikud pädevad asutused;
- (b) sõltumatu kolmandast isikust sertifitseerija riigi ametiasutuste või tegevuse elluviija taotluse alusel.

Et kulusid vähendada, võib auditeid korraldada koos metsa sertifitseerimise, kliimaalase sertifitseerimise või muu auditiga.

Sõltumatul kolmandast isikust sertifitseerijal ei tohi olla huvide konflikti omaniku ega rahastajaga ning ta tohi ei osaleda tegevuse arendamises ega elluviimises.

6. Rühmahindamine

Kliimamuutuste leevendamise olulise panuse andmise ja põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumide täitmist võib kontrollida sellise ettevõtjate rühma tasandil, mille omadused on piisavalt ühtlased, et hinnata riski metsamajandustegevuse kestlikkusele, tingimusel et need ettevõtjad on püsivas suhtes ja osalevad tegevuses ning et ettevõtjate rühm jääb kõigi järgnevatte auditite puhul samaks.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	Turba kaevandamine viiakse miinimumini.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Pestitsiidide kasutamine viiakse miinimumini ning eelistatakse alternatiivseid lähenemisviise või võtteid, mis võivad hõlmata pestitsiidide kemikaalivabu alternatiive, nagu ette nähtud direktiivis 2009/128/EÜ, välja arvatud juhtudel, kui pestitsiidide kasutamine on vajalik kahjuritest ja haiguspuhan-gute tõrjeks.</p> <p>Tegevuse käigus kasutatakse väetisi minimaalselt ja ei kasutata sõnnikut. Tegevus on kooskõlas määrusega (EL) 2019/1009 või siseriiklike õigusnormidega põllumajanduslikuks kasutamiseks mõeldud väetiste ja mullapara-randusainete kohta.</p>

⁽⁷¹⁾ „2019 Refinement to the 2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2019rf/>).

	<p>Võetakse hästi dokumenteeritud ja kontrollitavaid meetmeid, et vältida selliste toimeainete kasutamist, mis on loetletud määruse (EL) 2019/1021 (⁷²) I lisa A osas, pestitsiididega rahvusvaheliseks kauplemiseks nõusoleku saamise korda käsitlevas Rotterdami konventsioonis, Minamata elavhõbedakonventsioonis ja osoonikihti kahandavate ainete Montreali protokollis, ning et vältida toimeaineid, mis on liigitatud taimekaitsevahendite ohtlikkusel põhineva WHO klassifikatsiooni (⁷³) ohuklassi Ia („eriti ohtlik“) või Ib („väga ohtlik“). Tegevus on kooskõlas toimeaineid käsitlevate asjakohaste siseriiklike rakendusaktidega.</p> <p>Vee- ja pinnasereostust välditakse ning reostuse ilmnemisel võetakse puhastusmeetmeid.</p>
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	<p>Riikliku pädeva asutuse määratud kaitsealadel või kaitsealustes elupaikades on tegevus kooskõlas nende alade kaitse-eesmärkidega.</p> <p>Ei muudeta elupaiku, mis on elurikkuse kadumise suhtes eriti tundlikud või millel on suur kaitseväärtus, ega alasid, mis on ette nähtud selliste elupaikade taastamiseks kooskõlas siseriikliku õigusega.</p> <p>Käesoleva jao punktis 1 osutatud kava (taastamiskava) sisaldab sätteid elurikkuse säilitamise ja võimaliku suurendamise kohta kooskõlas riiklike ja kohalike õigusnormidega, sealhulgas sätteid järgmise kohta:</p> <p>(a) elupaikade ja liikide hea kaitsestaatuse tagamine, elupaikade tüüpiliste liikide säilitamine;</p> <p>(b) invasiivsete võõrliikide kasutamise või keskkonda viimise välistamine.</p>

3. TOOTMINE

3.1. Taastuenergiaseadmete tootmine

Tegevuse kirjeldus

Taastuenergiaseadmete tootmine, võttes arvesse, et taastuenergia on määratletud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 2 lõikes 1.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega C25, C27 ja C28 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikatsioonile.

Selle kategooria tegevus on toetav tegevus vastavalt määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktile i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Majandustegevuse käigus toodetakse taastuenergiaseadmeid.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine | Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.

(⁷²) Millega rakendatakse liidus püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni (ELT L 209, 31.7.2006, lk 3).

(⁷³) Taimekaitsevahendite ohtlikkusel põhineva WHO klassifikatsioon (2019. aasta versioon), (4.6.2021. a versioon: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/332193/9789240005662-eng.pdf?ua=1>).

3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse selliste tehnikate kättesaadavust, mis toetavad allpool kirjeldatud, ja võimaluse korral võetakse need kasutusele: (a) teisese toorme ja korduskasutatavate komponentide korduskasutamine ja kasutamine valmistatavates toodetes; (b) disain, mis tagab valmistatavate toodete suure vastupidavuse, ringlussevõetavuse, lihtsa demonteerimise ja kohandatavuse; (c) jäätmekäitlus, mille puhul eelistatakse tootmisprotsessis ringlussevõttu kõrvaldamisele; (d) Teave probleemsete ainete kohta ja nende jälgitavus valmistatud toodete kogu olelusringi jooksul.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.2. Vesiniku tootmiseks ja kasutamiseks mõeldud seadmete tootmine

Tegevuse kirjeldus

Vesiniku tootmiseks ja kasutamiseks mõeldud seadmete tootmine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega C25, C27 ja C28 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikatsioonile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus vastavalt määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktile i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Majandustegevuse käigus toodetakse vesiniku tootmiseks mõeldud seadmeid, mis vastavad käesoleva lisa jaos 3.10 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, ja vesiniku kasutamiseks mõeldud seadmeid.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.

⁽⁷²⁾ Millega rakendatakse liidus püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni (ELT L 209, 31.7.2006, lk 3).

4) Üleminek ringmajandusele	<p>Tegevuse käigus hinnatakse selliste tehnikate kättesaadavust, mis toetavad allpool kirjeldatud, ja võimaluse korral võetakse need kasutusele:</p> <p>(a) teisese toorme ja korduskasutatavate komponentide korduskasutamine ja kasutamine valmistatavates toodetes;</p> <p>(b) disain, mis tagab valmistatavate toodete suure vastupidavuse, ringlussevõetavuse, lihtsa demonteerimise ja kohandatavuse;</p> <p>(c) jäätmekäitlus, mille puhul eelistatakse tootmisprotsessis ringlussevõttu kõrvaldamisele;</p> <p>(d) teave probleemsete ainete kohta ja nende jälgitavus valmistatud toodete kogu olelusringi jooksul.</p>
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.3. Transpordis kasutatava vähese CO₂-heitega tehnoloogia tootmine

Tegevuse kirjeldus

Vähese CO₂-heitega transpordivahendite, raudteeveeremite ja laevade tootmine, remont, hooldus, moderniseerimine, neile uue kasutusotstarbe andmine ja nende uuendamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega C29.1, C30.1, C30.2, C30.9, C33.15 ja C33.17 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus vastavalt määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktile i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Selle majandustegevuse käigus toodetakse, remonditakse, hooldatakse, moderniseeritakse⁽⁷⁴⁾ või uuendatakse järgmist või antakse neile uus kasutusotstarbe:

- (a) rongid, reisi- ja kaubavagunid, mille otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga;
- (b) rongid, reisi- ja kaubavagunid, mille otsene väljalasketoru CO₂-heide võrdub nulliga, kui neid kasutatakse vajaliku taristuga rööbastel, ja mis töötavad tavapärase mootoriga, kui selline taristu pole kättesaadav (bimodaalsed);
- (c) reisirajateveoks mõeldud linna-, linnalähi- ja maanteetranspordi seadmed, mille puhul sõidukite otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga;

⁽⁷⁴⁾ Punktide j–m puhul käsitletakse moderniseerimisega seotud kriteeriume käesoleva lisa jagudes 6.9 ja 6.12.

- (d) kuni 31. detsembrini 2025: M₂- ja M₃-kategooria⁽⁷⁵⁾ sõidukid, mille keretüüp on CA (ühekorruseline sõiduk), CB (kahekorruseline sõiduk), CC (ühekorruseline liigendsõiduk) või CD (kahekorruseline liigendsõiduk)⁽⁷⁶⁾ ning mis vastavad viimasele Euro VI standardile, st Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 595/2009⁽⁷⁷⁾ nõuetele ning alates nimetatud määruse muudatuste jõustumisest ka muutmisaktide nõuetele, isegi enne nende kohaldatavaks muutmist, ning standardi Euro VI kõige viimasele etapile, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 582/2011⁽⁷⁸⁾ I lisa 9. liite 1. tabelis, kui seda etappi reguleerivad sätted on jõustunud, aga pole veel selle sõidukitüübi suhtes kohaldatavaks muutunud⁽⁷⁹⁾. Kui selline standard pole kättesaadav, võrdub sõidukite otsene CO₂-heide nulliga;
- (e) isiklikud liikumisvahendid, mis liiguvad edasi kasutaja kehalise tegevuse, heiteta mootori või heiteta mootori ja kehalise tegevuse kombinatsiooni jõul;
- (f) M₁- ja N₁-kategooria⁽⁸⁰⁾ sõidukid, mis on liigitatud kergsõidukiteks, mille puhul kehtib järgmine:
- i) kuni 31. detsembrini 2025: CO₂-eriheide, nagu määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/631 artikli 3 lõike 1 punktis h⁽⁸¹⁾, on väiksem kui 50 g CO₂ kilomeetri kohta (vähese heitega ja heiteta kergsõidukid);
- ii) alates 1. jaanuarist 2026: CO₂-eriheide, nagu määratletud määruse (EL) 2019/631 artikli 3 lõike 1 punktis h, võrdub nulliga;
- (g) L-kategooria⁽⁸²⁾ sõidukid, mille väljalasketoru CO₂-heide on 0 g CO₂e/km, arvutatuna vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 168/2013⁽⁸³⁾ sätestatud heitekatsele;
- (h) raskeveokiteks liigitatud N₂-, N₃- ja N₁-kategooria sõidukid, mis ei ole ette nähtud fossiilkütuste veoks ja mille täismass ei ületa 7,5 tonni ning mis on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/1242 artikli 3 punktis 11 määratletud heiteta raskeveokid⁽⁸⁴⁾;
- (i) N₂- ja N₃-kategooria sõidukid, mis ei ole ette nähtud fossiilkütuste veoks ja mille täismass ületab 7,5 tonni ning mis on määruse (EL) 2019/1242 artikli 3 punktis 11 määratletud heiteta raskeveokid või nimetatud määruse artikli 3 punktis 12 määratletud vähese heitega raskeveokid;

⁽⁷⁵⁾ Nagu osutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määruse (EL) 2018/858 (mootorsõidukite ja mootorsõidukite haagiste ning nende jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmetike tüübikinnituse ja turujärelevalve kohta, ning millega muudetakse määruseid (EÜ) nr 715/2007 ja (EÜ) nr 595/2009 ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2007/46/EÜ) (ELT L 151, 14.06.2018, lk 1) artikli 4 lõike 1 punktis a.

⁽⁷⁶⁾ Nagu on sätestatud määruse (EL) 2018/858 I lisa C osa punktis 3.

⁽⁷⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2009. aasta määrus (EÜ) nr 595/2009, mis käsitleb mootorsõidukite ja mootorite tüübikinnitust seoses raskeveokite heitmetega (Euro VI) ning sõidukite remondi- ja hooldusteabe kättesaadavust ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 715/2007 ja direktiivi 2007/46/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 80/1269/EMÜ, 2005/55/EÜ ja 2005/78/EÜ (ELT L 188, 18.7.2009, lk 1).

⁽⁷⁸⁾ Komisjoni 25. mai 2011. aasta määrus (EL) nr 582/2011, millega rakendatakse ja muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 595/2009 seoses raskeveokite heidetega (Euro VI) ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/46/EÜ I ja III lisa (ELT L 167, 25.6.2011, lk 1).

⁽⁷⁹⁾ Kuni 31. detsembrini 2022 Euro VI etapp E, nagu on sätestatud määruses (EÜ) nr 595/2009.

⁽⁸⁰⁾ Nagu määratletud määruse (EL) 2018/858 artikli 4 lõike 1 punktides a ja b.

⁽⁸¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta määrus (EL) 2019/631, millega kehtestatakse uute sõiduautode ja uute väikeste tarbesõidukite CO₂-heite normid ning millega tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 443/2009 ja (EL) nr 510/2011 (ELT L 111, 25.4.2019, lk 13).

⁽⁸²⁾ Nagu määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2013. aasta määruse (EL) nr 168/2013 (kahe-, kolme- ja neljarattaliste sõidukite kinnituse ja turujärelevalve kohta) (ELT L 60, 2.3.2013, lk 52) artiklis 4.

⁽⁸³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2013. aasta määrus (EL) nr 168/2013 kahe-, kolme- ja neljarattaliste sõidukite kinnituse ja turujärelevalve kohta (ELT L 60, 2.3.2013, lk 52).

⁽⁸⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1242, millega kehtestatakse uute raskeveokite CO₂-heite normid ning muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 595/2009 ja (EL) 2018/956 ning nõukogu direktiivi 96/53/EÜ (ELT L 198, 25.7.2019, lk 202).

- (j) sisevetel kasutatavad reisilaevad:
- i) mille otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga;
 - ii) mis on (kuni 31. detsembrini 2025) hübriid- ja kaherežiimilised laevad, mis kasutavad tavatingimustes käitamise korral vähemalt 50 % ulatuses kütust, mille otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga, või elektrienergiat;
- (k) sisevetel kasutatavad kaubalaevad, mis ei ole ette nähtud fossiilkütuste transpordiks ja mille:
- i) otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga;
 - ii) (31. detsembrini 2025) otsene (väljalasketoru) CO₂-heide tonnkilomeetri kohta (g CO₂/tkm), mis on arvatud (või uute laevade puhul prognoositud) energiatõhususe näitaja⁽⁸⁵⁾ abil, on 50 % väiksem kui määruse (EL) 2019/1242 artikli 11 kohaselt raskeveokite (sõidukite allrühm 5-LH) puhul kindlaks määratud keskmine CO₂-võrdlusheite väärtus;
- (l) merel ja rannavetes kasutatavad kaubalaevad, sadamatoiminguteks ja abitegevuseks vajalikud laevad, mis ei ole ette nähtud fossiilkütuste transpordiks ja:
- i) mille otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga;
 - ii) mis on (kuni 31. detsembrini 2025) hübriid- ja kaherežiimilised laevad, mis kasutavad tavatingimustes käitamise korral merel ja sadamates vähemalt 25 % ulatuses kütust, mille otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga, või elektrienergiat;
 - iii) mis on (kuni 31. detsembrini 2025 ja ainult juhul, kui on võimalik tõendada, et laevu kasutatakse üksnes selliste ranniku- ja lähimereveeteenuste osutamiseks, mille eesmärk on võimaldada praegu maismaad mööda veetava kauba ümbersuunamist merele) laevad, mille otsene (väljalasketoru) CO₂-heide on Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (IMO) energiatõhususe indeksi (EEDI)⁽⁸⁶⁾ alusel arvatuna 50 % väiksem kui määruse (EL) 2019/1242 artikli 11 kohaselt raskeveokite (veokite allrühm 5-LH) puhul kindlaks määratud keskmine CO₂-võrdlusheite väärtus;
 - iv) (kuni 31. detsembrini 2025) mille energiatõhususe indeks (EEDI) on 1. aprilli 2022. aasta seisuga kohaldatavates EEDI nõuetes ette nähtust 10 % väiksem,⁽⁸⁷⁾ kui laevade käitamiseks on võimalik kasutada kütuseid, mille otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga, või taastuvatest energiaallikatest toodetud kütust⁽⁸⁸⁾;
- (m) merel ja rannavetes kasutatavad reisilaevad, mis ei ole ette nähtud fossiilkütuste transpordiks ja:
- i) mille otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga;
 - ii) mis on (kuni 31. detsembrini 2025) hübriid- ja kaherežiimilised laevad, mis kasutavad tavatingimustes käitamise korral merel ja sadamates vähemalt 25 % ulatuses kütust, mille otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga, või elektrienergiat;
 - iii) (kuni 31. detsembrini 2025) mille energiatõhususe indeks (EEDI) on 1. aprilli 2022. aasta seisuga kohaldatavates EEDI nõuetes ette nähtust 10 % väiksem, kui laevade käitamiseks on võimalik kasutada kütuseid, mille otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga, või taastuvatest energiaallikatest toodetud kütust⁽⁸⁹⁾.

⁽⁸⁵⁾ Energiatõhususe näitaja on määratletud kui CO₂-heite mass transporditöö ühiku kohta. See näitab laeva käitamise energiatõhusust järjepideva ajavahemiku jooksul, mis kajastab laeva üldist kaubaveo struktuuri. Juhised selle näitaja arvutamiseks on esitatud Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni dokumendis MEPC.1/Circ. 684.

⁽⁸⁶⁾ Energiatõhususe indeks (4.6.2021. a versioon: <http://www.imo.org/ft/MediaCentre/HotTopics/GHG/Pages/EEDI.aspx>).

⁽⁸⁷⁾ 1. aprilli 2022. aasta seisuga kohaldatavad EEDI nõuded vastavalt Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni merekeskkonna kaitse komitee 74. istungjärgul kokkulepitule.

⁽⁸⁸⁾ Kütused, mis vastavad käesoleva lisa jagudes 3.10 ja 4.13 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

⁽⁸⁹⁾ Kütused, mis vastavad käesoleva lisa jagudes 3.10 ja 4.13 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse selliste tehnikate kättesaadavust, mis toetavad allpool kirjeldatud, ja võimaluse korral võetakse need kasutusele: <ul style="list-style-type: none"> (a) teise toorme ja korduskasutatavate komponentide korduskasutamine ja kasutamine valmistatavates toodetes; (b) disain, mis tagab valmistatavate toodete suure vastupidavuse, ringlussevõetavuse, lihtsa demonteerimise ja kohandatavuse; (c) jäätmekäitlus, mille puhul eelistatakse tootmisprotsessis ringlussevõttu kõrvaldamisele; (d) teave probleemsete ainete kohta ja nende jälgitavus valmistatud toodete kogu olelusringi jooksul.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. <p>Kui see on asjakohane, ei sisalda sõidukid pliidi, elavhõbedat, kuuevalentset kroomi ega kaadmiumi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2000/53/EÜ⁽⁹⁰⁾.</p>
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.4. Akude tootmine

Tegevuse kirjeldus

Akude ja akukogumite tootmine nende kasutamiseks transpordis, energia paikse ja võrguvälise salvestamise eesmärgil ning muudel tööstuslikel otstarvetel. Vastavate komponentide tootmine (akude aktiivained, elemendid, korpused ja elektroonilised komponendid).

Akujäätmete ringlussevõtt.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodidega C27.2 ja E38.32 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus vastavalt määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktile i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Majandustegevuse käigus toodetakse muu hulgas teisest toormest akusid ja akukogumeid (ning nende vastavaid komponente), millega kaasneb transpordi, energia paikse ja võrguvälise salvestamise ning muude tööstuslike otstarvete puhul oluline kasvuhoonegaaside heite vähenemine.

⁽⁹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. septembri 2000. aasta direktiiv 2000/53/EÜ kasutuselt kõrvaldatud sõidukite kohta (EÜT L 269, 21.10.2000, lk 34).

Majandustegevuse käigus võetakse ringlusse akujäätmed.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	<p>Uute akude, komponentide ja materjalide tootmisel hinnatakse tegevuse käigus selliste tehnikate kättesaadavust, mis toetavad allpool kirjeldatud, ja võimaluse korral võetakse need kasutusele:</p> <p>(a) teise toorme ja korduskasutatavate komponentide korduskasutamine ja kasutamine valmistatavates toodetes;</p> <p>(b) disain, mis tagab valmistatavate toodete suure vastupidavuse, ringlussevõetavuse, lihtsa demonteerimise ja kohandatavuse;</p> <p>(c) teave probleemsete ainete kohta ja nende jälgitavus valmistatud toodete kogu olelusringi jooksul.</p> <p>Ringlussevõtu protsessid vastavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/66/EÜ⁽⁹¹⁾ artiklis 12 ja selle direktiivi III lisa B osas sätestatud tingimustele, sealhulgas uusima asjakohase parima võimaliku tehnika kasutamise nõudele ning pliikude, kaadmiumnikkelakude ja muu koostisega jäätmete ringlussevõtu määradele. Need protsessid tagavad sisalduva metalli ringlussevõtu suurimal võimalikul määral, mis on tehniliselt teostatav ilma ülemääraste kuludeta.</p> <p>Vajaduse korral vastavad ringlussevõtu protsesside ellu viivad ettevõtted Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2010/75/EL⁽⁹²⁾ sätestatud nõuetele.</p>
5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.</p> <p>Akad vastavad liidus akude turule laskmise suhtes kohaldatavatele kestlikkuseeskirjadele, mis hõlmavad piiranguid ohtlike ainete kasutamisele akudes, sealhulgas vastavad need Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1907/2006⁽⁹³⁾ ja direktiivile 2006/66/EÜ.</p>
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.5. Energiatõhusust suurendavate elementide tootmine hoonete jaoks

Tegevuse kirjeldus

Energiatõhusust suurendavate elementide tootmine hoonete jaoks.

⁽⁹¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. septembri 2006. aasta direktiiv 2006/66/EÜ, mis käsitleb patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmeid ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 91/157/EMÜ (ELT L 266, 26.9.2006, lk 1).

⁽⁹²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta direktiiv 2010/75/EL tööstusheidete kohta (saastuse kompleksne vältimine ja kontroll) (ELT L 334, 17.12.2010, lk 17).

⁽⁹³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ja millega asutatakse Euroopa Kemikaalide Agentuur ning muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93, komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT L 396, 30.12.2006, lk 1).

Sellesse kategooriasse kuuluvad majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega C16.23, C23.11, C23.20, C23.31, C23.32, C23.43, C.23.61, C25.11, C25.12, C25.21, C25.29, C25.93, C27.31, C27.32, C27.33, C27.40, C27.51, C28.11, C28.12, C28.13 ja C28.14 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus vastavalt määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktile i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Majandustegevuse käigus toodetakse üht või mitut järgmist toodet ja nende põhikomponente ⁽⁹⁴⁾:

- (a) aknad, mille soojusjuhtivus on 1,0 W/m²K või väiksem;
- (b) ukсед, mille soojusjuhtivus on 1,2 W/m²K või väiksem;
- (c) välisseinasüsteemid, mille soojusjuhtivus on 0,5 W/m²K või väiksem;
- (d) katusesüsteemid, mille soojusjuhtivus on 0,3 W/m²K või väiksem;
- (e) isolatsioonitooted, mille lambda väärtus on kuni 0,06 W/mK;
- (f) kodumasinad, mis kuuluvad kahte kõrgeimasse energiatõhususe klassi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2017/1369 ⁽⁹⁵⁾ ning nimetatud määruse kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidele;
- (g) valgusallikad, mis kuuluvad kahte kõrgeimasse energiatõhususe klassi vastavalt määrusele (EL) 2017/1369 ning nimetatud määruse kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidele;
- (h) ruumikütte- ja sooja tarbevee süsteemid, mis kuuluvad kahte kõrgeimasse energiatõhususe klassi vastavalt määrusele (EL) 2017/1369 ning nimetatud määruse kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidele;
- (i) jahutus- ja ventilatsioonisüsteemid, mis kuuluvad kahte kõrgeimasse energiatõhususe klassi vastavalt määrusele (EL) 2017/1369 ning nimetatud määruse kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidele;
- (j) valgustussüsteemide tajurid inimeste kohalviibimise ja päevavalguse tuvastamiseks;
- (k) soojuspumbad, mis vastavad käesoleva lisa jaos 4.16 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele;
- (l) fassaadi- ja katuseelemendid, millel on päikesekaitse- või päikesevalguse reguleerimise funktsioon, sealhulgas elemendid, mis toetavad taimede kasvatamist;
- (m) energiatõhusad hoonete automaatika- ja kontrollisüsteemid elu- ja mitteiluhoonete jaoks;
- (n) tsoone eristavad termostaadid ja seadmed elamute peamiste elektri- või soojuskoormuste arukaks jälgimiseks ning andurseadmed;
- (o) kaugküttesüsteemidega ühendatud eramajade, kogu hoonet teenindavate keskküttesüsteemidega ühendatud korterite ning keskküttesüsteemide soojusarvestid ja termostaadid;
- (p) kaugkütte soojusvahetid ja alajaamad, mis on kooskõlas kaugkütte/-jahutuse jaotusega, mis on sätestatud käesoleva lisa jaos 4.15;
- (q) küttesüsteemide aruka jälgimise ja reguleerimise tooted ning andurseadmed.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
--------------------------------	--

⁽⁹⁴⁾ Kui see on asjakohane, arvutatakse soojusjuhtivus vastavalt kohaldatavatele standarditele, nt EN ISO 10077-1:2017 (aknad ja ukсед), EN ISO 12631:2017 (rippfassaadid) ja EN ISO 6946:2017 (hoonete piirdetarindid ja komponendid).

⁽⁹⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2017. aasta määrus (EL) 2017/1369, millega kehtestatakse energiamärgistuse raamistik ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2010/30/EL (ELT L 198, 28.7.2017, lk 1).

3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse selliste tehnikate kättesaadavust, mis toetavad allpool kirjeldatud, ja võimaluse korral võetakse need kasutusele: <ul style="list-style-type: none"> (a) teisese toorme ja korduskasutatavate komponentide korduskasutamine ja kasutamine valmistatavates toodetes; (b) disain, mis tagab valmistatavate toodete suure vastupidavuse, ringlussevõetavuse, lihtsa demonteerimise ja kohandatavuse; (c) jäätmekäitlus, mille puhul eelistatakse tootmisprotsessis ringlussevõttu kõrvaldamisele; (d) teave probleemsete ainete kohta ja nende jälgitavus valmistatud toodete kogu olelusringi jooksul.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.6. Muude vähese CO₂-heitega seadmete tootmine

Tegevuse kirjeldus

Selliste seadmete tootmine, mille eesmärk on kasvuhoonegaaside heite oluline vähendamine muudes majandussektorites ja mida ei hõlma käesoleva lisa jaod 3.1–3.5.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega C22, C25, C26, C27 ja C28 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus vastavalt määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktile i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Majandustegevuse käigus toodetakse selliseid seadmeid, mille eesmärk on saavutada olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite oluline vähenemine võrreldes turul saadaoleva parima võimaliku alternatiivse tehnoloogia/toote/lahendusega ning mille puhul on vähenemist tõendatud.

Olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite vähenemise arvutamisel järgitakse komisjoni soovitus 2013/179/EL⁽⁹⁶⁾ või standardit ISO 14067:2018⁽⁹⁷⁾ või ISO 14064-1:2018⁽⁹⁸⁾.

Olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite kvantifitseeritud vähenemist kontrollib sõltumatu kolmas isik.

⁽⁹⁶⁾ Komisjoni 9. aprilli 2013. aasta soovitus 2013/179/EL toodete ja organisatsioonide olelusringi keskkonnatoime mõõtmise ja teatavakstelemise ühtsete meetodite kasutamise kohta (ELT L 124, 4.5.2013, lk 1).

⁽⁹⁷⁾ ISO standard 14067:2018 „Kasvuhoonegaasid – toodete CO₂ jalajälg – nõuded ja kvantifitseerimisjuhised“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.iso.org/standard/71206.html>).

⁽⁹⁸⁾ ISO standard 14064-1:2018 „Kasvuhoonegaasid. Osa 1: Kasvuhoonegaaside heitkoguse ning sidumise määramise ja aruandluse nõuded koos juhistega organisatsiooni tasandil“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.iso.org/standard/66453.html>).

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse selliste tehnikate kättesaadavust, mis toetavad allpool kirjeldatud, ja võimaluse korral võetakse need kasutusele: <ul style="list-style-type: none"> (a) teisese toorme ja korduskasutatavate komponentide korduskasutamine ja kasutamine valmistatavates toodetes; (b) disain, mis tagab valmistatavate toodete suure vastupidavuse, ringlussevõetavuse, lihtsa demonteerimise ja kohandatavuse; (c) jäätmekäitlus, mille puhul eelistatakse tootmisprotsessis ringlussevõttu kõrvaldamisele; (d) teave probleemsete ainete kohta ja nende jälgitavus valmistatud toodete kogu olelusringi jooksul.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.7. Tsemenditootmine

Tegevuse kirjeldus

Tsemendiklinkri, tsemendi või alternatiivsete sideainete tootmine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga C23.51 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevuse käigus toodetakse üht järgmistest:

- (a) halli tsemendi klinker, mille kasvuhuonegaaside eriheide⁽⁹⁹⁾ on väiksem kui 0,722⁽¹⁰⁰⁾ CO₂ ekvivalenttonni ühe tonni halli tsemendi klinkri kohta;

⁽⁹⁹⁾ Arvutatud vastavalt komisjoni 19. detsembri 2018. aasta delegeeritud määrusele (EL) 2019/331, millega määratakse kindlaks üleliidulised üleminekueeskirjad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a kohaste lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamiseks ühtlustatud viisil (ELT L 59, 27.2.2019, lk 8).

⁽¹⁰⁰⁾ Kajastab 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmist väärtust 2016. ja 2017. aastal (CO₂ ekvivalenttonni / t), nagu sätestatud komisjoni 12. märtsi 2021. aasta rakendusmääruse (EL) 2021/447 (millega määratakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a lõikele 2 kindlaks lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamisel kasutatavate võrdlusaluste muudetud väärtused ajavahemikuks 2021–2025) (ELT L 87, 15.3.2021, lk 29) lisas.

- (b) hallist klinkrist saadud tsement või alternatiivne hüdrauliline sideaine, kui klinkri ja tsemendi või alternatiivse sideaine tootmisest tulenev kasvuhoonegaaside eriheide ⁽¹⁰¹⁾ on väiksem kui 0,469 ⁽¹⁰²⁾ CO₂ ekvivalenttonni toodetud tsemendi või alternatiivse sideaine tonni kohta.

Kui tootmisprotsessis tekkivat CO₂, mis muidu õhku paisuks, kogutakse selle säilitamiseks maa all, siis CO₂ transporditakse ja seda säilitatakse maa all vastavalt käesoleva lisa jagudes 5.11 ja 5.12 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	–
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes tsemendi, lubja ja magneesiumoksiidi tootmise jaoks sätestatud heidetase-mele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem ⁽¹⁰³⁾ . Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine ⁽¹⁰⁴⁾ . Kui tsemendi tootmisel kasutatakse alternatiivkütusena ohtlikke jäätmeid, on kehtestatud meetmed jäätmete ohutu käitlemise tagamiseks.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.8. Alumiiniumi tootmine

Tegevuse kirjeldus

Alumiiniumi tootmine esmase alumiiniumoksiidi (boksiidi) protsessi või teisese alumiiniumi ringlussevõtu teel.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodidega C24.42 ja C24.53 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

⁽¹⁰¹⁾ Arvutatud vastavalt määrusele (EL) 2019/331.

⁽¹⁰²⁾ Kajastab 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmist väärtust 2016. ja 2017. aastal (CO₂ ekvivalenttonni / t) halli tsemendi klinkri puhul, nagu sätestatud rakendusmääruse (EL) 2021/447 lisas, korrutatuna klinkri ja tsemendi suhtega 0,65.

⁽¹⁰³⁾ Komisjoni 26. märtsi 2013. aasta rakendusotsus 2013/163/EL, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL (tööstusheidete kohta) alusel parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused tsemendi, lubja ja magneesiumoksiidi tootmise jaoks (ELT L 100, 9.4.2013, lk 1).

⁽¹⁰⁴⁾ Vt PVT-viitedokument majandusliku mõju ja tervikliku keskkonnamõju kohta (4.6.2021. a versioon: https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/sites/default/files/2019-11/ecm_bref_0706.pdf).

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevuse käigus toodetakse üht järgmistest:

- (a) esmane alumiinium, mille puhul majandustegevus peab vastama kuni 2025. aastani kahele järgmisele kriteeriumile ja pärast 2025. aastat kõigile järgmisele kriteeriumidele ⁽¹⁰⁵⁾:
- i) kasvuhoonegaaside heide ⁽¹⁰⁶⁾ ei ületa 1,484 ⁽¹⁰⁷⁾ CO₂ ekvivalenttonni ühe tonni toodetud alumiiniumi kohta ⁽¹⁰⁸⁾;
 - ii) kaudse kasvuhoonegaaside heide ⁽¹⁰⁹⁾ keskmine CO₂-mahukus ei ületa 100 g CO₂e/kWh;
 - iii) tootmisprotsessi elektritarbimine ei ületa 15,5 MWh ühe tonni alumiiniumi kohta;
- (b) teisene alumiinium.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	–
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes mitteraudmetallide tööstuse jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem ⁽¹¹⁰⁾ . Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.9. Raud ja terase tootmine

Tegevuse kirjeldus

Raud ja terase tootmine.

⁽¹⁰⁵⁾ Koondatuna üheks otsese ja kaudse heite summa künniseks, mis arvutatakse 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmise väärtusena, mis põhineb ELi HKSi 2021.–2026. aasta tööstuse võrdlusaluste kehtestamise raames kogutud andmetel ja mis on arvatud vastavalt direktiivis 2003/87/EÜ sätestatud võrdlusaluste kehtestamise metoodikale ning millele on liidetud kliimamuutuste leevendamise olulise panuse andmise kriteerium elektrienergia tootmisel (100 g CO₂e/kWh), korrutatuna alumiiniumi tootmise keskmise energiatõhususega (15,5 MWh/t Al).

⁽¹⁰⁶⁾ Arvutatud vastavalt määrusele (EL) 2019/331.

⁽¹⁰⁷⁾ Kajastab 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmist väärtust 2016. ja 2017. aastal (CO₂ ekvivalenttonni / t), nagu sätestatud rakendusmääruse (EL) 2021/447 lisas.

⁽¹⁰⁸⁾ Toodetud alumiinium on survetöötlemata legeerimata vedel alumiinium, mis on toodetud elektrolüüsi teel.

⁽¹⁰⁹⁾ Kaudne kasvuhoonegaaside heide on olemusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide, mis on tingitud esmase alumiiniumi tootmiseks kasutatava elektri tootmisest.

⁽¹¹⁰⁾ Komisjoni 13. juuni 2016. aasta rakendusotsus (EL) 2016/1032, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL alusel parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused värviliste metallide tööstuse jaoks (EL L 174, 30.6.2016, lk 32).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega C24.10, C24.20, C24.31, C24.32, C24.33, C24.34, C24.51 ja C24.52 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevuse käigus toodetakse üht järgmistest:

- (a) raud ja teras, mille puhul kasvuhoonegaaside heide, ⁽¹¹¹⁾ mida on vähendatud heitgaasi tootmisega seotud heitkoguse võrra vastavalt määruse (EL) 2019/331 VII lisa punkti 10.1.5 alapunktile a, ei ületa järgmisi väärtusi, mida kohaldatakse tootmisprotsessi eri etappide suhtes:
- i) kuummetall = 1,331 ⁽¹¹²⁾ CO₂ ekvivalenttonni ühe tonni toote kohta;
 - ii) paagutatud maak = 0,163 ⁽¹¹³⁾ CO₂ ekvivalenttonni ühe tonni toote kohta;
 - iii) koks (v.a ligniidikoks) = 0,144 ⁽¹¹⁴⁾ CO₂ ekvivalenttonni ühe tonni toote kohta;
 - iv) malmivalu = 0,299 ⁽¹¹⁵⁾ CO₂ ekvivalenttonni ühe tonni toote kohta;
 - v) elektriaraahjus toodetud legeerteras = 0,266 ⁽¹¹⁶⁾ CO₂ ekvivalenttonni ühe tonni toote kohta;
 - vi) elektriaraahjus toodetud süsinikteras = 0,209 ⁽¹¹⁷⁾ CO₂ ekvivalenttonni ühe tonni toote kohta.
- (b) elektriaraahjus toodetud süsinikteras või legeerteras, mis on määratletud komisjoni delegeeritud määruuses (EL) 2019/331 ja mille puhul pole kasutatud terasejääkide osakaal toodangus väiksem kui:
- i) 70 % legeerterase tootmise puhul;
 - ii) 90 % süsinikterase tootmise puhul.

Kui tootmisprotsessis tekkivat CO₂, mis muidu õhku paisuks, kogutakse selle säilitamiseks maa all, siis CO₂ transporditakse ja seda säilitatakse maa all vastavalt käesoleva lisa jagudes 5.11 ja 5.12 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—

⁽¹¹¹⁾ Arvutatud vastavalt määrusele (EL) 2019/331.

⁽¹¹²⁾ Kajastab 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmist väärtust 2016. ja 2017. aastal (CO₂ ekvivalenttonni / t), nagu sätestatud rakendusmääruse (EL) 2021/447 lisas.

⁽¹¹³⁾ Kajastab 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmist väärtust 2016. ja 2017. aastal (CO₂ ekvivalenttonni / t), nagu sätestatud rakendusmääruse (EL) 2021/447 lisas.

⁽¹¹⁴⁾ Kajastab 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmist väärtust 2016. ja 2017. aastal (CO₂ ekvivalenttonni / t), nagu sätestatud rakendusmääruse (EL) 2021/447 lisas.

⁽¹¹⁵⁾ Kajastab 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmist väärtust 2016. ja 2017. aastal (CO₂ ekvivalenttonni / t), nagu sätestatud rakendusmääruse (EL) 2021/447 lisas.

⁽¹¹⁶⁾ Kajastab 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmist väärtust 2016. ja 2017. aastal (CO₂ ekvivalenttonni / t), nagu sätestatud rakendusmääruse (EL) 2021/447 lisas.

⁽¹¹⁷⁾ Kajastab 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmist väärtust 2016. ja 2017. aastal (CO₂ ekvivalenttonni / t), nagu sätestatud rakendusmääruse (EL) 2021/447 lisas.

5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes raua- ja terasetootmise jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem ⁽¹¹⁸⁾ . Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.10. Vesiniku tootmine

Tegevuse kirjeldus

Vesiniku ja vesinikupõhiste sünteetiliste kütuste tootmine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga C20.11 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevus vastab direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 25 lõikes 2 ja V lisa sätestatud meetodiga sarnaselt nõudele vähendada kasvuhoonegaaside heidet vesiniku puhul olelusringi jooksul 73,4 % [mis annab tulemuseks väiksema olelusringi jooksul tekkivate kasvuhoonegaaside heite kui 3 tCO₂e/tH₂] ning vesinikupõhiste sünteetiliste kütuste puhul 70 % võrreldes fossiilkütusega, mille võrdlusväärtus on 94 g CO₂e/MJ.

Olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite vähenemise arvutamiseks kasutatakse direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 28 lõikes 5 osutatud meetodikat või teise võimalusena standardit ISO 14067:2018 ⁽¹¹⁹⁾ või ISO 14064-1:2018 ⁽¹²⁰⁾.

Olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite kvantifitseeritud vähenemist kontrollitakse vajaduse korral kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikliga 30 või sõltumatu kolmanda isiku poolt.

Kui tootmisprotsessis tekkivat CO₂, mis muidu õhku paiskuks, kogutakse selle säilitamiseks maa all, siis CO₂ transporditakse ja seda säilitatakse maa all kooskõlas käesoleva lisa vastavates jagudes 5.11 ja 5.12 sätestatud tehniliste sõelumiskriteeriumidega.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—

⁽¹¹⁸⁾ Komisjoni 28. veebruari 2012. aasta rakendusotsus 2012/135/EL, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL (tööstusheidete kohta) alusel parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused raua- ja terasetootmise jaoks (ELT L 70, 8.3.2012, lk 63).

⁽¹¹⁹⁾ ISO standard 14067:2018 „Kasvuhoonegaasid – toodete CO₂ jalajalg – nõuded ja kvantifitseerimisjuhised“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.iso.org/standard/71206.html>).

⁽¹²⁰⁾ ISO standard 14064-1:2018 „Kasvuhoonegaasid. Osa 1: Kasvuhoonegaaside heitkoguse ning sidumise määramise ja aruandluse nõuded koos juhistega organisatsiooni tasandil“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.iso.org/standard/66453.html>).

5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.</p> <p>Heide vastab asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem, võttes arvesse muu hulgas järgmisi dokumente:</p> <p>(a) parima võimaliku tehnika alased järeldused kloorleeliste tööstuse jaoks ⁽¹²¹⁾ ning parima võimaliku tehnika alased järeldused reovee ja jääkgaaside ühiste puhastus- ja käitlussüsteemide kohta keemiatööstuses ⁽¹²²⁾;</p> <p>(b) parima võimaliku tehnika alased järeldused mineraalõli ja gaasi rafineerimise kohta ⁽¹²³⁾.</p> <p>Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.</p>
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.11. Tahma tootmine

Tegevuse kirjeldus

Tahma tootmine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga C.20.13 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tahma tootmise protsesside käigus tekkiv kasvuhoonegaaside heide ⁽¹²⁴⁾ on väiksem kui 1,141 ⁽¹²⁵⁾ CO₂ ekvivalenttonni ühe tonni toote kohta.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—

⁽¹²¹⁾ Komisjoni 9. detsembri 2013. aasta rakendusmäärus 2013/732/EL, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL (tööstusheidete kohta) alusel parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused kloorleeliste tööstuse jaoks (ELT L 332, 11.12.2013, lk 34).

⁽¹²²⁾ Komisjoni 30. mai 2016. aasta rakendusotsus (EL) 2016/902, millega kehtestatakse parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2010/75/EL reovee ja jääkgaaside ühiste puhastus- ja käitlussüsteemide kohta keemiatööstuses (ELT L 152, 9.6.2016, lk 23).

⁽¹²³⁾ Komisjoni 9. oktoobri 2014. aasta rakendusotsus 2014/738/EL, millega Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL (tööstusheidete kohta) kohaselt kehtestatakse parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused mineraalõli ja gaasi rafineerimise kohta (ELT L 307, 28.10.2014, lk 38).

⁽¹²⁴⁾ Arvutatud vastavalt määrusele (EL) 2019/331.

⁽¹²⁵⁾ Kajastab 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmist väärtust 2016. ja 2017. aastal (CO₂ ekvivalenttonni / t), nagu sätestatud rakendusmääruse (EL) 2021/447 lisas.

5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.</p> <p>Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem, võttes arvesse muu hulgas järgmisi dokumente:</p> <p>(a) PVT-viitedokument tahkete ja muude anorgaaniliste kemikaalide suuremahulise tootmise kohta ⁽¹²⁶⁾;</p> <p>(b) parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused reovee ja jääkgaaside ühiste puhastus- ja käitlussüsteemide kohta keemiatööstuses ⁽¹²⁷⁾.</p> <p>Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.</p>
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.12. Naatriumkarbonaadi tootmine

Tegevuse kirjeldus

Naatriumkarbonaadi (sooda) tootmine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga C.20.13 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Naatriumkarbonaadi tootmise protsesside käigus tekkiv kasvuhoonegaaside heide ⁽¹²⁸⁾ on väiksem kui 0,789 ⁽¹²⁹⁾ CO₂ ekvivalenttonni ühe tonni toote kohta.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.

⁽¹²⁶⁾ PVT-viitedokument tahkete ja muude anorgaaniliste kemikaalide suuremahulise tootmise kohta, (4.6.2021. a versioon: https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/sites/default/files/2019-11/lvic-s_bref_0907.pdf).

⁽¹²⁷⁾ Rakendusotsus (EL) 2016/902.

⁽¹²⁸⁾ Arvutatud vastavalt määrusele (EL) 2019/331.

⁽¹²⁹⁾ Kajastab 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmist väärtust 2016. ja 2017. aastal (CO₂ ekvivalenttonni / t), nagu sätestatud rakendusmääruse (EL) 2021/447 lisas.

	<p>Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem, võttes arvesse muu hulgas järgmisi dokumente:</p> <p>(a) PVT-viitedokument tahkete ja muude anorgaaniliste kemikaalide suuremahulise tootmise kohta ⁽¹³⁰⁾;</p> <p>(b) parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused reovee ja jääkgaaside ühiste puhastus- ja käitlussüsteemide kohta keemiatööstuses ⁽¹³¹⁾.</p> <p>Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.</p>
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.13. Kloori tootmine

Tegevuse kirjeldus

Kloori tootmine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga C.20.13 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Elektritarbimine elektrolüüsi ja kloori töötlemise puhul on 2,45 MWh ühe tonni kloori kohta või väiksem. Kloori tootmiseks kasutatava elektri olemusringi jooksul tekkiv keskmine kasvuhoonegaaside heide on 100 g CO₂e/kWh või väiksem.

Olemusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite arvutamisel järgitakse soovitusi 2013/179/EL või standardit ISO 14067:2018 ⁽¹³²⁾ või ISO 14064-1:2018 ⁽¹³³⁾.

Olemusringi jooksul tekkivat kvantifitseeritud kasvuhoonegaaside heidet kontrollib sõltumatu kolmas isik.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—

⁽¹³⁰⁾ PVT-viitedokument tahkete ja muude anorgaaniliste kemikaalide suuremahulise tootmise kohta, (4.6.2021. a versioon: https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/sites/default/files/2019-11/lvic-s_bref_0907.pdf).

⁽¹³¹⁾ Rakendusotsus (EL) 2016/902.

⁽¹³²⁾ ISO standard 14067:2018 „Kasvuhoonegaasid – toodete CO₂ jalajalg – nõuded ja kvantifitseerimisjuhised“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.iso.org/standard/71206.html>).

⁽¹³³⁾ ISO standard 14064-1:2018 „Kasvuhoonegaasid. Osa 1: Kasvuhoonegaaside heitkoguse ning sidumise määramise ja aruandluse nõuded koos juhistega organisatsiooni tasandil“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.iso.org/standard/66453.html>).

5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.</p> <p>Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem, võttes arvesse muu hulgas järgmisi dokumente:</p> <p>(a) parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused kloorleeliste tööstuse jaoks ⁽¹³⁴⁾;</p> <p>(b) parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused reovee ja jääkgaaside ühiste puhastus- ja käitlussüsteemide kohta keemiatööstuses ⁽¹³⁵⁾.</p> <p>Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.</p>
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.14. Orgaaniliste põhikemikaalide tootmine

Tegevuse kirjeldus

Järgmise tootmine:

- a) väärtuslikud kemikaalid:
 - i) atsetüleen;
 - ii) etüleen;
 - iii) propüleen;
 - iv) butadien;
- b) aromaatsed süsivesinikud:
 - i) alküülbenseenide segud ja alküülnaftaleenide segud, v.a HS rubriikide 2707 ja 2902 tooted;
 - ii) tsükloheksaan;
 - iii) benseen;
 - iv) toluen;
 - v) o-ksüleen;
 - vi) p-ksüleen;
 - vii) m-ksüleen ja ksüleeni isomeeride segud;
 - viii) etüülbenseen;
 - ix) kumeen;
 - x) bifenüül, terfenüülid, vinüültolueen, muud tsükliised süsivesinikud, välja arvatud tsüklaanid, tsükleenid, tsükloterpeenid, benseen, toluen, ksüleenid, stüreen, etüülbenseen, kumeen, naftaleen, antratseen;
 - xi) bensool (benseen), toluool (tolueen) ja ksülool (ksüleen);
 - xii) naftaleen ja muud aromaatsete süsivesinike segud (v.a bensool, toluool, ksülool);
- c) vinüülkloriid;
- d) stüreen;

⁽¹³⁴⁾ Rakendusotsus 2013/732/EL.

⁽¹³⁵⁾ Rakendusotsus (EL) 2016/902.

- e) etüleenoksiid;
- f) monoetüleenglükool;
- g) adipiinhape.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga C.20.14 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Orgaaniliste põhikemikaalide tootmise protsesside käigus tekkinud kasvuhoonegaaside heide⁽¹³⁶⁾ on väiksem kui:

- (a) väärtuslike kemikaalide puhul: 0,693⁽¹³⁷⁾ CO₂ ekvivalenttonni ühe tonni väärtuslike kemikaalide kohta;
- (b) aromaatsete süsivesinike puhul: 0,0072⁽¹³⁸⁾ CO₂ ekvivalenttonni ühe CO₂-ga kaalutud tonni kohta;
- (c) vinüülkloriidi puhul: 0,171⁽¹³⁹⁾ CO₂ ekvivalenttonni ühe tonni vinüülkloriidi kohta;
- (d) stüreeni puhul: 0,419⁽¹⁴⁰⁾ CO₂ ekvivalenttonni ühe tonni stüreeni kohta;
- (e) etüleenoksiidi/etüleenglükoolide puhul: 0,314⁽¹⁴¹⁾ CO₂ ekvivalenttonni ühe tonni etüleenoksiidi/-glükooli kohta;
- (f) adipiinhappe puhul: 0,32⁽¹⁴²⁾ CO₂ ekvivalenttonni ühe tonni adipiinhappe kohta.

Kui käesoleva lisa kohaldamisalasse kuuluvad orgaanilised kemikaalid on täielikult või osaliselt toodetud taastuvast lähteainest, siis on selliste toodetud kemikaalide olelusringi jooksul tekkinud kasvuhoonegaaside heide väiksem kui fossiilkütusel põhinevast lähteainest toodetud samaväärse kemikaali olelusringi jooksul tekkinud kasvuhoonegaaside heide.

Olelusringi jooksul tekkinud kasvuhoonegaaside heite arvutamisel järgitakse soovitusi 2013/179/EL või standardit ISO 14067:2018⁽¹⁴³⁾ või ISO 14064-1:2018⁽¹⁴⁴⁾.

Olelusringi jooksul tekkinud kvantifitseeritud kasvuhoonegaaside heidet kontrollib sõltumatu kolmas isik.

Põllumajanduslik biomass, mida kasutatakse orgaaniliste põhikemikaalide tootmiseks, vastab direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–5 sätestatud kriteeriumidele. Metsa biomass, mida kasutatakse orgaaniliste põhikemikaalide tootmiseks, vastab selle direktiivi artikli 29 lõigetes 6 ja 7 sätestatud kriteeriumidele.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.

⁽¹³⁶⁾ Arvutatud vastavalt määrusele (EL) 2019/331.

⁽¹³⁷⁾ Kajastab 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmist väärtust 2016. ja 2017. aastal (CO₂ ekvivalenttonni / t), nagu sätestatud rakendusmääruse (EL) 2021/447 lisas.

⁽¹³⁸⁾ Kajastab 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmist väärtust 2016. ja 2017. aastal (CO₂ ekvivalenttonni / t), nagu sätestatud rakendusmääruse (EL) 2021/447 lisas.

⁽¹³⁹⁾ Kajastab 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmist väärtust 2016. ja 2017. aastal (CO₂ ekvivalenttonni / t), nagu sätestatud rakendusmääruse (EL) 2021/447 lisas.

⁽¹⁴⁰⁾ Kajastab 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmist väärtust 2016. ja 2017. aastal (CO₂ ekvivalenttonni / t), nagu sätestatud rakendusmääruse (EL) 2021/447 lisas.

⁽¹⁴¹⁾ Kajastab 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmist väärtust 2016. ja 2017. aastal (CO₂ ekvivalenttonni / t), nagu sätestatud rakendusmääruse (EL) 2021/447 lisas.

⁽¹⁴²⁾ Kajastab 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmist väärtust 2016. ja 2017. aastal (CO₂ ekvivalenttonni / t), nagu sätestatud rakendusmääruse (EL) 2021/447 lisas.

⁽¹⁴³⁾ ISO standard 14067:2018 „Kasvuhoonegaasid – toodete CO₂ jalajälg – nõuded ja kvantifitseerimisjuhised“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.iso.org/standard/71206.html>).

⁽¹⁴⁴⁾ ISO standard 14064-1:2018 „Kasvuhoonegaasid. Osa 1: Kasvuhoonegaaside heitkoguse ning sidumise määramise ja aruandluse nõuded koos juhustega organisatsiooni tasandil“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.iso.org/standard/66453.html>).

3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Heide vastab asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem, võttes arvesse muu hulgas järgmisi dokumente: (a) parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused seoses suuremahulise orgaaniliste kemikaalide tootmisega ⁽¹⁴⁵⁾ ; (b) parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused reovee ja jääkgaaside ühiste puhastus- ja käitlussüsteemide kohta keemiatööstuses ⁽¹⁴⁶⁾ . Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.15. Ammoniaagi tootmine

Tegevuse kirjeldus

Ammoniaagi tootmine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga C.20.15 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevus vastab ühele järgmistest kriteeriumidest:

- (a) ammoniaaki toodetakse vesinikust, mis vastab käesoleva lisa jaos 3.10 (vesiniku tootmine) sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele;
- (b) ammoniaak võetakse reoveest taaskasutusse.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—

⁽¹⁴⁵⁾ Komisjoni 21. novembri 2017. aasta rakendusotsus (EL) 2017/2117, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL alusel parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused seoses suuremahulise orgaaniliste kemikaalide tootmisega (ELT L 323, 7.12.2017, lk 1).

⁽¹⁴⁶⁾ Rakendusotsus (EL) 2016/902.

5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.</p> <p>Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem, võttes arvesse muu hulgas järgmisi dokumente:</p> <p>(a) PVT-viitedokument anorgaaniliste kemikaalide (ammoniaak, happed ja väetised) suuremahulise tootmise kohta ⁽¹⁴⁷⁾;</p> <p>(b) parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused reovee ja jääkgaaside ühiste puhastus- ja käitlussüsteemide kohta keemiatööstuses ⁽¹⁴⁸⁾.</p> <p>Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.</p>
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.16. Lämmastikhappe tootmine

Tegevuse kirjeldus

Lämmastikhappe tootmine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga C.20.15 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Lämmastikhappe tootmise käigus tekkiv kasvuhoonegaaside heide ⁽¹⁴⁹⁾ on väiksem kui 0,038 ⁽¹⁵⁰⁾ CO₂ ekvivalenttonni ühe tonni lämmastikhappe kohta.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.

⁽¹⁴⁷⁾ PVT-viitedokument anorgaaniliste kemikaalide (ammoniaak, happed ja väetised) suuremahulise tootmise kohta (4.6.2021. a versioon: https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/sites/default/files/2019-11/lvic_aaf.pdf).

⁽¹⁴⁸⁾ Rakendusotsus (EL) 2016/902.

⁽¹⁴⁹⁾ Arvutatud vastavalt määrusele (EL) 2019/331.

⁽¹⁵⁰⁾ Kajastab 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmist väärtust 2016. ja 2017. aastal (CO₂ ekvivalenttonni / t), nagu sätestatud rakendusmääruse (EL) 2021/447 lisas.

	<p>Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem, võttes arvesse muu hulgas järgmisi dokumente:</p> <p>(a) PVT-viitedokument anorgaaniliste kemikaalide (ammoniaak, happed ja väetised) suuremahulise tootmise kohta ⁽¹⁵¹⁾;</p> <p>(b) parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused reovee ja jääkgaaside ühiste puhastus- ja käitlussüsteemide kohta keemiatööstuses ⁽¹⁵²⁾.</p> <p>Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.</p>
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.17. Toorplasti tootmine

Tegevuse kirjeldus

Vaikude, plastmaterjalide ja mittevulkaniseeritavate termoplastsete elastomeeride tootmine, vaikude segamine eritellimusel, samuti kohandamata sünteetiliste vaikude tootmine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga C.20.16 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevus vastab ühele järgmistest kriteeriumidest:

- (a) toorplast on täielikult toodetud plastijäätmete mehaanilise ringlussevõtu teel;
- (b) kui mehaaniline ringlussevõtt ei ole tehniliselt võimalik või majanduslikult põhjendatud, toodetakse tootplasti üksnes plastijäätmete keemilise ringlussevõtu teel ja toodetud plasti olelusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide, milles ei võeta arvesse arvestuslikku sidumist kütuste tootmisel, on väiksem kui fossiilkütustel põhinevast lähteainest toodetud samaväärse toorplasti olelusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide. Olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite arvutamisel järgitakse soovitus 2013/179/EL või standardit ISO 14067:2018 ⁽¹⁵³⁾ või ISO 14064-1:2018 ⁽¹⁵⁴⁾. Olelusringi jooksul tekkivat kvantifitseeritud kasvuhoonegaaside heidet kontrollib sõltumatu kolmas isik;
- (c) täielikult või osaliselt saadud taastuvast lähteainest ⁽¹⁵⁵⁾ ja selle olelusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide on väiksem kui fossiilkütusel põhinevast lähteainest toodetud samaväärse toorplasti olelusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide. Olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite arvutamisel järgitakse soovitus 2013/179/EL või standardit ISO 14067:2018 või ISO 14064-1:2018. Olelusringi jooksul tekkivat kvantifitseeritud kasvuhoonegaaside heidet kontrollib sõltumatu kolmas isik.

⁽¹⁵¹⁾ PVT-viitedokument anorgaaniliste kemikaalide (ammoniaak, happed ja väetised) suuremahulise tootmise kohta (4.6.2021. a versioon: https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/sites/default/files/2019-11/lvic_aaf.pdf).

⁽¹⁵²⁾ Rakendusotsus (EL) 2016/902.

⁽¹⁵³⁾ ISO standard 14067:2018 „Kasvuhoonegaasid – toodete CO₂ jalajälg – nõuded ja kvantifitseerimisjuhised“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.iso.org/standard/71206.html>).

⁽¹⁵⁴⁾ ISO standard 14064-1:2018 „Kasvuhoonegaasid. Osa 1: Kasvuhoonegaaside heitkoguse ning sidumise määramise ja aruandluse nõuded koos juhustega organisatsiooni tasandil“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.iso.org/standard/66453.html>).

⁽¹⁵⁵⁾ Taastuvad lähteained on biomass, tööstuslikud biojäätmel või olmebiojäätmel.

Põllumajanduslik biomass, mida kasutatakse toorplasti tootmiseks, vastab direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–5 sätestatud kriteeriumidele. Metsa biomass, mida kasutatakse toorplasti tootmiseks, vastab selle direktiivi artikli 29 lõigetes 6 ja 7 sätestatud kriteeriumidele.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Heide vastab asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem, võttes arvesse muu hulgas järgmisi dokumente: (a) PVT-viitedokument polümeeride tootmise kohta ⁽¹⁵⁶⁾ ; (b) parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused reovee ja jääkgaaside ühiste puhastus- ja käitlussüsteemide kohta keemiatööstuses ⁽¹⁵⁷⁾ . Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4. ENERGIA

4.1. Elektrenergia tootmine fotogalvaanikatehnoloogia abil

Tegevuse kirjeldus

Selliste elektritootmisrajatiste ehitamine või käitamine, kus toodetakse elektritootmist fotogalvaanikatehnoloogia abil.

Kui majandustegevus on käesoleva lisa jaos 7.6 osutatud tegevuse „taastuvenergiaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont“ lahutamatu osa, kohaldatakse jaos 7.6 sätestatud tehnilisi sõelumiskriteeriume.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja F42.22 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Selle tegevuse käigus toodetakse elektritootmist, kasutades fotogalvaanikatehnoloogiat.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

⁽¹⁵⁶⁾ PVT-viitedokument polümeeride tootmise kohta (4.6.2021. a versioon: https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/sites/default/files/2019-11/pol_bref_0807.pdf).

⁽¹⁵⁷⁾ Rakendusotsus (EL) 2016/902.

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse vastupidavate ja ringlussevõetavate kergesti demonteeritavate ja uuendatavate seadmete ja komponentide kättesaadavust ning võimaluse korral kasutatakse neid.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.2. Elektrienergia tootmine kontsentreeritud päikeseenergia tehnoloogia abil

Tegevuse kirjeldus

Selliste elektritootmisrajatiste ehitamine või käitamine, kus toodetakse elektrienergiat kontsentreeritud päikeseenergia tehnoloogia abil.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja F42.22 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Selle tegevuse käigus toodetakse elektrienergiat, kasutades kontsentreeritud päikeseenergia tehnoloogiat.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse vastupidavate ja ringlussevõetavate kergesti demonteeritavate ja uuendatavate seadmete ja komponentide kättesaadavust ning võimaluse korral kasutatakse neid.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.3. Elektrienergia tootmine tuuleenergiast

Tegevuse kirjeldus

Selliste elektritootmisrajatiste ehitamine või käitamine, kus toodetakse elektrienergiat tuuleenergiast.

Kui majandustegevus on käesoleva lisa jaos 7.6 osutatud tegevuse „taastuvenienergia seadmete paigaldamine, hooldus ja remont“ lahutamatu osa, kohaldatakse jaos 7.6 sätestatud tehnilisi sõelumiskriteeriume.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja F42.22 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevuse käigus toodetakse elektrienergiat tuuleenergiast.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Avamere tuuleparkide ehitamise puhul ei takista tegevus hea keskkonnaseisundi saavutamist, nagu sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2008/56/EÜ, ⁽¹⁵⁸⁾ milles nõutakse asjakohaste meetmete võtmist mõju ärahoidmiseks või leevendamiseks seoses kõnealuse direktiivi I lisas sätestatud tunnusega 11 (müra/energia), ning nagu sätestatud komisjoni otsuses (EL) 2017/848 ⁽¹⁵⁹⁾ seoses selle tunnuse asjakohaste kriteeriumide ja meetodikastandarditega.
4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse vastupidavate ja ringlussevõetavate kergesti demonteeritavate ja uuendatavate seadmete ja komponentide kättesaadavust ning võimaluse korral kasutatakse neid.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele ⁽¹⁶⁰⁾ . Avamere tuuleparkide puhul ei takista tegevus hea keskkonnaseisundi saavutamist, nagu sätestatud direktiivis 2008/56/EÜ, milles nõutakse asjakohaste meetmete võtmist mõju ärahoidmiseks või leevendamiseks seoses kõnealuse direktiivi I lisas sätestatud tunnustega 1 (bioloogiline mitmekesisus) ja 6 (merepõhja terviklikkus), ning nagu sätestatud otsuses (EL) 2017/848 seoses selle tunnuse asjakohaste kriteeriumide ja meetodikastandarditega.

4.4. Elektrienergia tootmine ookeanienergia tehnoloogiate abil

Tegevuse kirjeldus

Selliste elektritootmisrajatiste ehitamine või käitamine, kus toodetakse elektrienergiat ookeanienergiast.

⁽¹⁵⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta direktiiv 2008/56/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse merekeskkonnapoliitika-alane tegevusraamistik (merestrategie raamdirektiiv) (ELT L 164, 25.6.2008, lk 19).

⁽¹⁵⁹⁾ Komisjoni 17. mai 2017. aasta otsus (EL) 2017/848, millega nähakse ette mereala hea keskkonnaseisundi kriteeriumid ja meetodikastandardid ning seire ja hindamise spetsifikatsioonid ja standardmeetodid ning millega tunnustatakse kehtetuks otsus 2010/477/EL (ELT L 125, 18.5.2017, lk 43).

⁽¹⁶⁰⁾ Praktilised juhised selle kriteeriumi rakendamiseks on esitatud Euroopa Komisjoni teatises C(2020) 7730 final „Juhenddokument tuuleenergia arengu ja ELi loodusvaldkonna õigusaktide kohta“ (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/docs/wind_farms_en.pdf).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja F42.22 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevuse käigus toodetakse elektrienergiat ookeanienergiast.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus ei takista hea keskkonnaseisundi saavutamist, nagu sätestatud direktiivis 2008/56/EÜ, milles nõutakse asjakohaste meetmete võtmist mõju ärahoidmiseks või leevendamiseks seoses kõnealuse direktiivi I lisas sätestatud tunnusega 11 (müra/energia), ning nagu sätestatud otsuses (EL) 2017/848 seoses selle tunnuse asjakohaste kriteeriumide ja meetodikastandarditega.
4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse vastupidavate ja ringlussevõetavate kergesti demonteeritavate ja uuendatavate seadmete ja komponentide kättesaadavust ning võimaluse korral kasutatakse neid.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Kehtestatud on meetmed, et viia miinimumini kasvumistavaste värvide ja biotsiidide mürgisus, nagu sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 528/2012, ⁽¹⁶¹⁾ millega rakendatakse liidu õiguses 5. oktoobril 2001 vastu võetud laevade kahjulike kattumistavaste süsteemide kontrolli rahvusvahelist konventsiooni.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele. Tegevus ei takista hea keskkonnaseisundi saavutamist, nagu sätestatud direktiivis 2008/56/EÜ, milles nõutakse asjakohaste meetmete võtmist mõju ärahoidmiseks või leevendamiseks seoses kõnealuse direktiivi I lisas sätestatud tunnusega 1 (bioloogiline mitmekesisus), ning nagu sätestatud otsuses (EL) 2017/848 seoses selle tunnuse asjakohaste kriteeriumide ja meetodikastandarditega.

4.5. Elektrienergia tootmine hüdroenergiast

Tegevuse kirjeldus

Selliste elektritootmisrajatiste ehitamine või käitamine, kus toodetakse elektrienergiat hüdroenergiast.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja F42.22 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

⁽¹⁶¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta määrus (EL) nr 528/2012, milles käsitletakse biotsiidide turul kättesaadavaks tegemist ja kasutamist (ELT L 167, 27.6.2012, lk 1).

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevus vastab ühele järgmistest kriteeriumidest:

- (a) elektritootmisrajatis on jõevoolul töötav hüdroelektrijaam, millel pole tehislisku veehoidlat;
- (b) elektritootmisrajatise võimsustihedus on suurem kui 5 W/m²;
- (c) olemusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide elektrienergia tootmisest hüdroenergiast on väiksem kui 100 g CO₂e/kWh. Olemusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heide arvutamisel järgitakse soovitusi 2013/179/EL või standardit ISO 14067:2018 ⁽¹⁶²⁾ või ISO 14064-1:2018 ⁽¹⁶³⁾ või vahendit G-res Tool ⁽¹⁶⁴⁾. Olemusringi jooksul tekkivat kvantifitseeritud kasvuhoonegaaside heidet kontrollib sõltumatu kolmas isik.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	<p>1. Tegevus vastab direktiivi 2000/60/EÜ sätetele, eelkõige kõigile direktiivi artiklis 4 sätestatud nõuetele.</p> <p>2. Olemasolevate hüdroelektrijaamade käitamine, sealhulgas renoveerimine taastuvenergia või energia salvestamise potentsiaali suurendamiseks, vastab järgmistele kriteeriumidele.</p> <p>2.1. Kooskõlas direktiiviga 2000/60/EÜ, eelkõige selle artiklitega 4 ja 11 on rakendatud kõiki tehniliselt teostatavaid ja ökoloogiliselt asjakohaseid leevendusmeetmeid, et vähendada kahjulikku mõju veele ning veest otseselt sõltuvatele kaitsealustele elupaikadele ja liikidele.</p> <p>2.2. Vajaduse korral ja sõltuvalt mõjutatud veekogudes looduslikult esinevatest ökosüsteemidest hõlmavad meetmed järgmist:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) meetmed, millega tagatakse kalade ränne alla- ja ülesvoolu (nt kalasõbralikud turbiinid, kalu suunavad struktuurid, tippasemel täielikult toimivad kalapääsud, meetmed käitamise ja vee ärajuhtimise peatamiseks või minimeerimiseks rände või kudemise ajal); (b) meetmed, millega tagatakse minimaalne ökoloogiline vooluhulk (sealhulgas vooluhulga äkilise lühiajalise kõikumise leevendamine või äravoolu reguleerimise toimingute vähendamine) ja settevool; (c) meetmed elupaikade kaitsmiseks või parandamiseks.

⁽¹⁶²⁾ ISO standard 14067:2018 „Kasvuhoonegaasid – toodete CO₂ jalajälj – nõuded ja kvantifitseerimisjuhised“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.iso.org/standard/71206.html>).

⁽¹⁶³⁾ ISO standard 14064-1:2018 „Kasvuhoonegaasid. Osa 1: Kasvuhoonegaaside heitkoguse ning sidumise määramise ja aruandluse nõuded koos juhistega organisatsiooni tasandil“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.iso.org/standard/66453.html>).

⁽¹⁶⁴⁾ Avalikult kättesaadav veebivahend, mille rahvusvaheline hüdroenergiaühendus töötas välja koostöös ülemaailmsete keskkonnamuutuste UNESCO õppetooliga (4.6.2021. a versioon: <https://www.hydropower.org/gres>).

2.3. Nende meetmete tõhusust jälgitakse seoses volituse või loaga, milles on kehtestatud tingimused, mille eesmärk on saavutada mõjutatud veekogu hea seisund või potentsiaal.

3. Uute hüdroelektrijaamade ehitamise puhul vastab tegevus järgmistele kriteeriumidele.

3.1. Kooskõlas direktiivi 2000/60/EÜ artikliga 4 ja eelkõige selle artikli lõikega 7 korraldatakse enne ehitamist projekti mõju hindamine, et hinnata selle kogu võimalikku mõju sama valgala veekogude seisundile ning veest otseselt sõltuvatele kaitsealustele elupaikadele ja liikidele, võttes eelkõige arvesse rändekoridore, vabalt voolavaid jõgesid või ökosüsteeme, mille seisund on lähedal häirimata olekule.

Hindamine põhineb hiljutistel, põhjalikel ja täpsetel andmetel, sealhulgas seireandmetel bioloogiliste kvaliteedielementide kohta, mis on hüdro-morfoloogiliste muutuste suhtes eriti tundlikud, ning veekogu seisundi eeldatava muutumise kohta uute tegevuste tagajärjel.

Hinnatakse eelkõige uue projekti kumulatiivset mõju valgala muule olemasolevale või kavandatavale taristule.

3.2. Selle mõjuhindamise põhjal on kindlaks tehtud, et elektrijaam on konstruktsiooni, asukoha ja leevendusmeetmete seisukohast projekteeritud nii, et see vastab ühele järgmistest tingimustest:

- (a) elektrijaam ei halvenda sellega seotud konkreetse veekogu seisundit ega ohusta selle hea seisundi või potentsiaali saavutamist;
- (b) kui elektrijaam võib halvendada sellega seotud konkreetse veekogu seisundit või ohustada selle hea seisundi või potentsiaali saavutamist, pole see halvenemine märkimisväärne ja see on põhjendatud üksikasjaliku kulude-tulude analüüsiga, mis näitab mõlema järgmise tingimuse täidetust:
 - i) ülekaalukad avaliku huviga seotud põhjused või asjaolu, et kavandatud hüdroelektrijaamast eeldatavalt saadav kasu kaalub üles vee seisundi halvenemisest tuleneva kulu keskkonnale ja ühiskonnale;
 - ii) asjaolu, et tehnilise teostatavuse või ebaproportsionaalsete kulude tõttu ei ole võimalik ülekaaluka avaliku huviga arvestada või elektrijaamaga taotletavaid hüvesid saavutada alternatiivsete vahenditega, mis tooksid kaasa paremad keskkonnavalased tulemused (nagu olemasolevate hüdroelektrijaamade renoveerimine või selliste tehnoloogiate kasutamine, mis ei tõkesta jõevoolu).

⁽¹⁶²⁾ ISO standard 14067:2018 „Kasvuhoonegaasid – toodete CO₂ jalajalg – nõuded ja kvantifitseerimisjuhised“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.iso.org/standard/71206.html>).

	<p>3.3. Rakendatakse kõiki tehniliselt teostatavaid ja ökoloogiliselt asjakohaseid leevendusmeetmeid, et vähendada kahjulikku mõju veele ning veest otseselt sõltuvatele kaitsealustele elupaikadele ja liikidele.</p> <p>Vajaduse korral ja sõltuvalt mõjutatud veekogudes looduslikult esinevatest ökosüsteemidest hõlmavad leevendusmeetmed järgmist:</p> <p>(a) meetmed, millega tagatakse kalade ränne alla- ja ülesvoolu (nt kalasõbralikud turbiinid, kalu suunavad struktuurid, tiptasemel täielikult toimivad kalapääsud, meetmed käitamise ja vee ärajuhtimise peatamiseks või minimeerimiseks rände või kudemise ajal);</p> <p>(b) meetmed, millega tagatakse minimaalne ökoloogiline vooluhulk (sealhulgas vooluhulga äkilise lühiajalise kõikumise leevendamine või äravoolu reguleerimise toimingute vähendamine) ja settevool;</p> <p>(c) meetmed elupaikade kaitsmiseks või parandamiseks.</p> <p>Nende meetmete tõhusust jälgitakse seoses volituse või loaga, milles on kehtestatud tingimused, mille eesmärk on saavutada mõjutatud veekogu hea seisund või potentsiaal.</p> <p>3.4. Elektri jaam ei ohusta püsivalt hea seisundi/potentsiaali saavutamist ühegi samas valgalapiirkonnas asuva veekogu puhul.</p> <p>3.5. Lisaks eespool osutatud leevendusmeetmetele ja kui see on asjakohane, rakendatakse kompensatsioonimeetmeid tagamaks, et projekt ei suurenda sama valgalapiirkonna veekogude killustatust. Selleks taastatakse samas valgalapiirkonnas järjepidevus ulatuses, mis kompenseerib järjepidevuse katkemise, mille kavandatakse hüdroelektri jaam võib põhjustada. Kompensatsioonimeetmete võtmisega alustatakse enne projekti elluviimist.</p>
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele ⁽¹⁶⁵⁾ .

4.6. Elektrienergia tootmine geotermilisest energiast

Tegevuse kirjeldus

Selliste elektritootmisrajatiste ehitamine või käitamine, kus toodetakse elektrienergiat geotermilisest energiast.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja F42.22 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

⁽¹⁶⁵⁾ Praktilised juhised on esitatud komisjoni teatises C/2018/2619 „Juhenddokument hüdroenergiaga seotud nõuete kohta seoses ELi loodusvaldkonna õigusaktidega“ (ELT C 213, 18.6.2018, lk 1).

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Olelusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide elektrienergia tootmisest geotermilisest energiast on väiksem kui 100 g CO₂e/kWh. Olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heide vähenemise arvutamisel järgitakse komisjoni soovitus 2013/179/EL või standardit ISO 14067:2018 või ISO 14064-1:2018. Olelusringi jooksul tekkivat kvantifitseeritud kasvuhoonegaaside heidet kontrollib sõltumatu kolmas isik.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Kõrg-entalpiliste geotermaalenergia süsteemide käitamise puhul on kehtestatud piisavad heitkoguste vähendamise süsteemid tagamaks, et takistatud pole Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2004/107/EÜ ⁽¹⁶⁶⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2008/50/EÜ ⁽¹⁶⁷⁾ sätestatud õhukvaliteedi piirtasemetete saavutamine.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.7. Elektrienergia tootmine taastuvatest mittefossiilsetest gaas- ja vedelkütustest

Tegevuse kirjeldus

Selliste elektritootmisrajatiste ehitamine või käitamine, kus toodetakse elektrienergia taastuvatest energiaallikatest toodetud gaas- ja vedelkütustest. See tegevus ei hõlma elektrienergia tootmist üksnes biogaasist ja vedelatest biokütustest (vt käesoleva lisa jagu 4.8).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja F42.22 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Olelusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide elektrienergia tootmisest taastuvatest gaas- ja vedelkütustest on väiksem kui 100 g CO₂e/kWh.

Olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heide arvutamisel tuginetakse võimaluse korral projektipõhiste andmetele, järgides soovitus 2013/179/EL või standardit ISO 14067:2018⁽¹⁶⁸⁾ või ISO 14064-1:2018⁽¹⁶⁹⁾.

Olelusringi jooksul tekkivat kvantifitseeritud kasvuhoonegaaside heidet kontrollib sõltumatu kolmas isik.

⁽¹⁶⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 2004. aasta direktiiv 2004/107/EÜ arseeni, kaadmiumi, elavhõbeda, nikli ja polütsükliiliste aroomaatsete süsivesinike sisalduse kohta välisõhus (ELT L 23, 26.1.2005, lk 3).

⁽¹⁶⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2008. aasta direktiiv 2008/50/EÜ välisõhu kvaliteedi ja Euroopa õhu puhtamaks muutmise kohta (ELT L 152, 11.6.2008, lk 1).

⁽¹⁶⁸⁾ ISO standard 14067:2018 „Kasvuhoonegaasid – toodete CO₂ jalajalg – nõuded ja kvantifitseerimisjuhised“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.iso.org/standard/71206.html>).

⁽¹⁶⁹⁾ ISO standard 14064-1:2018 „Kasvuhoonegaasid. Osa 1: Kasvuhoonegaaside heitkoguse ning sidumise määramise ja aruandluse nõuded koos juhistega organisatsiooni tasandil“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.iso.org/standard/66453.html>).

2. Kui rajatistega kaasneb heitkoguste vähendamine mis tahes viisil (sealhulgas CO₂ kogumine või vähendatud CO₂-heitega kütuste kasutamine), vastab heitkoguste vähendamine asjakohasel juhul käesoleva lisa asjakohases jaos sätestatud kriteeriumidele.

Kui elektrienergia tootmise protsessis tekivad CO₂, mis muidu õhku paisuks, kogutakse selle säilitamiseks maa all, siis CO₂ transporditakse ja seda säilitatakse maa all vastavalt käesoleva lisa jagudes 5.11 ja 5.12 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

3. Tegevus vastab ühele järgmistest kriteeriumidest:

- (a) ehitamisel paigaldatakse mõõteseadmed füüsiliste heitkoguste (nagu metaanilekked) jälgimiseks või kehtestatakse pihkumise avastamise ja kõrvaldamise programm;
- (b) käitamisel teatatakse metaaniheite füüsilise mõõtmise tulemustest ja kõrvaldatakse pihkumine.

4. Kui tegevuse käigus segatakse taastuvaid gaas- või vedelkütuseid biogaasi või vedelate biokütustega, siis vastab biogaasi või vedelate biokütuste tootmiseks kasutatav põllumajanduslik biomass direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–5 sätestatud kriteeriumidele, samas kui metsa biomass vastab nimetatud direktiivi artikli 29 lõigetes 6 ja 7 sätestatud kriteeriumidele.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes suurte põletusseadmete jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem ⁽¹⁷⁰⁾ . Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine. Põletusseadmete puhul, mille soojusvõimsus on suurem kui 1 MW, kuid mitte nii suur, et saaks kohaldada PVT-järeldusi suurte põletusseadmete jaoks, on heide väiksem kui Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/2193 ⁽¹⁷¹⁾ II lisa 2. osas sätestatud heite piirväärtused.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.8. Elektrienergia tootmine bioenergiast

Tegevuse kirjeldus

Selliste elektritootmiskäitiste ehitamine ja käitamine, kus toodetakse elektrienergiat üksnes biomassist, biogaasist või vedelatest biokütustest, aga mitte taastuvkütuste ja biogaasi või vedelate biokütuste segust (vt käesoleva lisa jagu 4.7).

⁽¹⁷⁰⁾ Komisjoni 31. juuli 2017. aasta rakendusotsus (EL) 2017/1442, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL alusel parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused suurte põletusseadmete jaoks (ELT L 212, 17.8.2017, lk 1).

⁽¹⁷¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/2193 keskmise võimsusega põletusseadmetest õhku eralduvate teatavate saasteainete heite piiramise kohta (ELT L 313, 28.11.2015, lk 1).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga C.35.11 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Tegevuse käigus kasutatav põllumajanduslik biomass vastab direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–5 sätestatud kriteeriumidele. Tegevuse käigus kasutatav metsa biomass vastab nimetatud direktiivi artikli 29 lõigetes 6 ja 7 sätestatud kriteeriumidele.
2. Biomassi kasutamise vähendamiseks kasvuhoonegaaside heidet vähemalt 80 % vastavalt direktiivi (EL) 2018/2001 VI lisas sätestatud kasvuhoonegaaside heite vähendamise meetodikale ja fossiilkütuste võrdlusväärtusele.
3. Kui käitiste töö põhineb orgaanilise aine anaeroobsel käärutamisel, vastab kääritusaaduse tootmine asjakohasel juhul käesoleva lisa jaos 5.6 esitatud kriteeriumidele ning jaos 5.7 esitatud 1. ja 2. kriteeriumile.
4. Punkte 1 ja 2 ei kohaldata selliste elektritootmiskäitiste suhtes, mille summaarne nimisoojusvõimsus on alla 2 MW ja mis kasutavad gaasilisi biomasskütuseid.
5. Elektritootmiskäitiste puhul, mille summaarne nimisoojusvõimsus on 50–100 MW, kasutatakse tegevuse käigus tõhusa koostootmise tehnoloogiat või ainult elektrienergiat tootvate käitiste puhul on tegevusega saavutatud uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes suurte põletusseadmete jaoks⁽¹⁷²⁾ sätestatud energiatõhususe tase, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga.
6. Elektritootmiskäitiste puhul, mille summaarne nimisoojusvõimsus on üle 100 MW, vastab tegevus ühele või mitmele järgmisele kriteeriumile:
 - (a) saavutatakse elektriline kasutegur vähemalt 36 %;
 - (b) kasutatakse tõhusat soojus- ja elektrienergia koostootmist, nagu osutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2012/27/EL⁽¹⁷³⁾;
 - (c) kasutatakse CO₂ kogumise ja säilitamise tehnoloogiat. Kui elektrienergia tootmise protsessis tekkinud CO₂, mis muudis õhku paiskuks, kogutakse selle säilitamiseks maa all, siis CO₂ transporditakse ja seda säilitatakse maa all kooskõlas käesoleva lisa vastavates jagudes 5.11 ja 5.12 sätestatud tehniliste sõelumiskriteeriumidega.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—

⁽¹⁷²⁾ Rakendusotsus (EL) 2017/1442.

⁽¹⁷³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiiv 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust, muudetakse direktiive 2009/125/EÜ ja 2010/30/EL ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ (ELT L 315, 14.11.2012, lk 1).

5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL⁽¹⁷⁴⁾ kohaldamisalasse kuuluvate käitiste puhul vastab heide uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes suurte põletusseadmete jaoks⁽¹⁷⁵⁾ sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.</p> <p>Põletusseadmete puhul, mille soojusvõimsus on suurem kui 1 MW, kuid mitte nii suur, et saaks kohaldada PVT-järeldusi suurte põletusseadmete jaoks, on heide väiksem kui direktiivi (EL) 2015/2193 II lisa 2. osas sätestatud heite piirväärtused.</p> <p>Seadmete puhul, mis asuvad piirkondades või piirkondade osades, kus õhukvaliteet ei vasta direktiivis 2008/50/EÜ sätestatud piirtasemetele, võetakse meetmeid heite vähendamiseks, võttes arvesse teabevahetuse tulemusi,⁽¹⁷⁶⁾ mille komisjon avaldab kooskõlas direktiivi (EL) 2015/2193 artikli 6 lõigetega 9 ja 10.</p> <p>Orgaanilise aine anaeroobse kääritamise korral, kui toodetud kääritussaadust kasutatakse väetise või mullaparandusainena kas otse või pärast kompostimist või muud töötlemist, vastab see väetisetooteid käsitlevatele nõuetele, mis on sätestatud määruse (EL) 2019/1009 II lisas koostisainete kategooriate 4 ja 5 kohta, ning siseriiklikele õigusnormidele põllumajanduslikuks kasutamiseks mõeldud väetiste ja mullaparandusainete kohta.</p> <p>Anaeroobsel kääritamisel töötavate jaamade puhul, kus töödeldakse üle 100 tonni ainet päevas, vastab õhku- ja vetteheide uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas jäätmekäitluse parima võimaliku tehnika alastes järeldustes⁽¹⁷⁷⁾ jäätmete anaeroobse töötlemise jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.</p>
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.9. Elektrienergia ülekandmine ja jaotamine

Tegevuse kirjeldus

Selliste ülekandevõrkude ehitamine ja käitamine, mille puhul edastatakse elektrienergiat vastastikku seotud ülükõrgepinge- ja kõrgepingevõrkudes.

Selliste jaotusvõrkude ehitamine ja käitamine, mille puhul edastatakse elektrienergiat kõrgepinge-, keskpinge- ja madalpinge jaotusvõrkudes.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.12 ja D35.13 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

⁽¹⁷⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta direktiiv 2010/75/EL tööstusheidete kohta (saastuse kompleksne vältimine ja kontroll) (ELT L 334, 17.12.2010, lk 17).

⁽¹⁷⁵⁾ Rakendusotsus (EL) 2017/1442.

⁽¹⁷⁶⁾ Liikmesriikide, asjaomaste tööstusharude ja valitsusväliste organisatsioonidega toimunud teabevahetuse tulemusel valminud tehnoloogia lõpparuanne sisaldab tehnilist teavet parimate kättesaadavate tehnoloogiate kohta, mida kasutatakse keskmise võimsusega põletusseadmete keskkonnamõju vähendamiseks, ning parima võimaliku ja kujunemisjärgus tehnoloogiaga saavutatava heitetaseme ja sellega kaasnevate kulude kohta (4.6.2021. a versioon: <https://circabc.europa.eu/ui/group/06f33a94-9829-4eee-b187-21bb783a0fbf/library/9a99a632-9ba8-4cc0-9679-08d929afda59/details>).

⁽¹⁷⁷⁾ Komisjoni 10. augusti 2018. aasta rakendusotsus (EL) 2018/1147, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL alusel jäätmekäitluse parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused (ELT L 208, 17.8.2018, lk 38).

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus vastavalt määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktile i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevus vastab ühele järgmistest kriteeriumidest.

1. Ülekande- ja jaotustaristu või -seadmed kuuluvad elektrivõrku, mis vastab vähemalt ühele järgmisele kriteeriumile:
 - (a) võrk on osa Euroopa ühendussüsteemist (st liikmesriikide, Norra, Šveitsi ja Ühendkuningriigi omavahel ühendatud kontrollpiirkondadest) ning sellesse kuuluvatest võrkudest;
 - (b) rohkem kui 67 % puhul uuest tootmisvõimsusest võrgus on heide jooksva viieaastase ajavahemiku jooksul väiksem kui tootmise piirväärtus 100 g CO₂e/kWh, mõõdetuna olelusringi alusel vastavalt elektrienergia tootmise kriteeriumidele;
 - (c) võrgu keskmine heitekoefitsient, mis arvutatakse võrguga seotud elektrienergia tootmise aastase koguheite ja kõnealuse võrgu kogu aastase elektri netotoodangu jagatisena, on väiksem kui piirväärtus 100 g CO₂e/kWh, mõõdetuna jooksva viieaastase perioodi jooksul olelusringi alusel vastavalt elektrienergia tootmise kriteeriumidele;

taristu, mis on ette nähtud otseühenduse loomiseks või olemasoleva otseühenduse laiendamiseks alajaama või võrguga ja elektrijaamaga, mille olelusringi kasvuhoonegaaside heide on suurem kui 100 g CO₂e/kWh, ei vasta nõuetele.

Sellise arvestitaristu rajamine, mis pole kooskõlas nutiarvestisüsteemide suhtes kohaldatavate tingimustega direktiivi (EL) 2019/944 artiklis 20, ei vasta nõuetele.

2. Tegevus on üks järgmistest:

- (a) vähese CO₂-heitega elektrienergia tootmiseks mõeldud otseühenduse rajamine ja käitamine või olemasoleva otseühenduse laiendamine alajaama või võrguga, tingimusel et olelusringi heide on väiksem künnisest 100 g CO₂e/kWh;
- (b) elektrisõidukite laadimisjaamade ja transpordi elektrifitseerimist toetava elektritaristu ehitamine ja käitamine, kui see vastab käesoleva lisa transpordijaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele;
- (c) selliste ülekande- ja jaotustrafode paigaldamine, mis vastavad komisjoni määruse (EL) nr 548/2014⁽¹⁷⁸⁾ I lisas sätestatud 2. etapi (1. juuli 2021) nõuetele ning keskmiste jõutrafode puhul seadme suurima lubatava kestevpingega mitte üle 36 kV standardis EN 50588-1⁽¹⁷⁹⁾ sätestatud AAA0-taseme nõuetele tühijooksukadude kohta;
- (d) selliste seadmete ja taristu ehitamine/paigaldamine ja käitamine, mille peamine eesmärk on suurendada taastuvenergia tootmist või kasutamist;
- (e) seadmete paigaldamine, et suurendada elektrisüsteemi kontrollitavust ja jälgitavust ning võimaldada taastuvate energiaallikate arendamist ja integreerimist, sealhulgas:
 - (i) andurid ja mõõtevahendid (sealhulgas meteoroloogilised andurid taastuvenergia tootmise prognoosimiseks);
 - (ii) side ja juhtimine (sealhulgas kõrgtasemel tarkvara ja juhtimisruumid, alajaamade või fiidrite automatiseerimine ning pinge juhtimise suutlikkus, et kohaneda detsentraliseerituma taastuvenergia-sisendiga);

⁽¹⁷⁸⁾ Komisjoni 21. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 548/2014 Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/125/EÜ rakendamise kohta seoses väikeste, keskmiste ja suurte jõutrafodega (ELT L 152, 22.5.2014, lk 1).

⁽¹⁷⁹⁾ CEI EN 50588-1 „Keskmised jõutrafod sagedusele 50 Hz seadme suurima lubatava kestevpingega mitte üle 36 kV“.

- (f) selliste seadmete paigaldamine nagu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/944⁽¹⁸⁰⁾ artikli 19 lõike 6 kohased tulevased nutiarvestisüsteemid või neid asendavad süsteemid, mis vastavad direktiivi (EL) 2019/944 artikli 20 nõuetele ning mis suudavad edastada kasutajatele teavet, et nad saaksid reageerida kaugjuurdepääsu kaudu tarbimisele, sealhulgas kliendiandmete keskuste loomine;
- (g) seadmete ehitamine/paigaldamine konkreetselt taastuvelektri ülekandmiseks kasutajate vahel;
- (h) ülekandevõrkude vaheliste ühenduste ehitamine ja käitamine, kui üks võrkudest vastab nõuetele.

Käesolevas jaos lähtutakse järgmisest:

- (a) künnistest kinnipidamise tuvastamiseks kasutatav viieaastane jooksev periood põhineb viiel järjestikusel varasemal aastal, sealhulgas aastal, mille kohta on kättesaadavad kõige uuemad andmed;
- (b) „võrk“ on ülekande- või jaotusvõrgu elektrienergia kontrollpiirkond, kuhu taristu rajatakse või seadmed paigaldatakse;
- (c) ülekandevõrgud võivad hõlmata nendega ühendatud jaotusvõrkudega seotud tootmisvõimsust;
- (d) sellise ülekandevõrguga ühendatud jaotusvõrke, mille puhul liigutakse CO₂-heite täieliku kaotamise poole, võib samuti pidada võrkudeks, mille puhul liigutakse CO₂-heite täieliku kaotamise poole;
- (e) nõuetele vastavuse kindlaksmääramiseks on võimalik võtta arvesse võrku, mis hõlmab mitut omavahel ühendatud kontrollpiirkonda, mille vahel toimub märkimisväärne energiavahetus; sel juhul kasutatakse kõigi hõlmatud kontrollpiirkondade kaalutud keskmist heitekoefitsienti ning sellesse süsteemi kuuluvate ülekande- või jaotusvõrkude puhul ei pea eraldi nõuetele vastavust tõendama;
- (f) võrk võib pärast varasemat nõuetele vastavust enam mitte nõuetele vastata. Uued ülekande- ja jaotustegevused ei vasta nõuetele alates hetkest, mil võrk ei vasta enam nõuetele, kuni hetkeni, mil võrk vastab taas nõuetele (v.a need tegevused, mis vastavad alati nõuetele, vt eespool). Ühendatud võrkudes toimuv tegevus võib siiski olla nõuetekohane, kui need ühendatud võrgud vastavad käesoleva jao kriteeriumidele;
- (g) otseühendus elektri jaamaga või sellise olemasoleva otseühenduse laiendamine hõlmab taristut, mis on hädavajalik, et toimetada asjaomane elektrienergia selle tootmise seadmest alajaama või võrku.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on jäätmekava, millega tagatakse maksimaalne korduskasutamine või ringlussevõtt olelusringi lõpus vastavalt jäätmehierarhiale, sealhulgas jäätmekäitluspartneritega sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognoosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu.

⁽¹⁸⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/944 elektrienergia siseturu normide kohta ja millega muudetakse direktiivi 2012/27/EL (ELT L 158, 14.6.2019, lk 125).

5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Maapealsed kõrgepingeliinid:</p> <p>(a) ehitusplatsil toimuva tegevuse puhul järgitakse IFC üldiste keskkonna-, tervise- ja ohutussuuniste ⁽¹⁸¹⁾ põhimõtteid.</p> <p>(b) et piirata elektromagnetilise kiirguse mõju inimeste tervisele, vastab tegevus kohaldatavatele normidele ja eeskirjadele, sealhulgas liidus toimuva tegevuse puhul nõukogu soovitusel üldsuse kokkupuute piiramise kohta elektromagnetväljadega (0 Hz kuni 300 GHz) ⁽¹⁸²⁾ ning kolmandates riikides toimuva tegevuse puhul rahvusvahelise mitteioniseeriva kiirguse eest kaitsmise komisjoni 1998. aasta suunistele ⁽¹⁸³⁾.</p> <p>Tegevuse käigus ei kasutata polüklooritud bifenüüli (PCB-d).</p>
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele ⁽¹⁸⁴⁾ .

4.10. Elektrienergia salvestamine

Tegevuse kirjeldus

Selliste rajatiste ehitamine ja käitamine, kus salvestatakse elektrienergiat ja kust see tagastatakse hiljem elektri kujul. Tegevus hõlmab pumphüdroelektrijaamu.

Kui majandustegevus on käesoleva lisa jaos 7.6 osutatud tegevuse „taastuenergiaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont“ lahutamatu osa, kohaldatakse jaos 7.6 sätestatud tehnilisi sõelumiskriteeriume.

Selle kategooria majandustegevusel puudub konkreetne määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile vastav NACE kood.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus vastavalt määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktile i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevus hõlmab elektrisalvestusrajatiste, sealhulgas pumphüdroelektrijaamade ehitamist ja käitamist.

Kui tegevus hõlmab energia keemilist salvestamist, siis vastab energiasalvesti (vesinik või ammoniaak) vastava toote tootmise kriteeriumidele, mis on sätestatud käesoleva lisa jagudes 3.7–3.17. Kui energia salvestamiseks kasutatakse vesinikku ja vesinik vastab käesoleva lisa jaos 3.10 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, käsitatakse selle tegevuse osana ka vesiniku taaselektrifitseerimist.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
--------------------------------	--

⁽¹⁸¹⁾ Keskkonna-, tervise- ja ohutussuunist, 30. aprill 2007 (4.6.2021. a versioon: <https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/29f5137d-6e17-4660-b1f9-02bf561935e5/Final%2B-%2BGeneral%2BEHS%2BGuidelines.pdf?MOD=AJPERES&CVID=jOWim3p>).

⁽¹⁸²⁾ Nõukogu 12. juuli 1999. aasta soovitus üldsuse kokkupuute piiramise kohta elektromagnetväljadega (0 Hz kuni 300 GHz) (1999/519/EÜ) (EÜT L 199, 30.7.1999, lk 59).

⁽¹⁸³⁾ Rahvusvahelise mitteioniseeriva kiirguse eest kaitsmise komisjoni 1998. aasta suunist üldsuse kokkupuute piiramise kohta ajas muutuvate elektri-, magnet- ja elektromagnetväljadega (kuni 300 GHz) (4.6.2021. a versioon: <https://www.icnirp.org/cms/upload/publications/ICNIRPemfgdl.pdf>).

⁽¹⁸⁴⁾ Praktilised juhised selle kriteeriumi rakendamiseks on esitatud Euroopa Komisjoni teatises C(2018)2620 „Energiaülekangetaristu ja ELi loodusalsed õigusaktid“ (ELT C 213, 18.6.2018, lk 62).

3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Kui pumphüdroelektrijaam ei ole ühendatud jõega, vastab tegevus käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele. Kui pumphüdroelektrijaam on ühendatud jõega, vastab tegevus jaos 4.5 (elektrienergia tootmine hüdroenergiast) sätestatud põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele kriteeriumidele vee ja mereressursside kestlikuks kasutamiseks ja kaitseks.
4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on jäätmekava, millega tagatakse maksimaalne korduskasutamine või ringlussevõtt olelusringi lõpus vastavalt jäätmehierarhiale, sealhulgas jäätmekäitluspartneritega sõlmitud lepingute kaudu ning finantsproгноosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.11. Soojusenergia salvestamine

Tegevuse kirjeldus

Selliste rajatiste ehitamine ja käitamine, kus salvestatakse soojusenergiat ja kust see tagastatakse hiljem soojusenergiانا või muude energiakandjate abil.

Kui majandustegevus on käesoleva lisa jaos 7.6 osutatud tegevuse „taastuenergiaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont“ lahutamatu osa, kohaldatakse jaos 7.6 sätestatud tehnilisi sõelumiskriteeriume.

Selle kategooria majandustegevusel puudub konkreetne määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majandustegevusalade statistilisele klassifikaatorile vastav NACE kood.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus vastavalt määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktile i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevuse käigus salvestatakse soojusenergiat ning see hõlmab soojuse salvestamist maa all või põhjaveekihis.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Põhjaveekihi soojuse salvestamise puhul vastab tegevus käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on jäätmekava, millega tagatakse maksimaalne korduskasutamine, taastamine või ringlussevõtt olelusringi lõpus, sealhulgas jäätmekäitluspartneritega sõlmitud lepingute kaudu ning finantsproгноosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu.

⁽¹⁸¹⁾ Keskkonna-, tervise- ja ohutussuunised, 30. aprill 2007 (4.6.2021. a versioon: <https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/29f5137d-6e17-4660-b1f9-02bf561935e5/Final%2B-%2BGeneral%2BEHS%2BGuidelines.pdf?MOD=AJPERES&CVID=jOWim3p>).

5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.12. Vesiniku ladustamine

Tegevuse kirjeldus

Selliste rajatiste ehitamine ja käitamine, kus ladustatakse vesinikku ja kust see hiljem tagastatakse.

Selle kategooria majandustegevusel puudub konkreetne määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile vastav NACE kood.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus vastavalt määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktile i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevus on üks järgmistest:

- (a) vesinikuhooldlate ehitamine;
- (b) olemasolevate maa-aluste gaasihoidlate muutmine vesinikuhooldlateks;
- (c) vesinikuhooldlate käitamine, tingimusel et rajatises hoitav vesinik vastab käesoleva lisa jaos 3.10 sätestatud vesiniku tootmise kriteeriumidele.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on jäätmekava, millega tagatakse maksimaalne korduskasutamine, taastamine või ringlussevõtt olelusringi lõpus, sealhulgas jäätmekäitluspartneritega sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognosisid või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Kui ladustatakse rohkem kui viit tonni, peab tegevus olema kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2012/18/EL ⁽¹⁸⁵⁾ .
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.13. Biogaasi ja biokütuste tootmine transpordis kasutamiseks ning vedelate biokütuste tootmine

Tegevuse kirjeldus

Biogaasi või biokütuste tootmine transpordis kasutamiseks ning vedelate biokütuste tootmine.

⁽¹⁸⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta direktiiv 2012/18/EL ohtlike ainete seotud suurõnnetuse ohu ohjeldamise ning nõukogu direktiivi 96/82/EÜ muutmise ja hilisema kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 197, 24.7.2012, lk 1).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga D.35.21 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Põllumajanduslik biomass, mida kasutatakse, et toota biogaasi või biokütuseid transpordis kasutamiseks ning et toota vedelaid biokütuseid, vastab direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–5 sätestatud kriteeriumidele. Metsa biomass, mida kasutatakse, et toota biogaasi või biokütuseid transpordis kasutamiseks ning et toota vedelaid biokütuseid, vastab nimetatud direktiivi artikli 29 lõigetes 6 ja 7 sätestatud kriteeriumidele.

Transpordis kasutatavate biokütuste ja vedelate biokütuste tootmiseks ei kasutata toidu- ja söödakultuure.

2. Transpordis kasutatavate biokütuste ja biogaasi tootmisega ning vedelate biokütuste tootmisega vähendatakse kasvuhoo- ja heidegaaside heidet vähemalt 65 % vastavalt direktiivi (EL) 2018/2001 V lisas sätestatud kasvuhoo- ja heidegaaside heite vähendamise meetodikale ja fossiilkütuste võrdlusväärtusele.

3. Kui biogaasi tootmine põhineb orgaanilise aine anaeroobsel kääritamisel, vastab kääritussaaduse tootmine asjakohasel juhul käesoleva lisa jaos 5.6 esitatud kriteeriumidele ning jaos 5.7 esitatud 1. ja 2. kriteeriumile.

4. Kui tootmisprotsessis tekkivat CO₂, mis muudu õhku paiskuks, kogutakse selle säilitamiseks maa all, siis CO₂ transporditakse ja seda säilitatakse maa all vastavalt käesoleva lisa jagudes 5.11 ja 5.12 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Biogaasi tootmisel kasutatakse kääritussaaduse säilitamisel gaasikindlat katet.</p> <p>Anaeroobsel kääritamisel töötavate jaamade puhul, kus töödeldakse üle 100 tonni ainet päevas, vastab õhku- ja vetteheide uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldestes, sealhulgas jäätmekäitluse parima võimaliku tehnika alastes järeldestes⁽¹⁸⁶⁾ jäätmete anaeroobse töötlemise jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.</p> <p>Orgaanilise aine anaeroobse kääritamise korral, kui toodetud kääritussaadust kasutatakse väetise või mullaparandusainena kas otse või pärast kompostimist või muud töötlemist, vastab see väetisetooteid käsitlevatele nõuetele, mis on sätestatud määruse (EL) 2019/1009 II lisas koostisainete kategooriate 4 ja 5 kohta (kääritussaaduse puhul) või kategooria 3 kohta (komposti puhul), või asjakohastele siseriiklikele õigusnormidele põllumajanduslikuks kasutamiseks mõeldud väetiste või mullaparandusainete kohta.</p>
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

⁽¹⁸⁶⁾ Rakendusotsus (EL) 2018/1147.

4.14. Taastuvatest energiaallikatest toodetud ja vähese süsinikuheitega gaaside ülekande- ja jaotusvõrgud

Tegevuse kirjeldus

Gaasivõrkude ümberehitamine, ümberkorraldamine või uuendamine taastuvatest energiaallikatest toodetud ja vähese süsinikuheitega gaaside ülekandmiseks ja jaotamiseks.

Vesiniku või muude vähese süsinikuheitega gaaside transpordiks mõeldud ülekande- ja jaotustorustike ehitamine või käitamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.22, F42.21 ja H49.50 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Tegevus hõlmab ühte järgmistest:

- (a) vesiniku või muude vähese süsinikuheitega gaaside transpordiks mõeldud uute ülekande- ja jaotusvõrgustike ehitamine või käitamine;
- (b) olemasolevate maagaasivõrkude ümberehitamine/ümberkorraldamine 100 % ulatuses vesiniku jaoks;
- (c) gaasi ülekande- ja jaotusvõrkude uuendamine, mis võimaldab integreerida võrku vesinikku ja muid vähese süsinikuheitega gaase, sealhulgas igasugune selline tegevus gaasi ülekande- või jaotusvõrkudes, mis võimaldab suurendada vesiniku ja muude vähese süsinikuheitega gaaside osakaalu gaasivõrgus;

2. Tegevus hõlmab pihkumise avastamist ja kõrvaldamist olemasolevate torujuhtmete ja võrgu muude elementide puhul, et vähendada metaanilekkeid.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Ventilaatorid, kompressorid, pumbad ja muud kasutatavad seadmed, mis kuuluvad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/125/EÜ ⁽¹⁸⁷⁾ kohaldamisalasse, vastavad vajaduse korral energiamärgise kõrgeima klassi nõuetele ja kõnealuse direktiivi kohastele rakendusmäärustele ning esindavad parimat võimalikku tehnoloogiat.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.15. Kaugkütte/-jahutuse jaotus

Tegevuse kirjeldus

Alajaama või soojusvahetiga ühendatud kütte- ja jahutustorustike ja nendega seotud taristu ehitamine, uuendamine ja käitamine.

⁽¹⁸⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta direktiiv 2009/125/EÜ, mis käsitleb raamistiku kehtestamist energiamõjuga toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks (ELT L 285, 31.10.2009, lk 10).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga D35.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevus vastab ühele järgmistest kriteeriumidest:

- (a) kütte- ja jahutustorustike ja nendega seotud taristu ehitamise ja käitamise puhul vastab süsteem direktiivi 2012/27/EL artikli 2 punktis 41 sätestatud tõhusate kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemide määratlusele;
- (b) kütte- ja jahutustorustike ja nendega seotud taristu uuendamise puhul algab investeerimine, mille tulemusel süsteem vastab direktiivi 2012/27/EL artikli 2 punktis 41 sätestatud tõhusa kaugkütte või -jahutuse määratlusele, kolme aasta jooksul ning seda toetab lepinguline kohustus või samaväärne kohustus, kui tegemist on nii tootmise kui ka võrgu eest vastutavate käitajatega;
- (c) tegevus on järgmine:
 - i) madalama temperatuuriga režiimide muutmine;
 - ii) täiustatud operatsioonisüsteemid (kontrolli- ja energiajuhtimissüsteemid, asjade internet).

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Ventilaatorid, kompressorid, pumbad ja muud kasutatavad seadmed, mis kuuluvad direktiivi 2009/125/EÜ kohaldamisalasse, vastavad vajaduse korral energiamärgise kõrgeima klassi nõuetele ja muudel juhtudel kõnealuse direktiivi kohastele rakendusmäärustele ning esindavad parimat võimalikku tehnoloogiat.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.16. Elektriliste soojuspumpade paigaldamine ja käitamine

Tegevuse kirjeldus

Elektriliste soojuspumpade paigaldamine ja käitamine.

Kui majandustegevus on käesoleva lisa jaos 7.6 osutatud tegevuse „taastuvenienergiaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont“ lahutamatu osa, kohaldatakse jaos 7.6 sätestatud tehnilisi sõelumiskriteeriume.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.30 ja F43.22 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Elektriliste soojuspumpade paigaldamine ja käitamine vastab mõlemale järgmisele kriteeriumile:

- (a) külmutusagensi künnis: globaalse soojendamise potentsiaal pole üle 675;
 (b) täidetud on direktiivi 2009/125/EÜ kohastes rakendusmäärustes ⁽¹⁸⁸⁾ sätestatud energiatõhususe nõuded.
-

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse vastupidavate ja ringlussevõetavate kergesti demonteeritavate ja uuendatavate seadmete ja komponentide kättesaadavust ning võimaluse korral kasutatakse neid. Kehtestatud on jäätmekava, millega tagatakse maksimaalne korduskasutamine, taastamine või ringlussevõtt olelusringi lõpus, sealhulgas jäätmekäitluspartneritega sõlmitud lepingute kaudu ning finantsproгноosisid või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Õhk-õhk-soojuspumpade puhul, mille nimivõimsus on 12 kW või alla selle, jääb müravõimsustase siseruumis ja väljas komisjoni määruses (EL) nr 206/2012 ⁽¹⁸⁹⁾ sätestatud piirväärtusest allapoole.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

4.17. Soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmine päikeseenergiast

Tegevuse kirjeldus

Selliste rajatiste ehitamine ja käitamine, kus koostoodetakse elektrienergiat ja soojus-/jahutusenergiat päikeseenergiast.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja D35.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

⁽¹⁸⁸⁾ Komisjoni 6. märtsi 2012. aasta määrus (EL) nr 206/2012, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/125/EÜ seoses kodumajapidamises kasutatavate kliimaseadmete ja olmeventilaatorite ökodisaini nõuetega (ELT L 72, 10.3.2012, lk 7), komisjoni 2. augusti 2013. aasta määrus (EL) nr 813/2013, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/125/EÜ seoses kütteseadmete ja veesoojendite-kütteseadmete ökodisaini nõuetega (ELT L 239, 6.9.2013, lk 136), ning komisjoni 30. novembri 2016. aasta määrus (EL) 2016/2281, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/125/EÜ (mis käsitleb raamistiku kehtestamist energiamõjuga toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks) seoses õhukütteseadmete, jahutuseseadmete, kõrgel temperatuuril käitatavate protsessijahutite ja puhurkonvektorite ökodisaini nõuetega (ELT L 346, 20.12.2016, lk 1).

⁽¹⁸⁹⁾ Komisjoni 6. märtsi 2012. aasta määrus (EL) nr 206/2012, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/125/EÜ seoses kodumajapidamises kasutatavate kliimaseadmete ja olmeventilaatorite ökodisaini nõuetega (ELT L 72, 10.3.2012, lk 7).

Tegevus hõlmab elektrienergia ja soojus-/jahutusenergia koostootmist ⁽¹⁹⁰⁾ päikeseenergiast.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse vastupidavate ja ringlussevõetavate kergesti demonteeritavate ja uuendatavate seadmete ja komponentide kättesaadavust ning võimaluse korral kasutatakse neid.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.18. Soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmine geotermilisest energiast

Tegevuse kirjeldus

Selliste rajatiste ehitamine ja käitamine, kus koostoodetakse soojus-/jahutus- ja elektrienergiat geotermilisest energiast.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja D35.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Olelusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmisest ⁽¹⁹¹⁾ geotermilisest energiast on väiksem kui 100 g CO₂e 1 kWh koostootmise tulemusel toodetud energia kohta.

Olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heide arvutamisel tuginetakse võimaluse korral projektipõhiste andmetele, järgides komisjoni soovitusi 2013/179/EL või standardit ISO 14067:2018 või ISO 14064-1:2018.

Olelusringi jooksul tekkivat kvantifitseeritud kasvuhoonegaaside heidet kontrollib sõltumatu kolmas isik.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—

⁽¹⁹⁰⁾ Koostootmine on määratletud direktiivi 2012/27/EL artikli 2 punktis 30.

⁽¹⁹¹⁾ Koostootmine on määratletud direktiivi 2012/27/EL artikli 2 punktis 30.

5) Saastuse vältimine ja tõrje	Kõrg-entalpiliste geotermaalenergia süsteemide käitamise puhul on kehtestatud piisavad heitkoguste vähendamise süsteemid tagamaks, et takistatud pole direktiivides 2004/107/EÜ ja 2008/50/EÜ sätestatud õhukvaliteedi piirtasemete saavutamine.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.19. Soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmine taastuvatest mittefossiilsetest gaas- ja vedelkütustest

Tegevuse kirjeldus

Selliste soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmise rajatiste ehitamine ja käitamine, kus kasutatakse taastuvatest energiaallikatest toodetud gaas- ja vedelkütuseid. See tegevus ei hõlma soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmist üksnes biogaasist ja vedelatest biokütustest (vt käesoleva lisa jagu 4.20).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja D35.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Olelusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmisest⁽¹⁹²⁾ taastuvatest gaas- ja vedelkütustest on väiksem kui 100 g CO₂e 1 kWh koostootmise tulemusel toodetud energia kohta.

Olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite arvutamisel tuginetakse võimaluse korral projektipõhiste andmetele, järgides soovitud 2013/179/EL või standardit ISO 14067:2018⁽¹⁹³⁾ või ISO 14064-1:2018⁽¹⁹⁴⁾.

Olelusringi jooksul tekkivat kvantifitseeritud kasvuhoonegaaside heidet kontrollib sõltumatu kolmas isik.

2. Kui rajatisega kaasneb heitkoguste vähendamine mis tahes viisil (sealhulgas CO₂ kogumine või vähendatud CO₂-heitega kütuste kasutamine), vastab heitkoguste vähendamine asjakohasel juhul käesoleva lisa asjakohastele jagudele.

Kui koostootmisprotsessis tekkivat CO₂, mis muidu õhku paisuks, kogutakse selle säilitamiseks maa all, siis CO₂ transporditakse ja seda säilitatakse maa all vastavalt käesoleva lisa jagudes 5.11 ja 5.12 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

3. Tegevus vastab ühele järgmistest kriteeriumidest:

(a) ehitamisel paigaldatakse mõtteseadmed füüsiliste heitkoguste (nagu metaanilekked) jälgimiseks või kehtestatakse pihkumise avastamise ja kõrvaldamise programm;

(b) käitamisel teatatakse metaaniheite füüsilise mõõtmise tulemustest ja kõrvaldatakse pihkumine.

4. Kui tegevuse käigus segatakse taastuvaid gaas- või vedelkütuseid biogaasi või vedelate biokütustega, siis vastab biogaasi või vedelate biokütuste tootmiseks kasutatav põllumajanduslik biomass direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–5 sätestatud kriteeriumidele, samas kui metsa biomass vastab nimetatud direktiivi artikli 29 lõigetes 6 ja 7 sätestatud kriteeriumidele.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
--------------------------------	--

⁽¹⁹²⁾ Koostootmine on määratletud direktiivi 2012/27/EL artikli 2 punktis 30.

⁽¹⁹³⁾ ISO standard 14067:2018 „Kasvuhoonegaasid – toodete CO₂ jalajälg – nõuded ja kvantifitseerimisjuhised“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.iso.org/standard/71206.html>).

⁽¹⁹⁴⁾ ISO standard 14064-1:2018 „Kasvuhoonegaasid. Osa 1: Kasvuhoonegaaside heitkoguse ning sidumise määramise ja aruandluse nõuded koos juhistega organisatsiooni tasandil“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.iso.org/standard/66453.html>).

3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes suurte põletusseadmete jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem ⁽¹⁹⁵⁾ . Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine. Põletusseadmete puhul, mille soojusvõimsus on suurem kui 1 MW, kuid mitte nii suur, et saaks kohaldada PVT-järeldusi suurte põletusseadmete jaoks, on heide väiksem kui direktiivi (EL) 2015/2193 II lisa 2. osas sätestatud heite piirväärtused.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.20. Soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmine bioenergiast

Tegevuse kirjeldus

Selliste kütiste ehitamine ja käitamine, kus koostoodetakse soojus-/jahutus- ja elektrienergiat üksnes biomassist, biogaasist või vedelatest biokütustest, aga mitte taastuvkütuste ja biogaasi või vedelate biokütuste segust (vt käesoleva lisa jagu 4.19).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja D35.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Tegevuse käigus kasutatav põllumajanduslik biomass vastab direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–5 sätestatud kriteeriumidele. Tegevuse käigus kasutatav metsa biomass vastab nimetatud direktiivi artikli 29 lõigetes 6 ja 7 sätestatud kriteeriumidele.
2. Biomassi kasutamisega koostootmisjaamades vähendatakse kasvuhoonegaaside heidet vähemalt 80 % vastavalt direktiivi (EL) 2018/2001 VI lisas sätestatud kasvuhoonegaaside heite vähendamise meetodikale ja fossiilkütuste võrdlusväärtusele.
3. Kui koostootmisjaamade töö põhineb orgaanilise aine anaeroobsel käärutamisel, vastab kääritusaaduse tootmine asjakohasel juhul käesoleva lisa jaos 5.6 esitatud kriteeriumidele ning jaos 5.7 esitatud 1. ja 2. kriteeriumile.
4. Punkte 1 ja 2 ei kohaldata selliste koostootmisjaamade suhtes, mille summaarne nimisoojusvõimsus on alla 2 MW ja mis kasutavad gaasilisi biomasskütuseid.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.

⁽¹⁹⁵⁾ Rakendusotsus (EL) 2017/1442.

4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Direktiivi 2010/75/EL kohaldamisalasse kuuluvate käitiste puhul vastab heide uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes suurte põletusseadmete jaoks⁽¹⁹⁶⁾ sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem, ning samal ajal tagatakse, et ei esine olulist terviklikku keskkonnamõju.</p> <p>Põletusseadmete puhul, mille soojusvõimsus on suurem kui 1 MW, kuid mitte nii suur, et saaks kohaldada PVT-järeldusi suurte põletusseadmete jaoks, on heide väiksem kui direktiivi (EL) 2015/2193 II lisa 2. osas sätestatud heite piirväärtused.</p> <p>Seadmete puhul, mis asuvad piirkondades või piirkondade osades, kus õhukvaliteet ei vasta direktiivis 2008/50/EÜ sätestatud piirtasemetele, võetakse arvesse teabevahetuse tulemusi,⁽¹⁹⁷⁾ mille komisjon avaldab kooskõlas direktiivi (EL) 2015/2193 artikli 6 lõigetega 9 ja 10.</p> <p>Orgaanilise aine anaeroobse kääritamise korral, kui toodetud kääritusaadust kasutatakse väetise või mullaparandusainena kas otse või pärast kompostimist või muud töötlemist, vastab see väetisetooteid käsitlevatele nõuetele, mis on sätestatud määruse (EL) 2019/1009 II lisa koostisainete kategooriate 4 ja 5 kohta, ning siseriiklikele õigusnormidele põllumajanduslikuks kasutamiseks mõeldud väetiste ja mullaparandusainete kohta.</p> <p>Anaeroobsel kääritamisel töötavate jaamade puhul, kus töödeldakse üle 100 tonni ainet päevas, vastab õhku- ja vetteheide uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas jäätmekehtluse parima võimaliku tehnika alastes järeldustes⁽¹⁹⁸⁾ jäätmete anaeroobse töötlemise jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.</p>
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.21. Soojus-/jahutusenergia tootmine päikese soojusenergiast

Tegevuse kirjeldus

Selliste rajatiste ehitamine ja käitamine, kus toodetakse soojus-/jahutusenergiat päikese soojusenergiast.

Kui majandustegevus on käesoleva lisa jaos 7.6 osutatud tegevuse „taastuvenergiaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont“ lahutamatu osa, kohaldatakse jaos 7.6 sätestatud tehnilisi sõelumiskriteeriume.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga D35.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

⁽¹⁹⁶⁾ Rakendusotsus (EL) 2017/1442.

⁽¹⁹⁷⁾ Liikmesriikide, asjaomaste tööstusharude ja valitsusväliste organisatsioonidega toimunud teabevahetuse tulemusel valminud tehnoloogia lõpparuanne sisaldab tehnilist teavet parimate kättesaadavate tehnoloogiate kohta, mida kasutatakse keskmise võimsusega põletusseadmete keskkonnamõju vähendamiseks, ning parima võimaliku ja kujunemisjärgus tehnoloogiaga saavutatava heitetaseme ja sellega kaasnevate kulude kohta (4.6.2021. a versioon: <https://circabc.europa.eu/ui/group/06f33a94-9829-4eee-b187-21bb783a0fbf/library/9a99a632-9ba8-4cc0-9679-08d929afda59/details>).

⁽¹⁹⁸⁾ Rakendusotsus (EL) 2018/1147.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevuse käigus toodetakse soojus-/jahutusenergiat, kasutades päikese soojusenergiat.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse vastupidavate ja ringlussevõetavate kergesti demonteeritavate ja uuendatavate seadmete ja komponentide kättesaadavust ning võimaluse korral kasutatakse neid.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.22. Soojus-/jahutusenergia tootmine geotermilisest energiast

Tegevuse kirjeldus

Selliste rajatiste ehitamine või käitamine, kus toodetakse soojus-/jahutusenergiat geotermilisest energiast.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga D35.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Olelusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide soojus-/jahutusenergia tootmisest geotermilisest energiast on väiksem kui 100 g CO₂e/kWh.

Olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite arvutamisel tuginetakse võimaluse korral projektipõhiste andmetele, järgides komisjoni soovitusi 2013/179/EL või standardit ISO 14067:2018 või ISO 14064-1:2018.

Olelusringi jooksul tekkivat kvantifitseeritud kasvuhoonegaaside heidet kontrollib sõltumatu kolmas isik.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—

⁽¹⁹⁶⁾ Rakendusotsus (EL) 2017/1442.

5) Saastuse vältimine ja tõrje	Kõrg-entalpiliste geotermaalenergia süsteemide käitamise puhul on kehtestatud piisavad heitkoguste vähendamise süsteemid tagamaks, et takistatud pole direktiivides 2004/107/EÜ ja 2008/50/EÜ sätestatud õhukvaliteedi piirtasemete saavutamine.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.23. Soojus-/jahutusenergia tootmine taastuvatest mittefossiilsetest gaas- ja vedelkütustest

Tegevuse kirjeldus

Selliste soojusenergia tootmise rajatiste ehitamine või käitamine, kus toodetakse soojus-/jahutusenergiat taastuvatest energiaallikatest toodetud gaas- ja vedelkütustest. See tegevus ei hõlma soojus-/jahutusenergia tootmist üksnes biogaasist ja vedelatest biokütustest (vt käesoleva lisa jagu 4.24).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga D35.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Oelusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide soojus-/jahutusenergia tootmisest taastuvatest gaas- ja vedelkütustest on väiksem kui 100 g CO₂e/kWh.

Oelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite arvutamisel tuginetakse võimaluse korral projektipõhiste andmetele, järgides soovitud 2013/179/EL või standardit ISO 14067:2018⁽¹⁹⁹⁾ või ISO 14064-1:2018⁽²⁰⁰⁾.

Oelusringi jooksul tekkivat kvantifitseeritud kasvuhoonegaaside heidet kontrollib sõltumatu kolmas isik.

2. Kui rajatisega kaasneb heitkoguste vähendamine mis tahes viisil (sealhulgas CO₂ kogumine või vähendatud CO₂-heitega kütuste kasutamine), vastab heitkoguste vähendamine asjakohasel juhul käesoleva lisa asjakohastele jagudele.

Kui elektrienergia tootmise protsessis tekkivat CO₂, mis muidu õhku paisuks, kogutakse selle säilitamiseks maa all, siis CO₂ transporditakse ja seda säilitatakse maa all vastavalt käesoleva lisa jagudes 5.11 ja 5.12 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

3. Tegevus vastab ühele järgmistest kriteeriumidest:

(a) ehitamisel paigaldatakse mõõteseadmed füüsiliste heitkoguste (nagu metaanilekked) jälgimiseks või kehtestatakse pihkumise avastamise ja kõrvaldamise programm;

(b) käitamisel teatatakse metaaniheite füüsilise mõõtmise tulemustest ja kõrvaldatakse pihkumine.

4. Kui tegevuse käigus segatakse taastuvaid gaas- või vedelkütuseid biogaasi või vedelate biokütustega, siis vastab biogaasi või vedelate biokütuste tootmiseks kasutatav põllumajanduslik biomass direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–5 sätestatud kriteeriumidele, samas kui metsa biomass vastab nimetatud direktiivi artikli 29 lõigetes 6 ja 7 sätestatud kriteeriumidele.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
--------------------------------	--

⁽¹⁹⁹⁾ ISO standard 14067:2018 „Kasvuhoonegaasid – toodete CO₂ jalajalg – nõuded ja kvantifitseerimisjuhised“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.iso.org/standard/71206.html>).

⁽²⁰⁰⁾ ISO standard 14064-1:2018 „Kasvuhoonegaasid. Osa 1: Kasvuhoonegaaside heitkoguse ning sidumise määramise ja aruandluse nõuded koos juhistega organisatsiooni tasandil“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.iso.org/standard/66453.html>).

3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes suurte põletusseadmete jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem ⁽²⁰¹⁾ . Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine. Põletusseadmete puhul, mille soojusvõimsus on suurem kui 1 MW, kuid mitte nii suur, et saaks kohaldada PVT-järeldusi suurte põletusseadmete jaoks, on heide väiksem kui direktiivi (EL) 2015/2193 II lisa 2. osas sätestatud heite piirväärtused.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.24. Soojus-/jahutusenergia tootmine bioenergiast

Tegevuse kirjeldus

Selliste käitiste ehitamine ja käitamine, kus toodetakse soojus-/jahutusenergiat üksnes biomassist, biogaasist või vedelatest biokütustest, aga mitte taastuvkütuste ja biogaasi või vedelate biokütuste segust (vt käesoleva lisa jagu 4.23).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga D35.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Tegevuse käigus soojus- ja jahutusenergia tootmiseks kasutatav põllumajanduslik biomass vastab direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–5 sätestatud kriteeriumidele. Tegevuse käigus kasutatav metsa biomass vastab nimetatud direktiivi artikli 29 lõigetes 6 ja 7 sätestatud kriteeriumidele.
2. Biomassi kasutamise vähendatakse kasvuhoonegaaside heidet vähemalt 80 % vastavalt direktiivi (EL) 2018/2001 VI lisas sätestatud kasvuhoonegaaside heite vähendamise metoodikale ja fossiilkütuste võrdlusväärtusele.
3. Kui käitiste töö põhineb orgaanilise aine anaeroobsel kääritamisel, vastab kääritusaaduse tootmine asjakohasel juhul käesoleva lisa jaos 5.6 esitatud kriteeriumidele ning jaos 5.7 esitatud 1. ja 2. kriteeriumile.
4. Punkte 1 ja 2 ei kohaldata selliste soojusenergia tootmise käitiste suhtes, mille summaarne nimisoojusvõimsus on alla 2 MW ja mis kasutavad gaasilisi biomasskütuseid.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.

⁽²⁰¹⁾ Rakendusotsus (EL) 2017/1442.

4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Direktiivi 2010/75/EL kohaldamisalasse kuuluvate käitiste puhul vastab heide uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes suurte põletusseadmete jaoks ⁽²⁰²⁾ sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem, ning samal ajal tagatakse, et ei esine olulist terviklikku keskkonnamõju.</p> <p>Põletusseadmete puhul, mille soojusvõimsus on suurem kui 1 MW, kuid mitte nii suur, et saaks kohaldada PVT-järeldusi suurte põletusseadmete jaoks, on heide väiksem kui direktiivi (EL) 2015/2193 II lisa 2. osas sätestatud heite piirväärtused.</p> <p>Seadmete puhul, mis asuvad piirkondades või piirkondade osades, kus õhukvaliteet ei vasta direktiivis 2008/50/EÜ sätestatud piirtasemele, võetakse arvesse teabevahetuse tulemusi, ⁽²⁰³⁾ mille komisjon avaldab kooskõlas direktiivi (EL) 2015/2193 artikli 6 lõigetega 9 ja 10.</p> <p>Orgaanilise aine anaeroobse kääritamise korral, kui toodetud kääritussaadust kasutatakse väetise või mullaparandusainena kas otse või pärast kompostimist või muud töötlemist, vastab see väetisetooteid käsitlevatele nõuetele, mis on sätestatud määruse (EL) 2019/1009 II lisa koostisainete kategooriate 4 ja 5 kohta, ning siseriiklikele õigusnormidele põllumajanduslikuks kasutamiseks mõeldud väetiste ja mullaparandusainete kohta.</p> <p>Anaeroobsel kääritamisel töötavate jaamade puhul, kus töödeldakse üle 100 tonni ainet päevas, vastab õhku- ja vetteheide uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas jäätmekehtluse parima võimaliku tehnika alastes järeldustes ⁽²⁰⁴⁾ jäätmete anaeroobse töötlemise jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.</p>
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.25. Soojus-/jahutusenergia tootmine heitsoojusest

Tegevuse kirjeldus

Selliste rajatiste ehitamine ja käitamine, kus toodetakse soojus-/jahutusenergiat heitsoojusest.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga D35.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

⁽²⁰²⁾ Rakendusotsus (EL) 2017/1442.

⁽²⁰³⁾ Liikmesriikide, asjaomaste tööstusharude ja valitsusväliste organisatsioonidega toimunud teabevahetuse tulemusel valminud tehnoloogia lõpparuanne sisaldab tehnilist teavet parimate kättesaadavate tehnoloogiate kohta, mida kasutatakse keskmise võimsusega põletusseadmete keskkonnamõju vähendamiseks, ning parima võimaliku ja kujunemisjärgus tehnoloogiaga saavutatava heitetaseme ja sellega kaasnevate kulude kohta (4.6.2021. a versioon: <https://circabc.europa.eu/ui/group/06f33a94-9829-4eee-b187-21bb783a0fbf/library/9a99a632-9ba8-4cc0-9679-08d929afda59/details>).

⁽²⁰⁴⁾ Rakendusotsus (EL) 2018/1147.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevuse käigus toodetakse soojus-/jahutusenergiat heitsoojusest.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse vastupidavate ja ringlussevõetavate kergesti demonteeritavate ja uuendatavate seadmete ja komponentide kättesaadavust ning võimaluse korral kasutatakse neid.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Pumbad ja muud kasutatavad seadmed, mille suhtes kohaldatakse ökodisaini ja energiamärgistuse nõudeid, vastavad vajaduse korral määruses (EL) 2017/1369 sätestatud energiamärgise kõrgeima klassi nõuetele ja direktiivi 2009/125/EÜ kohastele rakendusmäärustele ning esindavad parimat võimalikku tehnoloogiat.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

5. VEEVARUSTUS, KANALISATSIOON, JÄÄTME- JA SAASTEKÄITLUS

5.1. **Veekogumis-, -puhastus- ja -varustussüsteemide ehitamine, laiendamine ja käitamine**

Tegevuse kirjeldus

Veekogumis-, -puhastus- ja -varustussüsteemide ehitamine, laiendamine ja käitamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega E36.00 ja F42.99 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Veovarustussüsteem vastab ühele järgmistest kriteeriumidest:

- (a) veevõtu ja puhastamise keskmine energia netotarbimine on 0,5 kWh ühe kuupmeetri veevarustuse kohta või sellest väiksem. Energia netotarbimise puhul võib arvesse võtta energiatarbimist vähendavaid meetmeid, nagu näiteks allikate kontroll (kanalisatsioonivõrku siseneva vee reostuskoormus) ja vajaduse korral energia tootmine (nt hüdro-, päikese- ja tuuleenergia);

- (b) lekkemäär arvutatakse kas taristu lekkeindeksi ⁽²⁰⁵⁾ hindamise meetodi abil, mille puhul künnise väärtus on 1,5 või väiksem, või muu asjakohase meetodi abil, mille puhul künnise väärtus kehtestatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2020/2184 ⁽²⁰⁶⁾ artiklile 4. See arvutus tuleb teha selle veevarustusvõrgu (-jaotusvõrgu) ulatuses, kus töid tehakse, st veevarustussooni, mõõtmispiirkonna (või -piirkondade) või reguleeritava veesurvega piirkonna (või piirkondade) tasandil.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

5.2. Veekogumis-, -puhastus- ja -varustussüsteemide uuendamine

Tegevuse kirjeldus

Veekogumis-, -puhastus- ja -varustussüsteemide uuendamine, sealhulgas majapidamiste ja tööstuse vajaduste katmiseks ette nähtud veekogumis-, -puhastus- ja -jaotustaristute uuendamine. Sellega ei kaasne vee kogumise, puhastamise ega veega varustamise mahu olulist muutumist.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega E36.00 ja F42.99 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Veevarustussüsteemi uuendamisega kaasneb energiatõhususe parandamine ühel järgmistest viisidest:

- (a) vähendades süsteemi (sealhulgas veevõtt ja -puhastus) keskmist energia netotarbimist võrreldes selle kolme aasta keskmise võrdlustulemusega vähemalt 20 %, mõõdetuna kilovatt-tundides kuupmeetri kohta veevarustusest;

⁽²⁰⁵⁾ Taristu lekkeindeksi arvutatakse järgmiselt: tegeliku veekao tehniline näitaja aastas / tegelik vältimatu veekadu aastas. Tegeliku veekao tehniline näitaja kajastab vee kogust, mis jaotusvõrgust tegelikult kaduma läheb (st mis ei jõua lõppkasutajateni). Tegeliku vältimatu veekao puhul on arvestatud asjaolu, et veejaotusvõrgus on alati lekkeid. Tegeliku vältimatu veekao arvutamine põhineb teguritel nagu võrgu pikkus, ühenduste arv ja surve, millega võrk töötab.

⁽²⁰⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2020. aasta direktiiv (EL) 2020/2184 olmevee kvaliteedi kohta (uuesti sõnasutatud) (ELT L 435, 23.12.2020, lk 1).

- (b) vähendades vähemalt 20 % vahet taristu lekkeindeksi meetodil ⁽²⁰⁷⁾ arvatud praeguse kolme aasta keskmise lekkemäära ja taristu lekkeindeksi väärtuse 1,5 vahel või vahet muu asjakohase meetodiga arvatud praeguse kolme aasta keskmise lekkemäära ja direktiivi (EL) 2020/2184 artikli 4 kohaselt kindlaks määratud künnise vahel. Praegune kolme aasta keskmine lekkemäär arvutatakse selle veevarustusvõrgu (-jaotusvõrgu) ulatuses, kus töid tehakse, st uuendatud veevarustusvõrgu (-jaotusvõrgu) puhul mõõtmispiirkonna (või -piirkondade) või reguleeritava veesurvega piirkonna (või piirkondade) tasandil.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

5.3. Reovee kogumis- ja puhastussüsteemide ehitamine, laiendamine ja käitamine

Tegevuse kirjeldus

Tsentraliseeritud reoveesüsteemide ehitamine, laiendamine ja käitamine, sealhulgas reovee kogumine (kanalisatsioonivõrk) ja puhastamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega E37.00 ja F42.99 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Reoveepuhasti energia netotarbimine on võrdne järgmiste väärtustega või neist väiksem:
 - (a) 35 kWh inimekvivalendi kohta aastas, kui reoveepuhasti võimsus on alla 10 000 inimekvivalendi;
 - (b) 25 kWh inimekvivalendi kohta aastas, kui reoveepuhasti võimsus on 10 000–100 000 inimekvivalenti;
 - (c) 20 kWh inimekvivalendi kohta aastas, kui reoveepuhasti võimsus on üle 100 000 inimekvivalendi.

Reoveepuhasti käitamise energia netotarbimise puhul võib arvesse võtta energiatarbimist vähendavaid meetmeid, mis on seotud allikate kontrolliga (kanalisatsioonivõrku siseneva sademevee koguse või sinna siseneva vee reostuskoormuse vähendamine) ja vajaduse korral energia tootmisega süsteemis (nt hüdro-, päikese- ja tuuleenergia).

⁽²⁰⁷⁾ Taristu lekkeindeks arvutatakse järgmiselt: tegeliku veekao tehniline näitaja aastas / tegelik vältimatu veekadu aastas. Tegeliku veekao tehniline näitaja kajastab vee kogust, mis jaotusvõrgust tegelikult kaduma läheb (st mis ei jõua lõppkasutajateni). Tegeliku vältimatu veekao puhul on arvestatud asjaolu, et veejaotusvõrgus on alati lekkeid. Tegeliku vältimatu veekao arvutamine põhineb teguritel nagu võrgu pikkus, ühenduste arv ja surve, millega võrk töötab.

2. Selliste reoveepuhastite või kogumissüsteemidega reoveepuhastite ehitamiseks ja laiendamiseks, mis asendavad suurema kasvuhoonegaaside heitega puhastussüsteeme (nt septikud, anaeroobsed biotiigid), hinnatakse otsest kasvuhoonegaaside heidet ⁽²⁰⁸⁾. Tulemused avaldatakse nõudmise korral investoritele ja klientidele.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele. Kui reovett puhastatakse sellisel tasemel, et seda sobib taaskasutada põllumajandusmaa niisutamiseks, on kindlaks määratud nõutavad riskijuhtimis-meetmed kahjuliku keskkonnamõju vältimiseks ja neid rakendatakse ⁽²⁰⁹⁾ .
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Suublatesse juhitud vesi vastab nõukogu direktiivis 91/271/EMÜ ⁽²¹⁰⁾ sätestatud nõuetele või siseriiklikele õigusnormidele suublatesse juhitava vee maksimaalse lubatud saasteainete taseme kohta. Et vältida ja leevendada liigse sademevee ülevoolu reovee kogumise süsteemist, on rakendatud asjakohaseid meetmeid, mis võivad hõlmata loodus-põhiseid lahendusi, eraldi sademevee kogumise süsteeme, säilitusmahuteid ja esimese loputusvee puhastamist. Reoveesetet kasutatakse vastavalt nõukogu direktiivile 86/278/EMÜ ⁽²¹¹⁾ või nagu nõutud siseriiklikes õigusnormides seoses setete laotamisega pinnasele või muul viisil kasutamiseiga pinnasel või pinnases.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

5.4. Reovee kogumis- ja puhastussüsteemide uuendamine

Tegevuse kirjeldus

Tsentraliseeritud reoveesüsteemide, sealhulgas reovee kogumise (kanalisatsioonivõrk) ja puhastamise uuendamine. Sellega ei kaasne reoveesüsteemis olulisi muutusi seoses seal kogutava või puhastatava vee koormuses või koguses.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga E37.00 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

⁽²⁰⁸⁾ Näiteks vastavalt reovee puhastamist käsitlevatele IPCC suunistele riiklike kasvuhoonegaaside inventuuride kohta (4.6.2021. a versioon: https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2019rf/pdf/5_Volume5/19R_V5_6_Ch06_Wastewater.pdf).

⁽²⁰⁹⁾ Nagu sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 2020. aasta määruse (EL) 2020/741 (mis käsitleb vee taaskasutuse miinimumnõudeid) (ELT L 177, 5.6.2020, lk 32) II lisas.

⁽²¹⁰⁾ Nõukogu 21. mai 1991. aasta direktiiv 91/271/EMÜ asulareovee puhastamise kohta (EÜT L 135, 30.5.1991, lk 40).

⁽²¹¹⁾ Nõukogu 12. juuni 1986. aasta direktiiv 86/278/EMÜ keskkonna ja eelkõige pinnase kaitsmise kohta reoveesetete kasutamisel põllumajanduses (EÜT L 181, 4.7.1986, lk 6).

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Kogumissüsteemi uuendamisega parandatakse energiatõhusust, vähendades süsteemi keskmist energiatarbimist 20 % võrreldes kolme aasta keskmise võrdlustulemusega; seda tõendatakse igal aastal. Seda energiatarbimise vähenemist võib arvesse võtta projekti tasandil (st kogumissüsteemi uuendamine) või järgmise etapi reovee aglomeratsiooni tasandil (st järgmise etapi kogumissüsteemi, reoveepuhasti või reovee ärajuhtimise tasandil).
2. Reoveepuhasti uuendamisega parandatakse energiatõhusust, vähendades süsteemi keskmist energiatarbimist vähemalt 20 % võrreldes kolme aasta keskmise võrdlustulemusega; seda tõendatakse igal aastal.
3. Punktide 1 ja 2 kohaldamisel arvutatakse reovee kogumisest või heitvee puhastamisest tingitud aastane energia netotarbimine süsteemis kilovatt-tundides inimekvivalendi kohta, võttes arvesse energiatarbimist vähendavaid meetmeid, mis on seotud allikate kontrolliga (kanalisatsioonivõrku siseneva sademevee koguse või sinna siseneva vee reostuskoormuse vähendamine) ja vajaduse korral energia tootmisega süsteemis (nt hüdro-, päikese- ja tuuleenergia).
4. Punktide 1 ja 2 kohaldamisel tõendab käitaja, et seoses väliste tingimustega pole toimunud olulisi muutusi (sealhulgas muutused reovee ärajuhtimise loas/lubades või reovee aglomeratsiooni koormuses), mis vähendaksid energiatarbimist võetud tõhususmeetmetest sõltumata.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele. Kui reovett puhastatakse sellisel tasemel, et seda sobib taaskasutada põllumajandusmaa niisutamiseks, on kindlaks määratud nõutavad riskijuhtimismeetmed kahjuliku keskkonnamõju vältimiseks ja neid rakendatakse ⁽²¹²⁾ .
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Suublatesse juhitud vesi vastab direktiivis 91/271/EMÜ sätestatud nõuetele või siseriiklikele õigusnormidele suublatesse juhitava vee maksimaalse lubatud saasteainete taseme kohta. Et vältida ja leevendada liigse sademevee ülevoolu reovee kogumise süsteemist, on rakendatud asjakohaseid meetmeid, mis võivad hõlmata looduspõhiseid lahendusi, eraldi sademevee kogumise süsteeme, säilitusmahuteid ja esimese loputusvee puhastamist. Reoveesetet kasutatakse vastavalt direktiivile 86/278/EMÜ või nagu nõutud siseriiklikes õigusnormides seoses setete laotamisega pinnasele või muul viisil kasutamiseiga pinnasel või pinnases.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

⁽²¹²⁾ Nagu sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 2020. aasta määruse (EL) 2020/741 (mis käsitleb vee taaskasutuse miinimumnõudeid) (ELT L 177, 5.6.2020, lk 32) II lisas.

5.5. Tavajäätmete kogumine ja transport tekkekohas eraldatud fraktsioonidena

Tegevuse kirjeldus

Tavajäätmete liigiti kogumine ja transportimine ühe fraktsioonina või segafraktsioonidena, ⁽²¹³⁾ et valmistada need ette korduskasutuseks või ringlussevõtuks.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga E38.11 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Kõik tekkekohas sorditud ning liigiti kogutud ja transporditud tavajäätmed on mõeldud korduskasutamiseks või ringlussevõtuks ettevalmistamiseks.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	Liigiti kogutud jäätmefraktsioone ei segata jäätmete ladustamise ja ümberlaadimise rajatistes muude jäätmete ega muude materjalidega, millel on erinevad omadused.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

5.6. Reoveesetete anaeroobne kääritamine

Tegevuse kirjeldus

Selliste rajatiste ehitamine ja käitamine, kus töödeldakse reoveeseteteid anaeroobse kääritamise teel eesmärgiga toota ja kasutada biogaasi või kemikaale.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega E37.00 ja F42.99 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Rajatise metaanilekete minimeerimise eesmärgil on kehtestatud kava metaanilekete jälgimiseks ja nende lekete seotud hädaolukordade lahendamiseks.

2. Toodetud biogaasi kasutatakse otse elektri- või soojusenergia tootmiseks või see vääristatakse maagaasivõrku suunatavaks biometaaniks või seda kasutatakse sõidukikütusena või keemiatööstuse lähteainena.

⁽²¹³⁾ Liidus on tegevus kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiivi 2008/98/EÜ (mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid) (ELT L 312, 22.11.2008, lk 3) artikli 10 lõikega 3 ning siseriiklike õigusaktidega jäätmekavade kohta.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas jäätmekäitluse parima võimaliku tehnika alastes järeldustes ⁽²¹⁴⁾ jäätmete anaeroobse töötlemise jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine. Kui kääritussaadus on mõeldud väetise või mullaparandusainena kasutamiseks, antakse ostjale või kääritussaaduse kõrvaldamise eest vastutavale üksusele teavet selle lämmastiksisalduse kohta (lubatud hälbe ± 25 %).
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

5.7. Biojätmete anaeroobne kääritamine

Tegevuse kirjeldus

Selliste sihtotstarbeliste rajatiste ehitamine ja käitamine, kus töödeldakse eraldi kogutud biojätmeid⁽²¹⁵⁾ anaeroobse kääritamise teel eesmärgiga toota ja kasutada biogaasi ja kääritussaadust ja/või kemikaale.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega E38.21 ja F42.99 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Rajatise metaanilekete minimeerimise eesmärgil on kehtestatud kava metaanilekete jälgimiseks ja nende lekete seotud hädaolukordade lahendamiseks.
2. Toodetud biogaasi kasutatakse otse elektri- või soojusenergia tootmiseks või see väärastatakse maagaasivõrku suunatavaks biometaaniks või seda kasutatakse sõidukikütusena või keemiatööstuse lähteainena.
3. Biojätmed, mida kasutatakse anaeroobseks kääritamiseks, eraldatakse tekkekohas ja neid kogutakse eraldi.
4. Toodetud kääritussaadust kasutatakse kas otse või pärast kompostimist või muud töötlust väetise või mullaparandusainena.
5. Sihtotstarbelistes biojätmete töötlemise käitistes moodustavad lähteainena kasutatud toidu- ja söödakultuurid⁽²¹⁶⁾ aastas keskmiselt kuni 10 % lähteaine massist.

⁽²¹⁴⁾ Rakendusotsus (EL) 2018/1147.

⁽²¹⁵⁾ Nagu määratletud direktiivi 2008/98/EÜ artikli 3 punktis 4.

⁽²¹⁶⁾ Nagu määratletud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 2 punktis 40.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Anaeroobsel kääritamisel töötavate jaamade puhul, kus töödeldakse üle 100 tonni ainet päevas, vastab õhku- ja vetteheide uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas jäätmekäitluse parima võimaliku tehnika alastes järeldustes ⁽²¹⁷⁾ jäätmete anaeroobse töötlemise jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.</p> <p>Toodetud kääritusaadus vastab väetisetooteid käsitlevatele nõuetele, mis on sätestatud määruse (EL) 2019/1009 II lisas koostisainete kategooriate 4 ja 5 kohta (kääritusaaduse puhul) või kategooria 3 kohta (komposti puhul), või asjakohastele siseriiklikele õigusnormidele põllumajanduslikuks kasutamiseks mõeldud väetiste või mullaparandusainete kohta.</p> <p>Ostjale või kääritusaaduse kõrvaldamise eest vastutavale üksusele antakse teavet väetise või mullaparandusainena kasutatava kääritusaaduse lämmastiksisalduse kohta (lubatud hälbega $\pm 25\%$).</p>
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

5.8. Biojätmete kompostimine

Tegevuse kirjeldus

Selliste sihtotstarbeliste rajatiste ehitamine ja käitamine, kus töödeldakse eraldi kogutud biojätmeid ⁽²¹⁸⁾ kompostimise teel (aeroobne lagunemine) eesmärgiga toota ja kasutada komposti.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega E38.21 ja F42.99 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Kompostitavad biojätmed eraldatakse tekkekohas ja neid kogutakse eraldi.
2. Toodetud komposti kasutatakse väetise või mullaparandusainena ja see vastab väetisetooteid käsitlevatele nõuetele, mis on sätestatud määruse (EL) 2019/1009 II lisas koostisainete kategooria 3 kohta, või siseriiklikele õigusnormidele põllumajanduslikuks kasutamiseks mõeldud väetiste või mullaparandusainete kohta.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
--------------------------------	--

⁽²¹⁷⁾ Rakendusotsus (EL) 2018/1147.

⁽²¹⁸⁾ Nagu määratletud direktiivi 2008/98/EÜ artikli 3 punktis 4.

3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Kompostimisjaamade puhul, kus töödeldakse üle 75 tonni ainet päevas, vastab õhku- ja vetteheide uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas jäätmekäitluse parima võimaliku tehnika alastes järeldustes aeroobse töötlemise jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem ⁽²¹⁹⁾. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.</p> <p>Kompostimiskohas on kehtestatud süsteem, mis takistab nõrgvee jõudmist põhjavette.</p> <p>Toodetud kompost vastab väetisetooteid käsitlevatele nõuetele, mis on sätestatud määruse (EL) 2019/1009 II lisas koostisainete kategooria 3 kohta, või siseriiklikele õigusnormidele põllumajanduslikuks kasutamiseks mõeldud väetiste või mullaparandusainete kohta.</p>
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

5.9. Tavajäätmetest saadud materjalide taaskasutamine

Tegevuse kirjeldus

Rajatiste ehitamine ja käitamine, mille eesmärk on sortida liigiti kogutud tavajäätmevooge ja töödelda need teiseks toormeks, sealhulgas mehaanilise taastöötlemise abil, välja arvatud tagasitaitena kasutamise eesmärgil.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega E38.32 ja F42.99 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevuse käigus töödeldakse kaalu põhjal vähemalt 50 % liigiti kogutud töödeldavatest tavajäätmetest ümber teiseks toormeks, mis sobib uue materjali asendamiseks tootmisprotsessides.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	—

⁽²¹⁹⁾ Rakendusotsus (EL) 2018/1147.

6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.
---	--

5.10. Prügilagaasi kogumine ja kasutamine

Tegevuse kirjeldus

Prügilagaasi kogumise ja kasutamise taristu paigaldamine ja käitamine alaliselt suletud prügilates või prügilasektsioonides, ⁽²²⁰⁾ kasutades uusi või täiendavaid sihtotstarbelisi tehnilisi rajatise ja seadmeid, mis on paigaldatud prügilale või prügilasektsiooni sulgemise ajal või pärast seda.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga E38.21 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Prügilat ei ole avatud pärast 8. juulit 2020.
2. Prügila või prügilasektsioon, kuhu gaasi kogumise süsteem on äsja paigaldatud, kus seda on laiendatud või uuendatud, on alaliselt suletud ega võta enam vastu biolagunevaid jäätmeid ⁽²²¹⁾.
3. Toodetud prügilagaasi kasutatakse biogaasina ⁽²²²⁾ elektri- või soojusenergia tootmiseks või see vääristatakse maagaasivõrku suunatavaks biometaaniks või seda kasutatakse sõidukikütusena või keemiatööstuse lähteainena.
4. Prügilast lähtuva metaaniheite ning prügilagaasi kogumise ja kasutamise rajatistest lähtuvate lekete suhtes kohaldatakse nõukogu direktiivi 1999/31/EÜ ⁽²²³⁾ III lisas sätestatud kontrolli ja seiret.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Prügilagaasi kogumise süsteemiga vanade prügilate lõplik sulgemine ja ohutuks muutmine ning järelhooldus toimub vastavalt järgmisele: (a) direktiivi 1999/31/EÜ I lisas sätestatud üldnõuded; (b) kõnealuse direktiivi III lisas sätestatud kontroll ja seire.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

⁽²²⁰⁾ Prügila on määratletud nõukogu 26. aprilli 1999. aasta direktiivi 1999/31/EÜ (prügilate kohta) (EÜT L 182, 16.7.1999, lk 1) artikli 2 punktis g.

⁽²²¹⁾ Nagu sätestatud direktiivi 1999/31/EÜ artikli 5 lõikes 3.

⁽²²²⁾ Biogaas on määratletud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 2 punktis 28.

⁽²²³⁾ Nõukogu 26. aprilli 1999. aasta direktiiv 1999/31/EÜ prügilate kohta (EÜT L 182, 16.7.1999, lk 1).

5.11. CO₂ transport

Tegevuse kirjeldus

Kogutud CO₂ transportimine kõigi transpordivahenditega.

CO₂ torujuhtmete ehitamine ja käitamine ning gaasivõrkude uuendamine, mille peamine eesmärk on kogutud CO₂ integreerimine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F42.21 ja H49.50 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus vastavalt määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktile i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. CO₂ puhul, mis transporditakse kogumisrajatisest sissejuhtimiskohta, ei moodusta CO₂ lekked rohkem kui 0,5 % transporditava CO₂ massist.
2. CO₂ viiakse alalise CO₂ säilitamiskohta, mis vastab käesoleva lisa jaos 5.12 sätestatud süsinikdioksiidi maapõues säilitamise kriteeriumidele, või see suunatakse ümber muudele transpordivahenditele, millega see viiakse nimetatud kriteeriumidele vastavasse alalise CO₂ säilitamiskohta.
3. Kohaldatakse asjakohaseid lekke tuvastamise süsteeme ja kehtestatud on seirekava ning aruannet kontrollib sõltumatu kolmas isik.
4. See tegevus võib hõlmata selliste varade paigaldamist, mis suurendavad paindlikkust ja parandavad olemasoleva võrgu haldamist.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

5.12. CO₂ püsiv maapõues säilitamine

Tegevuse kirjeldus

Kogutud CO₂ püsiv säilitamine asjakohastes maa-alustes geoloogilistes formatsioonides.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga E39.00 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Võimalikku säilitamiskompleksi ja seda ümbritsevat ala kirjeldatakse ja hinnatakse või korraldatakse uuring Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/31/EÜ⁽²²⁴⁾ artikli 3 punkti 8 tähenduses, et teha kindlaks, kas geoloogiline formatsioon sobib CO₂ säilitamiskohana kasutamiseks.
2. Süsinikdioksiidi maapõues säilitamise kohtade käitamine, sealhulgas sulgemise ja sulgemisjärgsete kohustuste puhul kehtib järgmine:
 - (a) rakendatakse asjakohaseid lekke tuvastamise süsteeme, et vältida CO₂ eraldumist käitamise ajal;
 - (b) kehtestatud on sissejuhtimisseadmete, säilitamiskompleksi ja vajaduse korral ümbritseva keskkonna seirekava ning riigi pädev ametiasutus kontrollib korrapäraseid aruandeid.
3. Liidus asuvate säilitamiskohtade uurimise ja käitamise puhul vastab tegevus direktiivile 2009/31/EÜ. Kolmandates riikides asuvate säilitamiskohtade uurimise ja käitamise puhul vastab tegevus standardile ISO 27914:2017⁽²²⁵⁾ süsinikdioksiidi maapõues säilitamise kohta.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab direktiivile 2009/31/EÜ.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

6. TRANSPORT

6.1. **Sõitjate linnadevaheline raudteevedu***Tegevuse kirjeldus*

Suurt geograafilist ala hõlmavates põhiraudteeliinide võrgustikes sõitjateveoks kasutatavate raudteeveeremite ostmine, rahastamine, rentimine, liisimine ja käitamine, sõitjatevedu linnadevahelistel raudteedel ning magamis- või restoranvagnite käitamine raudtee-ettevõtjate integreeritud tegevusena.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega H49.10 ja N77.39 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Kui selle kategooria majandustegevus ei vasta käesoleva jao punktis a sätestatud olulise panuse kriteeriumile, on see tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud muudele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

⁽²²⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/31/EÜ, milles käsitletakse süsinikdioksiidi geoloogilist säilitamist ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 85/337/EMÜ ja direktiive 2000/60/EÜ, 2001/80/EÜ, 2004/35/EÜ, 2006/12/EÜ, 2008/1/EÜ ning määrust (EÜ) nr 1013/2006 (ELT L 140, 5.6.2009, lk 114).

⁽²²⁵⁾ ISO standard 27914:2017 „CO₂ kogumine, transport ja geoloogiline säilitamine – geoloogiline säilitamine (4.6.2021. a versioon: <https://www.iso.org/standard/64148.html>).

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevus vastab ühele järgmistest kriteeriumidest:

- (a) rongide ja reisivagunite otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga;
 - (b) rongide ja reisivagunite otsene väljalasketoru CO₂-heide võrdub nulliga, kui neid kasutatakse vajaliku taristuga rööbastel, ja need töötavad tavapärase mootoriga, kui selline taristu pole kättesaadav (bimodaalsed).
-

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on meetmed jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale, eelkõige hoolduse ajal.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Mootorid, mida kasutatakse vedurite käitamiseks, ja mootorid, mida kasutatakse mootorvagunite käitamiseks, vastavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/1628 ⁽²²⁶⁾ II lisas sätestatud heite piirnormidele.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

6.2. Kauba raudteevedu

Tegevuse kirjeldus

Selliste kaubaveovahendite ostmine, rahastamine, liisimine, rentimine ja käitamine, mida kasutatakse põhiraudteeliinide võrgus ja kohaliku kaubaveo raudteedel.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega H49.20 ja N77.39 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Kui selle kategooria majandustegevus ei vasta käesoleva jao punktis a sätestatud olulise panuse kriteeriumile, on see tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud muudele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Tegevus vastab ühele või mõlemale järgmisele kriteeriumile:

- (a) rongide ja vagunite otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga;
- (b) rongide ja vagunite otsene väljalasketoru CO₂-heide võrdub nulliga, kui neid kasutatakse vajaliku taristuga rööbastel, ja need töötavad tavapärase mootoriga, kui selline taristu pole kättesaadav (bimodaalsed).

2. Rongid ja vagunid ei ole ette nähtud fossiilkütuste transportimiseks.

⁽²²⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. septembri 2016. aasta määrus (EL) 2016/1628, mis käsitleb väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate siseõlemismootorite gaasiliste saasteainete ja tahkete osakeste heite piirnorme ja tüübikinnitusega seotud nõudeid, millega muudetakse määruseid (EL) nr 1024/2012 ja (EL) nr 167/2013 ning muudetakse direktiivi 97/68/EÜ ja tunnistatakse see kehtetuks (ELT L 252, 16.9.2016, lk 53).

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on meetmed jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale, eelkõige hoolduse ajal.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Mootorid, mida kasutatakse vedurite käitamiseks, ja mootorid, mida kasutatakse mootorvagunite käitamiseks, vastavad määruse (EL) 2016/1628 II lisas sätestatud heite piirnormidele.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

6.3. Linna- ja linnalähivedu, sõitjate maanteevedu

Tegevuse kirjeldus

Sõitjate linna- ja linnalähivedu sõidukite ostmine, rahastamine, liisimine, rentimine ja käitamine ning sõitjate maanteevedu.

Mootorsõidukite puhul määruse (EL) 2018/858 artikli 4 lõike 1 kohaste M₂- või M₃-kategooria sõidukite kasutamine sõitjateveoteenuste osutamiseks.

Selle kategooria majandustegevus võib hõlmata erinevate maismaatranspordi liikide kasutamist, nagu buss, tramm, trollibuss, maa-alune ja kõrgendatud raudtee. See hõlmab ka linnade ja lennujaamade või linnade ja muude jaamade vahelisi liine ning kõisraudteede ja rippteede käitamist, kui need on osa linna- või linnalähitranspordi süsteemidest.

Selle kategooria majandustegevus hõlmab ka regulaarseid bussiteenuseid kaugliinidel, busside üürimist, ekskursioone ja muid juhubussiteenuseid, lennujaamabusse (sh lennujaamades), koolibusside ja transpordibusside käitamist.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega H49.31, H49.3.9, N77.39 ja N77.11 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Kui selle kategooria majandustegevus ei vasta käesoleva jao punktis a sätestatud olulise panuse kriteeriumile, on see tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud muudele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevus vastab ühele järgmistest kriteeriumidest:

- (a) tegevuse käigus osutatakse linna- või linnalähiliinidel reisijateveo teenuseid ja selle otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga⁽²²⁷⁾;

⁽²²⁷⁾ See hõlmab busse, mille keretüüp on CE (madala põrandaga ühekorruseline sõiduk), CF (madala põrandaga kahekorruseline sõiduk), CG (madala põrandaga ühekorruseline liigendsõiduk), CH (madala põrandaga kahekorruseline liigendsõiduk), CI (ülalt lahtine ühekorruseline sõiduk) või CJ (ülalt lahtine kahekorruseline sõiduk), nagu sätestatud määruse (EL) 2018/858 I lisa C osa punktis 3.

- (b) kuni 31. detsembrini 2025: tegevuse käigus osutatakse linnadevahelisi sõitjate maanteeveo teenuseid, kasutades M2- ja M3- kategooria (²²⁸) sõidukeid, mille keretüüp on CA (ühekorruseline sõiduk), CB (kahekorruseline sõiduk), CC (ühekorruseline liigendsõiduk) või CD (kahekorruseline liigendsõiduk) (²²⁹) ning mis vastavad viimasele Euro VI standardile, st määruse (EÜ) nr 595/2009 nõuetele ning alates nimetatud määruse muudatuste jõustumisest ka muutmisaktide nõuetele, isegi enne nende kohaldatavaks muutumist, ning standardi Euro VI kõige viimasele etapile, mis on sätestatud määruse (EL) 582/2011 I lisa 9. liite 1. tabelis, kui seda etappi reguleerivad sätted on jõustunud, aga pole veel selle sõidukitüübi suhtes kohaldatavaks muutunud (²³⁰). Kui selline standard pole kättesaadav, võrdub sõidukite otsene CO₂-heide nulliga.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on meetmed jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale nii kasutusetapis (hooldus) kui ka sõidukite olelusringi lõpus, sealhulgas akude ja elektroonika (eelkõige neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete) korduskasutamise ja ringlussevõtu kaudu.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	M-kategooriasse kuuluvate maanteesõidukite rehvid vastavad kõrgeima rehviklassi sõidumüra nõuetele ja kahe kõrgeima klassi veeretakistustegurile (mis mõjutab sõiduki energiatõhusust), nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2020/740 (²³¹) ja mida on võimalik kontrollida Euroopa energiamärgisega toodete andmebaasist EPREL. Kui see on asjakohane, vastavad sõidukid kõige viimase kohaldatava standardi Euro VI tüübikinnituse nõuetele seoses raskeveokite heitega, nagu sätestatud määruses (EÜ) nr 595/2009.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

6.4. Isiklike liikumisvahendite kasutamine, jalgrattavedu

Tegevuse kirjeldus

Selliste isiklike liikumisvahendite müük, ostmise, rahastamine, liisimine, rentimine ja kasutamine, mis liiguvad edasi kasutaja kehalise tegevuse, heiteta mootori või heiteta mootori ja kehalise tegevuse kombinatsiooni jõul. See hõlmab kaubaveoteenuste osutamist (kauba)jalgratastega.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega N77.11 ja N77.21 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

⁽²²⁸⁾ Nagu osutatud määruse (EL) 2018/858 artikli 4 lõike 1 punktis a.

⁽²²⁹⁾ Nagu on sätestatud määruse (EL) 2018/858 I lisa C osa punktis 3.

⁽²³⁰⁾ Kuni 31. detsembrini 2021 Euro VI etapp E, nagu on sätestatud määruses (EÜ) nr 595/2009.

⁽²³¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 2020. aasta määrus (EL) 2020/740, mis käsitleb rehvide kütusesäästlikkuse ja muude näitajate märgistamist ning millega muudetakse määrust (EL) 2017/1369 ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1222/2009 (ELT L 177, 5.6.2020, lk 1).

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Isiklikud liikumisvahendid liiguvad edasi kasutaja kehalise tegevuse, heiteta mootori või heiteta mootori ja kehalise tegevuse kombinatsiooni jõul.
2. Isiklike liikumisvahendeid on lubatud kasutada samas avalikus taristus, mida kasutavad jalgratturid või jalakäijad.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on meetmed jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale nii kasutusetaapis (hooldus) kui ka olelusringi lõpus, sealhulgas akude ja elektroonika (eelkõige neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete) korduskasutamise ja ringlussevõtu kaudu.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

6.5. Vedu mootorrattastega, sõiduautodega ja väikeste tarbesõidukitega

Tegevuse kirjeldus

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 715/2007⁽²³²⁾ kohaldamisalasse kuuluvate M₁-,⁽²³³⁾ N₁-kategooria⁽²³⁴⁾ sõidukite või L-kategooria sõidukite (kahe-, kolme- ja neljarattalised sõidukid)⁽²³⁵⁾ ostmine, rahastamine, rentimine, liisimine ja kasutamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega H49.32, H49.39 ja N77.11 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Kui selle kategooria majandustegevus ei vasta käesoleva jao punkti a alapunktis ii ja punktis b sätestatud olulise panuse kriteeriumile, on see tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud muudele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

⁽²³²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2007. aasta määrus (EÜ) nr 715/2007, mis käsitleb mootorsõidukite tüübikinnitust seoses väikeste sõiduautode ja kommertsveokite (Euro 5 ja Euro 6) heitmetega ning sõidukite remondi- ja hooldusteabe kättesaadavust (ELT L 171, 29.6.2007, lk 1).

⁽²³³⁾ Nagu osutatud määruse (EL) 2018/858 artikli 4 lõike 1 punkti a alapunktis i.

⁽²³⁴⁾ Nagu osutatud määruse (EL) 2018/858 artikli 4 lõike 1 punkti b alapunktis i.

⁽²³⁵⁾ Nagu osutatud määruse (EL) 2018/858 artikli 4 lõikes 1.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevus vastab järgmistele kriteeriumidele:

- (a) määruse (EÜ) nr 715/2007 kohaldamisalasse kuuluvate M₁- ja N₁-kategooria sõidukite puhul kehtib järgmine:
- i) kuni 31. detsembrini 2025: CO₂-eriheide, nagu määratletud määruse (EL) 2019/631 artikli 3 lõike 1 punktis h, on väiksem kui 50 g CO₂ kilomeetri kohta (vähese heitega ja heiteta kergsõidukid);
 - ii) alates 1. jaanuarist 2026: CO₂-eriheide, nagu määratletud määruse (EL) 2019/631 artikli 3 lõike 1 punktis h, võrdub nulliga;
- (b) b) L-kategooria sõidukite puhul on väljalasketoru CO₂-heide 0 g CO₂e/km, arvatuna vastavalt määruses (EL) nr 168/2013 sätestatud heitekatsel.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	<p>M₁- ja N₁-kategooria sõidukid vastavad mõlemale järgmisele kriteeriumile:</p> <p>(a) need on korduvkasutatavad või ringlusse võetavad vähemalt 85 % ulatuses nende massist;</p> <p>(b) need on korduv- või taaskasutatavad vähemalt 95 % ulatuses nende massist ⁽²³⁶⁾.</p> <p>Kehtestatud on meetmed jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale nii kasutusel (hooldus) kui ka sõidukite olemusliku lõpus, sealhulgas akude ja elektroonika (eelkõige neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete) korduskasutamise ja ringlussevõtu kaudu.</p>
5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Sõidukid vastavad kõige viimase kohaldatava standardi Euro 6 tüübikinnituse nõuetele seoses kergsõidukite heitega, ⁽²³⁷⁾ nagu sätestatud määruses (EÜ) nr 715/2007.</p> <p>Sõidukid vastavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/33/EÜ ⁽²³⁸⁾ lisa tabelis 2 sätestatud keskkonnasõbralike kergsõidukite tekitatud heite piirmääradele.</p> <p>M- ja N-kategooriasse kuuluvate maanteesõidukite rehvid vastavad kõrgeima rehviklassi sõidumüra nõuetele ja kahe kõrgeima klassi veeretakistustegurile (mis mõjutab sõiduki energiatõhusust), nagu on sätestatud määruses (EL) 2020/740 ja mida on võimalik kontrollida Euroopa energiamärgisega toodete andmebaasist EPREL.</p>

⁽²³⁶⁾ Nagu sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2005. aasta direktiivi 2005/64/EÜ (mis käsitleb mootorsõidukite tüübikinnitust, pidades silmas mootorsõidukite korduvkasutatavust, ringlussevõetavust ja taaskasutatavust, ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 70/156/EMÜ) (ELT L 310, 25.11.2005, lk 10) I lisas.

⁽²³⁷⁾ Komisjoni 5. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1832, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/46/EÜ, komisjoni määrust (EÜ) nr 692/2008 ja komisjoni määrust (EL) 2017/1151, et parandada kergsõidukite heitkoguste tüübikinnituskatseid ja -menetlusi, sealhulgas kasutusel olevate sõidukite vastavuskatseid ja tegelikult liikluses tekkivate heitkoguste katseid, ning võtta kasutusele kütuse- ja elektrienergiakulu jälgimise seadmed (ELT L 301, 27.11.2018, lk 1).

⁽²³⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/33/EÜ keskkonnasõbralike ja energiatõhusate maanteesõidukite edendamise kohta (ELT L 120, 15.5.2009, lk 5).

	Sõidukid vastavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 540/2014 ⁽²³⁹⁾ .
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

6.6. Kaubaveoteenused maanteel

Tegevuse kirjeldus

Selliste N₁-, N₂- ⁽²⁴⁰⁾ või N₃-kategooria ⁽²⁴¹⁾ sõidukite ostmine, rahastamine, liisimine, rentimine ja kasutamine kaubaveoteenuste osutamiseks maanteel, mis kuuluvad EURO VI ⁽²⁴²⁾ etapi E või sellele järgneva etapi kohaldamisalasse.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega H49.4.1, H53.10, H53.20 ja N77.12 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Kui selle kategooria majandustegevus ei vasta käesoleva jao punkti 1 alapunktis a, alapunktis b või alapunkti c alapunktis i sätestatud olulise panuse kriteeriumile, on see tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud muudele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Tegevus vastab ühele järgmistest kriteeriumidest:

- (a) N₁-kategooria sõidukite otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga;
- (b) N₂- ja N₃-kategooria sõidukid, mille täismass ei ületa 7,5 tonni, on määruse (EL) 2019/1242 artikli 3 punktis 11 määratletud heiteta raskeveokid;
- (c) N₂- ja N₃-kategooria sõidukid, mille täismass ületab 7,5 tonni, on ühed järgmistest:
 - i) määruse (EL) 2019/1242 artikli 3 punktis 11 määratletud heiteta raskeveokid;
 - ii) kui punktis i esitatud kriteeriumi pole tehniliselt ja majanduslikult võimalik täita, on need nimetatud määruse artikli 3 punktis 12 määratletud vähese heitega raskeveokid.

2. Sõidukid ei ole ette nähtud fossiilkütuste transportimiseks.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—

⁽²³⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 540/2014 mootorsõidukite ja varusummutisüsteemide müürataseme kohta, millega muudetakse direktiivi 2007/46/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 70/157/EMÜ (ELT L 158, 27.5.2014, lk 131).

⁽²⁴⁰⁾ Nagu osutatud määruse (EL) 2018/858 artikli 4 lõike 1 punkti b alapunktis ii.

⁽²⁴¹⁾ Nagu osutatud määruse (EL) 2018/858 artikli 4 lõike 1 punkti b alapunktis iii.

⁽²⁴²⁾ Nagu on sätestatud määruses (EÜ) nr 595/2009.

4) Üleminek ringmajandusele	<p>N₁-, N₂- ja N₃-kategorias sõidukid vastavad mõlemale järgmisele kriteeriumile:</p> <p>(a) need on korduvkasutatavad või ringlussevõetavad vähemalt 85 % ulatuses nende massist;</p> <p>(b) need on korduv- või taaskasutatavad vähemalt 95 % ulatuses nende massist ⁽²⁴³⁾.</p> <p>Kehtestatud on meetmed jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale nii kasutusetaapis (hooldus) kui ka sõidukite olemusliku lõpus, sealhulgas akude ja elektroonika (eelkõige neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete) korduskasutamise ja ringlussevõtu kaudu.</p>
5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>M- ja N-kategoriasse kuuluvate maantee sõidukite rehvid vastavad kõrgeima rehviklassi sõidumüra nõuetele ja kahe kõrgeima klassi veeretakistustegurile (mis mõjutab sõiduki energiatõhusust), nagu on sätestatud määruses (EL) 2020/740 ja mida on võimalik kontrollida Euroopa energiamärgisega toodete andmebaasist EPREL. Sõidukid vastavad kõige viimase kohaldatava standardi Euro VI tüübikinnituse nõuetele seoses raskeveokite heitega, ⁽²⁴⁴⁾ nagu sätestatud määruses (EÜ) nr 595/2009.</p> <p>Sõidukid vastavad määrusele (EL) nr 540/2014.</p>
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

6.7. Sõitjatevedu sisevetel

Tegevuse kirjeldus

Sisevetel kasutatavate reisilaevade (laevad, mis ei sobi meretranspordiks) ostmise, rahastamise, liisimise, rentimise ja kasutamise.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga H50.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Kui selle kategooria majandustegevus ei vasta käesoleva jaos punktis a sätestatud olulise panuse kriteeriumile, on see tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud muudele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevus vastab ühele järgmistest kriteeriumidest:

- (a) laevade otsene (väljalasketoru) CO₂-heidet võrdub nulliga;
- (b) kuni 31. detsembrini 2025: hübriid- ja kaherežiimilised laevad kasutavad tavatingimustes käitamise korral vähemalt 50 % ulatuses kütust, mille otsene (väljalasketoru) CO₂-heidet võrdub nulliga, või elektrienergiat.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
--------------------------------	--

⁽²⁴³⁾ Nagu sätestatud direktiivi 2005/64/EÜ I lisas.

⁽²⁴⁴⁾ Komisjoni 25. mai 2011. aasta määrus (EL) nr 582/2011, millega rakendatakse ja muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 595/2009 seoses raskeveokite heidetega (Euro VI) ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/46/EÜ I ja III lisa (ELT L 167, 25.6.2011, lk 1).

3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on meetmed jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale nii kasutusetaapis (hooldus) kui ka laeva olelusringi lõpus, sealhulgas meetmed laevade pardal olevate ohtlike materjalide kontrolliks ja käitlemiseks ning nende ohutu ringlussevõtu tagamiseks. Akudel töötavate laevade puhul hõlmavad need meetmed akude ja elektroonika, sealhulgas neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete korduskasutamist ja ringlussevõttu.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Laevade mootorid vastavad määruse (EL) 2016/1628 II lisas sätestatud heite piirnormidele (sealhulgas laevad, mis vastavad kõnealustele piirnormidele ilma tüübikinnituse saanud lahendusteta, näiteks järeletootluse tulemusel).
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

6.8. Kaubavedu sisevetel

Tegevuse kirjeldus

Sisevetel kasutatavate kaubalaevade (laevad, mis ei sobi meretranspordiks) ostmine, rahastamine, liisimine, rentimine ja kasutamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodiga H50.4 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Kui selle kategooria majandustegevus ei vasta käesoleva jao punktis a sätestatud olulise panuse kriteeriumile, on see tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, tingimuse et see vastab käesolevas jaos sätestatud muudele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Tegevus vastab ühele või mõlemale järgmisele kriteeriumile:

(a) laevade otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga;

(b) kuni 31. detsembrini 2025: kui punktis i esitatud kriteeriumi pole tehniliselt ja majanduslikult võimalik täita, siis laevade otsene (väljalasketoru) CO₂-heide tonnkilomeetri kohta (g CO₂/tkm), mis on arvatud (või uute laevade puhul prognoositud) energiatõhususe näitaja ⁽²⁴⁵⁾ abil, on 50 % väiksem kui määruse 2019/1242 artikli 11 kohaselt raskeveokite (sõidukite allrühm 5-LH) puhul kindlaks määratud keskmine CO₂-võrdlusheite väärtus.

2. Laevad ei ole ette nähtud fossiilkütuste transportimiseks.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.

⁽²⁴⁵⁾ Energiatõhususe näitaja on määratletud kui CO₂-heide mass transporditöö ühiku kohta. See näitab laeva käitamise energiatõhusust järjepideva ajavahemiku jooksul, mis kajastab laeva üldist kaubaveo struktuuri. Juhised selle näitaja arvutamiseks on esitatud Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni dokumendis MEPC.1/Circ. 684.

3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on meetmed jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale nii kasutusetaapis (hooldus) kui ka laeva olelusringi lõpus, sealhulgas meetmed laevade pardal olevate ohtlike materjalide kontrolliks ja käitlemiseks ning nende ohutu ringlussevõtu tagamiseks. Akudel töötavate laevade puhul hõlmavad need meetmed akude ja elektronika, sealhulgas neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete korduskasutamist ja ringlussevõttu.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Laevad vastavad määruse (EL) 2016/1628 II lisas sätestatud heite piirnormidele (sealhulgas laevad, mis vastavad kõnealustele piirnormidele ilma tüübikinnituse saanud lahendusteta, näiteks järeltöötuse tulemusel).
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

6.9. Sisevetel kasutatavate reisi- ja kaubalaevade moderniseerimine

Tegevuse kirjeldus

Sisevetel kasutatavate selliste reisi- ja kaubalaevade moderniseerimine ja uuendamine, mis ei sobi meretranspordiks.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega H50.4, H50.30 ja C33.15 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Kuni 31. detsembrini 2025: moderniseerimine vähendab laeva kütusekulu (väljendatuna kütuse liitrites tonnkilomeetri kohta) vähemalt 10 %, nagu näitab võrdlusarvutus nende esindavate sõidupiiirkondade kohta (sh esindavad koormusprofiilid), kus laeva käitama hakatakse, või nagu näitavad mudelkatsete või simulatsioonide tulemused.

2. Moderniseeritud või uuendatud laevad ei ole ette nähtud fossiilkütuste transportimiseks.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
--------------------------------	--

⁽²⁴⁵⁾ Energiatõhususe näitaja on määratletud kui CO₂-heite mass transporditöö ühiku kohta. See näitab laeva käitamise energiatõhusust järjepideva ajavahemiku jooksul, mis kajastab laeva üldist kaubaveo struktuuri. Juhised selle näitaja arvutamiseks on esitatud Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni dokumendis MEPC.1/Circ. 684.

3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on meetmed jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale nii kasutusetaapis (hooldus) kui ka laeva olelusringi lõpus, sealhulgas meetmed laevade pardal olevate ohtlike materjalide kontrolliks ja käitlemiseks ning nende ohutu ringlussevõtu tagamiseks.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Laevad vastavad määruse (EL) 2016/1628 II lisas sätestatud heite piirnormidele (sealhulgas laevad, mis vastavad kõnealustele piirnormidele ilma tüübikinnituse saanud lahendusteta, näiteks järeltöötuse tulemusel).
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

6.10. Kaubavedu merel ja rannavetes, sadamatoiminguteks ja abitegevuseks vajalikud laevad

Tegevuse kirjeldus

Selliste laevade ostmine, rahastamine, prahtimine (meeskonnaga või ilma) ja käitamine, mis on konstrueeritud ja varustatud nii, et need sobivad kaubaveoks või kauba ja reisijate kombineeritud veoks merel või rannavetes, olenemata sellest, kas vedu toimub regulaarselt või mitte. Sadamatoiminguteks ja abitegevuseks vajalike laevade, nagu puksiirilaevad, töstelaevad, lootsilaevad, päästelaevad ja jäämurdjad, ostmine, rahastamine, rentimine ja käitamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega H50.2, H52.22 ja N77.34 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Kui selle kategooria majandustegevus ei vasta käesoleva jao punkti 1 alapunktis a sätestatud olulise panuse kriteeriumile, on see tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud muudele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Tegevus vastab ühele või mitmele järgmisele kriteeriumile:

- (a) laevade otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga;
- (b) kuni 31. detsembrini 2025: hübriid- ja kaherežiimilised laevad kasutavad tavatingimustes käitamise korral merel ja sadamates vähemalt 25 % ulatuses kütust, mille otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga, või elektrienergiat;
- (c) kuni 31. detsembrini 2025 ja ainult juhul, kui on võimalik tõendada, et laevu kasutatakse üksnes selliste ranniku- ja lähimereveoteenuste osutamiseks, mille eesmärk on võimaldada praegu maismaad mööda veetava kauba ümbersuunamist merele: kui punktis i esitatud kriteeriumi pole tehniliselt ja majanduslikult võimalik täita, siis laevade otsene (väljalasketoru) CO₂-heide on Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (IMO) energiatõhususe indeksi (EEDI) ⁽²⁴⁶⁾ alusel arvatuna 50 % väiksem kui määruse (EL) 2019/1242 artikli 11 kohaselt raskeveokite (veokite allrühm 5-LH) puhul kindlaks määratud keskmine CO₂-võrdlusheite väärtus;

⁽²⁴⁶⁾ Energiatõhususe indeks (4.6.2021. a versioon: <http://www.imo.org/fr/MediaCentre/HotTopics/GHG/Pages/EEDI.aspx>).

- (d) kuni 31. detsembrini 2025: kui punktis a esitatud kriteeriumi pole tehniliselt ja majanduslikult võimalik täita, siis laevade energiatõhususe indeks (EEDI) on 1. aprilli 2022. aasta seisuga kohaldatavates EEDI nõuetes ⁽²⁴⁷⁾ ette nähtust 10 % väiksem, kui laevade käitamiseks on võimalik kasutada kütuseid, mille otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga, või taastuvatest energiaallikatest toodetud kütust ⁽²⁴⁸⁾.

2. Laevad ei ole ette nähtud fossiilkütuste transportimiseks.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	<p>Kehtestatud on meetmed jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale, seda nii kasutusetaapis (hooldus) kui ka laeva olelusringi lõpus.</p> <p>Akudel töötavate laevade puhul hõlmavad need meetmed akude ja elektroonika, sealhulgas neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete korduskasutamist ja ringlussevõttu.</p> <p>Üle 500-tonnise kogumahutavusega olemasolevate laevade ja neid asendavate uute laevade puhul vastab tegevus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1257/2013 ⁽²⁴⁹⁾ nõuetele ohtlike materjalide loendi kohta. Lammutamisele kuuluvad laevad võetakse ringlusse kohtades, mis on kantud komisjoni otsuses 2016/2323 ⁽²⁵⁰⁾ sätestatud laevade ringlussevõtu kohtade Euroopa loetellu.</p> <p>Tegevus on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2019/883, ⁽²⁵¹⁾ mis käsitleb merekeskkonna kaitset negatiivse mõju eest, mida põhjustab laevade jäätmete merre heitmine.</p> <p>Laeva käitatakse kooskõlas Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni 2. novembri 1973. aasta rahvusvahelise laevade põhjustatava merereostuse vältimise konventsiooni (IMO MARPOLi konventsioon) V lisaga, eelkõige selleks, et vähendada tekitatavate jäätmete kogust ja seaduslikku merreheidet, käideldes jäätmeid kestlikult ja keskkonnahoidlikult.</p>

⁽²⁴⁷⁾ Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni merekeskkonna kaitse komitee 75. istungjärgul kokku lepitud EEDI nõuded. Laevad, mis kuuluvad MARPOLi konventsiooni VI lisa 2. reeglis sätestatud laevaliikide hulka, aga mida ei käsitata selle reegli kohaselt uute laevadena, võivad esitada EEDI väärtuse, mis on vabatahtlikult arvatud MARPOLi konventsiooni VI lisa 4. peatüki kohaselt, ja lasta neid arvutusi kontrollida kooskõlas konventsiooni VI lisa 2. peatükiga.

⁽²⁴⁸⁾ Kütused, mis vastavad käesoleva lisa jagudes 3.10 ja 4.13 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

⁽²⁴⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. novembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1257/2013 laevade ringlussevõtu kohta ning määruse (EÜ) nr 1013/2006 ja direktiivi 2009/16/EÜ muutmise kohta (ELT L 330, 10.12.2013, lk 1).

⁽²⁵⁰⁾ Komisjoni rakendusotsus (EL) 2016/2323, millega kehtestatakse laevade ringlussevõtu kohtade Euroopa loetelu vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 1257/2013 laevade ringlussevõtu kohta (ELT L 345, 20.12.2016, lk 119).

⁽²⁵¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/883, milles käsitletakse sadama vastuvõtuseadmeid laevajäätmete üleandmiseks ja muudetakse direktiivi 2010/65/EL ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2000/59/EÜ (ELT L 151, 7.6.2019, lk 116).

5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Seoses vääveloksiidide ja tahkete osakeste heite vähendamisega vastavad laevad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile (EL) 2016/802⁽²⁵²⁾ ning IMO MARPOLi konventsiooni VI lisa reeglile 14⁽²⁵³⁾. Väavlisaldus kütuses ei ületa 0,5 % massist (ülemaailmne väävli piirnorm) ja 0,1 % massist heitekontrolli piirkonnas, mille IMO on määranud Põhja- ja Läänemerele⁽²⁵⁴⁾.</p> <p>Seoses lämmastikoksiidide (NO_x) heitega vastavad laevad IMO MARPOLi konventsiooni VI lisa reeglile 13⁽²⁵⁵⁾. Pärast 2011. aastat ehitatud laevade suhtes kehtivad NO_x-heite II taseme nõuded. Üksnes IMO eeskirjade kohaselt kehtestatud NO_x-heite kontrolli piirkondades käitamise korral vastavad pärast 1. jaanuari 2016 ehitatud laevad rangematele mootori nõuetele (III tase), mille abil vähendatakse NO_x-heidet⁽²⁵⁶⁾.</p> <p>Käimlareovee ja hallvee ärajuhtimine vastab IMO MARPOLi konventsiooni IV lisale.</p> <p>Kehtestatud on meetmed, et viia miinimumini kasvumisvastaste värvide ja biotsiidide mürgisus, nagu sätestatud määruses (EL) nr 528/2012, millega rakendatakse liidu õiguses 5. oktoobril 2001 vastu võetud laevade kahjulike kattumisvastaste süsteemide kontrolli rahvusvahelist konventsiooni⁽²⁵⁷⁾.</p>
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	<p>Võõrlike sisaldava ballastvee keskkonda laskmisest hoidutakse kooskõlas laevade ballastvee ja selle setete kontrolli ning käitlemise rahvusvahelise konventsiooniga.</p> <p>Kehtestatud on meetmed, et vältida võõrlike sissetoomist laevakerede ja nende õnaruste biosaastega, võttes arvesse IMO suuniseid biosaaste kohta⁽²⁵⁸⁾.</p> <p>Müra ja vibratsiooni piiratakse vähem müra tekitavate sõukruvide, kerekonstruktsioonide või pardal olevate masinatega kooskõlas IMO veeluse müra vähendamise suunistega⁽²⁵⁹⁾.</p> <p>Tegevus ei takista liidus hea keskkonnaseisundi saavutamist, nagu sätestatud direktiivis 2008/56/EÜ, milles nõutakse asjakohaste meetmete võtmist mõju ärahoidmiseks või leevendamiseks seoses kõnealuse direktiivi I lisas sätestatud tunnustega 1 (bioloogiline mitmekesisus), 2 (võõrliigid), 6 (merepõhja terviklikkus), 8 (saasteained), 10 (merepraht) ja 11 (müra/energia), ning nagu sätestatud komisjoni otsuses (EL) 2017/848 seoses nende tunnuste asjakohaste kriteeriumide ja meetodikastandarditega.</p>

⁽²⁵²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/802, mis käsitleb väavlisalduse vähendamist teatavates vedelkütustes (ELT L 132, 21.5.2016, lk 58).

⁽²⁵³⁾ (4.6.2021. a versioon: [http://www.imo.org/en/OurWork/Environment/PollutionPrevention/AirPollution/Pages/Sulphur-oxides-\(SOx\)-%E2%80%93-Regulation-14.aspx](http://www.imo.org/en/OurWork/Environment/PollutionPrevention/AirPollution/Pages/Sulphur-oxides-(SOx)-%E2%80%93-Regulation-14.aspx)).

⁽²⁵⁴⁾ Seoses heitekontrolli piirkonnas kohaldatavate nõuete laiendamise teistele liidu meredele arutavad Vahemere-äärsed riigid asjakohase heitekontrolli piirkonna loomist Barcelona konventsiooni õigusraamistikus.

⁽²⁵⁵⁾ (4.6.2021. a versioon: [http://www.imo.org/en/OurWork/Environment/PollutionPrevention/AirPollution/Pages/Nitrogen-oxides-\(NOx\)-Regulation-13.aspx](http://www.imo.org/en/OurWork/Environment/PollutionPrevention/AirPollution/Pages/Nitrogen-oxides-(NOx)-Regulation-13.aspx)).

⁽²⁵⁶⁾ Liidu meredel kohaldatakse seda nõuet alates 2021. aastast Läänemerele ja Põhjamerel.

⁽²⁵⁷⁾ 5. oktoobril 2001. aastal vastu võetud laevade kahjulike kattumisvastaste süsteemide kontrolli rahvusvaheline konventsioon.

⁽²⁵⁸⁾ IMO suunised laevade biosaaste kontrolli ja sellega toimetuleku kohta, et viia invasiivsete veeliikide levik miinimumini, resolutsioon MEPC.207(62).

⁽²⁵⁹⁾ IMO suunised kaubalaevade veeluse müra vähendamiseks, et tegeleda mereelustikule avalduva kahjuliku mõju probleemiga (MEPC.1/Circ.833).

6.11. Sõitjatevedu merel ja rannaveses

Tegevuse kirjeldus

Selliste laevade ostmise, rahastamise, prahtimine (meeskonnaga või ilma) ja käitamine, mis on konstrueeritud ja varustatud nii, et need sobivad sõitjateveoks merel või rannaveses, olenemata sellest, kas vedu toimub regulaarselt või mitte. Selle kategooria majandustegevus hõlmab parvlaevade, veetaksode ja ekskursioonilaevade, kruisi- või turismilaevade käitamist.

Tegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega H50.10, N77.21 ja N77.34 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Kui selle kategooria majandustegevus ei vasta käesoleva jaos punktis a sätestatud olulise panuse kriteeriumile, on see tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud muudele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevus vastab ühele või mitmele järgmisele kriteeriumile:

- (a) laevade otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga;
- (b) kuni 31. detsembrini 2025: kui punktis a esitatud kriteeriumi pole tehniliselt ja majanduslikult võimalik täita, siis kasutavad hübriid- ja kaherežiimilised laevad tavatingimustes käitamise korral merel ja sadamates vähemalt 25 % ulatuses kütust, mille otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga, või elektrienergiat;
- (c) kuni 31. detsembrini 2025: kui punktis a esitatud kriteeriumi pole tehniliselt ja majanduslikult võimalik täita, siis laevade energiatõhususe indeks (EEDI) ⁽²⁶⁰⁾ on 1. aprilli 2022. aasta seisuga kohaldatavates EEDI nõuetes ⁽²⁶¹⁾ ette nähtust 10 % väiksem, kui laevade käitamiseks on võimalik kasutada kütuseid, mille otsene (väljalasketoru) heide võrdub nulliga, või taastuvatest energiaallikatest toodetud kütust ⁽²⁶²⁾.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	<p>Kehtestatud on meetmed jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale, seda nii kasutusetaapis (hooldus) kui ka laeva olelusringi lõpus.</p> <p>Akudel töötavate laevade puhul hõlmavad need meetmed akude ja elektronika, sealhulgas neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete korduskasutamist ja ringlussevõttu.</p> <p>Üle 500-tonnise kogumahutavusega olemasolevate laevade ja neid asendavate uute laevade puhul vastab tegevus määruse (EL) nr 1257/2013 nõuetele ohtlike materjalide loendi kohta. Lammutamisele kuuluvad laevad võetakse ringlusse kohtades, mis on kantud rakendusotsuses 2016/2323 sätestatud laevade ringlussevõtu kohtade Euroopa loetellu.</p>

⁽²⁶⁰⁾ Energiatõhususe indeks (4.6.2021. a versioon: <http://www.imo.org/fr/MediaCentre/HotTopics/GHG/Pages/EEDI.aspx>).

⁽²⁶¹⁾ Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni merekeskkonna kaitse komitee 75. istungjärgul kokku lepitud EEDI nõuded. Laevad, mis kuuluvad MARPOLi konventsiooni VI lisa 2. reegli sätestatud laevaliikide hulka, aga mida ei käsitata selle reegli kohaselt uute laevadena, võivad esitada EEDI väärtuse, mis on vabatahtlikult arvatud MARPOLi konventsiooni VI lisa 4. peatüki kohaselt, ja lasta neid arvutusi kontrollida kooskõlas konventsiooni VI lisa 2. peatükiga.

⁽²⁶²⁾ Kütused, mis vastavad käesoleva lisa jagudes 3.10 ja 4.13 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

	<p>Tegevus on kooskõlas direktiiviga (EL) 2019/883, mis käsitleb merekeskkonna kaitset negatiivse mõju eest, mida põhjustab laevade jäätmete merre heitmine.</p> <p>Laeva käitatakse kooskõlas IMO MARPOLi konventsiooni V lisaga, eelkõige selleks, et vähendada tekitatavate jäätmete kogust ja seaduslikku merreheidet, käideldes jäätmeid kestlikult ja keskkonnahoidlikult.</p>
5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Seoses vääveloksiidide ja tahkete osakeste heite vähendamisega vastavad laevad direktiivile (EL) 2016/802 ning IMO MARPOLi konventsiooni VI lisa reeglile 14. Väävlisisaldus kütuses ei ületa 0,5 % massist (ülemaailmne väävli piirnorm) ja 0,1 % massist heitekontrolli piirkonnas, mille IMO on määranud Põhja- ja Läänemerel ⁽²⁶³⁾.</p> <p>Seoses lämmastikoksiidide (NO_x) heitega vastavad laevad IMO MARPOLi konventsiooni VI lisa reeglile 13. Pärast 2011. aastat ehitatud laevade suhtes kehtivad NO_x-heite II taseme nõuded. Üksnes IMO eeskirjade kohaselt kehtestatud NO_x-heite kontrolli piirkondades käitamise korral vastavad pärast 1. jaanuari 2016 ehitatud laevad rangematele mootorinõuetele (III tase), mille abil vähendatakse NO_x-heidet ⁽²⁶⁴⁾.</p> <p>Käimlareovee ja hallvee ärajuhtimine vastab IMO MARPOLi konventsiooni IV lisale.</p> <p>Kehtestatud on meetmed, et viia miinimumini kasvumistavaste värvide ja biotsiidide mürgisus, nagu sätestatud määruses (EL) nr 528/2012, millega rakendatakse liidu õiguses 5. oktoobril 2001 vastu võetud laevade kahjulike katumistavaste süsteemide kontrolli rahvusvahelist konventsiooni.</p>
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	<p>Võõrliike sisaldava ballastvee keskkonda laskmisest hoidutakse kooskõlas laevade ballastvee ja selle setete kontrolli ning käitlemise rahvusvahelises konventsiooniga.</p> <p>Kehtestatud on meetmed, et vältida võõrliikide sissetoomist laevakerede ja nende õnaruste biosaastega, võttes arvesse IMO suuniseid biosaaste kohta ⁽²⁶⁵⁾.</p> <p>Müra ja vibratsiooni piiratakse vähem müra tekitavate sõukruvide, kerekonstruktsioonide või pardal olevate masinatega kooskõlas IMO veeluse müra vähendamise suunistega ⁽²⁶⁶⁾.</p> <p>Tegevus ei takista liidus hea keskkonnaseisundi saavutamist, nagu sätestatud direktiivis 2008/56/EÜ, milles nõutakse asjakohaste meetmete võtmist mõju ärahoidmiseks või leevendamiseks seoses kõnealuse direktiivi I lisa sätestatud tunnustega 1 (bioloogiline mitmekesisus), 2 (võõrliigid), 6 (merepõhja terviklikkus), 8 (saasteained), 10 (merepraht) ja 11 (müra/energia), ning nagu sätestatud otsuses (EL) 2017/848 seoses nende tunnuste asjakohaste kriteeriumide ja meetodikastandarditega.</p>

⁽²⁶³⁾ Seoses heitekontrolli piirkonnas kohaldatavate nõuete laiendamise teistele liidu meredele arutavad Vahemere-äärsed riigid asjakohase heitekontrolli piirkonna loomist Barcelona konventsiooni õigusraamistikus.

⁽²⁶⁴⁾ Liidu meredel kohaldatakse seda nõuet alates 2021. aastast Läänemerel ja Põhjameral.

⁽²⁶⁵⁾ IMO suunised laevade biosaaste kontrolli ja sellega toimetuleku kohta, et viia invasiivsete veeliikide levik miinimumini, resolutsioon MEPC.207(62).

⁽²⁶⁶⁾ IMO suunised kaubalaevade veeluse müra vähendamiseks, et tegeleda mereelustikule avalduva kahjuliku mõju probleemiga (MEPC.1/Circ.833).

6.12. Merel ja rannaveses kasutatavate kauba- ja reisilaevade moderniseerimine

Tegevuse kirjeldus

Selliste laevade moderniseerimine ja uuendamine, mis on konstrueeritud ja varustatud nii, et need sobivad kauba- või sõitjateveoks merel või rannaveses, või mis on sadamatoiminguteks ja abitegevusteks vajalikud laevad, nagu puksiirilaevad, tõstelaevad, lootsilaevad, päästelaevad ja jäämurdjad.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodidega H50.10, H50.2, H52.22, C33.15, N77.21 ja N.77.34 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Kuni 31. detsembrini 2025: moderniseerimine vähendab laeva kütusekulu (väljendatuna kütuse grammides kandevõimetonn-meremiili kohta) vähemalt 10 %, nagu näitavad arvutuslik hüdrodünaamika, paagikatsed või samalaadsed tehnilised arvutused.
2. Laevad ei ole ette nähtud fossiilkütuste transportimiseks.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	<p>Kehtestatud on meetmed jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale, seda nii kasutusetaapis (hooldus) kui ka laeva olelusringi lõpus.</p> <p>Akudel töötavate laevade puhul hõlmavad need meetmed akude ja elektroonika, sealhulgas neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete korduskasutamist ja ringlussevõttu.</p> <p>Üle 500-tonnise kogumahutavusega olemasolevate laevade ja neid asendavate uute laevade puhul vastab tegevus määruse (EL) nr 1257/2013 nõuetele ohtlike materjalide loendi kohta. Lammutamisele kuuluvad laevad võetakse ringlusse kohtades, mis on kantud komisjoni otsuses 2016/2323 sätestatud laevade ringlussevõtu kohtade Euroopa loetellu.</p> <p>Tegevus on kooskõlas direktiiviga (EL) 2019/883, mis käsitleb merekeskkonna kaitset negatiivse mõju eest, mida põhjustab laevade jäätmete merre heitmine.</p> <p>Laeva käitatakse kooskõlas IMO MARPOLi konventsiooni V lisaga, eelkõige selleks, et vähendada tekitatavate jäätmete kogust ja seaduslikku merreheidet, käideldes jäätmeid kestlikult ja keskkonnahoidlikult.</p>

⁽²⁶³⁾ Seoses heitekontrolli piirkonnas kohaldatavate nõuete laiendamisega teistele liidu meredele arutavad Vahemere-äärsed riigid asjakohase heitekontrolli piirkonna loomist Barcelona konventsiooni õigusraamistikus.

<p>(5) Saastuse vältimine ja tõrje</p>	<p>Seoses vääveloksiidide ja tahkete osakeste heite vähendamisega vastavad laevad direktiivile (EL) 2016/802 ning IMO MARPOLi konventsiooni VI lisa reeglile 14. Väävlisisaldus kütuses ei ületa 0,5 % massist (ülemaailmne väävli piirnorm) ja 0,1 % massist heitekontrolli piirkonnas, mille IMO on määranud Põhja- ja Läänemerel ⁽²⁶⁷⁾.</p> <p>Seoses lämmastikoksiidide (NO_x) heitega vastavad laevad IMO MARPOLi konventsiooni VI lisa reeglile 13. Pärast 2011. aastat ehitatud laevade suhtes kehtivad NO_x-heite II taseme nõuded. Üksnes IMO eeskirjade kohaselt kehtestatud NO_x-heite kontrolli piirkondades käitamise korral vastavad pärast 1. jaanuari 2016 ehitatud laevad rangematele mootorinõuetele (III tase), mille abil vähendatakse NO_x-heidet ⁽²⁶⁸⁾.</p> <p>Käimlareovee ja hallvee ärajuhtimine vastab IMO MARPOLi konventsiooni IV lisale.</p> <p>Kehtestatud on meetmed, et viia miinimumini kasvumistavastaste värvide ja biotsiidide mürgisus, nagu sätestatud määruses (EL) nr 528/2012, millega rakendatakse liidu õiguses 5. oktoobril 2001 vastu võetud laevade kahjulike katumistavastaste süsteemide kontrolli rahvusvahelist konventsiooni.</p>
<p>6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine</p>	<p>Võõrliike sisaldava ballastvee keskkonda laskmisest hoidutakse kooskõlas laevade ballastvee ja selle setete kontrolli ning käitlemise rahvusvahelises konventsiooniga.</p> <p>Kehtestatud on meetmed, et vältida võõrliikide sissetoomist laevakerede ja nende õnaruste biosaastega, võttes arvesse IMO suuniseid biosaaste kohta ⁽²⁶⁹⁾.</p> <p>Müra ja vibratsiooni piiratakse vähem müra tekitavate sõukruvide, kerekonstruktsioonide või pardal olevate masinatega kooskõlas IMO veeluse müra vähendamise suunistega ⁽²⁷⁰⁾.</p> <p>Tegevus ei takista liidus hea keskkonnaseisundi saavutamist, nagu sätestatud direktiivis 2008/56/EÜ, milles nõutakse asjakohaste meetmete võtmist mõju ärastamiseks või leevendamiseks seoses kõnealuse direktiivi I lisas sätestatud tunnustega 1 (bioloogiline mitmekesisus), 2 (võõrliigid), 6 (merepõhja terviklikkus), 8 (saasteained), 10 (merepraht) ja 11 (müra/energia), ning nagu sätestatud otsuses (EL) 2017/848 seoses nende tunnuste asjakohaste kriteeriumide ja meetodikastandarditega.</p>

6.13. Isikliku liikuvuse ja jalgrattaveo taristu

Tegevuse kirjeldus

Isikliku liikuvuse taristu ehitamine, ajakohastamine, hooldamine ja käitamine, sealhulgas teede, kiirteede sildade ja tunnelite ning muu jalakäijatele ja jalgratturitele (sh elektrijalgrataste kasutajad) mõeldud taristu ehitamine.

⁽²⁶⁷⁾ Seoses heitekontrolli piirkonnas kohaldatavate nõuete laiendamise teistele liidu meredele arutavad Vahemere-äärsed riigid asjakohase heitekontrolli piirkonna loomist Barcelona konventsiooni õigusraamistikus.

⁽²⁶⁸⁾ Liidu meredel kohaldatakse seda nõuet alates 2021. aastast Läänemerel ja Põhjamerel.

⁽²⁶⁹⁾ IMO suunised laevade biosaaste kontrolli ja sellega toimetuleku kohta, et viia invasiivsete veeliikide levik miinimumini, resolutsioon MEPC.207(62).

⁽²⁷⁰⁾ IMO suunised kaubalaevade veeluse müra vähendamiseks, et tegeleda mereelustikule avalduva kahjuliku mõju probleemiga (MEPC.1/Circ.833).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F42.11, F42.12, F43.21, F71.1 ja F71.20 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus, millele on osutatud määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktis i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Ehitatav ja käitatav taristu on ette nähtud isikliku liikuvuse või jalgrattaveo toetamiseks: kõnniteed, jalgrattateed ja jalakäijate alad, elektrisõidukite laadimisjaamad ja vesinikutanklad isiklike liikumisvahendite jaoks.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	Vähemalt 70 % tavajäätmeteks liigitatud ehitus- ja lammutusjäätmetest (kaalu alusel) (v.a komisjoni otsusega 2000/532/EÜ ⁽²⁷¹⁾) kehtestatud Euroopa jäätmenimistu kategoorias 17 05 04 osutatud looduslik materjal, mis on tekkinud ehitusplatsil, valmistatakse ette korduskasutamiseks, ringlussevõtuks ja muuks materjali taaskasutamiseks, sealhulgas jäätmete kasutamiseks tagasitäitena muude ainete asemel, tuginedes jäätmehierarhiale ning ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokollile ⁽²⁷²⁾ . Ettevõtjad piiravad jäätmeteket ehituse ja lammutamisega seotud protsessides kooskõlas ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokolliga, võttes arvesse parimat võimalikku tehnikat ja kasutades valikulist lammutamist, et võimaldada ohtlike ainete kõrvaldamist ja ohutut käitlemist ning hõlbustada korduskasutamist ja kvaliteetset ringlussevõttu materjalide valikulise eemaldamise teel, milleks kasutatakse olemasolevaid ehitus- ja lammutusjäätmete sortimissüsteeme.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Võetakse meetmeid müra, tolmu ja saasteainete heite vähendamiseks ehitus- või hooldustööde ajal.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

⁽²⁷¹⁾ Komisjoni 3. mai 2000. aasta otsus 2000/532/EÜ, millega asendatakse otsus 94/3/EÜ (millega kehtestatakse jäätmeid käsitleva nõukogu direktiivi 75/442/EMÜ artikli 1 punkti a kohaselt jäätmete nimistu) ja nõukogu otsus 94/904/EÜ (millega kehtestatakse ohtlike jäätmeid käsitleva nõukogu direktiivi 91/689/EMÜ artikli 1 lõike 4 kohaselt ohtlike jäätmete nimistu) (EÜT L 226, 6.9.2000, lk 3).

⁽²⁷²⁾ Ehitus- ja lammutusjäätmeid käsitlev ELi protokoll (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

6.14. Raudteetranspordi taristu

Tegevuse kirjeldus

Raudteede ja metroode, sildade ja tunnelite, jaamade, terminalide, raudtee teenindusrajatiste⁽²⁷³⁾ ning ohutus- ja liikluskorraldussüsteemide ehitamine, ajakohastamine, käitamine ja hooldamine, sealhulgas arhitektuuriteenuste, inseneriteenuste, projekteerimisteenuste, ehitusjärelevalve teenuste, mõõdistamis- ja kaardistamisteenuste ja muude taoliste teenuste osutamine ning füüsiliste, keemiliste ja muude analüütiliste katsete tegemine igat liiki materjalide ja toodetega.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F42.12, F42.13, M71.12, M71.20, F43.21, ja H52.21 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus, millele on osutatud määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktis i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Tegevus vastab ühele järgmistest kriteeriumidest:

(a) taristu (nagu määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/797⁽²⁷⁴⁾ II lisa punktis 2) on kas:

- i) elektrifitseeritud raudteeäärne taristu ja sellega seotud allsüsteemid: taristu, energiavarustuse, rongisese kontrolli ja signaalimise ning raudteeäärse kontrolli ja signaalimise allsüsteemid, nagu määratletud direktiivi (EL) 2016/797 II lisa punktis 2;
- ii) uus ja olemasolev raudteeäärne taristu ja sellega seotud allsüsteemid, kui kehtestatud on kava raudteeliinide ja sellises ulatuses, mil see on vajalik elektrirongide käitamiseks, ka haruteede elektriga varustamiseks või kui taristus saab 10 aasta jooksul alates tegevuse algusest hakata kasutama ronge, mille väljalasketoru CO₂-heide võrdub nulliga: taristu, energiavarustuse, rongisese kontrolli ja signaalimise ning raudteeäärse kontrolli ja signaalimise allsüsteemid, nagu määratletud direktiivi (EL) 2016/797 II lisa punktis 2;
- iii) kuni 2030. aastani: olemasolev raudteeäärne taristu ja sellega seotud allsüsteemid, mis ei ole osa üleeuroopalisest transpordivõrgust⁽²⁷⁵⁾ ega selle kavandatavatest laiendustest kolmandates riikides ega ühestki riiklikult, riigiülesest või rahvusvaheliselt määratletud peamiste raudteeliinide võrgustikust: taristu, energiavarustuse, rongisese kontrolli ja signaalimise ning raudteeäärse kontrolli ja signaalimise allsüsteemid, nagu määratletud direktiivi (EL) 2016/797 II lisa punktis 2;

(b) taristu ja rajatised on ette nähtud kauba ümberlaadimiseks ühelt transpordiliigilt teisele: terminalitaristu ja pealisehitised kaupade peale-, maha- ja ümberlaadimiseks;

(c) taristu ja rajatised on ette nähtud reisijate üleviimiseks ühelt rongilt teisele või teistelt transpordiliikidelt rongile.

2. Taristu ei ole ette nähtud fossiilkütuste transportimiseks ega ladustamiseks.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
--------------------------------	--

⁽²⁷³⁾ Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. novembri 2012. aasta direktiivi 2012/34/EL (millega luuakse ühtne Euroopa raudteepiirkond) (ELT L 343, 14.12.2012, lk 32) artikli 3 punktile 11.

⁽²⁷⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/797 Euroopa Liidu raudteesüsteemi koostalitluse kohta (ELT L 138, 26.5.2016, lk 44).

⁽²⁷⁵⁾ Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrusele (EL) nr 1315/2013 üleeuroopalise transpordivõrgu arendamist käsitlevate liidu suuniste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 661/2010/EL (ELT L 348, 20.12.2013, lk 1).

3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	Vähemalt 70 % tavajäätmeteks liigitatud ehitus- ja lammutusjäätmetest (kaalu alusel) (v.a otsusega 2000/532/EÜ kehtestatud Euroopa jäätmenimistu kategoorias 17 05 04 määratletud looduslik materjal), mis on tekkinud ehitusplatsil, valmistatakse ette korduskasutamiseks, ringlussevõtuks ja muuks materjali taaskasutamiseks, sealhulgas jäätmete kasutamiseks tagasitäitena muude ainete asemel, tuginedes jäätmehierarhiale ning ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokollile ⁽²⁷⁶⁾ . Ettevõtjad piiravad jäätmeteket ehituse ja lammutamisega seotud protsessides kooskõlas ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokolliga, võttes arvesse parimat võimalikku tehnikat ja kasutades valikulist lammutamist, et võimaldada ohtlike ainete kõrvaldamist ja ohutut käitlemist, ning hõlbustavad korduskasutamist ja kvaliteetselt ringlussevõttu materjalide valikulise eemaldamise abil ning kasutades olemasolevaid ehitus- ja lammutusjäätmete sortimissüsteeme.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Kui see on vajalik mõjutatava piirkonna tundlikkuse tõttu, eelkõige mõjutatava elanikkonna suuruse seisukohast, leevendatakse taristu kasutamisest tulenevat müra ja vibratsiooni lahtiste kraavide, tõkkeseinte või muude meetmetega ning järgitakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2002/49/EÜ ⁽²⁷⁷⁾ . Võetakse meetmeid müra, tolmu ja saasteainete heite vähendamiseks ehitus- või hooldustööde ajal.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

6.15. Vähesed CO₂-heitega maanteetransporti ja ühistransporti võimaldav taristu

Tegevuse kirjeldus

Sellise taristu ehitamine, ajakohastamine, hooldamine ja käitamine, mis on vajalik sellise heiteta maanteetranspordi kasutamiseks, mille väljalasketoru CO₂-heide võrdub nulliga, ning mis on mõeldud ümberlaadimiseks ja vajalik linnatranspordi käitamiseks.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F42.11, F42.13, F71.1 ja F71.20 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus, millele on osutatud määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktis i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Tegevus vastab ühele või mitmele järgmisele kriteeriumile:

- (a) taristu on ette nähtud selliste sõidukite käitamiseks, mille väljalasketoru CO₂-heide võrdub nulliga: elektrisõidukite laadimispunktid, elektrivõrguühenduste uuendamine, vesinikutanklad või elektrifitseeritud teedesüsteemid;

⁽²⁷⁶⁾ Ehitus- ja lammutusjäätmeid käsitlev ELi protokoll (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

⁽²⁷⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. juuni 2002. aasta direktiiv 2002/49/EÜ, mis on seotud keskkonnamüra hindamise ja kontrollimisega (ELT L 189, 18.7.2002, lk 12).

- (b) taristu ja rajatised on ette nähtud kauba ümberlaadimiseks ühelt transpordiliigilt teisele: terminalitaristu ja pealisehitised kaupade peale-, maha- ja ümberlaadimiseks;
- (c) taristu ja rajatised on ette nähtud avalikuks reisijateveoks linna- ja linnalähiliinidel ning hõlmavad sellega seotud metroo-, trammi- ja raudteesüsteemide signaalimissüsteeme.

2. Taristu ei ole ette nähtud fossiilkütuste transportimiseks ega ladustamiseks.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	Vähemalt 70 % tavajäätmeteks liigitatud ehitus- ja lammutusjäätmetest (kaalu alusel) (v.a otsusega 2000/532/EÜ kehtestatud Euroopa jäätmenimistu kategoorias 17 05 04 määratletud looduslik materjal), mis on tekkinud ehitusplatsil, valmistatakse ette korduskasutamiseks, ringlussevõtuks ja muuks materjali taaskasutamiseks, sealhulgas jäätmete kasutamiseks tagasitäitena muude ainete asemel, tuginedes jäätmehierarhiale ning ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokollile ⁽²⁷⁸⁾ . Ettevõtjad piiravad jäätmeteket ehituse ja lammutamisega seotud protsessides kooskõlas ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokolliga, võttes arvesse parimat võimalikku tehnikat ja kasutades valikulist lammutamist, et võimaldada ohtlike ainete kõrvaldamist ja ohutut käitlemist, ning hõlbustavad korduskasutamist ja kvaliteetselt ringlussevõttu materjalide valikulise eemaldamise abil ning kasutades olemasolevaid ehitus- ja lammutusjäätmete sortimissüsteeme.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Kui see on asjakohane, leevendatakse taristu kasutamisest tulenevat müra ja vibratsiooni lahtiste kraavide, tõkkeseinte või muude meetmetega ning järgitakse direktiivi 2002/49/EÜ. Võetakse meetmeid müra, tolmu ja saasteainete heite vähendamiseks ehitus- või hooldustööde ajal.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele. Vajaduse korral tagatakse taimkatte säilitamisega maanteetransporditaristus, et invasiivsed võõrliigid ei levi. Rakendatud on leevendusmeetmeid, et vältida kokkupõrkeid metsloomadega.

6.16. Vähesed CO₂-heitega veetransporti võimaldav taristu

Tegevuse kirjeldus

Sellise taristu (sealhulgas ümberlaadimiseks mõeldud taristu) ehitamine, ajakohastamine, käitamine ja hooldamine, mis on vajalik selliste laevade käitamiseks ja selliste sadamatoimingute tegemiseks, mille väljalasketoru CO₂-heide võrdub nulliga.

⁽²⁷⁸⁾ Ehitus- ja lammutusjäätmeid käsitlev ELi protokoll (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F42.91, F71.1 või F71.20 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikatsioonile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus, millele on osutatud määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktis i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Tegevus vastab ühele või mitmele järgmisele kriteeriumile:
 - (a) taristu on ette nähtud selliste laevade käitamiseks, mille otsene väljalasketoru CO₂-heide võrdub nulliga: elektrilaadimine ja vesinikupõhise kütuse tankimine;
 - (b) taristu on ette nähtud kai ääres seisvate laevade varustamiseks kaldalt tuleva elektriga;
 - (c) taristu on ette nähtud sadama selliste toimingute tegemiseks, mille otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga;
 - (d) taristu ja rajatised on ette nähtud kauba ümberlaadimiseks ühelt transpordiliigilt teisele: terminalitaristu ja pealisehitised kaupade peale-, maha- ja ümberlaadimiseks.
2. Taristu ei ole ette nähtud fossiilkütuste transportimiseks ega ladustamiseks.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	Vähemalt 70 % tavajäätmeteks liigitatud ehitus- ja lammutusjäätmetest (kaalu alusel) (v.a otsusega 2000/532/EÜ kehtestatud Euroopa jäätmenimistu kategoorias 17 05 04 määratletud looduslik materjal), mis on tekkinud ehitusplatsil, valmistatakse ette korduskasutamiseks, ringlussevõtuks ja muuks materjali taaskasutamiseks, sealhulgas jäätmete kasutamiseks tagasitäitena muude ainete asemel, tuginedes jäätmehierarhiale ning ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokollile ⁽²⁷⁹⁾ . Ettevõtjad piiravad jäätmeteket ehituse ja lammutamisega seotud protsessides kooskõlas ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokolliga, võttes arvesse parimat võimalikku tehnikat ja kasutades valikulist lammutamist, et võimaldada ohtlike ainete kõrvaldamist ja ohutut käitlemist, ning hõlbustavad korduskasutamist ja kvaliteetset ringlussevõttu materjalide valikulise eemaldamise abil ning kasutades olemasolevaid ehitus- ja lammutusjäätmete sortimissüsteeme.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Võetakse meetmeid müra, vibratsiooni, tolmu ja saasteainete heite vähendamiseks ehitus- või hooldustööde ajal.

⁽²⁷⁹⁾ Ehitus- ja lammutusjäätmeid käsitlev ELi protokoll (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.
---	--

6.17. Vähesed CO₂-heitega lennujaamataristu

Tegevuse kirjeldus

Sellise taristu ehitamine, ajakohastamine, hooldamine ja käitamine, mis on vajalik selliseks õhusõidukite käitamiseks või lennujaama selliste toimingute tegemiseks, mille väljalasketoru CO₂-heide võrdub nulliga, samuti kohtkindla maapealse elektritoite ja eelkonditsioneeritud õhu tagamiseks seisvatele õhusõidukitele.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F41.20 ja F42.99 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Majandustegevus on toetav tegevus, millele on osutatud määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktis i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Tegevus vastab ühele või mitmele järgmisele kriteeriumile:

- (a) taristu on ette nähtud selliste õhusõidukite käitamiseks, mille väljalasketoru CO₂-heide võrdub nulliga: elektrilaadimine ja vesiniku tankimine;
- (b) taristu on ette nähtud kohtkindla maapealse elektritoite ja eelkonditsioneeritud õhu tagamiseks seisvatele õhusõidukitele;
- (c) taristu on ette nähtud lennujaama selliste toimingute tegemiseks, mille otsene heide võrdub nulliga: elektrilaadimispunktid, elektrivõrguühenduste uuendamine, vesiniku tankimise punktid.

2. Taristu ei ole ette nähtud fossiilkütuste transportimiseks ega ladustamiseks.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	Vähemalt 70 % tavajäätmeteks liigitatud ehitus- ja lammutusjäätmetest (kaalu alusel) (v.a otsusega 2000/532/EÜ kehtestatud Euroopa jäätmenimistu kategoorias 17 05 04 määratletud looduslik materjal), mis on tekkinud ehitusplatsil, valmistatakse ette korduskasutamiseks, ringlussevõtuks ja muuks materjali taaskasutamiseks, sealhulgas jäätmete kasutamiseks tagasitäitena muude ainete asemel, tuginedes jäätmehierarhiale ning ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokollile ⁽²⁸⁰⁾ . Ettevõtjad piiravad jäätmeteket ehituse ja lammutamisega seotud protsessides kooskõlas ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokolliga, võttes arvesse parimat võimalikku tehnikat ja kasutades valikulist lammutamist, et võimaldada ohtlike ainete kõrvaldamist ja ohutut käitlemist ning hõlbustada korduskasutamist ja kvaliteetset ringlussevõttu materjalide valikulise eemaldamise teel, milleks kasutatakse olemasolevaid ehitus- ja lammutusjäätmete sortimissüsteeme.

⁽²⁸⁰⁾ Ehitus- ja lammutusjäätmeid käsitlev ELi protokoll (https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

5) Saastuse vältimine ja tõrje	Võetakse meetmeid müra, vibratsiooni, tolmu ja saasteainete heite vähendamiseks ehitus- või hooldustööde ajal.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

7. EHITUS- JA KINNISVARAALANE TEGEVUS

7.1. Uute hoonete ehitamine

Tegevuse kirjeldus

Elamute ja mitteeluhoonete ehitusprojektide arendamine, ühendades rahalised, tehnilised ja füüsilised vahendid ehitusprojektide elluviimiseks hilisema müügi eesmärgil, ning komplektsete elamute või mitteeluhoonete ehitamine müügi eesmärgil omal kulul, tasu eest või lepingu alusel.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F41.1 ja F41.2 ja ka koodiga F43 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Uute hoonete ehitamine, mille puhul kehtib alltoodu.

1. Primaarenergia nõudlus, ⁽²⁸¹⁾ mis näitab ehitise konstruktsioonist tulenevat energiatõhusust, on vähemalt 10 % väiksem kui piirnorm, mis on sätestatud liginullenergiahoonete suhtes kohaldatavates nõuetes, mis on ette nähtud siseriiklike õigusnormidega, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/31/EL ⁽²⁸²⁾. Energiatõhusust tõendatakse valmishoone energiamärgisega.
2. Hoonete puhul, mis on suuremad kui 5 000 m² ⁽²⁸³⁾, katsetatakse pärast valmimist hoone õhu- ja soojuspildavust ⁽²⁸⁴⁾ ning investoritele ja klientidele avalikustatakse kõik kõrvalekalded projekteerimise etapis kehtestatud toimivustasemetest või hoone välispiirete defektid. Teise võimalusena, kui ehitusprotsessi ajal kehtivad usaldusväärsed ja jälgitavad kvaliteedikontrolli protsessid, võib neid kasutada soojuspildavuse katsetamise asemel.
3. Hoonete puhul, mis on suuremad kui 5 000 m², ⁽²⁸⁵⁾ on hoone konstruktsioonist tulenev olelusringi globaalse soojendamise potentsiaal ⁽²⁸⁶⁾ arvatud olelusringi iga etapi kohta ning see tehakse investoritele ja klientidele nõudmise korral teatavaks.

⁽²⁸¹⁾ Hoone tüüpilise kasutusega seotud energianõudluse rahuldamiseks vajalik arvestuslik energiahulk, mida väljendatakse primaarenergia kogutarbimise arvulise näitajaga kilovatt-tundides ruutmeetri kohta aastas ja mis põhineb asjakohasel riiklikul arvutusmeetodikal ning on esitatud energiamärgisel.

⁽²⁸²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 2010. aasta direktiiv 2010/31/EL hoonete energiatõhususe kohta (ELT L 153, 18.6.2010, lk 13).

⁽²⁸³⁾ Eluhoonete puhul tehakse katsed elamu-/korteritüüpide esindava kogumi alusel.

⁽²⁸⁴⁾ Katsed tehakse kooskõlas standarditega EN 13187 („Hoonete soojuslik toimivus – hoonete välispiirete termiliste mittevastavuste kvalitatiivne kindlaksmääramine – infrapunameetod“) ja EN 13829 („Hoonete soojuslik toimivus. Hoonepiirete õhupildavuse määramine. Ventilaatoriga survestamise meetod“) või samaväärsete standarditega, mille on heaks kiitnud hoone asukohast lähtuvalt asjakohane ehituskontrolli organ.

⁽²⁸⁵⁾ Eluhoonete puhul tehakse ja esitatakse arvutused elamu-/korteritüüpide esindava kogumi alusel.

⁽²⁸⁶⁾ Globaalse soojendamise potentsiaal esitatakse arvulise näitajana olelusringi iga etapi kohta, väljendatuna CO₂ ekvivalentkilogrammides ruutmeetri kohta (võttes arvesse kasulikke siseruumide põrandapinda) ja arvatuna 50aastase võrdlusuuringuperioodi ühe aasta keskmisena. Andmete valik, stsenaariumi määratlemine ja arvutused tehakse kooskõlas standardiga EN 15978 (BS EN 15978:2011 „Ehitustööde jätkusuutlikkus. Hoonete keskkonnatoime hindamine. Arvutusmeetod“). Arvessevõetavad ehitusdetailid ja tehnilised seadmed on kindlaks määratud ELi ühises raamistikus Level(s) näitaja 1.2 puhul. Kui on olemas riiklik arvutusvahend või kui seda on vaja avalikustamiseks või ehituslubade saamiseks, võib nõutud avalikustamiseks kasutada seda vahendit. Kasutada võib ka muid arvutusvahendeid, kui need vastavad ELi ühises raamistikus Level(s) sätestatud miinimumkriteeriumidele (4.6.2021. a versioon: <https://susproc.jrc.ec.europa.eu/product-bureau/product-groups/412/documents>), vt näitaja 1.2 kasutusjuhend.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	<p>Järgmiste paigaldatud veeseadmete (välja arvatud eluasemesse paigaldatud seadmete) kindlaksmääratud veekasutust tõendatakse toodete teabelehtede, hoonete märgiste või liidus kehtivate tootemärgistega vastavalt käesoleva lisa E liites sätestatud tehnilistele kirjeldustele:</p> <p>(a) kätepesukraanide ja köögikraanide maksimaalne veevool on 6 liitrit minutis;</p> <p>(b) duššide maksimaalne veevool on 8 liitrit minutis;</p> <p>(c) WC-pottide, sealhulgas WC-komplektide ja loputuskastide täisloputusmaht on kuni 6 liitrit ja keskmine loputusmaht kuni 3,5 liitrit;</p> <p>(d) pissuaaride veekasutus on kuni 2 liitrit tunnis pissuaari kohta. Loputusega pissuaaride täisloputusmaht on kuni 1 liiter.</p> <p>Et vältida ehitusplatsi mõju, vastab tegevus käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.</p>
4) Üleminek ringmajandusele	<p>Vähemalt 70 % tavajäätmeteks liigitatud ehitus- ja lammutusjäätmetest (kaalu alusel) (v.a otsusega 2000/532/EÜ kehtestatud Euroopa jäätmenimistu kategoorias 17 05 04 osutatud looduslik materjal), mis on tekkinud ehitusplatsil, valmistatakse ette korduskasutamiseks, ringlussevõtuks ja muuks materjali taaskasutamiseks, sealhulgas jäätmete kasutamiseks tagasitäitena muude ainete asemel, tuginedes jäätmehierarhiale ning ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokollile⁽²⁸⁷⁾. Ettevõtjad piiravad jäätmeteket ehituse ja lammutamisega seotud protsessides kooskõlas ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokolliga, võttes arvesse parimat võimalikku tehnikat ja kasutades valikulist lammutamist, et võimaldada ohtlike ainete kõrvaldamist ja ohutut käitlemist ning hõlbustada korduskasutamist ja kvaliteetset ringlussevõttu materjalide valikulise eemaldamise teel, milleks kasutatakse olemasolevaid ehitus- ja lammutusjäätmete sortimissüsteeme.</p> <p>Ehitusprojektid ja -tehnikad toetavad ringlust ja eelkõige näitavad vastavalt standardile ISO 20887⁽²⁸⁸⁾ või muudele hoonete demonteerimise või kohandatavuse hindamise standarditele, kuidas hooned on kavandatud nii, et need oleksid ressursitõhusamad, kohandatavad, paindlikud ja demonteeritavad, et võimaldada korduskasutamist ja ringlussevõttu.</p>
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Ehituskomponendid ja ehitamisel kasutatavad materjalid vastavad käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.

⁽²⁸⁷⁾ Ehitus- ja lammutusjäätmeid käsitlev ELi protokoll (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

⁽²⁸⁸⁾ ISO 20887:2020 „Hoonete ja rajatiste kestlikkus – demonteerimise ja kohandatavusega arvestav projekteerimine – põhimõtted, nõuded ja suunised“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.iso.org/standard/69370.html>).

	<p>Ehituskomponendid ja ehitamisel kasutatavad materjalid, millega hoonete kasutajad võivad kokku puutuda, ⁽²⁸⁹⁾ eritavad vähem kui 0,06 mg formaldehüüdi materjali või komponendi kuupmeetri kohta vastavalt määruse (EÜ) nr 1907/2006 XVII lisas sätestatud tingimuste alusel tehtud katsetele ning vähem kui 0,001 mg 1A- ja 1B-kategooria kantserogeenseid lenduvaid orgaanilisi ühendeid materjali või komponendi kuupmeetri kohta, kui neid katsetatakse standardite CEN/TS 16516 ⁽²⁹⁰⁾ ja ISO 16000-3:2011 ⁽²⁹¹⁾ kohaselt või muude võrreldavate standardsete katsetingimuste ja määramismeetodite alusel ⁽²⁹²⁾.</p> <p>Kui uus ehitus asub alal, mis võib olla saastatud (mahajäetud tööstusala), on sellel alal uuritud võimalike saasteainete esinemist, kasutades näiteks standardit ISO 18400 ⁽²⁹³⁾.</p> <p>Võetakse meetmeid müra, tolmu ja saasteainete heite vähendamiseks ehitus- või hooldustööde ajal.</p>
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	<p>Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.</p> <p>Uus ehitus ei ole ehitatud ühele järgmistest:</p> <p>(a) viljelusmaa ja põllumaa, mille mullaviljakus ja maa-alune elurikkus on mõõdukas kuni suur, nagu osutatud ELi LUCASe uuringus ⁽²⁹⁴⁾;</p> <p>(b) tunnustatud suure elurikkusega hoonestamata roheala ja maa, mis on Euroopa punases raamatus ⁽²⁹⁵⁾ või IUCNi ohustatud liikide punases raamatus ⁽²⁹⁶⁾ loetletud ohustatud liikide (taimed ja loomad) elupaik;</p> <p>(c) maa, mis vastab riiklikus kasvuhoonegaaside inventuuris kasutatud metsa määratlusele või kui see ei ole kättesaadav, siis FAO metsa määratlusele ⁽²⁹⁷⁾.</p>

7.2. Olemasolevate hoonete renoveerimine

Tegevuse kirjeldus

Ehitus- ja tsiviilehitustööd või nende ettevalmistamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelõige koodidega F41 ja F43 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

⁽²⁸⁹⁾ Kehtib värvid ja lakkide, laeplaatide, põrandakatete, sealhulgas nendega seotud liimide ja hermeetikute, siseisolatsiooni ja siseruumide pinnatöötlusvahendite, näiteks niiskuse ja hallituse vastu kasutatavate vahendite puhul.

⁽²⁹⁰⁾ CEN/TS 16516: 2013 „Ehitustooted. Ohtlike ainete eraldumise hindamine. Ruumide siseõhku toimuva emissiooni määramine“.

⁽²⁹¹⁾ ISO 16000-3:2011 „Siseõhk – 3. osa: Formaldehüüdi ja muude karbonüülühendite kindlakstegemine siseõhus ja katsekambri õhus – aktiivne proovivõtumeetod“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.iso.org/standard/51812.html>).

⁽²⁹²⁾ Kantserogeensete lenduvate orgaaniliste ühendite heite piirnormid on seotud 28päevase katseperioodiga.

⁽²⁹³⁾ ISO 18400 seeria mulla kvaliteedi ja proovide võtmise kohta.

⁽²⁹⁴⁾ Teadusuuringute Ühiskeskuse juures tegutsev Euroopa Mullaandmekeskus (ESDAC), maakasutuse raamuring (LUCAS), 4.6.2021. a versioon: <https://esdac.jrc.ec.europa.eu/projects/lucas>

⁽²⁹⁵⁾ Rahvusvaheline Looduse ja Loodusvarade Kaitse Liit (IUCN), UCNi ohustatud liikide Euroopa punane raamat (4.6.2021. a versioon: <https://www.iucn.org/regions/europe/our-work/biodiversity-conservation/european-red-list-threatened-species>).

⁽²⁹⁶⁾ Rahvusvaheline Looduse ja Loodusvarade Kaitse Liit (IUCN), UCNi ohustatud liikide punane raamat (4.6.2021. a versioon: <https://www.iucnredlist.org>).

⁽²⁹⁷⁾ Üle 0,5 hektari suurune maa-ala, millel kasvavad üle viie meetri kõrgused puud, mille võrade liitus on suurem kui 10 % või mis suudavad in situ kõnealuste künnisteneni jõuda. See ei sisalda maad, mis on peamiselt kasutuses põllumajanduses või linnamaana (FAO ülemaailmne ressurside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: <http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf>).

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Hoone renoveerimine vastab olulise rekonstrueerimise suhtes kohaldatavatele nõuetele ⁽²⁹⁸⁾.

Teise võimalusena vähendab see primaarenergia nõudlust vähemalt 30 % ⁽²⁹⁹⁾.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	<p>Renoveerimistöõde (välja arvatud eluasemes tehtavate renoveerimistöõde) käigus paigaldatud järgmiste veeseadmete kindlaksmääratud veekasutus tõendatakse toodete teabelehtede, hoonete märgiste või liidus kehtivate tootemärgistega vastavalt käesoleva lisa E liites sätestatud tehnilisele kirjeldusele:</p> <p>(a) kätepesukraanide ja köögikraanide maksimaalne veevool on 6 liitrit minutis;</p> <p>(b) duššide maksimaalne veevool on 8 liitrit minutis;</p> <p>(c) WC-pottide, sealhulgas WC-komplektide ja loputuskestide täisloputusmaht on kuni 6 liitrit ja keskmine loputusmaht kuni 3,5 liitrit;</p> <p>(d) pissuaaride veekasutus on kuni 2 liitrit tunnis pissuaari kohta. Loputusega pissuaaride täisloputusmaht on kuni 1 liiter.</p>
4) Üleminek ringmajandusele	<p>Vähemalt 70 % tavajäätmeteks liigitatud ehitus- ja lammutusjäätmetest (kaalu alusel) (v.a otsusega 2000/532/EÜ kehtestatud Euroopa jäätmenimistu kategoorias 17 05 04 osutatud looduslik materjal), mis on tekkinud ehitusplatsil, valmistatakse ette korduskasutamiseks, ringlussevõtuks ja muuks materjali taaskasutamiseks, sealhulgas jäätmete kasutamiseks tagasitäitena muude ainete asemel, tuginedes jäätmehierarhiale ning ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokollile ⁽³⁰⁰⁾. Ettevõtjad piiravad jäätmeteket ehituse ja lammutamisega seotud protsessides kooskõlas ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokolliga, võttes arvesse parimat võimalikku tehnikat ja kasutades valikulist lammutamist, et võimaldada ohtlike ainete kõrvaldamist ja ohutut käitlemist, ning hõlbustavad korduskasutamist ja kvaliteetset ringlussevõttu materjalide valikulise eemaldamise abil ning kasutades olemasolevaid ehitus- ja lammutusjäätmete sortimissüsteeme.</p>

⁽²⁹⁸⁾ Nagu sätestatud olulise rekonstrueerimise suhtes kohaldatavates riiklikes ja piirkondlikes ehitusalastes õigusnormides, millega rakendatakse direktiivi 2010/31/EL. Renoveeritava hoone või hooneosa energiatõhusus vastab pärast renoveerimist energiatõhususe miinimumnõuete kulutõhusale tasemele kooskõlas nimetatud direktiiviga.

⁽²⁹⁹⁾ Algne primaarenergia nõudlus ja hinnanguline paranemine põhinevad üksikasjalikul ehitusuuringul, akrediteeritud sõltumatu eksperdi tehtud energiaauditil või muul läbipaistval ja proportsionaalsel meetodil ning neid kinnitavad energiamärgised. 30 % paranemine tuleneb primaarenergia nõudluse tegelikust vähenemisest (mille puhul ei võeta arvesse primaarenergia netonõudluse vähenemist taastuvate energiaallikate kaudu) ning seda on võimalik saavutada järjestikuste meetmetega kuni kolme aasta jooksul.

⁽³⁰⁰⁾ Ehitus- ja lammutusjäätmeid käsitlev ELi protokoll (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

	Ehitusprojektid ja -tehnikad toetavad ringlust ja eelkõige näitavad vastavalt standardile ISO 20887 ⁽³⁰¹⁾ või muudele hoonete demonteerimise või kohandatavuse hindamise standarditele, kuidas hooned on kavandatud nii, et need oleksid ressursitõhusamad, kohandatavad, paindlikud ja demonteeritavad, et võimaldada korduskasutamist ja ringlussevõttu.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Ehituskomponendid ja ehitamisel kasutatavad materjalid vastavad käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.</p> <p>Ehituskomponendid ja renoveerimisel kasutatavad materjalid, millega hoonete kasutajad võivad kokku puutuda,⁽³⁰²⁾ eritavad vähem kui 0,06 mg formaldehüüdi materjali või komponendi kuupmeetri kohta vastavalt määruse (EÜ) nr 1907/2006 XVII lisas sätestatud tingimuste alusel tehtud katsetele ning vähem kui 0,001 mg 1A- ja 1B-kategooria kantserogeenseid lenduvaid orgaanilisi ühendeid materjali või komponendi kuupmeetri kohta, kui neid katsetatakse standardite CEN/TS 16516 ja ISO 16000-3:2011⁽³⁰³⁾ kohaselt või muude võrreldavate standardsete katsetingimuste ja määramismeetodite alusel⁽³⁰⁴⁾.</p> <p>Võetakse meetmeid müra, tolmu ja saasteainete heite vähendamiseks ehitus- või hooldustööde ajal.</p>
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

7.3. Energiatõhusust suurendavate elementide paigaldamine, hooldus ja remont

Tegevuse kirjeldus

Üksikud renoveerimismeetmed, mis seisnevad energiatõhusust suurendavate elementide paigaldamises, hoolduses või remondis.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F42, F43, M71, C16, C17, C22, C23, C25, C27, C28, S95.21, S95.22 ja C33.12 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus, millele on osutatud määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktis i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevus hõlmab üht järgmistest üksikmeetmetest, tingimusel et need vastavad üksikute komponentide ja süsteemide miinimumnõuetele, mis on sätestatud kohaldatavates siseriiklikes õigusnormides, millega rakendatakse direktiivi 2010/31/EL, ja et need on asjakohasel juhul liigitatud kahte kõrgeimasse energiatõhususe klassi vastavalt määrusele (EL) 2017/1369 ja selle kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidele:

- (a) isolatsiooni lisamine olemasolevatele hoone välispiirde osadele, nagu välisseinad (sh roheseinad), katused (sh haljaskatused), põõningud, keldrid ja esimesed korrused (sealhulgas meetmed õhukindluse tagamiseks, meetmed külmasildade ja tellingute mõju vähendamiseks) ning tooted isolatsiooni paigaldamiseks hoone välispiiretele (sealhulgas mehaanilised kinnitused ja liim);

⁽³⁰¹⁾ ISO 20887:2020 „Hoonete ja rajatiste kestlikkus – demonteerimise ja kohandatavusega arvestav projekteerimine – põhimõtted, nõuded ja suunised“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.iso.org/standard/69370.html>).

⁽³⁰²⁾ Kehtib värvide ja lakkide, laeplaatide, põrandakatete, sealhulgas nendega seotud liimide ja hermeetikute, siseisolatsiooni ja siseruumide pinnatöötlusvahendite, näiteks niiskuse ja hallituse vastu kasutatavate vahendite puhul.

⁽³⁰³⁾ ISO 16000-3:2011 „Siseõhk – 3. osa: Formaldehüüdi ja muude karbonüülühendite kindlakstegemine siseõhus ja katsekambri õhus – aktiivne proovivõtumeetod“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.iso.org/standard/51812.html>).

⁽³⁰⁴⁾ Kantserogeensete lenduvate orgaaniliste ühendite heite piirnõrmiid on seotud 28-päevase katseperioodiga.

- (b) olemasolevate akende asendamine uute energiatõhusate akendega;
- (c) olemasolevate välisuste asendamine uute energiatõhusate ustega;
- (d) energiatõhusate valgusallikate paigaldamine ja asendamine;
- (e) kütte-, ventilatsiooni- ja kliimasüsteemide ning vee soojendamise süsteemide, sealhulgas kaugkütteteenustega seotud seadmete paigaldamine, hooldus ja remont ning nende asendamine väga tõhusa tehnoloogiaga;
- (f) selliste väikese vee- ja energiakasutusega köögi ja sanitaarsete veetarvikute paigaldamine, mis vastavad käesoleva lisa E liites sätestatud tehnilistele kirjeldustele, ning selliste dušilahenduste paigaldamine, mille puhul dušisegistite, dušiväljundite ja kraanide veevool on kuni 6 l/min, mida kinnitab liidu turul olemasolev märgis.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Ehituskomponendid ja -materjalid vastavad käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Kui soojusisolatsioon lisatakse olemasolevale hoone välispiirdele, kontrollib asbestiuuringute alase koolituse saanud pädev spetsialist kooskõlas siseriikliku õigusega hoone seisukorda. Kogu sellise isolatsiooni eemaldamisega, mis sisaldab või tõenäoliselt sisaldab asbesti, isoleerplaatide, muude plaatide ja muude asbesti sisaldavate materjalide purustamise või mehaanilise puurimise, kruvimise või eemaldamisega tegelevad asjakohase väljaõppe saanud töötajad, kes läbivad enne töid, tööde ajal ja pärast töid tervisekontrolli kooskõlas siseriikliku õigusega.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

7.4. Elektrisõidukite laadimisjaamade paigaldamine, hooldus ja remont hoonetes (ja hoonetega seotud parkimiskohtades)

Tegevuse kirjeldus

Elektrisõidukite laadimisjaamade paigaldamine, hooldus ja remont hoonetes ja hoonetega seotud parkimiskohtades.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F42, F43, M71, C16, C17, C22, C23, C25, C27 või C28 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majandustegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus, millele on osutatud määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktis i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Elektrisõidukite laadimisjaamade paigaldamine, hooldus või remont.

⁽³⁰¹⁾ ISO 20887:2020 „Hoonete ja rajatiste kestlikkus – demonteerimise ja kohandatavusega arvestav projekteerimine – põhimõtted, nõuded ja suunised“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.iso.org/standard/69370.html>).

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

7.5. Hoonete energiatõhususe mõõtmiseks, reguleerimiseks ja kontrollimiseks kasutatavate vahendite ja seadmete paigaldamine, hooldus ja remont

Tegevuse kirjeldus

Hoonete energiatõhususe mõõtmiseks, reguleerimiseks ja kontrollimiseks kasutatavate vahendite ja seadmete paigaldamine, hooldus ja remont.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F42, F43, M71, C16, C17, C22, C23, C25, C27 ja C28 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus, millele on osutatud määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktis i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevus hõlmab üht järgmistest üksikmeetmetest:

- tsone eristavate termostaatide, arukate termostaadisüsteemide ja andurseadmete (sealhulgas kohalolu ja päevavalguse tuvastamine) paigaldamine, hooldus ja remont;
- hoone automaatika- ja kontrollisüsteemide, hoone energijuhtimissüsteemide (BEMS), valgustuse reguleerimise süsteemide ja energijuhtimissüsteemide (EMS) paigaldamine, hooldus ja remont;
- arukate gaasi-, soojus-, jahutus- ja elektriarvestite paigaldamine, hooldus ja remont;
- selliste fassaadi- ja katuseelementide paigaldamine, hooldus ja remont, millel on päikesekaitse- või päikesevalguse reguleerimise funktsioon (sealhulgas taimede kasvatamist toetavad elemendid).

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	—

⁽³⁰¹⁾ ISO 20887:2020 „Hoonete ja rajatiste kestlikkus – demonteerimise ja kohandatavusega arvestav projekteerimine – põhimõtted, nõuded ja suunised“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.iso.org/standard/69370.html>).

5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

7.6. Taastuvenergiaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont

Tegevuse kirjeldus

Taastuvenergiaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont kohapeal.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F42, F43, M71, C16, C17, C22, C23, C25, C27 või C28 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus, millele on osutatud määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktis i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevus hõlmab üht järgmistest üksikmeetmetest, kui kohapeal paigaldatakse hoone tehnosüsteemid:

- solaar-fotoelektriliste süsteemide ja nende tehniliste lisaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont;
- päikesekollektorite ja nende tehniliste lisaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont;
- selliste soojuspumpade ja nende tehniliste lisaseadmete paigaldamine, hooldus, remont ja ajakohastamine, mis aitavad saavutada taastuvenergia eesmarke kütte ja jahutuse valdkonnas vastavalt direktiivile (EL) 2018/2001;
- tuuleturbiinide ja nende tehniliste lisaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont;
- klaasimata päikesekollektorite ja nende tehniliste lisaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont;
- soojus- või elektrienergia salvestusseadmete ja nende tehniliste lisaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont;
- suure tõhususega mikrokoostootmisjaama (elektri ja soojuse koostootmisjaama) paigaldamine, hooldus ja remont;
- soojusvahetite/soojustagastussüsteemide paigaldamine, hooldus ja remont.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	—

⁽³⁰¹⁾ ISO 20887:2020 „Hoonete ja rajatiste kestlikkus – demonteerimise ja kohandatavusega arvestav projekteerimine – põhimõtted, nõuded ja suunised“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.iso.org/standard/69370.html>).

6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—
---	---

7.7. Hoonete omandamine ja omandiõigus

Tegevuse kirjeldus

Kinnisvara ostmine ja selle omandiõiguse kasutamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga L68 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Enne 31. detsembrist 2020 ehitatud hoonete energiamärgise klass on vähemalt A. Teise võimalusena kuulub hoone selle kasutamise seotud primaarenergia nõudluse poolest riigi või piirkonna 15 % kõige tõhusamate hoonete hulka, nagu näitavad piisavad tõendid, milles vähemalt võrreldakse asjaomase vara tulemusi selliste riigi või piirkonna hoonete omaga, mis on ehitatud enne 31. detsembrist 2020, ning eristatakse vähemalt elu- ja mitteleluhooneid.

2. Pärast 31. detsembrist 2020 ehitatud hooned vastavad käesoleva lisa jaos 7.1 sätestatud kriteeriumidele, mis on omandamishetkel asjakohased.

3. Kui hoone on suur mitteleluhoone (küttesüsteemide, kombineeritud kütte- ja ventilatsioonisüsteemide, kliimaseadmete või kombineeritud kliima- ja ventilatsioonisüsteemide efektiivne nimivõimsus on üle 290 kW), kasutatakse seda tõhusalt energiatõhususe jälgimise ja hindamise abil⁽³⁰⁵⁾.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

8. TEAVE JA KOMMUNIKATSIOON

8.1. Andmetöötlus, veebhosting jms tegevused

Tegevuse kirjeldus

Andmete säilitamine, manipuleerimine, haldamine, ümberpaigutamine, kontrollimine, kuvamine, vahetamine, edastamine või töötlemine andmekeskuste⁽³⁰⁶⁾ kaudu, sealhulgas servitöötlus.

⁽³⁰⁵⁾ Seda võib tõendada näiteks direktiivi 2010/31/EL artikli 14 lõike 4 ja artikli 15 lõike 4 kohase energiatõhususe lepingu või hoone automatiseerimis- ja juhtimissüsteemi olemasoluga.

⁽³⁰⁶⁾ Andmekeskused hõlmavad järgmist: IKT-seadmed ja -teenused, jahutus, andmekeskuse elektriseadmed, andmekeskuse voolujaotusseadmed, andmekeskuse hoone, jälgimissüsteemid.

Sellesse kategooriasse kuuluvad majandustegevust võib seostada NACE koodiga J63.11 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Tegevuse käigus on rakendatud kõiki asjakohaseid tavasid, mis on loetletud eesmärgiks seatud tavadena Euroopa andmekeskuste energiatõhususe käitumisjuhendi viimases versioonis⁽³⁰⁷⁾ või CENi ja CENELECi dokumendis CLC TR50600-99-1 „Data centre facilities and infrastructures - Part 99-1: Recommended practices for energy management“⁽³⁰⁸⁾.

Nende tavade rakendamist kontrollib sõltumatu kolmas isik ja seda auditeeritakse vähemalt iga kolme aasta järel.

2. Kui eesmärgiks seatud tava ei peeta asjakohaseks füüsiliste, logistiliste, planeerimisalaste või muude piirangute tõttu, selgitatakse, miks eesmärgiks seatud tava pole kohaldatav või praktiline. Euroopa andmekeskuste energiatõhususe käitumisjuhendis või muudes samaväärsetes allikates esitatud alternatiivseid parimaid tavasid võib käsitada otseste asendustena, kui nendega saavutatakse sarnane energiasääst.

3. andmekeskuste jahutussüsteemis kasutatud külmaainete globaalse soojendamise potentsiaal ei ole suurem kui 675.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	<p>Kasutatavad seadmed vastavad direktiivis 2009/125/EÜ serveritele ja andmesalvestustoodetele sätestatud nõuetele.</p> <p>Kasutatavad seadmed ei sisalda Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/65/EL⁽³⁰⁹⁾ II lisas loetletud piiratud aineid, välja arvatud juhul, kui massiprotsent homogeensetes materjalides ei ületa kõnealuses lisas loetletud maksimaalseid väärtusi.</p> <p>Kehtestatud on jäätmekava, millega tagatakse maksimaalne korduskasutamine elektri- ja elektroonikaseadmete olelusringi lõpus, sealhulgas ringlusevõtupartnritega sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognosisid või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu.</p>

⁽³⁰⁷⁾ Euroopa andmekeskuste energiatõhususe käitumisjuhendi viimane versioon on Euroopa Teadusuuringute Ühiskeskuse Euroopa energiatõhususe platvormi (E3P) veebisaidil <https://e3p.jrc.ec.europa.eu/communities/data-centres-code-conduct> avaldatud viimane versioon üleminekuperioodiga kuus kuud alates selle avaldamisest (2021. aasta versioon on kättesaadav aadressil <https://e3p.jrc.ec.europa.eu/publications/2021-best-practice-guidelines-eu-code-conduct-data-centre-energy-efficiency>).

⁽³⁰⁸⁾ Välja antud 1. juulil 2019 Euroopa Standardikomitee (CEN) ja Euroopa Elektrotehnika Standardikomitee (CENELEC) poolt (4.6.2021. a versioon: https://www.cenelec.eu/dyn/www/f?p=104:110:508227404055501:::FSP_ORG_ID,FSP_PROJECT,FSP_LANG_ID:1258297,65095,25).

⁽³⁰⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2011. aasta direktiiv 2011/65/EL teatavate ohtlike ainete kasutamise piiramise kohta elektri- ja elektroonikaseadmetes (ELT L 174, 1.7.2011, lk 88).

	Olelusringi lõpus valmistatakse seadmed ette korduskasutamiseks või suunatakse taaskasutamisse või ringlussevõttu või neid töödeldakse nõuetekohaselt; viimane hõlmab kõikide vedelike eemaldamist ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/19/EL ⁽³¹⁰⁾ VII lisa kohast selektiivset töötlemist.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

8.2. Andmepõhised lahendused kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks

Tegevuse kirjeldus

Selliste IKT-lahenduste väljatöötamine või kasutamine, mille eesmärk on andmete kogumine, edastamine, säilitamine ning nende modelleerimine ja kasutamine, kui nende tegevuste peamine eesmärk on selliste andmete ja analüüside esitamine, mis võimaldavad vähendada kasvuhoonegaaside heidet. Sellised IKT-lahendused võivad muu hulgas hõlmata detsentraliseeritud tehnoloogiate (st hajusraamatu tehnoloogiad), asjade interneti, 5G ja tehisintellekti kasutamist. Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelõige koodidega J61, J62 ja J63.11 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus, millele on osutatud määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktis i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. IKT-lahendusi kasutatakse peamiselt selliste andmete ja analüüside esitamiseks, mis võimaldavad vähendada kasvuhoonegaaside heidet.

2. Kui turul on juba saadaval alternatiivne lahendus/tehnoloogia, näitab IKT-lahendus olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite olulist vähenemist võrreldes parima võimaliku alternatiivse tehnoloogia/lahendusega.

Olelusringi kasvuhoonegaaside heide ja netoheide arvutatakse vastavalt soovitusel 2013/179/EL või tuginedes standarditele ETSI ES 203 199,⁽³¹¹⁾ ISO 14067:2018⁽³¹²⁾ või ISO 14064-2:2019⁽³¹³⁾.

Olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite kvantifitseeritud vähenemist kontrollib sõltumatu kolmas isik, kes hindab läbipaistvalt, kuidas standardkriteeriume, sealhulgas kriitilise läbivaatamise kriteeriume, on väärtuse arvutamisel järgitud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
--------------------------------	--

⁽³¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta direktiiv 2012/19/EL elektri- ja elektroonikaseadmetest tekkinud jäätmete kohta (ELT L 197, 24.7.2012, lk 38).

⁽³¹¹⁾ ETSI ES 203 199, „Keskkonnatehnika; info- ja kommunikatsioonitehnoloogia toodete, võrkude ja teenuste keskkonnavaline olelusringi hindamine“ (4.6.2021. a versioon: https://www.etsi.org/deliver/etsi_es/203100_203199/203199/01.03.00_50/es_203199v010300m.pdf). Euroopa Telekommunikatsioonistandardite Instituudi standard ETSI ES 203 199 vastab Rahvusvahelise Telekommunikatsiooni Liidu standardile ITU-T L.1410.

⁽³¹²⁾ ISO standard 14067:2018 „Kasvuhoonegaasid – toodete CO₂ jalajälj – nõuded ja kvantifitseerimisjuhised“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.iso.org/standard/71206.html>).

⁽³¹³⁾ ISO standard 14064-2:2019 „Kasvuhoonegaasid. Osa 2: Kasvuhoonegaaside heitkoguse vähendamise või sidumise suurendamise määramise, seire ja aruandluse nõuded koos juhistega projekti tasandil“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.iso.org/standard/66454.html>).

3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	<p>Kasutatavad seadmed vastavad kooskõlas direktiiviga 2009/125/EÜ seadmete ja andmesalvestustoodetele sätestatud nõuetele.</p> <p>Kasutatavad seadmed ei sisalda direktiivi 2011/65/EL II lisa loetletud piiratud aineid, välja arvatud juhul, kui massiprotsent homogeensetes materjalides ei ületa kõnealuselises lisa loetletud massiprotsente.</p> <p>Kehtestatud on jäätmekava, millega tagatakse maksimaalne korduskasutamine elektri- ja elektroonikaseadmete olelusringi lõpus, sealhulgas ringlussevõtupartnritega sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognosisid või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu.</p> <p>Olelusringi lõpus valmistatakse seadmed ette korduskasutamiseks või suunatakse taaskasutamisse või ringlussevõttu või neid töödeldakse nõuetekohaselt; viimane hõlmab kõikide vedelike eemaldamist ning direktiivi 2012/19/EL VII lisa kohast selektiivset töötlemist.</p>
5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

9. KUTSE-, TEADUS- JA TEHNIKAALANE TEGEVUS

9.1. Turulähedane teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon

Tegevuse kirjeldus

Kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks, ärahoidmiseks või kõrvaldamiseks ette nähtud selliste lahenduste, protsesside, tehnoloogiate, ärimudelite ja muude toodete uurimine, rakenduslik uurimine ja arendamine, mille puhul kasvuhoonegaaside heite vähendamise, ärahoidmise või kõrvaldamise võimet on tõendatud vähemalt asjakohases keskkonnas ja mis vastavad vähemalt tehnoloogia valmidusastmele 6 ⁽³¹⁴⁾.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega M71.1.2 ja M72.1 või teadustegevuse puhul, mis on sellise majandustegevuse lahutamatu osa, mille kohta on käesolevas lisa esitatud tehnilised sõelumiskriteeriumid, NACE koodidega, mis on sätestatud käesoleva lisa teistes jagudes vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus, millele on osutatud määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktis i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Tegevuse käigus uuritakse, arendatakse või uuendatakse tehnoloogiaid, tooteid või muid lahendusi, mis on seotud ühe või mitme majandustegevusega, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on sätestatud käesolevas lisa.

⁽³¹⁴⁾ Vastavalt programmi „Horisont 2020“ 2016.–2017. aasta tööprogrammi üldlisade G lisale, lk 29 (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/other/wp/2016-2017/annexes/h2020-wp1617-annex-ga_en.pdf).

2. Selle teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooniga tagatakse, et üks või mitu sellist majandustegevust vastavad asjaomastele kriteeriumidele olulise panuse andmiseks kliimamuutustega kohanemisse, järgides samal ajal asjakohaseid kriteeriume tagamaks, et ei kahjustata oluliselt muid keskkonnanäidiseid.

3. Majandustegevuse eesmärk on tuua turule lahendus, mida veel turul ei ole ja millel on avaliku või turuteabe põhjal olusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite seisukohast eeldatavalt paremad tulemused kui parimatel kaubanduslikult kättesaadavatel tehnoloogiatel. Uuritavate tehnoloogiate, toodete või muude lahenduste rakendamine toob kaasa kasvuhoonegaaside netoheite üldise vähenemise nende olusringi jooksul.

4. Kui uuritav, arendatav või uuendatav tehnoloogia, toode või muu lahendus juba võimaldab käesolevas lisas käsitletud ühel või mitmel tegevusel vastata käesoleva lisa asjakohases jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele või kui see tehnoloogia, toode või muu lahendus juba võimaldab ühel või mitmel toetavaks või üleminekutegevuseks liigitatud majandustegevusel vastata vastavalt punktides 5 ja 6 sätestatud nõuetele, keskendutakse teadus-, arendus- ja innovatsioonitegevuses selliste sama väikese või väiksema heitega tehnoloogiate, toodete või muude lahenduste väljatöötamisele, millel on uued märkimisväärsed eelised, näiteks väiksemad kulud.

5. Kui teadustegevus on seotud ühe või mitme majandustegevusega, mida peetakse määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punkti i kohaselt toetavaks tegevuseks ja mille kohta on käesolevas lisas sätestatud tehnilised sõelumiskriteeriumid, töötatakse teadustegevuse tulemusel välja uuenduslikud tehnoloogiad, protsessid või tooted, mis võimaldavad oluliselt vähendada nimetatud toetavate tegevustega ja nendega toetatavate tegevustega kasvuhoonegaaside heidet või parandada oluliselt nende tehnoloogilist ja majanduslikku toetatavust, et soodustada tegevuste laiendamist.

6. Kui teadustegevus on seotud ühe või mitme majandustegevusega, mida peetakse määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 2 kohaselt üleminekutegevuseks ja mille kohta on käesolevas lisas sätestatud tehnilised sõelumiskriteeriumid, võimaldavad uuritavad tehnoloogiad, tooteid või muud lahendused viia sihttegevust ellu oluliselt väiksema prognoositud heitega võrreldes kliimamuutuste leevendamisse olulise panuse andmise tehniliste sõelumiskriteeriumidega, mis on sätestatud käesolevas lisas.

Kui teadustegevus on mõeldud ühe või mitme käesoleva lisa jagudes 3.7, 3.8, 3.9, 3.11, 3.12, 3.13, 3.14 ja 3.16 sätestatud majandustegevuse elluviimiseks, siis tehnoloogiad, tooted või muud lahendused kas võimaldavad viia sihttegevust ellu oluliselt väiksema kasvuhoonegaaside heitega, võttes eesmärgiks 30 % vähenemise võrreldes ELi heitkogustega kauplemise süsteemi asjakohase võrdlusaluse või asjakohaste võrdlusalustega, ⁽³¹⁵⁾ või nende puhul rakendatakse laialdaselt heakskiidetud vähese CO₂-heitega tehnoloogiaid või protsesse asjaomastes sektorites, eelkõige (eeskätt kütte ja jahutuse) elektrifitseerimist, vesiniku kasutamist kütuse või lähteainena, CO₂ kogumist ja säilitamist, COCO₂ kogumist ja kasutamist ning biomassi kasutamist kütuse või lähteainena, kui biomass vastab käesoleva lisa jagudes 4.8, 4.20 ja 4.24 sätestatud asjakohastele nõuetele.

7. Kui uuritav, arendatav või uuendatav tehnoloogia, toode või muu lahendus vastab tehnoloogilise valmiduse tasemele 6 või 7, hindab teadustegevust ellu viiv isik olusringi kasvuhoonegaaside heidet lihtsustatud viisil. Kui see on asjakohane, tõendab see üksus, et tal on üks järgmistest:

- (a) kuni kümme aastat vana patent seoses tehnoloogia, toote või lahendusega, kui esitatud on teave selle kasvuhoonegaaside heite vähendamise potentsiaali kohta;
- (b) pädevalt asutuselt saadud luba uuendusliku tehnoloogia, toote või muu lahendusega seotud näidisobjekti käitamiseks näidisprojekti kestel, kui esitatud on teave selle kasvuhoonegaaside heite vähendamise potentsiaali kohta.

⁽³¹⁵⁾ Kajastab 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmist väärtust 2016. ja 2017. aastal (CO₂ ekvivalenttonni/t), nagu sätestatud rakendusmääruse (EL) 2021/447 lisas.

Kui uuritav, arendatav või uuendatav tehnoloogia, toode või muu lahendus vastab tehnoloogilise valmiduse tasemele 8 või kõrgemale tasemele, arvutatakse olelusringi kasvuhoonegaaside heide vastavalt soovitusel 2013/179/EL või teise võimalusena vastavalt standarditele ISO 14067:2018 ⁽³¹⁶⁾ või ISO 14064-1:2018 ⁽³¹⁷⁾ ning arvutusi kontrollib sõltumatu kolmas isik.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Uuritav tehnoloogia, toode või muu lahendus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Hinnatakse ja käsitletakse võimalikku riski, et uuritav tehnoloogia, toode või muu lahendus võib ohustada veekogude, sealhulgas pinna- ja põhjavee head seisundit või head ökoloogilist potentsiaali või merealade head keskkonnaseisundit.
4) Üleminek ringmajandusele	Hinnatakse ja käsitletakse võimalikku riski, et uuritav tehnoloogia, toode või muu lahendus võib ohustada ringmajanduse eesmäärke, võttes arvesse määruse (EL) 2020/852 artikli 17 lõike 1 punktis d sätestatud võimaliku olulise kahjustamise liike.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Hinnatakse ja käsitletakse võimalikku riski, et uuritav tehnoloogia, toode või muu lahendus toob kaasa saasteainete õhku, vette või pinnasesse heite märkimisväärse suurenemise.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Hinnatakse ja käsitletakse võimalikku riski, et uuritav tehnoloogia, toode või muu lahendus ohustab ökosüsteemide head seisundit või vastupanuvõimet või elupaikade ja liikide, sealhulgas liidu tähtsusega liikide kaitsestaatust.

9.2. Teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon CO₂ kogumiseks otse atmosfäärist

Tegevuse kirjeldus

CO₂ otse atmosfäärist kogumiseks ette nähtud lahenduste, protsesside, tehnoloogiate, ärimudelite ja muude toodete uurimine, rakenduslik uurimine ja arendamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega M71.1.2 ja M72.1 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus, millele on osutatud määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktis i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Tegevuse käigus uuritakse, arendatakse või uuendatakse tehnoloogiasid, tooteid või muid lahendusi, mis on mõeldud CO₂ kogumiseks otse atmosfäärist.

⁽³¹⁶⁾ ISO standard 14067:2018 „Kasvuhoonegaasid – toodete CO₂ jalajälg – nõuded ja kvantifitseerimisjuhised“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.iso.org/standard/71206.html>).

⁽³¹⁷⁾ ISO standard 14064-1:2018 „Kasvuhoonegaasid. Osa 1: Kasvuhoonegaaside heitkoguse ning sidumise määramise ja aruandluse nõuded koos juhistega organisatsiooni tasandil“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.iso.org/standard/66453.html>).

2. CO₂ otse atmosfäärist kogumiseks mõeldud uuritavate tehnoloogiate, toodete või muude lahenduste rakendamise võib pärast nende turule laskmist kaasa tuua kasvuhoonegaaside netoheite üldise vähenemise.

3. Kui uuritav, arendatav või uuendatav tehnoloogia, toode või muu lahendus vastab tehnoloogilise valmiduse tasemele 1 või 7, hindab teadustegevust ellu viiv isik oleusringi kasvuhoonegaaside heidet lihtsustatud viisil. Kui see on asjakohane, tõendab see üksus, et tal on üks järgmistest:

- (a) kuni kümme aastat vana patent seoses tehnoloogia, toote või lahendusega, kui esitatud on teave selle kasvuhoonegaaside heite vähendamise potentsiaali kohta;
- (b) pädevalt asutuselt saadud luba uuendusliku tehnoloogia, toote või muu lahendusega seotud näidisobjekti käitamiseks näidisprojekti kestel, kui esitatud on teave selle kasvuhoonegaaside heite vähendamise potentsiaali kohta.

Kui uuritav, arendatav või uuendatav tehnoloogia, toode või muu lahendus vastab tehnoloogilise valmiduse tasemele 8 või kõrgemale tasemele, arvutatakse oleusringi kasvuhoonegaaside heite vastavalt soovitusel 2013/179/EL või teise võimalusena vastavalt standarditele ISO 14067:2018⁽³¹⁸⁾ või ISO 14064-1:2018⁽³¹⁹⁾ ning arvutusi kontrollib sõltumatu kolmas isik.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Uuritav tehnoloogia, toode või muu lahendus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Hinnatakse ja käsitletakse võimalikku riski, et uuritav tehnoloogia, toode või muu lahendus võib ohustada veekogude, sealhulgas pinna- ja põhjavee head seisundit või head ökoloogilist potentsiaali või merealade head keskkonnaseisundit.
4) Üleminek ringmajandusele	Hinnatakse ja käsitletakse võimalikku riski, et uuritav tehnoloogia, toode või muu lahendus võib ohustada ringmajanduse eesmarke, võttes arvesse määruse (EL) 2020/852 artikli 17 lõike 1 punktis d sätestatud võimaliku olulise kahjustamise liike.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Hinnatakse ja käsitletakse võimalikku riski, et uuritav tehnoloogia, toode või muu lahendus toob kaasa saasteainete õhku, vette või pinnasesse heite märkimisväärse suurenemise.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Hinnatakse ja käsitletakse võimalikku riski, et uuritav tehnoloogia, toode või muu lahendus ohustab ökosüsteemide head seisundit või vastupanuvõimet või elupaikade ja liikide, sealhulgas liidu tähtsusega liikide kaitsestaatust.

9.3. Hoonete energiatõhususega seotud ametitoimingud

Tegevuse kirjeldus

Hoonete energiatõhususega seotud ametitoimingud.

⁽³¹⁸⁾ ISO standard 14067:2018 „Kasvuhoonegaasid – toodete CO₂ jalajalg – nõuded ja kvantifitseerimisjuhised“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.iso.org/standard/71206.html>).

⁽³¹⁹⁾ ISO standard 14064-1:2018 „Kasvuhoonegaasid. Osa 1: Kasvuhoonegaaside heitkoguse ning sidumise määramise ja aruandluse nõuded koos juhistega organisatsiooni tasandil“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.iso.org/standard/66453.html>).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga M71 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus, millele on osutatud määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktis i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevus hõlmab ühte järgmistest:

- (a) tehniline nõustamine (energiaalased konsultatsioonid, energiasimulatsioonid, projektijuhtimine, energiatõhususe lepingute koostamine, erikoolitused), mis on seotud hoonete energiatõhususe parandamisega;
 - (b) akrediteeritud energiaauditid ja hoonete energiatõhususe hindamine;
 - (c) energiahaldusteenused;
 - (d) energiatõhususe lepingud;
 - (e) energiateenuse ettevõtjate osutatavad energiateenused.
-

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

A liide

PÕHIMÕTTE „EI KAHJUSTA OLULISELT“ KOHASED ÜLDKRITEERIUMID KLIIMAMUUTUSTEGA KOHANEMISEKS

I. Kriteeriumid

Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva liite II jaos tabelis loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimarisike ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

- a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva liite II jaos loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
- b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva liite II jaos loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisike ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisike olulisus;
- c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisike ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽¹⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽²⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽³⁾ või tasuliste mudelitega.

Olemasolevate ja uute tegevuste puhul, mille käigus kasutatakse olemasolevat materiaalselt vara, rakendab ettevõtja kuni viie aasta jooksul füüsilisi ja mittefüüsilisi lahendusi (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad kõige olulisemaid kindlaks tehtud füüsilisi kliimarisike, mis on selle tegevuse seisukohast olulised. Nende lahenduste rakendamiseks koostatakse kohanemiskava.

Uute ja olemasolevate tegevuste puhul, mille käigus kasutatakse äsja ehitatud materiaalselt vara, rakendab ettevõtja kohanemislahendusi, mis vähendavad kõige olulisemaid kindlaks tehtud füüsilisi kliimarisike, mis on selle tegevuse seisukohast olulised projekteerimise ja ehitamise ajal, ning on neid rakendanud enne tegevuse alustamist.

Rakendatud kohanemislahendused ei mõjuta negatiivselt kohanemisingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele; on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike strateegiatega ja kavadega; nende puhul kaalutakse looduspõhiste lahenduste kasutamist⁽⁴⁾ või tuginetakse võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule⁽⁵⁾.

(1) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhuonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

(2) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

(3) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

(4) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: <https://ec.europa.eu/research/environment/index.cfm?pg=nbs>).

(5) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

II. Kliimaga seotud ohtude liigitus ⁽⁶⁾

	Temperatuuriga seotud ohud	Tuulega seotud ohud	Veega seotud ohud	Tahke massiga seotud ohud
Krooniline	Muutuv temperatuur (õhu, magevee, merevee)	Muutuv tuulerežiim	Muutuv sademeterežiim ja muutuvad sademeliigid (vihm, rahe, lumi/jää)	Rannikuerosioon
	Kuumastress		Sademete hulga või veerežiimi muutlikkus	Mulla degradeerumine
	Temperatuuri kõikumine		Ookeanide hapestumine	Mullaerosioon
	Igikeltsa sulamine		Soolase vee sissetung	Maavoole
			Meretaseme tõus	
			Veestress	
Akutuine	Kuumalaine	Tsüklon, orkaan, taifuun	Põud	Laviin
	Külmalaine	Torm (sh lume-, tolmu- ja liivatorm)	Suur sademete hulk (vihm, rahe, lumi/jää)	Maalihe
	Metsa- või maastikupõleng	Tornaado	Üleujutus (ranniku, jõe, põhjavee, paduvihmast põhjustatud)	Maapinna vajumine
			Liustikujärve kallaste murdumine	

⁽⁶⁾ Kliimaga seotud ohtude loend selles tabelis on mitteammendav ning see on üksnes soovituslik loend, milles on esitatud kõige levinumad ohud, mida tuleb kliimarisikide ja haavatavuse hindamisel minimaalselt arvesse võtta.

B liide

PÕHIMÕTTE „EI KAHJUSTA OLULISELT“ KOHASED ÜLDKRITEERIUMID VEE JA MERERESSURSSIDE KESTLIKUKS KASUTAMISEKS JA KAITSEKS

Veekvaliteedi säilitamise ja veestressi vältimisega seotud keskkonnaseisundi halvenemise riskid tehakse kindlaks ja neid käsitletakse, et saavutada määruse (EL) 2020/852 artikli 2 punktides 22 ja 23 määratletud vee hea seisund ja hea ökoloogiline potentsiaal kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2000/60/EÜ ⁽¹⁾ ning kooskõlas direktiivi kohase vee kasutamise ja kaitse majandamise kavaga, mis töötatakse võimaliku mõjutatava veekogu või selliste veekogude jaoks välja asjaomaste sidusrühmadega konsulteerides.

Kui vastavalt direktiivile 2011/92/EL ⁽²⁾ viiakse ellu keskkonnamõju hindamine ja see hõlmab veele avaldatava mõju hindamist kooskõlas direktiiviga 2000/60/EÜ, ei ole vaja mõju veele muu hindamise raames hinnata, kui tuvastatud riskid on kõrvaldatud.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiiv 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1).

Kolmandates riikides elluviidava tegevuse puhul kooskõlas kohaldatava siseriikliku õigusega või rahvusvaheliste standarditega, millel on samaväärsed vee hea seisundi ja hea ökoloogilise potentsiaali eesmärgid, tuginedes samaväärsetele menetlus- ja materaalõiguse normidele, st vee kasutamise ja kaitse majandamise kavale, mis töötatakse välja asjaomaste sidusrühmadega konsulteerides ja millega tagatakse, et 1) hinnatakse tegevuse mõju potentsiaalselt mõjutatud veekogu(de) kindlakstehtud seisundile või ökoloogilisele potentsiaalile ning 2) hoitakse ära vee hea seisundi / ökoloogilise potentsiaali halvenemine või selle saavutamise takistamine või kui see ei ole võimalik, siis 3) põhjendatakse seda selliste paremate keskkonnaalaste alternatiivide puudumisega, mis pole ebaproportsionaalselt kulukad / tehniliselt võimatud, ning võetakse kõik võimalikud meetmed, leevendamaks kahjulikku mõju veekogu seisundile.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/92/EL teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise (ELT L 26, 28.1.2012, lk 1).

C liide

PÕHIMÕTTE „EI KAHJUSTA OLULISELT“ KOHASED ÜLDKRITEERIUMID SAASTUSE VÄLTIMISEKS JA TÕRJEKS SEoses KEMIKAALIDE KASUTAMISE JA ESINEMISEGA

Tegevus ei vii järgmiste toodete tootmise, turule laskmise ega kasutamiseni:

- a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/1021 ⁽¹⁾ I või II lisas loetletud ained eraldi, segudes või toodetes, välja arvatud ained, mis esinevad tahtmatu jälgsaastena;
- b) elavhõbe ja elavhõbedaühendid, nende segud ja elavhõbedat sisaldavad tooted, nagu on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/852 artiklis 2 ⁽²⁾;
- c) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1005/2009 ⁽³⁾ I või II lisas loetletud ained eraldi, segudes või toodetes;
- d) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/65/EL ⁽⁴⁾ II lisas loetletud ained eraldi, segudes või toodetes, välja arvatud juhul, kui tagatud on täielik vastavus selle direktiivi artikli 4 lõike 1 nõuetele;
- e) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) 1907/2006 ⁽⁵⁾ XVII lisas loetletud ained eraldi, segudes või toodetes, välja arvatud juhul, kui tagatud on täielik vastavus nimetatud lisas sätestatud nõuetele;
- f) määruse (EÜ) 1907/2006 artiklis 57 sätestatud kriteeriumidele vastavad ja selle määruse artikli 59 lõike 1 kohaselt määratletud ained eraldi, segudes või toodetes, välja arvatud juhul, kui on tõendatud, et nende kasutamine on ühiskonna jaoks tähtis;
- g) määruse (EÜ) 1907/2006 artiklis 57 sätestatud kriteeriumidele vastavad muud ained eraldi, segudes või toodetes, välja arvatud juhul, kui on tõendatud, et nende kasutamine on ühiskonna jaoks tähtis.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1021 püsivate orgaaniliste saasteainete kohta (ELT L 169, 25.6.2019, lk 45).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2017. aasta määrus (EL) 2017/852 elavhõbeda kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1102/2008 (ELT L 137, 24.5.2017, lk 1).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1005/2009 osoonikihti kahandavate ainete kohta (ELT L 286, 31.10.2009, lk 1).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2011. aasta direktiiv 2011/65/EL teatavate ohtlike ainete kasutamise piiramise kohta elektri- ja elektroonikaseadmetes (ELT L 174, 1.7.2011, lk 88).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT L 396, 30.12.2006, lk 1).

D liide

**PÕHIMÕTTE „EI KAHJUSTA OLULISELT“ KOHASED ÜLDKRITEERIUMID ELURIKKUSE JA
ÖKOSÜSTEEMIDE KAITSEKS JA TAASTAMISEKS**

Lõpule on viidud keskkonnamõju hindamine või sõelumismenetlus ⁽¹⁾ kooskõlas direktiiviga 2011/92/EL ⁽²⁾.

Kui keskkonnamõju hindamine on ellu viidud, rakendatakse keskkonna kaitsmiseks vajalikke leevendus- ja kompensatsioonimeetmeid.

Elurikkuse seisukohast tundlikel aladel (sealhulgas Natura 2000 kaitsealade võrgustik, UNESCO maailmapärandi objektid ja võtmetähtsusega elurikkad alad ning muud kaitsealad) või nende läheduses asuvate objektide/tegevuskohtade puhul on vajaduse korral ellu viidud asjakohane hindamine ⁽³⁾ ja selle järelduste põhjal rakendatakse vajalikke leevendusmeetmeid ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Menetlus, mille abil pädev asutus otsustab, kas direktiivi 2011/92/EL II lisas loetletud projektide suhtes tuleks kohaldada keskkonnamõju hindamist (nagu osutatud kõnealuse direktiivi artikli 4 lõikes 2).

⁽²⁾ Kolmandates riikides toimuva tegevuse puhul kooskõlas samaväärsete kohaldatavate siseriiklike õigusnormidega või rahvusvaheliste standarditega, millega nõutakse keskkonnamõju hindamise või sõelumismenetluse lõpuleviimist, näiteks kooskõlas IFC 1. tulemusstandardiga keskkonna- ja sotsiaalsete riskide hindamise ja juhtimise kohta („Assessment and Management of Environmental and Social Risks“).

⁽³⁾ Vastavalt direktiividele 2009/147/EÜ ja 92/43/EMÜ. Kolmandates riikides toimuva tegevuse puhul kooskõlas samaväärsete kohaldatavate siseriiklike õigusnormide või rahvusvaheliste standarditega, mille eesmärk on looduslike elupaikade ja eluslooduse kaitse ning milles nõutakse 1) sõelumismenetluse elluviimist, et teha kindlaks, kas konkreetse tegevuse puhul on vajalik kaitsealustele elupaikadele ja liikidele avalduva võimaliku mõju asjakohane hindamine, 2) sellise asjakohase hindamise elluviimist, kui sõelumismenetluses on selle vajalikkus kindlaks tehtud, näiteks kooskõlas IFC 6. tulemusstandardiga elurikkuse kaitse ja elusloodusvarade säästva majandamise kohta („Biodiversity Conservation and Sustainable Management of Living Natural Resources“).

⁽⁴⁾ Need meetmed on kindlaks määratud tagamaks, et projektil, kaval või tegevusel ei ole olulist mõju kaitseala kaitse-eesmärkidele.

E liide

VEESEADMETE TEHNILISED KIRJELDUSED ⁽¹⁾

1. Voolukiirus registreeritakse standardvõrdlussurvega 3 baari – 0/+ 0,2 baari või madala survega toodete puhul survega 0,1 baari – 0/+ 0,02 baari.
2. Voolukiirus madalama survega 1,5 baari – 0/+ 0,2 baari on $\geq 60\%$ maksimaalsest võimalikust voolukiirusest.
3. Dušisegistite standardtemperatuur on 38 ± 1 °C.
4. Kui vool peab olema väiksem kui 6 l/min, vastab see punktis 2 sätestatud tingimusele.
5. Kraanide puhul järgitakse standardi EN 200 punktis 10.2.3 kirjeldatud menetlust järgmiste eranditega:
 - a) kraanide puhul, mille kasutamine ei piirdu üksnes madalsurverakendustega: on nii kuuma kui ka külma vee sissevoolu surve 3 baari – 0/+ 0,2 baari;
 - b) kraanide puhul, mille kasutamine piirdub üksnes madalsurverakendustega: on nii kuuma kui ka külma vee sissevoolu surve 0,4 baari – 0/+ 0,02 baari ja voolu reguleeriv ventiil avatakse täielikult.

⁽¹⁾ ELi tasandil on olemas ELi standardid, et hinnata toodete tehnilisi kirjeldusi: EN 200 „Sanitaartechnilised kraanitarvikud. 1. ja 2. tüüpi veevarustuse süsteemide üksikkraanid ja kombineeritud kraanid. Üldine tehniline kirjeldus“; EN 816 „Sanitaartechnilised kraanitarvikud. Automaatsed sulgeventiilid (PN 10)“; EN 817 „Mehaanilised segistid (PN 10) – üldine tehniline kirjeldus“; EN 1111 „Sanitaartechnilised kraanitarvikud. Termostaatsegistid (PN 10) – üldine tehniline kirjeldus“; EN 1112 „Sanitaartechnilised kraanitarvikud. 1. ja 2. tüüpi veevarustuse süsteemide sanitaartechniliste kraanide dušiväljundid – üldine tehniline kirjeldus“; EN 1113 „Sanitaartechnilised kraanitarvikud – 1. ja 2. tüüpi veevarustuse süsteemide sanitaartechniliste kraanide dušivoolikud – üldine tehniline kirjeldus“, sealhulgas vooliku paindekindluse katsetamise meetod; EN 1287 „Sanitaartechnilised kraanitarvikud. Madalsurve termostaatsegistid. Üldine tehniline kirjeldus“; EN 15091 „Sanitaartechnilised kraanitarvikud – elektrooniliselt avatavad ja suletavad sanitaartechnilised kraanid“.

II LISA

Tehnilised sõelumiskriteeriumid, millega määratakse kindlaks, millistel tingimustel võib majandustegevust pidada kliimamuutustega kohanemisele oluliselt kaasa aitavaks, ja mille alusel otsustatakse, ega see majandustegevus ei kahjusta oluliselt muid keskkonnaeesmärke

1.	Metsamajandus	151
1.1.	Metsastamine	151
1.2.	Metsade seisundi parandamine ja taastamine, sealhulgas taasmetsastamine ja looduslikule uuenemisele kaasaaitamine pärast erakorralist sündmust	156
1.3.	Metsa majandamine	163
1.4.	Kaitsev metsamajandus	168
2.	Keskkonnakaitse ja keskkonna taastamisega seotud tegevused	173
2.1.	Märgalade taastamine	173
3.	Tootmine	176
3.1.	Taastuenergiaseadmete tootmine	176
3.2.	Vesiniku tootmiseks ja kasutamiseks mõeldud seadmete tootmine	178
3.3.	Transpordis kasutatava vähese CO ₂ -heitega tehnoloogia tootmine	180
3.4.	Akude tootmine	183
3.5.	Energiatõhusust suurendavate elementide tootmine hoonete jaoks	185
3.6.	Muude vähese CO ₂ -heitega seadmete tootmine	188
3.7.	Tsemenditootmine	190
3.8.	Alumiiniumi tootmine	191
3.9.	Raua ja terase tootmine	193
3.10.	Vesiniku tootmine	196
3.11.	Tahma tootmine	198
3.12.	Naatriumkarbonaadi tootmine	200
3.13.	Kloori tootmine	202

3.14. Orgaaniliste põhikemikaalide tootmine	204
3.15. Ammoniaagi tootmine	207
3.16. Lämmastikhappe tootmine	209
3.17. Toorplasti tootmine	211
4. Energia	213
4.1. Elektrienergia tootmine fotogalvaanikatehnoloogia abil	213
4.2. Elektrienergia tootmine kontsentreeritud päikeseenergia tehnoloogia abil	215
4.3. Elektrienergia tootmine tuuleenergiast	216
4.4. Elektrienergia tootmine ookeanienergia tehnoloogiate abil	218
4.5. Elektrienergia tootmine hüdroenergiast	220
4.6. Elektrienergia tootmine geotermilisest energiast	223
4.7. Elektrienergia tootmine taastuvatest mittefossiilsetest gaas- ja vedelkütustest	225
4.8. Elektrienergia tootmine bioenergiast	227
4.9. Elektrienergia ülekandmine ja jaotamine	229
4.10. Elektrienergia salvestamine	231
4.11. Soojusenergia salvestamine	233
4.12. Vesiniku ladustamine	235
4.13. Biogaasi ja biokütuste tootmine transpordis kasutamiseks ning vedelate biokütuste tootmine	236
4.14. Taastuvatest energiaallikatest toodetud ja vähese süsinikuheitega gaaside ülekande- ja jaotusvõrgud	238
4.15. Kaugkütte/-jahutuse jaotus	240
4.16. Elektriliste soojuspumpade paigaldamine ja käitamine	241
4.17. Soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmine päikeseenergiast	243
4.18. Soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmine geotermilisest energiast	244
4.19. Soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmine taastuvatest mittefossiilsetest gaas- ja vedelkütustest	246

4.20. Soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmine bioenergiast	248
4.21. Soojus-/jahutusenergia tootmine päikese soojusenergiast	250
4.22. Soojus-/jahutusenergia tootmine geotermilisest energiast	251
4.23. Soojus-/jahutusenergia tootmine taastuvatest mittefossiilsetest gaas- ja vedelkütustest	253
4.24. Soojus-/jahutusenergia tootmine bioenergiast	255
4.25. Soojus-/jahutusenergia tootmine heitsoojusest	257
5. Veevarustus, kanalisatsioon, jäätme- ja saastekäitlus	259
5.1. Veekogumis-, -puhastus- ja -varustussüsteemide ehitamine, laiendamine ja käitamine	259
5.2. Veekogumis-, -puhastus- ja -varustussüsteemide uuendamine	260
5.3. Reovee kogumis- ja puhastussüsteemide ehitamine, laiendamine ja käitamine	262
5.4. Reovee kogumis- ja puhastussüsteemide uuendamine	263
5.5. Tavajäätmete kogumine ja transport tekkekohas eraldatud fraktsioonidena	265
5.6. Reoveesetete anaeroobne kääritamine	267
5.7. Biojätmete anaeroobne kääritamine	268
5.8. Biojätmete kompostimine	270
5.9. Tavajätmetest saadud materjalide taaskasutamine	272
5.10. Prügilagaasi kogumine ja kasutamine	273
5.11. CO ₂ transport	275
5.12. CO ₂ püsiv maapõues säilitamine	277
6. Transport	278
6.1. Sõitjate linnadevaheline raudteevedu	278
6.2. Kauba raudteevedu	279
6.3. Linna- ja linnalähivedu, sõitjate maanteevedu	281
6.4. Isiklike liikumisvahendite kasutamine, jalgrattavedu	283
6.5. Vedu mootorrattastega, sõiduautodega ja tarbesõidukitega	284

6.6. Kaubaveoteenused maanteel	287
6.7. Sõitjatevedu sisevetel	289
6.8. Kaubavedu sisevetel	290
6.9. Sisevetel kasutatavate reisi- ja kaubalaevade moderniseerimine	292
6.10. Kaubavedu merel ja rannavetes, sadamatoiminguteks ja abitegevuseks vajalikud laevad	293
6.11. Sõitjatevedu merel ja rannavetes	296
6.12. Merel ja rannavetes käitatavate kauba- ja reisilaevade moderniseerimine	298
6.13. Isikliku liikuvuse ja jalgrattaveo taristu	300
6.14. Raudteetranspordi taristu	302
6.15. Maanteetranspordi ja ühistranspordi taristu	304
6.16. Veetranspordi taristu	306
6.17. Lennujaamataristu	309
7. Ehitus ja kinnisvara	311
7.1. Uute hoonete ehitamine	311
7.2. Olemasolevate hoonete renoveerimine	314
7.3. Energiatõhusust suurendavate elementide paigaldamine, hooldus ja remont	316
7.4. Elektrisõidukite laadimisjaamade paigaldamine, hooldus ja remont hoonetes (ja hoonetega seotud parkimiskoh- tades)	319
7.5. Hoonete energiatõhususe mõõtmiseks, reguleerimiseks ja kontrollimiseks kasutatavate vahendite ja seadmete paigaldamine, hooldus ja remont	320
7.6. Taastuvenergiaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont	321
7.7. Hoonete omandamine ja omandiõigus	323
8. Teave ja kommunikatsioon	325
8.1. Andmetöötlus, veebhosting jms tegevused	325
8.2. Programmeerimine, konsultatsioonid jms tegevused	327

8.3. Programmid ja ringhääling	328
9. Kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus	330
9.1. Inseneritegevus ja sellega seotud tehniline nõustamine kliimamuutustega kohanemise valdkonnas	330
9.2. Turulähedane teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon	331
10. Finants- ja kindlustustegevus	333
10.1. Kahjukindlustus: kliimaga seotud ohtude vastu kindlustamine	333
10.2. Edasikindlustus	335
11. Haridus	337
12. Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	338
12.1. Hoolekandeesutuste tegevus	338
13. Kunst, meelelahutus ja vaba aeg	340
13.1. Loomes-, kunsti- ja meelelahutustegevus	340
13.2. Raamatukogude, arhiivide, muuseumide ja kultuuriasutuste tegevus	341
13.3. Kinofilmide, videote ja telesaadete tootmine; helisalvestiste ja muusika kirjastamine	343
A liide. Kliimaga seotud ohtude liigitus	346
B liide. Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohased üldkriteeriumid vee ja mereressursside kestlikuks kasutamiseks ja kaitseks	347
C liide. Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohased üldkriteeriumid saastuse vältimiseks ja tõrjeks seoses kemikaalide kasutamise ja esinemisega	348
D liide. Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohased üldkriteeriumid elurikkuse ja ökosüsteemide kaitseks ja taastamiseks	349

1. METSAMAJANDUS

1.1. Metsastamine

Tegevuse kirjeldus

Metsa istutamine või tahtlik külvamine või metsa looduslikule uuenedele kaasaaitamine maal, mille kasutus kuni selle ajani oli erinev või mida ei kasutatud. Metsastamine tähendab maa muutmist metsaks vastavalt ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) metsastamise⁽¹⁾ määratlusele, võttes arvesse, et mets tähendab maad, mis vastab siseriiklikes õigusnormides sätestatud metsa määratlusele või kui see ei ole kättesaadav, siis FAO metsa määratlusele⁽²⁾. Metsastamine võib hõlmata varasemat metsastamist, kui see toimus puude istutamise ja maakasutuse metsana kajastamise vahelisel ajal.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga A2 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile. Tegevus piirdub NACE Rev. 2 koodidega 02.10 (metsakasvatuse ja muud metsamajanduse tegevusalad), 02.20 (metsavarumine), 02.30 (looduslike materjalide kogumine, v.a puit) ja 02.40 (metsamajandust abistavad tegevused).

Kui selle kategooria majandustegevus vastab punktis 5 esitatud olulise panuse kriteeriumile, on tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetav tegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽³⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

⁽¹⁾ Metsa istutamine või tahtlik külvamine maale, mille kasutus kuni selle ajani oli erinev, tähendab maa muutmist metsaks (FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: <http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf>).

⁽²⁾ Üle 0,5 hektari suurune maa-ala, millel kasvavad üle viie meetri kõrgused puud, mille võrade liitus on suurem kui 10 % või mis suudavad *in situ* kõnealuste künnisteni jõuda. See ei sisalda maad, mis on peamiselt kasutuses põllumajanduses või linnamaana (FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: <http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf>).

⁽³⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽⁴⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽⁵⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemisingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽⁶⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽⁷⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

5. Et tegevust saaks käsitada määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetava tegevusena, tõendab ettevõtja praeguste ja tulevaste kliimarisikide, sealhulgas ebakindluse hindamise ja usaldusväärsete andmete põhjal, et tegevus tagab sellise tehnoloogia, toote, teenuse, teabe või tava saavutamise või kasutamise edendamise, millel on üks järgmistest põhieesmärkidest:

- (a) suurendada teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) aidata kaasa kohanemisingutustele, milles võetakse arvesse teisi inimesi, loodust, kultuuripärandit, varasid ja muud majandustegevust.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	<p>1. <i>Metsastamiskava ja sellele järgnev metsamajandamiskava või samaväärne dokument</i></p> <p>1.1. Ala, kus tegevus toimub, on hõlmatud enne tegevuse algust välja töötatud ja pidevalt ajakohastatava vähemalt viieaastase või siseriiklikes õigusnormides ette nähtud minimaalse kestusega metsastamiskavaga, kuni see ala vastab siseriiklikes õigusnormides sätestatud metsa määratlusele või kui see ei ole kättesaadav, siis FAO metsa määratlusele.</p> <p>Metsastamiskava sisaldab kõiki siseriiklike õigusnormidega nõutavaid elemente, mis on seotud metsastamise keskkonnamõju hindamisega.</p>
---------------------------------	---

⁽⁴⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁵⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽⁶⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁷⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

1.2. Soovitavalt metsastamiskavas või teabe puudumise korral mis tahes muus dokumendis esitatakse üksikasjalik teave järgmise kohta:

- (a) ala kirjeldus vastavalt sellele, kuidas see on kinnistusraamatusse kantud;
- (b) ala ettevalmistamine ja selle mõju olemasolevatele süsinikuvarudele, sealhulgas mullastikule ja maapealsele biomassile, et kaitsta suure süsinikuvaruga maad ⁽⁸⁾;
- (c) majandamiseesmärgid, sealhulgas peamised piirangud;
- (d) üldstrateegiad ja tegevused, mis on kavandatud majandamiseesmärkide saavutamiseks, sealhulgas eeldatav tegevus kogu metsatsükli jooksul;
- (e) metsaelupaikade määratlus, sealhulgas peamised olemasolevad ja kavandatavad metsapuuliigid ning nende leviku ulatus ja ruumiline jaotus;
- (f) metsaeraldised, teed, elektriliinide koridorid ja muud üldsusele juurdepääsetavad alad, füüsilised tunnused (sealhulgas veeteed), õiguslike ja muude piirangutega alad;
- (g) metsa ökosüsteemide hea seisundi saavutamiseks ja säilitamiseks võetud meetmed;
- (h) arvesse võetud sotsiaalküsimused (sealhulgas maastiku säilitamine, sidusrühmadega konsulteerimine vastavalt siseriiklikes õigusnormides sätestatud tingimustele);
- (i) metsaga seotud riskide (sh metsatulekahjud ning kahjurite levik ja haiguspuhangud) hindamine, et ennetada, vähendada ja kontrollida riske, ning meetmed, mida võetakse kaitseks jääriskide eest ning nendega kohanemiseks;
- (j) hinnang toiduga kindlustatusele avalduva mõju kohta;
- (k) kõik põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumid, mis on metsastamise seisukohast olulised.

1.3. Kui alast saab mets, järgneb metsastamiskavale metsamajandamiskava või samaväärne dokument, nagu sätestatud siseriiklikes õigusnormides, või kui siseriiklikes õigusnormides ei ole metsamajandamiskava ega samaväärset dokumenti määratletud, siis nagu osutatud FAO „pikaajalise metsamajandamiskavaga metsaala“ määratluses ⁽⁹⁾. Metsamajandamiskava või samaväärne dokument hõlmab vähemalt kümneaastast ajavahemikku ja seda ajakohastatakse pidevalt.

1.4. Esitatakse järgmistes punktides osutatud teave, mida ei ole veel metsamajandamiskavas või samaväärses süsteemis dokumenteeritud:

- (a) majandamiseesmärgid, sealhulgas peamised piirangud ⁽¹⁰⁾;
- (b) üldstrateegiad ja tegevused, mis on kavandatud majandamiseesmärkide saavutamiseks, sealhulgas eeldatav tegevus kogu metsatsükli jooksul;

⁽⁸⁾ „Suure süsinikuvaruga maa“ – märgalad, sealhulgas turbaalad, ning püsivalt metsaga kaetud alad direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 4 punktide a, b ja c tähenduses.

⁽⁹⁾ Metsaala, millel on pikaajaline (kümme aastat või enam) dokumenteeritud majandamiskava, mille eesmärk on saavutada kindlaks määratud majandamiseesmärgid ja mis vaadatakse korrapäraselt läbi (FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: <http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf>).

⁽¹⁰⁾ Sealhulgas järgmise analüüsi: i) metsavarude pikaajaline kestlikkus ja ii) elupaikade kaitsele ja seotud elupaikade mitmekesisusele avalduv mõju/surve ning mullale minimaalset mõju avaldava metsaraie tingimus.

- (c) metsaelupaikade määratlus, sealhulgas peamised olemasolevad ja kavandatavad metsapuuliigid ning nende leviku ulatus ja ruumiline jaotus;
- (d) ala määratlus vastavalt sellele, kuidas see on kinnistusraamatusse kantud;
- (e) metsaeraldised, teed, elektriliinide koridorid ja muud üldsusele juurdepääsetavad alad, füüsilised tunnused (sealhulgas veeteed), õiguslike ja muude piirangutega alad;
- (f) metsa ökosüsteemide hea seisundi säilitamiseks võetud meetmed;
- (g) arvesse võetud sotsiaalküsimused (sealhulgas maastiku säilitamine, sidusrühmadega konsulteerimine vastavalt siseriiklikes õigusnormides sätestatud tingimustele);
- (h) metsaga seotud riskide (sh metsatulekahjud ning kahjurite levik ja haiguspuhangud) hindamine, et ennetada, vähendada ja kontrollida riske, ning meetmed, mida võetakse kaitseks jääriskide eest ning nendega kohanemiseks;
- (i) kõik põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumid, mis on metsa majandamise seisukohast olulised.

1.5. Tegevus vastab parimatele metsastamistavadele, mis on sätestatud siseriiklikes õigusnormides, või kui selliseid parimaid metsastamistavasid ei ole siseriiklikes õigusnormides sätestatud, vastab tegevus ühele järgmistest kriteeriumidest:

- (a) tegevus on kooskõlas delegeeritud määrusega (EL) nr 807/2014;
- (b) tegevus põhineb üleeuroopalistel metsastamise ja taasmetsastamise suunistel, milles pööratakse erilist tähelepanu ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni sätetele („Pan-European Guidelines for Afforestation and Reforestation with a special focus on the provisions of the UNFCCC“) ⁽¹⁾.

1.6. Tegevusega ei kaasne suure süsinikuvaruga maa ⁽¹²⁾ seisundi halvenemist.

1.7. Tegevusega seotud majandamissüsteemid vastavad määruses (EL) nr 995/2010 sätestatud hoolsuskohustusele ja õiguspärasuse nõuetele.

1.8. Metsastamiskavas ja sellele järgnevas metsamajandamiskavas või samaväärses dokumendis nähakse ette järelevalve, millega tagatakse kavas esitatud teabe õigsus, eelkõige seoses asjaomast ala käsitlevate andmetega.

2. Audit

Kahe aasta jooksul pärast tegevuse algust ja seejärel iga kümne aasta tagant kontrollib tegevuse vastavust kliimamuutuste leevendamise olulise panuse andmise kriteeriumidele ja põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumidele üks järgmistest:

- (a) asjakohased riiklikud pädevad asutused;

⁽¹⁾ Euroopa metsade kaitset käsitleva ministrite konverentsi üleeuroopalised metsastamise ja taasmetsastamise suunised, milles pööratakse erilist tähelepanu ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni sätetele, vastu võetud 12.–13. novembril 2008 toimunud Euroopa metsade kaitset käsitleva ministrite konverentsi ekspertide kohtumisel ning üleeuroopalise bioloogilise ja maastike mitmekesisuse strateegia (PEBLDS) juhatause poolt PEBLDSi nõukogu nimel 4. novembril 2008 (4.6.2021. a versioon: https://www.foresteurope.org/docs/other_meetings/2008/Geneva/Guidelines_Aff_Ref_ADOPTED.pdf).

⁽¹²⁾ „Suure süsinikuvaruga maa“ – märgalad, sealhulgas turbaalad, ning püsivalt metsaga kaetud alad direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 4 punktide a, b ja c tähenduses.

	<p>(b) sõltumatu kolmandast isikust sertifitseerija riigi ametiasutuste või tegevuse elluviija taotluse alusel.</p> <p>Et kulusid vähendada, võib auditeid korraldada koos metsa sertifitseerimise, kliimaalase sertifitseerimise või muu auditiga.</p> <p>Sõltumatul kolmandast isikust sertifitseerijal ei tohi olla huvide konflikti omaniku ega rahastajaga ning ta tohi ei osaleda tegevuse arendamises ega elluviimises.</p> <p>3. Rühmahindamine</p> <p>Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumide täitmist võib kontrollida:</p> <p>(a) direktiivis (EL) 2018/2001 määratletud metsa hankimisala ⁽¹³⁾ tasandil;</p> <p>(b) sellise metsamajandusettevõtjate rühma tasandil, mille omadused on piisavalt ühtlased, et hinnata riski metsamajandustegevuse kestlikkusele, tingimusel et need ettevõtjad on püsivas suhtes ja osalevad tegevuses ning et ettevõtjate rühm jääb kõigi järgnevate auditite puhul samaks.</p>
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	<p>Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.</p> <p>Punkti 1.2 alapunktis i osutatud üksikasjalik teave sisaldab sätteid, mida tuleb järgida, et täita käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriume.</p>
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Pestitsiidide kasutamist vähendatakse ning eelistatakse alternatiivseid lähenemisviise või võtteid, mis võivad hõlmata pestitsiidide kemikaalivabu alternatiive, nagu ette nähtud direktiivis 2009/128/EÜ, välja arvatud juhtudel, kui pestitsiidide kasutamine on vajalik kahjurite ja haiguspuhangute tõrjeks.</p> <p>Tegevuse käigus kasutatakse väetisi minimaalselt ja ei kasutata sõnnikut. Tegevus on kooskõlas määrusega (EL) 2019/1009 või siseriiklike õigusnormidega põllumajanduslikuks kasutamiseks mõeldud väetiste ja mullapärastusainete kohta.</p> <p>Võetakse hästi dokumenteeritud ja kontrollitavaid meetmeid, et vältida selliste toimeainete kasutamist, mis on loetletud määruse (EL) 2019/1021 ⁽¹⁴⁾ I lisa A osas, pestitsiididega rahvusvaheliseks kauplemiseks nõusoleku saamise korda käsitlevas Rotterdami konventsioonis, Minamata elavhõbedakonventsioonis ja osoonikihti kahandavate ainete Montreali protokollis, ning et vältida toimeaineid, mis on liigitatud taimekaitsevahendite ohtlikkusele põhineva WHO klassifikatsiooni ⁽¹⁵⁾ ohuklassi Ia („eriti ohtlik“) või Ib („väga ohtlik“). Tegevus on kooskõlas toimeaineid käsitlevate asjakohaste siseriiklike õigusnormidega.</p> <p>Vee- ja pinnasereostust välditakse ning reostuse ilmnemisel võetakse puhastusmeetmeid.</p>

⁽¹³⁾ „Hankimisala“ – geograafiliselt määratletud ala, kust hangitakse metsa biomassi lähteaine, mille kohta on kättesaadav usaldusväärne ja sõltumatu teave ning mille tingimused on piisavalt ühtsed, et hinnata riski metsa biomassi säästlikkusele ja seaduslikkusele.

⁽¹⁴⁾ Millega rakendatakse liidus püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni (ELT L 209, 31.7.2006, lk 3).

⁽¹⁵⁾ Taimekaitsevahendite ohtlikkusele põhinev WHO klassifikatsioon (2019. aasta versioon), (4.6.2021. a versioon: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/332193/9789240005662-eng.pdf?ua=1>).

(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	<p>Riikliku pädeva asutuse määratud kaitsealadel või kaitsealustes elupaikades on tegevus kooskõlas nende alade kaitse-eesmärkidega.</p> <p>Ei muudeta elupaiku, mis on elurikkuse kadumise suhtes eriti tundlikud või millel on suur kaitseväärtus, ega alasid, mis on ette nähtud selliste elupaikade taastamiseks kooskõlas siseriikliku õigusega.</p> <p>Punkti 1.2 alapunktis k (metsastamiskava) ja punkti 1.4 alapunktis i (metsamajandamiskava või samaväärne süsteem) osutatud üksikasjalik teave sisaldab sätteid elurikkuse säilitamise ja võimaliku suurendamise kohta kooskõlas riiklike ja kohalike õigusnormidega, sealhulgas sätteid järgmise kohta:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) elupaikade ja liikide hea kaitsestaatuse tagamine, elupaikade tüüpiliste liikide säilitamine; (b) invasiivsete võõrliikide kasutamise või keskkonda viimise välistamine; (c) võõrliikide kasutamise välistamine, välja arvatud juhul, kui on võimalik tõendada, et: <ul style="list-style-type: none"> i) kultiveerimismaterjali kasutamine loob soodsad ja sobivad ökosüsteemi tingimused (nt kliima, mullakriteeriumid ja taimestik, metsa tulekindlus); ii) piirkonnas praegu esinevad pärismaised liigid ei ole enam kohastunud prognoositavate kliima- ning pedoloogiliste ja hüdrooloogiliste tingimustega; (d) mulla füüsikalise, keemilise ja bioloogilise kvaliteedi säilitamise ja parandamise tagamine; (e) selliste elurikkust soodustavate tavade edendamine, mis parandavad metsade looduslikke protsesse; (f) suure elurikkusega ökosüsteemide väiksema elurikkusega ökosüsteemideks muutmise välistamine; (g) metsaga seotud elupaikade ja liikide mitmekesisuse tagamine; (h) puistute struktuuride mitmekesisuse tagamine ning täiskasvanud puistute ja lagupuidu säilitamine või nende osakaalu suurendamine.
--	---

1.2. Metsade seisundi parandamine ja taastamine, sealhulgas taasmetsastamine ja looduslikule uuenemisele kaasaaitamine pärast erakorralist sündmust

Tegevuse kirjeldus

Metsade seisundi parandamine ja taastamine, nagu määratletud siseriiklikes õigusnormides. Kui siseriiklikes õigusnormides pole sellist määratlust kehtestatud, viitab seisundi parandamine ja taastamine määratlusele, milles ollakse konkreetsed riike käsitlevates eelretsenseeritud teadusväljaannetes üldiselt üksmeelel, või määratlusele, mis on kooskõlas FAO metsade seisundi taastamise⁽¹⁶⁾ mõistega, või määratlusele, mis on kooskõlas ühe

⁽¹⁶⁾ Metsade seisundi taastamine hõlmab järgmist:

- ennistamine, mis tähendab soovitud liikide, struktuuride või protsesside taastamist olemasolevas ökosüsteemis;
 - ümberkorraldamine, mis tähendab pärismaiste taimeliikide taastamist muul otstarbel kasutataval maal;
 - rekultiveerimine, mis tähendab tugevasti kahjustatud taimkatteta maa taastamist;
 - asendamine, mis on kõige radikaalsem ning mille puhul liigid, mis on konkreetsetes paigas halvasti kohanenud ja ei ole võimelised mujale levima, asendatakse sissetoodud liikidega, kuna kliima muutub kiiresti;
- Metsade taastamise moodul. FAO metsa säästva majandamise vahendite hulgas. 4.6.2021. a versioon: <http://www.fao.org/sustainable-forest-management/toolbox/modules/forest-restoration/basic-knowledge/en/>.

metsade suhtes kohaldatava ökoloogilise taastamise määratlusega⁽¹⁷⁾ või metsa seisundi parandamise määratlusega,⁽¹⁸⁾ mis on sätestatud bioloogilise mitmekesisuse konventsioonis. See majandustegevus hõlmab ka pärast erakorralist sündmust elluviidavat metsamajandustegevust, mis vastab FAO taasmetsastamise⁽¹⁹⁾ ja looduslikult uueneva metsa⁽²⁰⁾ määratlusele, võttes arvesse, et erakorraline sündmus on määratletud siseriiklikes õigusnormides või kui seda pole siseriiklikes õigusnormides määratletud, siis see vastab IPCC ekstreemse ilmastikunähtuse määratlusele⁽²¹⁾; samuti hõlmab see pärast metsa- või maastikutulekahju elluviidavat metsamajandustegevust, võttes arvesse, et metsa- või maastikutulekahju on määratletud siseriiklikes õigusnormides või kui ei ole, siis metsa- ja maastikutulekahjude Euroopa sõnastikus⁽²²⁾.

Selle kategooria majandustegevus ei eelda maakasutuse muutmist ja toimub kahjustatud maal, mis vastab siseriiklikes õigusnormides sätestatud metsa määratlusele või kui see ei ole kättesaadav, siis FAO metsa määratlusele⁽²³⁾.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga A2 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile. Selle kategooria majandustegevus piirdub NACE Rev. 2 koodidega 02.10 (metsakasvatuse ja muud metsamajanduse tegevusalad), 02.20 (metsavarumine), 02.30 (looduslike materjalide kogumine, v.a puit) ja 02.40 (metsamajandust abistavad tegevused).

Kui selle kategooria majandustegevus vastab punktis 5 esitatud olulise panuse kriteeriumile, on tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetav tegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

⁽¹⁷⁾ Ökoloogiline taastamine (ka ökosüsteemide taastamine):

- ökosüsteemi loodusliku häiringueelse struktuuri ja toimimise taastamine;
- halvenenud seisundis, kahjustatud või hävitatud ökosüsteemi taastumisele kaasa aitamine;
- ala tahtlik muutmine, et luua piiritletud kohalik ökosüsteem. Selle protsessi eesmärk on jäljendada konkreetse ökosüsteemi struktuuri, toimimist, mitmekesisust ja dünaamikat;
- inimeste sekkumine, mille eesmärk on kiirendada kahjustatud elupaikade taastumist või saavutada ökosüsteemi seisund, mis on võimalikult sarnane selle häiringueelse seisundiga

(„Most used definitions/descriptions of key terms related to ecosystem restoration“ (ökosüsteemide taastamisega seotud põhimõistete enim kasutatud määratlused/kirjeldused)). Bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste 11. konverents. 2012. UNEP/CBD/COP/11/INF/19. 4.6.2021. a versioon: <https://www.cbd.int/doc/meetings/cop/cop-11/information/cop-11-inf-19-en.pdf>.

⁽¹⁸⁾ Metsa seisundi parandamine on protsess, mille käigus taastatakse metsa võime pakkuda taas kaupu ja teenuseid, kuid parandatud seisund ei ole identne metsa seisundiga enne seisundi halvenemist

(„Most used definitions/descriptions of key terms related to ecosystem restoration“ (ökosüsteemide taastamisega seotud põhimõistete enim kasutatud määratlused/kirjeldused)). Bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste 11. konverents. 2012. UNEP/CBD/COP/11/INF/19. 4.6.2021. a versioon: <https://www.cbd.int/doc/meetings/cop/cop-11/information/cop-11-inf-19-en.pdf>.

⁽¹⁹⁾ Metsa taasloomine, istutades taimi ja/või külvates seemneid maale, mis on liigitatud metsaks

(FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: <http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf>).

⁽²⁰⁾ Mets, mis koosneb peamiselt loodusliku uuenumise teel kasvanud puudest

(FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: <http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf>).

⁽²¹⁾ Ekstreemne ilmastikunähtus on ilmastikunähtus, mille esinemine konkreetsetes kohas ja konkreetsetel aastajal on haruldane. Haruldase esinemise määratlused on erinevad, kuid üldjuhul oleks ekstreemne ilmastikunähtus sama haruldane või veelgi haruldasem kui vaatluste põhjal hinnatud tõenäosustiheduse funktsiooni 10. või 90. protsentil. Määratluse kohaselt võivad ekstreemsete ilmastikunähtuste omadused olla paiguti absoluutses mõttes erinevad. Kui ekstreemsed ilmastikunähtused püsivad mõnda aega, näiteks kogu hooaja, võib neid pidada ekstreemseteks ilmastikunähtusteks, eriti kui nende keskmiised või kogunäitajad on iseenesest äärmuslikud (nt põuad või tugevad vihmajärgid hooaja vältel). Vt IPCC, 2018. „Annex I: Glossary“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.ipcc.ch/sr15/chapter/glossary/>).

⁽²²⁾ Mis tahes kontrollimatu taimestikupõleng, mille kustutamiseks tuleb teha otsus või võtta meetmeid (metsa- ja maastikutulekahjude 2012. aasta Euroopa sõnastik, mis on koostatud projekti „European Forest Fire Network“ (EUFOFINET) raames osana programmist INTERREG IVC (4.6.2021. a versioon: <https://www.ctif.org/index.php/library/european-glossary-wildfires-and-forest-fires>).

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimarisike ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

- (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
- (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
- (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽²⁴⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽²⁵⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽²⁶⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemisingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;

⁽²³⁾ Üle 0,5 hektari suurune maa-ala, millel kasvavad üle viie meetri kõrgused puud, mille võrade liitus on suurem kui 10 % või mis suudavad *in situ* kõnealuste künnisteni jõuda. See ei sisalda maad, mis on peamiselt kasutuses põllumajanduses või linnamaana (FAO ülemaailmne ressurside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: <http://www.fao.org/3/i8661en/i8661en.pdf>).

⁽²⁴⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽²⁵⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽²⁶⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽²⁷⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ⁽²⁸⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.
5. Et tegevust saaks käsitada määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetava tegevusena, tõendab ettevõtja praeguste ja tulevaste kliimarisikude, sealhulgas ebakindluse hindamise ja usaldusväärsete andmete põhjal, et tegevus tagab sellise tehnoloogia, toote, teenuse, teabe või tava saavutamise või kasutamise edendamise, millel on üks järgmistest põhieesmärkidest:
- (a) suurendada teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikudele;
- (b) aidata kaasa kohanemispingutustele, milles võetakse arvesse teisi inimesi, loodust, kultuuripärandit, varasid ja muud majandustegevust.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	<p>1. <i>Metsamajandamiskava või samaväärne dokument</i></p> <p>1.1. Tegevus toimub alal, kus kohaldatakse metsamajandamiskava või samaväärset dokumenti, nagu sätestatud siseriiklikes õigusnormides, või kui siseriiklikes õigusnormides ei ole metsamajandamiskava ega samaväärset dokumenti määratletud, siis nagu osutatud FAO „pikaajalise metsamajandamiskavaga metsaala“ ⁽²⁹⁾ määratluses.</p> <p>Metsamajandamiskava või samaväärne dokument hõlmab vähemalt kümneaastast ajavahemikku ja seda ajakohastatakse pidevalt.</p> <p>1.2. Esitatakse järgmistes punktides osutatud teave, mida ei ole veel metsamajandamiskavas või samaväärses süsteemis dokumenteeritud:</p> <p>(a) majandamiseesmärgid, sealhulgas peamised piirangud ⁽³⁰⁾;</p> <p>(b) üldstrateegiad ja tegevused, mis on kavandatud majandamisesmärkide saavutamiseks, sealhulgas eeldatav tegevus kogu metsatsükli jooksul;</p>
---------------------------------	---

⁽²⁷⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽²⁸⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Rohe-line taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

⁽²⁹⁾ Metsaala, millel on pikaajaline (kümme aastat või enam) dokumenteeritud majandamiskava, mille eesmärk on saavutada kindlaks määratud majandamisesmärgid ja mis vaadatakse korrapäraselt läbi.
(FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: <http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf>).

⁽³⁰⁾ Sealhulgas järgmise analüüs: i) metsavarude pikaajaline kestlikkus, ii) elupaikade kaitsele ja seotud elupaikade mitmekesisusele avaldud mõju/surve ning mullale minimaalset mõju avaldava metsaraie tingimus.

- (c) metsaelupaikade määratlus, sealhulgas peamised olemasolevad ja kavandatavad metsapuuliigid ning nende leviku ulatus ja ruumiline jaotus;
- (d) ala määratlus vastavalt sellele, kuidas see on kinnistusraamatusse kantud;
- (e) metsaeraldised, teed, elektriliinide koridorid ja muud üldsusele juurdepääsetavad alad, füüsilised tunnused (sealhulgas veeteed), õiguslike ja muude piirangutega alad;
- (f) metsa ökosüsteemide hea seisundi säilitamiseks võetud meetmed;
- (g) arvesse võetud sotsiaalküsimused (sealhulgas maastiku säilitamine, sidusrühmadega konsulteerimine vastavalt siseriiklikes õigusnormides sätestatud tingimustele);
- (h) metsaga seotud riskide (sh metsatulekahjud ning kahjurite levik ja haiguspuhangud) hindamine, et ennetada, vähendada ja kontrollida riske, ning meetmed, mida võetakse kaitseks jääriskide eest ning nendega kohanemiseks;
- (i) kõik põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumid, mis on metsa majandamise seisukohast olulised.

1.3. Punktis 1.1 osutatud kavas dokumenteeritud metsamajandamissüsteemide kestlikkus tagatakse, valides kõige kaugemaleulatuva järgmistest lähenemisviisidest:

- (a) metsa majandamine vastab riigis kohaldatavale metsa säästva majandamise määratlusele;
- (b) metsa majandamine vastab Euroopa metsade kaitset käsitleva ministrite konverentsi metsa säästva majandamise määratlusele⁽³¹⁾ ning metsade säästva majandamise üleeuroopalistele tegevusjuhistele⁽³²⁾;
- (c) kehtestatud majandamissüsteem vastab direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõikes 6 sätestatud metsa kestlikkuse kriteeriumidele ning kõnealuse direktiivi artikli 29 lõike 8 alusel vastu võetavale rakendusaktile metsa biomassist energia tootmise tegevussuuniste kohta alates selle kohaldamise kuupäevast.

1.4. Tegevusega ei kaasne suure süsinikuvaruga maa⁽³³⁾ seisundi halvenemist.

1.5. Tegevusega seotud majandamissüsteemid vastavad määruses (EL) nr 995/2010 sätestatud hoolsuskohustusele ja õiguspärasuse nõuetele.

1.6. Metsamajandamiskavas või samaväärses dokumendis nähakse ette järelevalve, millega tagatakse kavas esitatud teabe õigsus, eelkõige seoses asjaomast ala käsitlevate andmetega.

⁽³¹⁾ Metsade ja metsamaade majandamine ja kasutamine niisugusel viisil ja määral, et need säilitavad oma elurikkuse, tootlikkuse, uuenemisvõime, elujõulisuse ja võime täita praegu ja tulevikus vastavaid ökoloogilisi, majanduslikke ja sotsiaalseid funktsioone kohalikul, siseriiklikul ja üleilmsel tasandil muudele ökosüsteemidele kahju tekitamata.

(Resolutsioon H1 „General Guidelines for the Sustainable Management of Forests in Europe“, teine Euroopa metsade kaitset käsitlev ministrite konverents 16.–17. juunil 1993, Helsingi/Soomes. 4.6.2021. a versioon: https://www.foresteurope.org/docs/MC/MC_helsinki_resolutionH1.pdf).

⁽³²⁾ Resolutsiooni L2 2. lisa „Pan-European Operational Level Guidelines for Sustainable Forest Management“. Kolmas Euroopa metsade kaitset käsitlev ministrite konverents 2.–4. juunil 1998, Lissabon/Portugal (4.6.2021. a versioon: https://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/10/MC_lisbon_resolutionL2_with_annexes.pdf#page=18).

⁽³³⁾ „Suure süsinikuvaruga maa“ – märgalad, sealhulgas turbaalad, ning püsivalt metsaga kaetud alad direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 4 punktide a, b ja c tähenduses.

	<p>2. <i>Audit</i></p> <p>Kahe aasta jooksul pärast tegevuse algust ja seejärel iga kümne aasta tagant kontrollib tegevuse vastavust kliimamuutuste leevendamise olulise panuse andmise kriteeriumidele ja põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumidele üks järgmistest:</p> <p>(a) asjakohased riiklikud pädevad asutused;</p> <p>(b) sõltumatu kolmandast isikust sertifitseerija riigi ametiasutuste või tegevuse elluviija taotluse alusel.</p> <p>Et kulusid vähendada, võib auditeid korraldada koos metsa sertifitseerimise, kliimaalase sertifitseerimise või muu auditiga.</p> <p>Sõltumatul kolmandast isikust sertifitseerijal ei tohi olla huvide konflikti omaniku ega rahastajaga ning ta tohi ei osaleda tegevuse arendamises ega elluviimises.</p> <p>3. <i>Rühmahindamine</i></p> <p>Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumide täitmist võib kontrollida:</p> <p>(a) direktiivis (EL) 2018/2001 määratletud metsa hankimisala ⁽³⁴⁾ tasandil;</p> <p>(b) sellise ettevõtjate rühma tasandil, mille omadused on piisavalt ühtlased, et hinnata riski metsamajandustegevuse kestlikkusele, tingimusel et need ettevõtjad on püsivas suhtes ja osalevad tegevuses ning et ettevõtjate rühm jääb kõigi järgnevatel audititel puhul samaks.</p>
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	<p>Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.</p> <p>Punkti 1.2 alapunktis i osutatud üksikasjalik teave sisaldab sätteid, mida tuleb järgida, et täita käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriume.</p>
(4) Üleminek ringmajandusele	<p>Tegevusest tingitud metsa muutumisega tegevuse elluviimise kohas ei kaasne tõenäoliselt sellise metsa primaarse biomassi kestliku koguse märkimisväärset vähenemist, mis sobib pikaajalise ringluse potentsiaaliga puittoodete tootmiseks. Selle kriteeriumi täitmist võib tõendada punktis 2 osutatud kliimaalase kasu analüüsiga.</p>
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Pestitsiidide kasutamist vähendatakse ning eelistatakse alternatiivseid lähenemisviise või võtteid, mis võivad hõlmata pestitsiidide kemikaalivabu alternatiive, nagu ette nähtud direktiivis 2009/128/EÜ, välja arvatud juhtudel, kui pestitsiidide kasutamine on vajalik kahjurite ja haiguspuhangute tõrjeks.</p> <p>Tegevuse käigus kasutatakse väetisi minimaalselt ja ei kasutata sõnnikut. Tegevus on kooskõlas määrusega (EL) 2019/1009 või siseriiklike õigusnormidega põllumajanduslikuks kasutamiseks mõeldud väetiste ja mullaparendusainete kohta.</p>

⁽³⁴⁾ „Hankimisala“ – geograafiliselt määratletud ala, kust hangitakse metsa biomassi lähteaine, mille kohta on kättesaadav usaldusväärne ja sõltumatu teave ning mille tingimused on piisavalt ühtsed, et hinnata riski metsa biomassi säästlikkusele ja seaduslikkusele.

	<p>Võetakse hästi dokumenteeritud ja kontrollitavaid meetmeid, et vältida selliste toimeainete kasutamist, mis on loetletud määruse (EL) 2019/1021⁽³⁵⁾ I lisa A osas, pestitsiididega rahvusvaheliseks kauplemiseks nõusoleku saamise korda käsitlevas Rotterdami konventsioonis, Minamata elavhõbedakonventsioonis ja osoonikihti kahandavate ainete Montreali protokollis, ning et vältida toimeaineid, mis on liigitatud taimekaitsevahendite ohtlikkusel põhineva WHO klassifikatsiooni ohuklassi Ia („eriti ohtlik“) või Ib („väga ohtlik“). Tegevus on koosõlas toimeaineid käsitlevate asjakohaste siseriiklike õigusnormidega.</p> <p>Vee- ja pinnasereostust välditakse ning reostuse ilmnemisel võetakse puhastusmeetmeid.</p>
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	<p>Riikliku pädeva asutuse määratud kaitsealadel või kaitsealustes elupaikades on tegevus koosõlas nende alade kaitse-eesmärkidega.</p> <p>Ei muudeta elupaiku, mis on elurikkuse kadumise suhtes eriti tundlikud või millel on suur kaitseväärtus, ega alasid, mis on ette nähtud selliste elupaikade taastamiseks koosõlas siseriikliku õigusega.</p> <p>Punkti 1.2 alapunktis i osutatud üksikasjalik teave sisaldab sätteid elurikkuse säilitamise ja võimaliku suurendamise kohta koosõlas riiklike ja kohalike õigusnormidega, sealhulgas sätteid järgmise kohta:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) elupaikade ja liikide hea kaitsestaatuse tagamine, elupaikade tüüpiliste liikide säilitamine; (b) invasiivsete võõrliikide kasutamise või keskkonda viimise välistamine; (c) võõrliikide kasutamise välistamine, välja arvatud juhul, kui on võimalik tõendada, et: <ul style="list-style-type: none"> i) kultiveerimismaterjali kasutamine loob soodsad ja sobivad ökosüsteemi tingimused (nt kliima, mullakriteeriumid ja taimestik, metsa tulekindlus); ii) piirkonnas praegu esinevad pärismaised liigid ei ole enam kohastunud prognoositavate kliima- ning pedoloogiliste ja hüdrooloogiliste tingimustega; (d) mulla füüsikalise, keemilise ja bioloogilise kvaliteedi säilitamise ja parandamise tagamine; (e) selliste elurikkust soodustavate tavade edendamine, mis parandavad metsade looduslike protsesse; (f) suure elurikkusega ökosüsteemide väiksema elurikkusega ökosüsteemideks muutmise välistamine; (g) metsaga seotud elupaikade ja liikide mitmekesisuse tagamine; (h) puistute struktuuride mitmekesisuse tagamine ning täiskasvanud puistute ja lagupuidu säilitamine või nende osakaalu suurendamine.

⁽³⁵⁾ Millega rakendatakse liidus püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni (ELT L 209, 31.7.2006, lk 3).

1.3. Metsa majandamine

Tegevuse kirjeldus

Metsa majandamine, nagu määratletud siseriiklikes õigusnormides. Kui siseriiklikes õigusnormides pole sellist määratlust kehtestatud, viitab metsa majandamine mis tahes majandustegevusele, mis tuleneb metsa suhtes kohaldatavast süsteemist, mis mõjutab metsa ökoloogilisi, majanduslikke või sotsiaalseid funktsioone. Metsa majandamine ei eelda maakasutuse muutmist ja toimub maal, mis vastab siseriiklikes õigusnormides sätestatud metsa määratlusele või kui see ei ole kättesaadav, siis FAO metsa määratlusele ⁽³⁶⁾.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga A2 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile. Selle kategooria majandustegevus piirdub NACE Rev. 2 koodidega 02.10 (metsakasvatuse ja muud metsamajanduse tegevusalad), 02.20 (metsavarumine), 02.30 (looduslike materjalide kogumine, v.a puit) ja 02.40 (metsamajandust abistavad tegevused).

Kui selle kategooria majandustegevus vastab punktis 5 esitatud olulise panuse kriteeriumile, on tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetav tegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:
 - (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
 - (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ⁽³⁷⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.
3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽³⁸⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽³⁹⁾ või tasuliste mudelitega.

⁽³⁶⁾ Üle 0,5 hektari suurune maa-ala, mille kasvavad üle viie meetri kõrgused puud, mille võrade liitus on suurem kui 10 % või mis suudavad *in situ* kõnealuste künnisteni jõuda. See ei sisalda maad, mis on peamiselt kasutuses põllumajanduses või linnamaana (FAO ülemaailmne ressurside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: <http://www.fao.org/3/i8661en/i8661en.pdf>).

⁽³⁷⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhooonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽³⁸⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽³⁹⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemisingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatud looduspõhised lahendused ⁽⁴⁰⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽⁴¹⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

5. Et tegevust saaks käsitada määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetava tegevusena, tõendab ettevõtja praeguste ja tulevaste kliimarisikide, sealhulgas ebakindluse hindamise ja usaldusväärsete andmete põhjal, et tegevus tagab sellise tehnoloogia, toote, teenuse, teabe või tava saavutamise või kasutamise edendamise, millel on üks järgmistest põhieesmärkidest:

- (a) suurendada teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) aidata kaasa kohanemisingutustele, milles võetakse arvesse teisi inimesi, loodust, kultuuripärandit, varasid ja muud majandustegevust.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine

1. Metsamajandamiskava või samaväärne dokument

1.1. Tegevus toimub alal, kus kohaldatakse metsamajandamiskava või samaväärset dokumenti, nagu sätestatud siseriiklikes õigusnormides, või kui siseriiklikes õigusnormides ei ole metsamajandamiskava määratletud, siis nagu osutatud FAO „pikaajalise metsamajandamiskavaga metsaala“ määratluses ⁽⁴²⁾.

Metsamajandamiskava või samaväärne dokument hõlmab vähemalt kümneaastast ajavahemikku ja seda ajakohastatakse pidevalt.

1.2. Esitatakse järgmistes punktides osutatud teave, mida ei ole veel metsamajandamiskavas või samaväärses süsteemis dokumenteeritud:

- (a) majandamisesmärgid, sealhulgas peamised piirangud ⁽⁴³⁾;
- (b) üldstrateegiad ja tegevused, mis on kavandatud majandamisesmärkide saavutamiseks, sealhulgas eeldatav tegevus kogu metsatsükli jooksul;

⁽⁴⁰⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnamaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁴¹⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheplane taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

⁽⁴²⁾ Metsaala, millel on pikaajaline (kümme aastat või enam) dokumenteeritud majandamiskava, mille eesmärk on saavutada kindlaks määratud majandamisesmärgid ja mis vaadatakse korrapäraselt läbi.

(FAO ülemaailmne ressurside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: <http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf>).

⁽⁴³⁾ Sealhulgas järgmise analüüs: i) metsavarude pikaajaline kestlikkus, ii) elupaikade kaitsele ja seotud elupaikade mitmekesisusele avalduv mõju/surve ning mullale minimaalset mõju avaldava metsaraie tingimus.

- (c) metsaelupaikade määratlus, sealhulgas peamised olemasolevad ja kavandatavad metsapuuliigid ning nende leviku ulatus ja ruumiline jaotus;
- (d) ala määratlus vastavalt sellele, kuidas see on kinnistusraamatusse kantud;
- (e) metsaeraldised, teed, elektriliinide koridorid ja muud üldsusele juurdepääsetavad alad, füüsilised tunnused (sealhulgas veeteed), õiguslike ja muude piirangutega alad;
- (f) metsa ökosüsteemide hea seisundi saavutamiseks ja säilitamiseks võetud meetmed;
- (g) arvesse võetud sotsiaalküsimused (sealhulgas maastiku säilitamine, sidusrühmadega konsulteerimine vastavalt siseriiklikes õigusnormides sätestatud tingimustele);
- (h) metsaga seotud riskide (sh metsatulekahjud ning kahjurite levik ja haiguspuhangud) hindamine, et ennetada, vähendada ja kontrollida riske, ning meetmed, mida võetakse kaitseks jääkriskide eest ning nendega kohanemiseks;
- (i) kõik põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumid, mis on metsa majandamise seisukohast olulised.

1.3. Punktis 1.1 osutatud kavas dokumenteeritud metsamajandamissüsteemi kestlikkus tagatakse, valides kõige kaugeleulatuvama järgmistest lähenemisviisidest:

- (a) metsa majandamine vastab riigis kohaldatavale metsa säästva majandamise määratlusele;
- (b) metsa majandamine vastab Euroopa metsade kaitset käsitleva ministrite konverentsi metsa säästva majandamise määratlusele ⁽⁴⁴⁾ ning metsade säästva majandamise üleeuroopalistele tegevusjuhistele ⁽⁴⁵⁾;
- (c) kehtestatud majandamissüsteem on vastavuses direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõikes 6 sätestatud metsa kestlikkuse kriteeriumide ning ka kõnealuse direktiivi artikli 29 lõike 8 alusel vastu võetud rakendusaktiga metsa biomassist energia tootmise tegevussuuniste kohta alates selle kohaldamise kuupäevast.

1.4. Tegevusega ei kaasne suure süsinikuvaruga maa ⁽⁴⁶⁾ seisundi halvenemist.

1.5. Tegevusega seotud majandamissüsteemid vastavad määruuses (EL) nr 995/2010 sätestatud hoolsuskohustusele ja õiguspärasuse nõuetele.

1.6. Metsamajandamiskavas või samaväärses dokumendis nähakse ette järelevalve, millega tagatakse kavas esitatud teabe õigsus, eelkõige seoses asjaomast ala käsitlevate andmetega.

⁽⁴⁴⁾ Metsade ja metsamaade majandamine ja kasutamine niisugusel viisil ja määral, et need säilitavad oma elurikkuse, tootlikkuse, uuenemisvõime, elujõulisuse ja võime täita praegu ja tulevikus vastavaid ökoloogilisi, majanduslikke ja sotsiaalseid funktsioone kohalikul, siseriiklikul ja üleilmsel tasandil muudele ökosüsteemidele kahju tekitamata.

(Resolutsioon H1 „General Guidelines for the Sustainable Management of Forests in Europe“, teine Euroopa metsade kaitset käsitlev ministrite konverents 16.–17. juunil 1993, Helsingi/Soomes. 4.6.2021. a versioon: https://www.foresteurope.org/docs/MC/MC_helsinki_resolutionH1.pdf).

⁽⁴⁵⁾ Resolutsiooni L2 2. lisa „Pan-European Operational Level Guidelines for Sustainable Forest Management“. Kolmas Euroopa metsade kaitset käsitlev ministrite konverents 2.–4. juunil 1998, Lissabon/Portugal (4.6.2021. a versioon: https://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/10/MC_lisbon_resolutionL2_with_annexes.pdf#page=18).

⁽⁴⁶⁾ „Suure süsinikuvaruga maa“ – märgalad, sealhulgas turbaalad, ning püsivalt metsaga kaetud alad direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 4 punktide a, b ja c tähenduses.

	<p>2. <i>Audit</i></p> <p>Kahe aasta jooksul pärast tegevuse algust ja seejärel iga kümne aasta tagant kontrollib tegevuse vastavust kliimamuutuste leevendamise olulise panuse andmise kriteeriumidele ja põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumidele üks järgmistest:</p> <p>(a) asjakohased riiklikud pädevad asutused;</p> <p>(b) sõltumatu kolmandast isikust sertifitseerija riigi ametiasutuste või tegevuse elluviija taotluse alusel.</p> <p>Et kulusid vähendada, võib auditeid korraldada koos metsa sertifitseerimise, kliimaalase sertifitseerimise või muu auditiga.</p> <p>Sõltumatul kolmandast isikust sertifitseerijal ei tohi olla huvide konflikti omaniku ega rahastajaga ning ta tohi ei osaleda tegevuse arendamises ega elluviimises.</p> <p>3. <i>Rühmahindamine</i></p> <p>Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumide täitmist võib kontrollida:</p> <p>(a) direktiivis (EL) 2018/2001 määratletud metsa hankimisala ⁽⁴⁷⁾ tasandil;</p> <p>(b) sellise ettevõtjate rühma tasandil, mille omadused on piisavalt ühtlased, et hinnata riski metsamajandustegevuse kestlikkusele, tingimusel et need ettevõtjad on püsivas suhtes ja osalevad tegevuses ning et ettevõtjate rühm jääb kõigi järgnevate auditite puhul samaks.</p>
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	<p>Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.</p> <p>Punkti 1.2 alapunktis i osutatud üksikasjalik teave sisaldab sätteid, mida tuleb järgida, et täita käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriume.</p>
(4) Üleminek ringmajandusele	<p>Tegevusest tingitud metsa muutumisega tegevuse elluviimise kohas ei kaasne tõenäoliselt sellise metsa primaarse biomassi kestliku koguse märkimisväärset vähenemist, mis sobib pikaajalise ringluse potentsiaaliga puittoodete tootmiseks. Selle kriteeriumi täitmist võib tõendada punktis 2 osutatud kliimaalase kasu analüüsiga.</p>
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Pestitsiidide kasutamist vähendatakse ning eelistatakse alternatiivseid lähenemisviise või võtteid, mis võivad hõlmata pestitsiidide kemikaalivabu alternatiive, nagu ette nähtud direktiivis 2009/128/EÜ, välja arvatud juhtudel, kui pestitsiidide kasutamine on vajalik kahjurite ja haiguspuhangute tõrjeks.</p> <p>Tegevuse käigus kasutatakse väetisi minimaalselt ja ei kasutata sõnnikut. Tegevus on kooskõlas määrusega (EL) 2019/1009 või siseriiklike õigusnormidega põllumajanduslikuks kasutamiseks mõeldud väetiste ja mullaparrandusainete kohta.</p>

⁽⁴⁷⁾ „Hankimisala“ – geograafiliselt määratletud ala, kust hangitakse metsa biomassi lähteaine, mille kohta on kättesaadav usaldusväärne ja sõltumatu teave ning mille tingimused on piisavalt ühtsed, et hinnata riski metsa biomassi säästlikkusele ja seaduslikkusele.

	<p>Võetakse hästi dokumenteeritud ja kontrollitavaid meetmeid, et vältida selliste toimeainete kasutamist, mis on loetletud määruse (EL) 2019/1021⁽⁴⁸⁾ I lisa A osas, pestitsiididega rahvusvaheliseks kauplemiseks nõusoleku saamise korda käsitlevas Rotterdami konventsioonis, Minamata elavhõbedakonventsioonis ja osoonikihti kahandavate ainete Montreali protokollis, ning et vältida toimeaineid, mis on liigitatud taimekaitsevahendite ohtlikkusele põhineva WHO klassifikatsiooni⁽⁴⁹⁾ ohuklassi Ia („eriti ohtlik“) või Ib („väga ohtlik“). Tegevus on kooskõlas toimeaineid käsitlevate asjakohaste siseriiklike õigusnormidega.</p> <p>Vee- ja pinnasereostust välditakse ning reostuse ilmnemisel võetakse puhastusmeetmeid.</p>
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	<p>Riikliku pädeva asutuse määratud kaitsealadel või kaitsealustes elupaikades on tegevus kooskõlas nende alade kaitse-eesmärkidega.</p> <p>Ei muudeta elupaiku, mis on elurikkuse kadumise suhtes eriti tundlikud või millel on suur kaitseväärtus, ega alasid, mis on ette nähtud selliste elupaikade taastamiseks kooskõlas siseriikliku õigusega.</p> <p>Punkti 1.2 alapunktis i osutatud üksikasjalik teave sisaldab sätteid elurikkuse säilitamise ja võimaliku suurendamise kohta kooskõlas riiklike ja kohalike õigusnormidega, sealhulgas sätteid järgmise kohta:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) elupaikade ja liikide hea kaitsestaatuse tagamine, elupaikade tüüpiliste liikide säilitamine; (b) invasiivsete võõrliikide kasutamise või keskkonda viimise välistamine; (c) võõrliikide kasutamise välistamine, välja arvatud juhul, kui on võimalik tõendada, et: <ul style="list-style-type: none"> i) kultiveerimismaterjali kasutamine loob soodsad ja sobivad ökosüsteemi tingimused (nt kliima, mullakriteeriumid ja taimestik, metsa tulekindlus); ii) piirkonnas praegu esinevad pärismaised liigid ei ole enam kohastunud prognoositavate kliima- ning pedoloogiliste ja hüdrooloogiliste tingimustega; (d) mulla füüsikalise, keemilise ja bioloogilise kvaliteedi säilitamise ja parandamise tagamine; (e) selliste elurikkust soodustavate tavade edendamine, mis parandavad metsade looduslikke protsesse; (f) suure elurikkusega ökosüsteemide väiksema elurikkusega ökosüsteemideks muutmise välistamine; (g) metsaga seotud elupaikade ja liikide mitmekesisuse tagamine; (h) puistute struktuuride mitmekesisuse tagamine ning täiskasvanud puistute ja lagupuidu säilitamine või nende osakaalu suurendamine.

⁽⁴⁸⁾ Millega rakendatakse liidus püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni (ELT L 209, 31.7.2006, lk 3).

⁽⁴⁹⁾ Taimekaitsevahendite ohtlikkusele põhinev WHO klassifikatsioon (2019. aasta versioon), (4.6.2021. a versioon: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/332193/9789240005662-eng.pdf?ua=1>).

1.4. Kaitsev metsamajandus

Tegevuse kirjeldus

Metsamajandamistegevus, mille eesmärk on ühe või mitme elupaiga või liigi säilitamine. Kaitsev metsamajandus ei eelda maakasutuskategooria muutmist ja toimub maal, mis vastab siseriiklikes õigusnormides sätestatud metsa määratlusele või kui see ei ole kättesaadav, siis FAO metsa määratlusele⁽⁵⁰⁾.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga A2 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile. Selle kategooria majandustegevus piirdub NACE Rev. 2 koodidega 02.10 (metsakasvatust ja muud metsamajanduse tegevusalad), 02.20 (metsavarumine), 02.30 (looduslike materjalide kogumine, v.a puit) ja 02.40 (metsamajandust abistavad tegevused).

Kui selle kategooria majandustegevus vastab punktis 5 esitatud olulise panuse kriteeriumile, on tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetav tegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikud on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikud võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikude ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikude olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikude ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽⁵¹⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.
3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽⁵²⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽⁵³⁾ või tasuliste mudelitega.

⁽⁵⁰⁾ Üle 0,5 hektari suurune maa-ala, mille kasvavad üle viie meetri kõrgused puud, mille võrade liitus on suurem kui 10 % või mis suudavad *in situ* kõnealuste künnisteni jõuda. See ei sisalda maad, mis on peamiselt kasutuses põllumajanduses või linnamaana (FAO ülemaailmne ressurside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: <http://www.fao.org/3/i8661en/i8661en.pdf>).

⁽⁵¹⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽⁵²⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁵³⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemisingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽⁵⁴⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelsele taristule ⁽⁵⁵⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

5. Et tegevust saaks käsitada määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetava tegevusena, tõendab ettevõtja praeguste ja tulevaste kliimarisikide, sealhulgas ebakindluse hindamise ja usaldusväärsete andmete põhjal, et tegevus tagab sellise tehnoloogia, toote, teenuse, teabe või tava saavutamise või kasutamise edendamise, millel on üks järgmistest põhieesmärkidest:

- (a) suurendada teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele; või
- (b) aidata kaasa kohanemisingutustele, milles võetakse arvesse teisi inimesi, loodust, kultuuripärandit, varasid ja muud majandustegevust.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine

1. Metsamajandamiskava või samaväärne dokument

1.1. Tegevus toimub alal, kus kohaldatakse metsamajandamiskava või samaväärset dokumenti, nagu sätestatud siseriiklikes õigusnormides, või kui siseriiklikes õigusnormides ei ole metsamajandamiskava määratletud, siis nagu osutatud FAO „pikaajalise metsamajandamiskavaga metsaala“ määratluses ⁽⁵⁶⁾.

Metsamajandamiskava või samaväärne dokument hõlmab vähemalt kümneaastast ajavahemikku ja seda ajakohastatakse pidevalt.

1.2. Esitatakse järgmistes punktides osutatud teave, mida ei ole veel metsamajandamiskavas või samaväärses süsteemis dokumenteeritud:

- (a) majandamisesmärgid, sealhulgas peamised piirangud;
- (b) üldstrateegiad ja tegevused, mis on kavandatud majandamisesmärkide saavutamiseks, sealhulgas eeldatav tegevus kogu metsatsükli jooksul;
- (c) metsaelupaikade määratlus, peamised olemasolevad ja kavandatavad metsapuuliigid ning nende leviku ulatus ja ruumiline jaotus kooskõlas kohaliku metsaökosüsteemiga;

⁽⁵⁴⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁵⁵⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roeline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

⁽⁵⁶⁾ Metsaala, millel on pikaajaline (kümme aastat või enam) dokumenteeritud majandamiskava, mille eesmärk on saavutada kindlaks määratud majandamisesmärgid ja mis vaadatakse korrapäraselt läbi (FAO ülemaailmne ressurside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: <http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf>).

- (d) ala määratlus vastavalt sellele, kuidas see on kinnistusraamatusse kantud;
- (e) metsaeraldised, teed, elektriliinide koridorid ja muud üldsusele juurdepääsetavad alad, füüsilised tunnused (sealhulgas veeteed), õiguslike ja muude piirangutega alad;
- (f) metsa ökosüsteemide hea seisundi säilitamiseks võetud meetmed;
- (g) arvesse võetud sotsiaalküsimused (sealhulgas maastiku säilitamine, sidusrühmadega konsulteerimine vastavalt siseriiklikes õigusnormides sätestatud tingimustele);
- (h) metsaga seotud riskide (sh metsatulekahjud ning kahjurite levik ja haiguspuhangud) hindamine, et ennetada, vähendada ja kontrollida riske, ning meetmed, mida võetakse kaitseks jääriskide eest ning nendega kohanemiseks;
- (i) kõik põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumid, mis on metsa majandamise seisukohast olulised.

1.3. Metsamajandamiskava või samaväärne dokument:

- (a) kajastab peamist kindlaksmääratud majandamiseesmärki,⁽⁵⁷⁾ mis hõlmab mulla ja vee kaitset,⁽⁵⁸⁾ elurikkuse kaitset⁽⁵⁹⁾ või sotsiaalseid hüvesid⁽⁶⁰⁾ vastavalt FAO määratlustele;
- (b) edendab selliseid elurikkust soodustavaid tavu, mis parandavad metsade looduslike protsesse;
- (c) sisaldab järgmiste elementide analüüsi:
 - i) elupaikade kaitsele ja seotud elupaikade mitmekesisusele avalduv mõju ja surve;
 - ii) mullale minimaalset mõju avaldava metsaraie tingimus;
 - iii) kaitse-eesmärke mõjutav muu tegevus, näiteks jahipidamine ja kala-püük, põllumajandus-, karjakasvatuse- ja metsandustegevus, tööstus-, kaevandus- ja äritegevus.

1.4. Punktis 1.1 osutatud kavas dokumenteeritud metsamajandamissüsteemi kestlikkus tagatakse, valides kõige kaugeleulatuvama järgmistest lähenemisviisidest:

- (a) metsa majandamine vastab riiklikule metsa säästva majandamise määratlusele, kui see on olemas;
- (b) metsa majandamine vastab Euroopa metsade kaitset käsitleva ministrite konverentsi metsa säästva majandamise määratlusele⁽⁶¹⁾ ning metsade säästva majandamise üleeuroopalistele tegevusjuhiste⁽⁶²⁾;

⁽⁵⁷⁾ Peamine kindlaksmääratud majandamiseesmärk, mis on majandamisüksusele määratud (FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: <http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf>).

⁽⁵⁸⁾ Mets, mille puhul majandamiseesmärk on mulla ja vee kaitse. (FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: <http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf>).

⁽⁵⁹⁾ Mets, mille puhul majandamiseesmärk on elurikkuse kaitse. Hõlmab kaitsealadel elurikkuse kaitseks määratud alasid, kuid ei piirdu nendega. (FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: <http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf>).

⁽⁶⁰⁾ Mets, mille puhul majandamiseesmärk on sotsiaalsete hüvede tagamine. (FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: <http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf>).

⁽⁶¹⁾ Metsade ja metsamaade majandamine ja kasutamine niisugusel viisil ja määral, et need säilitavad oma elurikkuse, tootlikkuse, uuenemisvõime, elujõulisuse ja võime täita praegu ja tulevikus vastavaid ökoloogilisi, majanduslikke ja sotsiaalseid funktsioone kohalikul, siseriiklikul ja üleilmsel tasandil muudele ökosüsteemidele kahju tekitamata.

(Resolutsioon H1 „General Guidelines for the Sustainable Management of Forests in Europe“, teine Euroopa metsade kaitset käsitlev ministrite konverents 16.–17. juunil 1993, Helsingi/Soome. 4.6.2021. a versioon: https://www.foresteurope.org/docs/MC/MC_helsinki_resolutionH1.pdf).

⁽⁶²⁾ Resolutsiooni L2 2. lisa „Pan-European Operational Level Guidelines for Sustainable Forest Management“. Kolmas Euroopa metsade kaitset käsitlev ministrite konverents 2.–4. juunil 1998, Lissabon/Portugal (4.6.2021. a versioon: https://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/10/MC_lisbon_resolutionL2_with_annexes.pdf#page=18).

	<p>(c) kehtestatud majandamissüsteem on vastavuses direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõikes 6 kindlaks määratud metsa kestlikkuse kriteeriumide ning ka kõnealuse direktiivi artikli 29 lõike 8 alusel vastu võetud rakendusaktiga metsa biomassist energia tootmise tegevussuuniste kohta alates selle kohaldamise kuupäevast.</p> <p>1.5. Tegevusega ei kaasne suure süsinikuvaruga maa ⁽⁶³⁾ seisundi halvenemist.</p> <p>1.6. Tegevusega seotud majandamissüsteem vastab määruses (EL) nr 995/2010 sätestatud hoolsuskohustusele ja õiguspärasuse nõuetele.</p> <p>1.7. Metsamajandamiskavas või samaväärses dokumendis nähakse ette järelevalve, millega tagatakse kavas esitatud teabe õigsus, eelkõige seoses asjaomast ala käsitlevate andmetega.</p> <p>2. <i>Audit</i></p> <p>Kahe aasta jooksul pärast tegevuse algust ja seejärel iga kümne aasta tagant kontrollib tegevuse vastavust kliimamuutuste leevendamisse olulise panuse andmise kriteeriumidele ja põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumidele üks järgmistest:</p> <p>(a) asjakohased riiklikud pädevad asutused;</p> <p>(b) sõltumatu kolmandast isikust sertifitseerija riigi ametiasutuste või tegevuse elluviija taotluse alusel.</p> <p>Et kulusid vähendada, võib auditeid korraldada koos metsa sertifitseerimise, kliimaalase sertifitseerimise või muu auditiga.</p> <p>Sõltumatu kolmandast isikust sertifitseerijal ei tohi olla huvide konflikti omaniku ega rahastajaga ning ta tohi ei osaleda tegevuse arendamises ega elluviimises.</p> <p>3. <i>Rühmahindamine</i></p> <p>Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumide täitmist võib kontrollida:</p> <p>(a) direktiivis (EL) 2018/2001 määratletud metsa hankimisala ⁽⁶⁴⁾ tasandil;</p> <p>(b) sellise ettevõtjate rühma tasandil, mille omadused on piisavalt ühtlased, et hinnata riski metsamajandustegevuse kestlikkusele, tingimusel et need ettevõtjad on püsivas suhtes ja osalevad tegevuses ning et ettevõtjate rühm jääb kõigi järgnevate auditite puhul samaks.</p>
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	<p>Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.</p> <p>Punkti 1.2 alapunktis i osutatud üksikasjalik teave sisaldab sätteid, mida tuleb järgida, et täita käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriume.</p>

⁽⁶³⁾ „Suure süsinikuvaruga maa“ – märgalad, sealhulgas turbaalad, ning püsivalt metsaga kaetud alad direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 4 punktide a, b ja c tähenduses.

⁽⁶⁴⁾ „Hankimisala“ – geograafiliselt määratletud ala, kust hangitakse metsa biomassi lähteaine, mille kohta on kättesaadav usaldusväärne ja sõltumatu teave ning mille tingimused on piisavalt ühtsed, et hinnata riski metsa biomassi säästlikkusele ja seaduslikkusele.

(4) Üleminek ringmajandusele	Tegevusest tingitud metsa muutumisega tegevuse elluviimise kohas ei kaasne tõenäoliselt sellise metsa primaarse biomassi kestliku koguse märkimisväärset vähenemist, mis sobib pikaajalise ringluse potentsiaaliga puittoodete tootmiseks. Selle kriteeriumi täitmist võib tõendada punktis 2 osutatud kliimaalase kasu analüüsiga.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Tegevuse käigus ei kasutata pestitsiide ega väetisi.</p> <p>Võetakse hästi dokumenteeritud ja kontrollitavaid meetmeid, et vältida selliste toimeainete kasutamist, mis on loetletud määruse (EL) 2019/1021⁽⁶⁵⁾ I lisa A osas, pestitsiididega rahvusvaheliseks kauplemiseks nõusoleku saamise korda käsitlevas Rotterdami konventsioonis, Minamata elavhõbedakonventsioonis ja osoonikihti kahandavate ainete Montreali protokollis, ning et vältida toimeaineid, mis on liigitatud taimekaitsevahendite ohtlikkusel põhineva WHO klassifikatsiooni⁽⁶⁶⁾ ohuklassi Ia („eriti ohtlik“) või Ib („väga ohtlik“). Tegevus on kooskõlas toimeaineid käsitlevate asjakohaste siseriiklike õigusnormidega.</p> <p>Vee- ja pinnasereostust välditakse ning reostuse ilmnemisel võetakse puhastusmeetmeid.</p>
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	<p>Riikliku pädeva asutuse määratud kaitsealadel või kaitsealustes elupaikades on tegevus kooskõlas nende alade kaitse-eesmärkidega.</p> <p>Ei muudeta elupaiku, mis on elurikkuse kadumise suhtes eriti tundlikud või millel on suur kaitseväärtus, ega alasid, mis on ette nähtud selliste elupaikade taastamiseks kooskõlas siseriikliku õigusega.</p> <p>Punkti 1.2 alapunktis i osutatud üksikasjalik teave sisaldab sätteid elurikkuse säilitamise ja võimaliku suurendamise kohta kooskõlas riiklike ja kohalike õigusnormidega, sealhulgas sätteid järgmise kohta:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) elupaikade ja liikide hea kaitsestaatuse tagamine, elupaikade tüüpiliste liikide säilitamine; (b) invasiivsete võõrliikide kasutamise või keskkonda viimise välistamine; (c) võõrliikide kasutamise välistamine, välja arvatud juhul, kui on võimalik tõendada, et: <ul style="list-style-type: none"> i) kultiveerimismaterjali kasutamine loob soodsad ja sobivad ökosüsteemi tingimused (nt kliima, mullakriteeriumid ja taimestik, metsa tulekindlus); ii) piirkonnas praegu esinevad pärismaised liigid ei ole enam kohastunud prognoositavate kliima- ning pedoloogiliste ja hüdrooloogiliste tingimustega; (d) mulla füüsikalise, keemilise ja bioloogilise kvaliteedi säilitamise ja parandamise tagamine;

⁽⁶⁵⁾ Millega rakendatakse liidus püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni (ELT L 209, 31.7.2006, lk 3).

⁽⁶⁶⁾ Taimekaitsevahendite ohtlikkusel põhinev WHO klassifikatsioon (2019. aasta versioon), (4.6.2021. a versioon: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/332193/9789240005662-eng.pdf?ua=1>).

	<p>(e) selliste elurikkust soodustavate tavade edendamine, mis parandavad metsade looduslikke protsesse;</p> <p>(f) suure elurikkusega ökosüsteemide väiksema elurikkusega ökosüsteemideks muutmise välistamine;</p> <p>(g) metsaga seotud elupaikade ja liikide mitmekesisuse tagamine;</p> <p>(h) puistute struktuuride mitmekesisuse tagamine ning täiskasvanud puistute ja lagupuidu säilitamine või nende osakaalu suurendamine.</p>
--	---

2. KESKKONNAKAITSE JA KESKKONNA TAASTAMISEGA SEOTUD TEGEVUSED

2.1. Märjalade taastamine

Tegevuse kirjeldus

Märjalade taastamine viitab majandustegevusele, millega edendatakse märjalade algse seisundi taastamist, ning majandustegevusele, millega parandatakse märjalade funktsioone, ilma et tingimata edendataks nende häiringueelse seisundi taastumist; seejuures tähendab märjala maad, mis vastab rahvusvahelisele märjala⁽⁶⁷⁾ või turbaala⁽⁶⁸⁾ määratlusele, nagu sätestatud rahvusvahelise tähtsusega märjalade, eriti veelindude elupaikade konventsioonis (Ramsari konventsioon)⁽⁶⁹⁾. Asjaomane ala vastab liidus kehtestatud märjalade määratlusele, mis on esitatud komisjoni teatises märjalade ratsionaalse kasutuse ja kaitse kohta⁽⁷⁰⁾.

Selle kategooria tegevusaladel puudub konkreetne määruusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile vastav NACE kood, kuid need on seotud määruusega (EL) nr 691/2011 kehtestatud keskkonnakaitse tegevusalade statistilise klassifikaatori (CEPA) 6. klassiga.

Kui selle kategooria majandustegevus vastab punktis 5 esitatud olulise panuse kriteeriumile, on tegevus määruuse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetav tegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhilikult kliimarisike ja haavatavust järgmistest meetoditest:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisike ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisike olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

⁽⁶⁷⁾ „Märjalad hõlmavad mitmesuguseid sisemaaelupaiku, nagu rabad, niisked niidud ja turbaalad, lammid, jõed ja järved, ning rannikualasid, nagu padurad, mangroovid, mõõnaga paljanduvad mudased laugmadalikud ja mererohuga kaetud alad, korallrahud ja muud merealad, mille sügavus ei ületa mõõna ajal kuut meetrit, samuti inimtekkelisi märjalasid, nagu tammid, veehoidlad, riisipõllud ning veepuhastustiigid ja biotiigid.“ Märjalasid käsitleva Ramsari konventsiooni sissejuhatus, 7. väljaanne (varem Ramsari konventsiooni käsiraamat). Ramsari konventsiooni sekretariaat, Gland, Šveits.

⁽⁶⁸⁾ Turbaalad on turvasmullaga ökosüsteemid. Turvas koosneb vähemalt 30 % ulatuses osaliselt lagunenuid taimejäänustest, mis on kogunenud *in situ* liigniisketes ja sageli happelistes tingimustes. Resolutsioon XIII.12 „Guidance on identifying peatlands as Wetlands of International Importance (Ramsar Sites) for global climate change regulation as an additional argument to existing Ramsar criteria“, Ramsari konventsioon, vastu võetud 21.–29. oktoobril 2018.

⁽⁶⁹⁾ Rahvusvahelise tähtsusega märjalade, eriti veelindude elupaikade konventsioon (Ramsari konventsioon) (4.6.2021. a versioon: https://www.ramsar.org/sites/default/files/documents/library/current_convention_text_e.pdf).

⁽⁷⁰⁾ Komisjoni 29. mai 1995. aasta teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile märjalade ratsionaalse kasutuse ja kaitse kohta, KOM(95) 189 (lõplik).

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽⁷¹⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavalistel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽⁷²⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽⁷³⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemisingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused⁽⁷⁴⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule⁽⁷⁵⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

5. Et tegevust saaks käsitada määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetava tegevusena, tõendab ettevõtja praeguste ja tulevaste kliimarisikide, sealhulgas ebakindluse hindamise ja usaldusväärsete andmete põhjal, et tegevus tagab sellise tehnoloogia, toote, teenuse, teabe või tava saavutamise või kasutamise edendamise, millel on üks järgmistest põhieesmärkidest:

- (a) suurendada teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;

⁽⁷¹⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽⁷²⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁷³⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽⁷⁴⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaval, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁷⁵⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Rohe-line taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

- (b) aidata kaasa kohanemisingutustele, milles võetakse arvesse teisi inimesi, loodust, kultuuripärandit, varasid ja muud majandustegevust.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine

1. *Taastamiskava*

1.1. Ala suhtes kohaldatakse Ramsari konventsiooni märgalade taastamise põhimõtete ja suunistega kooskõlas olevat taastamiskava, kuni ala liigitatakse märgalaks ja selle suhtes hakatakse kohaldama märgala majandamiskava, mis on kooskõlas Ramsari konventsiooni suunistega Ramsari alade ja muude märgalade majandamise kavandamise kohta. Turbaalade puhul järgitakse taastamiskavas Ramsari konventsiooni asjakohastes resolutsioonides, sealhulgas resolutsioonis XIII/13 esitatud soovitusi.

1.2. Taastamiskavas võetakse hoolikalt arvesse kohalikke hüdrooloogilisi ja mullastikutingimusi, sealhulgas mulla küllastumise dünaamikat ning aeroobsete ja anaeroobsete tingimuste muutumist.

1.3. Taastamiskavas käsitletakse kõiki põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriume, mis on märgalade majandamise seisukohast olulised.

1.4. Taastamiskavas nähakse ette järelevalve, millega tagatakse kavas esitatud teabe õigsus, eelkõige seoses asjaomast ala käsitlevate andmetega.

2. *Audit*

Kahe aasta jooksul pärast tegevuse algust ja seejärel iga kümne aasta tagant kontrollib tegevuse vastavust kliimamuutuste leevendamisse olulise panuse andmise kriteeriumidele ja põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumidele üks järgmistest:

(a) asjakohased riiklikud pädevad asutused;

(b) sõltumatu kolmandast isikust sertifitseerija riigi ametiasutuste või tegevuse elluviija taotluse alusel.

Et kulusid vähendada, võib auditeid korraldada koos metsa sertifitseerimise, kliimaalase sertifitseerimise või muu auditiga.

Sõltumatul kolmandast isikust sertifitseerijal ei tohi olla huvide konflikti omaniku ega rahastajaga ning ta tohi ei osaleda tegevuse arendamises ega elluviimises.

Rühmahindamine

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumide täitmist võib kontrollida sellise ettevõtjate rühma tasandil, mille omadused on piisavalt ühtlased, et hinnata riski metsamajandustegevuse kestlikkusele, tingimusel et need ettevõtjad on püsivas suhtes ja osalevad tegevuses ning et ettevõtjate rühm jääb kõigi järgnevatel auditite puhul samaks.

(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	Turba kaevandamine viiakse miinimumini.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Pestitsiidide kasutamine viiakse miinimumini ning eelistatakse alternatiivseid lähenemisviise või võtteid, mis võivad hõlmata pestitsiidide kemikaalivabu alternatiive, nagu ette nähtud direktiivis 2009/128/EÜ, välja arvatud juhtudel, kui pestitsiidide kasutamine on vajalik kahjurit ja haiguspuhangu tõrjeks.</p> <p>Tegevuse käigus kasutatakse väetisi minimaalselt ja ei kasutata sõnnikut. Tegevus on kooskõlas määrusega (EL) 2019/1009 või siseriiklike õigusnormidega põllumajanduslikuks kasutamiseks mõeldud väetiste ja mullaprandusainete kohta.</p> <p>Võetakse hästi dokumenteeritud ja kontrollitavaid meetmeid, et vältida selliste toimeainete kasutamist, mis on loetletud määruse (EL) 2019/1021 ⁽⁷⁶⁾ I lisa A osas, pestitsiididega rahvusvaheliseks kauplemiseks nõusoleku saamise korda käsitlevas Rotterdami konventsioonis, Minamata elavhõbedakonventsioonis ja osoonikihti kahandavate ainete Montreali protokollis, ning et vältida toimeaineid, mis on liigitatud taimekaitsevahendite ohtlikkusele põhineva WHO klassifikatsiooni ⁽⁷⁷⁾ ohuklassi Ia („eriti ohtlik“) või Ib („väga ohtlik“). Tegevus on kooskõlas toimeaineid käsitlevate asjakohaste siseriiklike õigusnormidega.</p> <p>Vee- ja pinnasereostust välditakse ning reostuse ilmnemisel võetakse puhastusmeetmeid.</p>
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	<p>Riikliku pädeva asutuse määratud kaitsealadel või kaitsealustes elupaikades on tegevus kooskõlas nende alade kaitse-eesmärkidega.</p> <p>Ei muudeta elupaiku, mis on elurikkuse kadumise suhtes eriti tundlikud või millel on suur kaitseväärtus, ega alasid, mis on ette nähtud selliste elupaikade taastamiseks kooskõlas siseriikliku õigusega.</p> <p>Käesoleva jao punktis 1 osutatud kava (taastamiskava) sisaldab sätteid elurikkuse säilitamise ja võimaliku suurendamise kohta kooskõlas riiklike ja kohalike õigusnormidega, sealhulgas sätteid järgmise kohta:</p> <p>(a) elupaikade ja liikide hea kaitsestaatuse tagamine, elupaikade tüüpiliste liikide säilitamine;</p> <p>(b) invasiivsete võõrliikide kasutamise või keskkonda viimise välistamine.</p>

3. TOOTMINE

3.1. Taastuenergiaseadmete tootmine

Tegevuse kirjeldus

Taastuenergiaseadmete tootmine, võttes arvesse, et taastuenergia on määratletud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 2 lõikes 1.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega C25, C27 ja C28 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikatorile.

⁽⁷⁶⁾ Millega rakendatakse liidus püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni (ELT L 209, 31.7.2006, lk 3).

⁽⁷⁷⁾ Taimkaitsevahendite ohtlikkusele põhinev WHO klassifikatsioon (2019. aasta versioon), (4.6.2021. a versioon: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/332193/9789240005662-eng.pdf?ua=1>).

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

- (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
- (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
- (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽⁷⁸⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽⁷⁹⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽⁸⁰⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused⁽⁸¹⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule⁽⁸²⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

⁽⁷⁸⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽⁷⁹⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁸⁰⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽⁸¹⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslike elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁸²⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roeline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	–
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse selliste tehnikate kättesaadavust, mis toetavad allpool kirjeldatud, ja võimaluse korral võetakse need kasutusele: <ul style="list-style-type: none"> (a) teisese toorme ja korduskasutatavate komponentide korduskasutamine ja kasutamine valmistatavates toodetes; (b) disain, mis tagab valmistatavate toodete suure vastupidavuse, ringlussevõetavuse, lihtsa demonteerimise ja kohandatavuse; (c) jäätmekäitlus, mille puhul eelistatakse tootmisprotsessis ringlussevõttu kõrvaldamisele; (d) teave probleemsete ainete kohta ja nende jälgitavus valmistatud toodete kogu olelusringi jooksul.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.2. Vesiniku tootmiseks ja kasutamiseks mõeldud seadmete tootmine

Tegevuse kirjeldus

Vesiniku tootmiseks ja kasutamiseks mõeldud seadmete tootmine, mille puhul vesinik, mille tootmiseks seadmeid toodetakse, vastab Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 25 lõikes 2 ja V lisas sätestatud meetodiga sarnaselt nõudele vähendada kasvuhoonegaaside heidet olelusringi jooksul 73,4 % [mis annab tulemuseks väiksema olelusringi jooksul tekkivate kasvuhoonegaaside heite kui 3 tCO₂e/tH₂] ja vesinikupõhiste sünteesiliste kütuste puhul 70 % võrreldes fossiilkütusega, mille võrdlusväärtus on 94 g CO₂e/MJ.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega C25, C27 ja C28 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽⁸³⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽⁸⁴⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽⁸⁵⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused⁽⁸⁶⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule⁽⁸⁷⁾;

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	–
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse selliste tehnikate kättesaadavust, mis toetavad allpool kirjeldatud, ja võimaluse korral võetakse need kasutusele: (a) teise toorme ja korduskasutatavate komponentide korduskasutamine ja kasutamine valmistatavates toodetes;

⁽⁸³⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽⁸⁴⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁸⁵⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽⁸⁶⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaval, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, mäismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁸⁷⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Rohe-line taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

	(b) disain, mis tagab valmistatavate toodete suure vastupidavuse, ringlussevõetavuse, lihtsa demonteerimise ja kohandatavuse;
	(c) jäätmekäitlus, mille puhul eelistatakse tootmisprotsessis ringlussevõttu kõrvaldamisele;
	(d) teave probleemsete ainete kohta ja nende jälgitavus valmistatud toodete kogu olelusringi jooksul.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.3. Transpordis kasutatava vähese CO₂-heitega tehnoloogia tootmine

Tegevuse kirjeldus

Vähese CO₂-heitega transpordivahendite, raudteeveeremite ja laevade tootmine, remont, hooldus, moderniseerimine, ⁽⁸⁸⁾ neile uue kasutusotstarbe andmine ja nende uuendamine, kui tehnoloogia on üks järgmistest:

- a) rongid, reisi- ja kaubavagunid, mille otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga;
- b) rongid, reisi- ja kaubavagunid, mille otsene väljalasketoru CO₂-heide võrdub nulliga, kui neid kasutatakse vajaliku taristuga rööbastel, ja mis töötavad tavapärase mootoriga, kui selline taristu pole kättesaadav (bimodaalsed);
- c) reisijateveoks mõeldud linna-, linnalähi- ja maanteetranspordi seadmed, mille puhul sõidukite otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga;
- d) kuni 31. detsembrini 2025: M₂- ja M₃-kategooria ⁽⁸⁹⁾ sõidukid, mille keretüüp on CA (ühekorruseline sõiduk), CB (kahekorruseline sõiduk), CC (ühekorruseline liigendsõiduk) või CD (kahekorruseline liigendsõiduk) ⁽⁹⁰⁾ ning mis vastavad viimasele Euro VI standardile, st määruse (EÜ) nr 595/2009 nõuetele ning alates nimetatud määruse muudatuste jõustumisest ka muutmisaktide nõuetele, isegi enne nende kohaldatavaks muutumist, ning standardi Euro VI kõige viimasele etapile, mis on sätestatud määruse (EL) 582/2011 I lisa 9. liite 1. tabelis, kui seda etappi reguleerivad sätted on jõustunud, aga pole veel selle sõidukitüübi suhtes kohaldatavaks muutunud ⁽⁹¹⁾. Kui selline standard pole kättesaadav, võrdub sõidukite otsene CO₂-heide nulliga;
- e) isiklikud liikumisvahendid, mis liiguvad edasi kasutaja kehalise tegevuse, heiteta mootori või heiteta mootori ja kehalise tegevuse kombinatsiooni jõul;
- f) M₁- ja N₁-kategooria ⁽⁹²⁾ sõidukid, mis on liigitatud kergsõidukiteks, mille puhul kehtib järgmine:
 - i) kuni 31. detsembrini 2025: CO₂-eriheide, nagu määratletud määruse (EL) 2019/631 artikli 3 lõike 1 punktis h, on väiksem kui 50 g CO₂ kilomeetri kohta (vähese heitega ja heiteta kergsõidukid);
 - ii) alates 1. jaanuarist 2026: CO₂-eriheide, nagu määratletud määruse (EL) 2019/631 artikli 3 lõike 1 punktis h, võrdub nulliga;
- g) L-kategooria ⁽⁹³⁾ sõidukid, mille väljalasketoru CO₂-heide on 0 g CO_{2e}/km, arvatuna vastavalt määruses (EL) nr 168/2013 sätestatud heitekatsele;

⁽⁸⁸⁾ Punktide j–m puhul käsitletakse moderniseerimisega seotud kriteeriume käesoleva lisa jagudes 6.9 ja 6.12.

⁽⁸⁹⁾ Nagu osutatud määruse (EL) 2018/858 artikli 4 lõike 1 punktis a.

⁽⁹⁰⁾ Nagu on sätestatud määruse (EL) 2018/858 I lisa C osa punktis 3.

⁽⁹¹⁾ Kuni 31. detsembrini 2022 Euro VI etapp E, nagu on sätestatud määruses (EÜ) nr 595/2009.

⁽⁹²⁾ Nagu määratletud määruse (EL) 2018/858 artikli 4 lõike 1 punktides a ja b.

⁽⁹³⁾ Nagu on määratletud määruse (EL) 168/2013 artiklis 4.

- h) raskeveokiteks liigitatud N₂-, N₃- ja N₁-kategooria sõidukid, mis ei ole ette nähtud fossiilkütuste veoks ja mille täismass ei ületa 7,5 tonni ning mis on määruses (EL) 2019/1242 määratletud heiteta raskeveokid;
- i) N₂- ja N₃-kategooria sõidukid, mis ei ole ette nähtud fossiilkütuste veoks ja mille täismass ületab 7,5 tonni ning mis on määruse (EL) 2019/1242 artikli 3 punktis 11 määratletud heiteta raskeveokid või nimetatud määruse artikli 3 punktis 12 määratletud vähese heitega raskeveokid;
- j) sisevetel kasutatavad reisilaevad:
- i) mille otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga;
- ii) mis on (kuni 31. detsembrini 2025) hübriid- või kaherežiimilised laevad, mis kasutavad tavatingimustes käitamise korral vähemalt 50 % ulatuses kütust, mille otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga, või elektrienergiat;
- k) sisevetel kasutatavad kaubalaevad, mis ei ole ette nähtud fossiilkütuste transpordiks ja mille:
- i) otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga;
- ii) (31. detsembrini 2025) otsene (väljalasketoru) CO₂-heide tonnkilomeetri kohta (g CO₂/tkm), mis on arvatud (või uute laevade puhul prognoositud) energiatõhususe näitaja ⁽⁹⁴⁾ abil, on 50 % väiksem kui määruse (EL) 2019/1242 artikli 11 kohaselt raskeveokite (sõidukite allrühm 5-LH) puhul kindlaks määratud keskmine CO₂-võrdlusheite väärtus;
- l) merel ja rannavetes kasutatavad kaubalaevad, sadamatoiminguteks ja abitegevuseks vajalikud laevad, mis ei ole ette nähtud fossiilkütuste transpordiks ja:
- i) mille otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga;
- ii) mis on (kuni 31. detsembrini 2025) hübriid- ja kaherežiimilised laevad, mis kasutavad tavatingimustes käitamise korral merel ja sadamates vähemalt 25 % ulatuses kütust, mille otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga, või elektrienergiat;
- iii) mis on (kuni 31. detsembrini 2025 ja ainult juhul, kui on võimalik tõendada, et laevu kasutatakse üksnes selliste ranniku- ja lähimereveoteenuste osutamiseks, mille eesmärk on võimaldada praegu maismaad mööda veetava kauba ümbersuunamist merele) laevad, mille otsene (väljalasketoru) CO₂-heide on Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (IMO) energiatõhususe indeksi (EEDI) ⁽⁹⁵⁾ alusel arvatuna 50 % väiksem kui määruse (EL) 2019/1242 artikli 11 kohaselt raskeveokite (veokite allrühm 5-LH) puhul kindlaks määratud keskmine CO₂-võrdlusheite väärtus;
- iv) (kuni 31. detsembrini 2025) mille energiatõhususe indeks (EEDI) on 1. aprilli 2022. aasta seisuga kohaldatavates EEDI nõuetes ette nähtust 10 % väiksem, ⁽⁹⁶⁾ kui laevade käitamiseks on võimalik kasutada kütuseid, mille otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga, või taastuvatest energiaallikatest toodetud kütust ⁽⁹⁷⁾;
- m) merel ja rannavetes kasutatavad reisilaevad, mis ei ole ette nähtud fossiilkütuste transpordiks ja:
- i) mille otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga;
- ii) mis on (kuni 31. detsembrini 2025) hübriid- ja kaherežiimilised laevad, mis kasutavad tavatingimustes käitamise korral merel ja sadamates vähemalt 25 % ulatuses kütust, mille otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga, või elektrienergiat;

⁽⁹⁴⁾ Energiatõhususe näitaja on määratletud kui CO₂-heite mass transporditöö ühiku kohta. See näitab laeva käitamise energiatõhusust järjepideva ajavahemiku jooksul, mis kajastab laeva üldist kaubaveo struktuuri. Juhised selle näitaja arvutamiseks on esitatud Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni dokumendis MEPC.1/Circ. 684.

⁽⁹⁵⁾ Energiatõhususe indeks (4.6.2021. a versioon: <http://www.imo.org/fr/MediaCentre/HotTopics/GHG/Pages/EEDI.aspx>).

⁽⁹⁶⁾ Vastavalt Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni merekeskkonna kaitse komitee 74. istungiärgul kokkulepitule.

⁽⁹⁷⁾ Kütused, mis vastavad käesoleva lisa jagudes 3.10 ja 4.13 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

- iii) (kuni 31. detsembrini 2025) mille energiatõhususe indeks (EEDI) on 1. aprilli 2022. aasta seisuga kohaldatavates EEDI nõuetes ette nähtust 10 % väiksem, kui laevade käitamiseks on võimalik kasutada kütuseid, mille otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga, või taastuvatest energiaallikatest toodetud kütust ⁽⁹⁸⁾.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega C29.1, C30.1, C30.2, C30.9, C33.15 ja C33.17 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimarisike ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

- (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
- (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
- (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ⁽⁹⁹⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽¹⁰⁰⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽¹⁰¹⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;

⁽⁹⁸⁾ Kütused, mis vastavad käesoleva lisa jagudes 3.10 ja 4.13 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

⁽⁹⁹⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhooonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽¹⁰⁰⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽¹⁰¹⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

- (b) on eelistatud looduspõhised lahendused ⁽¹⁰²⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ⁽¹⁰³⁾;
- (c) on koosõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	–
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse selliste tehnikate kättesaadavust, mis toetavad allpool kirjeldatud, ja võimaluse korral võetakse need kasutusele: <ul style="list-style-type: none"> (a) teisese toorme ja korduskasutatavate komponentide korduskasutamine ja kasutamine valmistatavates toodetes; (b) disain, mis tagab valmistatavate toodete suure vastupidavuse, ringlussevõetavuse, lihtsa demonteerimise ja kohandatavuse; (c) jäätmekäitlus, mille puhul eelistatakse tootmisprotsessis ringlussevõttu kõrvaldamisele; (d) teave probleemsete ainete kohta ja nende jälgitavus valmistatud toodete kogu olelusringi jooksul.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Kui see on asjakohane, ei sisalda sõidukid pliidi, elavhõbedat, kuuevalentset kroomi ega kaadmiumi vastavalt direktiivile 2000/53/EÜ.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.4. Akude tootmine

Tegevuse kirjeldus

Akude ja akukogumite tootmine nende kasutamiseks transpordis, energia stantsionaarse ja võrguvälise salvestamise eesmärgil ning muudel tööstuslikel otstarvetel ja vastavate komponentide tootmine (akude aktiivained, elemendid, korpused ja elektroonilised elemendid), millega kaasneb transpordi, energia paikse ja võrguvälise salvestamise ning muude tööstuslike otstarvete puhul oluline kasvuhoonegaaside heite vähenemine.

Akujäätmete ringlussevõtt.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodidega C27.2 ja E38.32 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

⁽¹⁰²⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslike elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽¹⁰³⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimarisike ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
 - (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽¹⁰⁴⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.
3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽¹⁰⁵⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽¹⁰⁶⁾ või tasuliste mudelitega.
 4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:
 - (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
 - (b) on eelistatult looduspõhised lahendused⁽¹⁰⁷⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule⁽¹⁰⁸⁾;
 - (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
 - (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
 - (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

⁽¹⁰⁴⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽¹⁰⁵⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽¹⁰⁶⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽¹⁰⁷⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnavalget, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslike elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemide teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en).

⁽¹⁰⁸⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	<p>Uute akude, komponentide ja materjalide tootmisel hinnatakse tegevuse käigus selliste tehnikate kättesaadavust, mis toetavad allpool kirjeldatud, ja võimaluse korral võetakse need kasutusele:</p> <p>(a) teisese toorme ja korduskasutatavate komponentide korduskasutamine ja kasutamine valmistatavates toodetes;</p> <p>(b) disain, mis tagab valmistatavate toodete suure vastupidavuse, ringlussevõetavuse, lihtsa demonteerimise ja kohandatavuse;</p> <p>(c) teave probleemsete ainete kohta ja nende jälgitavus valmistatud toodete kogu olelusringi jooksul.</p> <p>Ringlussevõtu protsessid vastavad direktiivi 2006/66/EÜ artiklis 12 ja III lisa B osas sätestatud tingimustele, sealhulgas uusima asjakohase parima võimaliku tehnika kasutamise nõudele ning pliiakude, kaadmium-nikkelakude ja muu koostisega jäätmete ringlussevõtu määradele. Need protsessid tagavad sisalduva metalli ringlussevõtu suurimal võimalikul määral, mis on tehniliselt teostatav ilma ülemääraste kuludeta.</p> <p>Vajaduse korral vastavad ringlussevõtu protsesside ellu viivad ettevõtted direktiivis 2010/75/EL sätestatud nõuetele.</p>
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.</p> <p>Akad vastavad liidus akude turule laskmise suhtes kohaldatavatele kestlikkuseeskirjadele, mis hõlmavad piiranguid ohtlike ainete kasutamisele akudes, sealhulgas vastavad need määrusele (EÜ) nr 1907/2006 ja direktiivile 2006/66/EÜ.</p>
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.5. Energiatõhusust suurendavate elementide tootmine hoonete jaoks

Tegevuse kirjeldus

Ühe või mitme järgmise energiatõhusust suurendava toote või nende toodete põhikomponendi⁽¹⁰⁹⁾ tootmine hoonete jaoks:

- (a) aknad, mille soojusjuhtivus on $1,0 \text{ W/m}^2\text{K}$ või väiksem;
- (b) ukсед, mille soojusjuhtivus on $1,2 \text{ W/m}^2\text{K}$ või väiksem;
- (c) välisseinasüsteemid, mille soojusjuhtivus on $0,5 \text{ W/m}_2\text{K}$ või väiksem;
- (d) katusesüsteemid, mille soojusjuhtivus on $0,3 \text{ W/m}_2\text{K}$ või väiksem;
- (e) isolatsioonitooted, mille lambda väärtus on kuni $0,06 \text{ W/mK}$;
- (f) kodumasinad, mis kuuluvad kahte kõrgeimasse energiatõhususe klassi vastavalt määrusele (EL) 2017/1369 ning nimetatud määruse kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidele;

⁽¹⁰⁹⁾ Kui see on asjakohane, arvutatakse soojusjuhtivus vastavalt kohaldatavatele standarditele, nt EN ISO 10077-1:2017 (aknad ja ukсед), EN ISO 12631:2017 (rippfassaadid) ja EN ISO 6946:2017 (hoonete piirdetarindid ja komponendid).

- (g) valgusallikad, mis kuuluvad kahte kõrgeimasse energiatõhususe klassi vastavalt määrusele (EL) 2017/1369 ning nimetatud määruse kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidele;
- (h) ruumikütte- ja sooja tarbevee süsteemid, mis kuuluvad kahte kõrgeimasse energiatõhususe klassi vastavalt määrusele (EL) 2017/1369 ning nimetatud määruse kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidele;
- (i) jahutus- ja ventilatsioonisüsteemid, mis kuuluvad kahte kõrgeimasse energiatõhususe klassi vastavalt määrusele (EL) 2017/1369 ning nimetatud määruse kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidele;
- (j) valgustussüsteemide tajurid inimeste kohalviibimise ja päevavalguse tuvastamiseks;
- (k) soojuspumbad, mis vastavad käesoleva lisa jaos 4.16 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele;
- (l) fassaadi- ja katuseelemendid, millel on päikesekaitse- või päikesevalguse reguleerimise funktsioon, sealhulgas elemendid, mis toetavad taimede kasvatamist;
- (m) energiatõhusad hoonete automaatika- ja kontrollisüsteemid elu- ja mitteeluhoonete jaoks;
- (n) tsoone eristavad termostaadid ja seadmed elamute peamiste elektri- või soojuskoormuste arukaks jälgimiseks ning andurseadmed;
- (o) kaugküttesüsteemidega ühendatud eramajade, kogu hoonet teenindavate keskküttesüsteemidega ühendatud korterite ning keskküttesüsteemide soojusarvestid ja termostaadid;
- (p) kaugkütte soojusvahetid ja alajaamad, mis on kooskõlas kaugkütte/-jahutuse jaotusega, mis on sätestatud käesoleva lisa jaos 4.15;
- (q) küttesüsteemide aruka jälgimise ja reguleerimise tooted ning andurseadmed.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega C16.23, C23.11, C23.20, C23.31, C23.32, C23.43, C.23.61, C25.11, C25.12, C25.21, C25.29, C25.93, C27.31, C27.32, C27.33, C27.40, C27.51, C28.11, C28.12, C28.13 ja C28.14 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽¹¹⁰⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.
3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽¹¹¹⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽¹¹²⁾ või tasuliste mudelitega.
4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:
- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused⁽¹¹³⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule⁽¹¹⁴⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse selliste tehnikate kättesaadavust, mis toetavad allpool kirjeldatud, ja võimaluse korral võetakse need kasutusele: <ul style="list-style-type: none"> (a) teisese toorme ja korduskasutatavate komponentide korduskasutamine ja kasutamine valmistatavates toodetes; (b) disain, mis tagab valmistatavate toodete suure vastupidavuse, ringlussevõetavuse, lihtsa demonteerimise ja kohandatavuse; (c) jäätmekäitlus, mille puhul eelistatakse tootmisprotsessis ringlussevõttu kõrvaldamisele; (d) teave probleemsete ainete kohta ja nende jälgitavus valmistatud toodete kogu olelusringi jooksul.

⁽¹¹⁰⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhuonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽¹¹¹⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽¹¹²⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽¹¹³⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaval, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽¹¹⁴⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.6. Muude vähese CO₂-heitega seadmete tootmine

Tegevuse kirjeldus

Selliste seadmete tootmine, mille eesmärk on kasvuhoonegaaside heite oluline vähendamine muudes majandussektorites ja mida ei hõlma käesoleva lisa jaod 3.1–3.5 ning mille puhul on tõendatud olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite olulist vähenemist võrreldes turul saadaoleva parima võimaliku alternatiivse tehnoloogia, toote või lahendusega, kui arvutamisel järgitakse komisjoni soovitus 2013/179 või standardit ISO 14067:2018⁽¹¹⁵⁾ või ISO 14064-1:2018⁽¹¹⁶⁾ ning kui olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite kvantifitseeritud vähenemist kontrollib sõltumatu kolmas isik.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega C22, C25, C26, C27 ja C28 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽¹¹⁷⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

⁽¹¹⁵⁾ ISO standard 14067:2018 „Kasvuhoonegaasid – toodete CO₂ jalajalg – nõuded ja kvantifitseerimisjuhised“ (<https://www.iso.org/standard/71206.html>).

⁽¹¹⁶⁾ ISO standard 14064-1:2018 „Kasvuhoonegaasid. Osa 1: Kasvuhoonegaaside heitkoguse ning sidumise määramise ja aruandluse nõuded koos juhiste organisatsiooni tasandil“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.iso.org/standard/66453.html>).

⁽¹¹⁷⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽¹¹⁸⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽¹¹⁹⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemisingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽¹²⁰⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽¹²¹⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse selliste tehnikate kättesaadavust, mis toetavad allpool kirjeldatud, ja võimaluse korral võetakse need kasutusele: <ul style="list-style-type: none"> (a) teise toorme ja korduskasutatavate komponentide korduskasutamine ja kasutamine valmistatavates toodetes; (b) disain, mis tagab valmistatavate toodete suure vastupidavuse, ringlussevõetavuse, lihtsa demonteerimise ja kohandatavuse; (c) jäätmekäitlus, mille puhul eelistatakse tootmisprotsessis ringlussevõttu kõrvaldamisele; (d) teave probleemsete ainete kohta ja nende jälgitavus valmistatud toodete kogu olelusringi jooksul.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

⁽¹¹⁸⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽¹¹⁹⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽¹²⁰⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslike elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽¹²¹⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

3.7. Tsemenditootmine

Tegevuse kirjeldus

Tsemendiklinkri, tsemendi või alternatiivsete sideainete tootmine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga C23.51 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisgid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

- (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisgid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
- (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariske, siis kliimariske ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariske olulisus;
- (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariske.

Kliimariske ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
 - (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽¹²²⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.
3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽¹²³⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽¹²⁴⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariske;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused⁽¹²⁵⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule⁽¹²⁶⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

⁽¹²²⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽¹²³⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽¹²⁴⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽¹²⁵⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaval, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽¹²⁶⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Tsemendi tootmisel tekkiv kasvuhoonegaaside heide ⁽¹²⁷⁾ on: (a) halli tsemendi klinkri puhul väiksem kui 0,816 ⁽¹²⁸⁾ CO ₂ ekvivalenttonni ühe tonni halli tsemendi klinkri kohta; (b) hallist klinkrist saadud tsemendi või alternatiivse hüdraulilise sideaine puhul väiksem kui 0,530 ⁽¹²⁹⁾ CO ₂ ekvivalenttonni toodetud tsemendi või alternatiivse sideaine tonni kohta.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes tsemendi, lubja ja magneesiumoksiidi tootmise jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem ⁽¹³⁰⁾ . Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine ⁽¹³¹⁾ . Kui tsemendi tootmisel kasutatakse alternatiivkütusena ohtlikke jäätmehäid, on kehtestatud meetmed jäätmehäde ohutu käitlemise tagamiseks.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.8. Alumiiniumi tootmine

Tegevuse kirjeldus

Alumiiniumi tootmine esmase alumiiniumoksiidi (boksiidi) protsessi või teisese alumiiniumi ringlussevõtu teel.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodidega C24.42 ja C24.53 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

⁽¹²⁷⁾ Arvutatud vastavalt määrusele (EL) 2019/331.

⁽¹²⁸⁾ Kajastab käitiste mediaanväärtust 2016. ja 2017. aastal (CO₂ ekvivalenttonni / t) vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2021/447 koostamise käigus kogutud andmetele; käitiste mediaanväärtus on kindlaks määratud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 kohaselt esitatud sellise tõendatud teabe põhjal, mis käsitleb käitiste tõhusust kasvuhoonegaaside heite seisukohast.

⁽¹²⁹⁾ Kajastab käitiste mediaanväärtust 2016. ja 2017. aastal (CO₂ ekvivalenttonni / t) vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2021/447 koostamise käigus kogutud andmetele halli tsemendi klinkri kohta, korrutatuna klinkri ja tsemendi suhtega (0,65) ning kindlaks määratuna direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 kohaselt esitatud tõendatud teabe põhjal käitiste tõhususe kohta kasvuhoonegaaside heite seisukohast.

⁽¹³⁰⁾ Komisjoni 26. märtsi 2013. aasta rakendusotsus 2013/163/EL, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL (tööstusheidete kohta) alusel parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused tsemendi, lubja ja magneesiumoksiidi tootmise jaoks (ELT L 100, 9.4.2013, lk 1).

⁽¹³¹⁾ Vt PVT-viitedokument majandusliku mõju ja tervikliku keskkonnamõju kohta (4.6.2021. a versioon: https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/sites/default/files/2019-11/ecm_bref_0706.pdf).

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimarisike ja haavatavust järgmistele meetoditele:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisike ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisike olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.Kliimarisike ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:
 - (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
 - (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽¹³²⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.
3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽¹³³⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽¹³⁴⁾ või tasuliste mudelitega.
4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:
 - (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikele;
 - (b) on eelistatult looduspõhised lahendused⁽¹³⁵⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule⁽¹³⁶⁾;
 - (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
 - (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
 - (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

⁽¹³²⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽¹³³⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽¹³⁴⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽¹³⁵⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnavalget, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaal ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemide teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽¹³⁶⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevuse käigus toodetakse üht järgmistest: (a) esmane alumiinium, mille puhul majandustegevus peab vastama kuni 2025. aastani kahele järgmisele kriteeriumile ja pärast 2025. aastat kõigile järgmisele kriteeriumidele ⁽¹³⁷⁾ : i) kasvuhoonegaaside heide ei ületa 1,604 ⁽¹³⁸⁾ CO ₂ ekvivalenttonni ühe tonni toodetud alumiiniumi kohta ⁽¹³⁹⁾ ; ii) kaudne kasvuhoonegaaside heide ei ületa 270 g CO ₂ e/kWh; iii) tootmisprotsessi elektritarbimine ei ületa 15,5 MWh ühe tonni alumiiniumi kohta; (b) teisene alumiinium.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes mitteraudmetallide tööstuse jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem ⁽¹⁴⁰⁾ . Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.9. Raua ja terase tootmine

Tegevuse kirjeldus

Raua ja terase tootmine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega C24.10, C24.20, C24.31, C24.32, C24.33, C24.34, C24.51 ja C24.52 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

⁽¹³⁷⁾ Koondatuna üheks otsese ja kaudse heite summa künniseks, mis arvutatakse ELi HKS-i 2021.–2026. aasta tööstuse võrdlusaluste kehtestamise raames kogutud andmete mediaanväärtusena vastavalt direktiivis 2003/87/EÜ sätestatud võrdlusaluste kehtestamise meetodikale ning millele on liidetud põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohane kliimamuutuste leevendamise kriteerium elektrenergia tootmisel (270 g CO₂e/kWh), korrutatuna alumiiniumi tootmise keskmise energiatõhususega (15,5 MWh/t Al).

⁽¹³⁸⁾ Kajastab kaitiste mediaanväärtust 2016. ja 2017. aastal (CO₂ ekvivalenttonni / t) vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2021/447 koostamise käigus kogutud andmetele; kaitiste mediaanväärtus on kindlaks määratud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 kohaselt esitatud sellise tõendatud teabe põhjal, mis käsitleb kaitiste tõhusust kasvuhoonegaaside heite seisukohast.

⁽¹³⁹⁾ Toodetud alumiinium on survetöötlemata leegerimata vedel alumiinium, mis on toodetud elektrolüüsi teel.

⁽¹⁴⁰⁾ Komisjoni 13. juuni 2016. aasta rakendusotsus (EL) 2016/1032, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL alusel parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused värviliste metallide tööstuse jaoks (ELT L 174, 30.6.2016, lk 32).

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

- (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
- (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
- (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽¹⁴¹⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽¹⁴²⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽¹⁴³⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemisingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatud looduspõhised lahendused⁽¹⁴⁴⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule⁽¹⁴⁵⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

⁽¹⁴¹⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽¹⁴²⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽¹⁴³⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽¹⁴⁴⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnavalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽¹⁴⁵⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	<p>Tegevuse käigus toodetakse üht järgmistest:</p> <p>(a) raud ja teras, mille puhul kasvuhoonegaaside heide, ⁽¹⁴⁶⁾ mida on vähendatud heitgaasi tootmisega seotud heitkoguse võrra vastavalt määruse (EL) 2019/331 VII lisa punkti 10.1.5 alapunktile a, ei ületa järgmisi väärtusi, mida kohaldatakse tootmisprotsessi eri etappide suhtes:</p> <p>i) kuummetall = 1,443 ⁽¹⁴⁷⁾ CO₂ ekvivalenttonni ühe tonni toote kohta;</p> <p>ii) paagutatud maak = 0,242 ⁽¹⁴⁸⁾ CO₂ ekvivalenttonni ühe tonni toote kohta;</p> <p>iii) koks (v.a ligniidikoks) = 0,237 ⁽¹⁴⁹⁾ CO₂ ekvivalenttonni ühe tonni toote kohta;</p> <p>iv) malmivalu = 0,390 ⁽¹⁵⁰⁾ CO₂ ekvivalenttonni ühe tonni toote kohta;</p> <p>v) elektrienergia toodetud legeerteras = 0,360 ⁽¹⁵¹⁾ CO₂ ekvivalenttonni ühe tonni toote kohta;</p> <p>vi) elektrienergia toodetud süsinikteras = 0,276 ⁽¹⁵²⁾ CO₂ ekvivalenttonni ühe tonni toote kohta.</p> <p>(b) elektrienergia toodetud süsinikteras või legeerteras, mis on määratletud komisjoni delegeeritud määruses (EL) 2019/331 ja mille puhul on kasutatud terasejäätike osakaal toodangus:</p> <p>i) vähemalt 70 % legeerterase tootmise puhul;</p> <p>ii) vähemalt 90 % süsinikterase tootmise puhul.</p>
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	–

⁽¹⁴⁶⁾ Arvutatud vastavalt määrusele (EL) 2019/331.

⁽¹⁴⁷⁾ Kajastab kütiste mediaanväärtust 2016. ja 2017. aastal (CO₂ ekvivalenttonni / t) vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2021/447 koostamise käigus kogutud andmetele; kütiste mediaanväärtus on kindlaks määratud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 kohaselt esitatud sellise tõendatud teabe põhjal, mis käsitleb kütiste tõhusust kasvuhoonegaaside heite seisukohast.

⁽¹⁴⁸⁾ Kajastab kütiste mediaanväärtust 2016. ja 2017. aastal (CO₂ ekvivalenttonni / t) vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2021/447 koostamise käigus kogutud andmetele; kütiste mediaanväärtus on kindlaks määratud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 kohaselt esitatud sellise tõendatud teabe põhjal, mis käsitleb kütiste tõhusust kasvuhoonegaaside heite seisukohast.

⁽¹⁴⁹⁾ Kajastab kütiste mediaanväärtust 2016. ja 2017. aastal (CO₂ ekvivalenttonni / t) vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2021/447 koostamise käigus kogutud andmetele; kütiste mediaanväärtus on kindlaks määratud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 kohaselt esitatud sellise tõendatud teabe põhjal, mis käsitleb kütiste tõhusust kasvuhoonegaaside heite seisukohast.

⁽¹⁵⁰⁾ Kajastab kütiste mediaanväärtust 2016. ja 2017. aastal (CO₂ ekvivalenttonni / t) vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2021/447 koostamise käigus kogutud andmetele; kütiste mediaanväärtus on kindlaks määratud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 kohaselt esitatud sellise tõendatud teabe põhjal, mis käsitleb kütiste tõhusust kasvuhoonegaaside heite seisukohast.

⁽¹⁵¹⁾ Kajastab kütiste mediaanväärtust 2016. ja 2017. aastal (CO₂ ekvivalenttonni / t) vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2021/447 koostamise käigus kogutud andmetele; kütiste mediaanväärtus on kindlaks määratud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 kohaselt esitatud sellise tõendatud teabe põhjal, mis käsitleb kütiste tõhusust kasvuhoonegaaside heite seisukohast.

⁽¹⁵²⁾ Kajastab kütiste mediaanväärtust 2016. ja 2017. aastal (CO₂ ekvivalenttonni / t) vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2021/447 koostamise käigus kogutud andmetele; kütiste mediaanväärtus on kindlaks määratud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 kohaselt esitatud sellise tõendatud teabe põhjal, mis käsitleb kütiste tõhusust kasvuhoonegaaside heite seisukohast.

(5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.</p> <p>Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes raua- ja terasetootmise jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem⁽¹⁵³⁾.</p> <p>Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.</p>
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.10. Vesiniku tootmine

Tegevuse kirjeldus

Vesiniku ja vesinikupõhiste sünteetiliste kütuste tootmine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga C20.11 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽¹⁵⁴⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

⁽¹⁵³⁾ Komisjoni 28. veebruari 2012. aasta rakendusotsus 2012/135/EL, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL (tööstusheidete kohta) alusel parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused raua- ja terasetootmise jaoks (ELT L 70, 8.3.2012, lk 63).

⁽¹⁵⁴⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhooonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽¹⁵⁵⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽¹⁵⁶⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemisingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatud looduspõhised lahendused ⁽¹⁵⁷⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽¹⁵⁸⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	<p>Tegevus vastab Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001 ⁽¹⁵⁹⁾ artikli 25 lõikes 2 ja V lisas sätestatud nõudele vähendada kasvuhoonegaaside heidet olelusringi jooksul 70 % võrreldes fossiilkütusega, mille võrdlusväärtus on 94 g CO₂e/MJ.</p> <p>Olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite vähenemise arvutamiseks kasutatakse direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 28 lõikes 5 osutatud meetodikat või teise võimalusena standardit ISO 14067:2018 ⁽¹⁶⁰⁾ või ISO 14064-1:2018 ⁽¹⁶¹⁾.</p> <p>Olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite kvantifitseeritud vähenemist kontrollitakse vajaduse korral kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikliga 30 või sõltumatu kolmanda isiku poolt.</p>
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.

⁽¹⁵⁵⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽¹⁵⁶⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽¹⁵⁷⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnavalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽¹⁵⁸⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

⁽¹⁵⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82).

⁽¹⁶⁰⁾ ISO standard 14067:2018 „Kasvuhoonegaasid – toodete CO₂ jalajälg – nõuded ja kvantifitseerimisjuhised“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.iso.org/standard/71206.html>).

⁽¹⁶¹⁾ ISO standard 14064-1:2018 „Kasvuhoonegaasid. Osa 1: Kasvuhoonegaaside heitkoguse ning sidumise määramise ja aruandluse nõuded koos juhistega organisatsiooni tasandil“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.iso.org/standard/66453.html>).

(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.</p> <p>Heide vastab asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem, võttes arvesse muu hulgas järgmisi dokumente:</p> <p>(a) parima võimaliku tehnika alased järeldused kloorleeliste tööstuse jaoks ⁽¹⁶²⁾ ning parima võimaliku tehnika alased järeldused reovee ja jääkgaaside ühiste puhastus- ja käitlussüsteemide kohta keemiatööstuses ⁽¹⁶³⁾;</p> <p>(b) parima võimaliku tehnika alased järeldused mineraalõli ja gaasi rafineerimise kohta ⁽¹⁶⁴⁾.</p> <p>Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.</p>
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.11. Tahma tootmine

Tegevuse kirjeldus

Tahma tootmine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga C.20.13 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisid ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisidde olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisidde ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

⁽¹⁶²⁾ Rakendusotsus 2013/732/EL.

⁽¹⁶³⁾ Rakendusotsus (EL) 2016/902.

⁽¹⁶⁴⁾ Rakendusotsus 2014/738/EL.

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽¹⁶⁵⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽¹⁶⁶⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽¹⁶⁷⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemisingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused⁽¹⁶⁸⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule⁽¹⁶⁹⁾;

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Tahma tootmise protsesside käigus tekkiv kasvuhoonegaaside heide ⁽¹⁷⁰⁾ on väiksem kui 1,615 ⁽¹⁷¹⁾ CO ₂ ekvivalenttonni ühe tonni toote kohta.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	–

⁽¹⁶⁵⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽¹⁶⁶⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽¹⁶⁷⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽¹⁶⁸⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaval, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemide teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽¹⁶⁹⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

⁽¹⁷⁰⁾ Arvutatud vastavalt määrusele (EL) 2019/331.

⁽¹⁷¹⁾ Kajastab kütiste mediaanväärtust 2016. ja 2017. aastal (CO₂ ekvivalenttonni / t) vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2021/447 koostamise käigus kogutud andmetele; kütiste mediaanväärtus on kindlaks määratud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 kohaselt esitatud sellise tõendatud teabe põhjal, mis käsitleb kütiste tõhusust kasvuhoonegaaside heite seisukohast.

(5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.</p> <p>Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem, võttes arvesse muu hulgas järgmisi dokumente:</p> <p>(a) PVT-viitedokument tahkete ja muude anorgaaniliste kemikaalide suuremahulise tootmise kohta ⁽¹⁷²⁾;</p> <p>(b) parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused reovee ja jääkgaaside ühiste puhastus- ja käitlussüsteemide kohta keemiatööstuses ⁽¹⁷³⁾.</p> <p>Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.</p>
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.12. Naatriumkarbonaadi tootmine

Tegevuse kirjeldus

Naatriumkarbonaadi (sooda) tootmine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga C.20.13 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ⁽¹⁷⁴⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

⁽¹⁷²⁾ PVT-viitedokument tahkete ja muude anorgaaniliste kemikaalide suuremahulise tootmise kohta, (4.6.2021. a versioon: https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/sites/default/files/2019-11/lvic-s_bref_0907.pdf).

⁽¹⁷³⁾ Rakendusotsus (EL) 2016/902.

⁽¹⁷⁴⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhooonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽¹⁷⁵⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽¹⁷⁶⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽¹⁷⁷⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽¹⁷⁸⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Naatriumkarbonaadi tootmise protsesside käigus tekkiv kasvuhoonegaaside heide ⁽¹⁷⁹⁾ on väiksem kui 0,866 ⁽¹⁸⁰⁾ CO ₂ ekvivalenttonni ühe tonni toote kohta.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem, võttes arvesse muu hulgas järgmisi dokumente: (a) PVT-viitedokument tahkete ja muude anorgaaniliste kemikaalide suuremahulise tootmise kohta ⁽¹⁸¹⁾ ;

⁽¹⁷⁵⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽¹⁷⁶⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽¹⁷⁷⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnavalget, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽¹⁷⁸⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

⁽¹⁷⁹⁾ Arvutatud vastavalt määrusele (EL) 2019/331.

⁽¹⁸⁰⁾ Kajastab käitiste mediaanväärtust 2016. ja 2017. aastal (CO₂ ekvivalenttonni / t) vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2021/447 koostamise käigus kogutud andmetele; käitiste mediaanväärtus on kindlaks määratud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 kohaselt esitatud sellise tõendatud teabe põhjal, mis käsitleb käitiste tõhusust kasvuhoonegaaside heite seisukohast.

⁽¹⁸¹⁾ PVT-viitedokument tahkete ja muude anorgaaniliste kemikaalide suuremahulise tootmise kohta, (4.6.2021. a versioon: https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/sites/default/files/2019-11/lvic-s_bref_0907.pdf).

	(b) parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused reovee ja jääkgaaside ühiste puhastus- ja käitlussüsteemide kohta keemiatööstuses ⁽¹⁸²⁾ . Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.13. Kloori tootmine

Tegevuse kirjeldus

Kloori tootmine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga C.20.13 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

- Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
- Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimarisike ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
 - selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
 - kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ⁽¹⁸³⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.
- Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽¹⁸⁴⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽¹⁸⁵⁾ või tasuliste mudelitega.

⁽¹⁸²⁾ Rakendusotsus (EL) 2016/902.

⁽¹⁸³⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽¹⁸⁴⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽¹⁸⁵⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemisingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽¹⁸⁶⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelsele taristule ⁽¹⁸⁷⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Elektritarbimine elektrolüüsi ja kloori töötlemise puhul on 2,45 MWh ühe tonni kloori kohta või väiksem. Kloori tootmiseks kasutatava elektri olemusringi jooksul tekkiv keskmine otsene kasvuhoonegaaside heide on 270 g CO ₂ e/kWh või väiksem.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem, võttes arvesse muu hulgas järgmisi dokumente: (a) Parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused kloorleeliste tööstuse jaoks ⁽¹⁸⁸⁾ ; (b) parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused reovee ja jääkgaaside ühiste puhastus- ja käitlussüsteemide kohta keemiatööstuses ⁽¹⁸⁹⁾ . Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.

⁽¹⁸⁶⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽¹⁸⁷⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

⁽¹⁸⁸⁾ Rakendusotsus 2013/732/EL.

⁽¹⁸⁹⁾ Rakendusotsus (EL) 2016/902.

3.14. Orgaaniliste põhikemikaalide tootmine

Tegevuse kirjeldus

Järgmise tootmine:

- a) väärtuslikud kemikaalid:
 - i) atsetüleen;
 - ii) etüleen;
 - iii) propüleen;
 - iv) butadien;
- b) aromaatsed süsivesinikud:
 - i) alküülbenseenide segud ja alküülnaftaleenide segud, v.a HS rubriikide 2707 ja 2902 tooted;
 - ii) tsükloheksaan;
 - iii) benseen;
 - iv) toluen;
 - v) o-ksüleen;
 - vi) p-ksüleen;
 - vii) m-ksüleen ja ksüleeni isomeeride segud;
 - viii) etüülbenseen;
 - ix) kumeen;
 - x) bifenüül, terfenüülid, vinüültolueen, muud tsüklilised süsivesinikud, välja arvatud tsüklaanid, tsükleenid, tsükloterpeenid, benseen, toluen, ksüleenid, stüreen, etüülbenseen, kumeen, naftaleen, antratseen;
 - xi) bensool (benseen), toluool (tolueen) ja ksülool (ksüleen);
 - xii) naftaleen ja muud aromaatsete süsivesinike segud (v.a bensool, toluool, ksülool);
- c) vinüülkloriid;
- d) stüreen;
- e) etüleenoksiid;
- f) monoetüleenglükool;
- g) adipiinhape.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga C.20.14 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimarisike ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

- (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
- (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
- (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽¹⁹⁰⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽¹⁹¹⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽¹⁹²⁾ või tasulistel mudelitelga.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused⁽¹⁹³⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule⁽¹⁹⁴⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

⁽¹⁹⁰⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhooonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽¹⁹¹⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽¹⁹²⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽¹⁹³⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaval, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽¹⁹⁴⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	<p>Orgaaniliste kemikaalide tootmise protsesside käigus tekkiv kasvuhoonegaaside heide ⁽¹⁹⁵⁾ on väiksem kui:</p> <p>(a) väärtuslike kemikaalide puhul: [0,851 ⁽¹⁹⁶⁾] CO₂ ekvivalenttonni ühe tonni väärtuslike kemikaalide kohta;</p> <p>(b) aromaatsete süsivesinike puhul: 0,0300 ⁽¹⁹⁷⁾ CO₂ ekvivalenttonni ühe CO₂-ga kaalutud tonni kohta;</p> <p>(c) vinüülkloriidi puhul: 0,268 ⁽¹⁹⁸⁾ CO₂ ekvivalenttonni ühe tonni vinüülkloriidi kohta;</p> <p>(d) stüreeni puhul: 0,564 ⁽¹⁹⁹⁾ CO₂ ekvivalenttonni ühe tonni stüreeni kohta;</p> <p>(e) etüleenoksiidi/etüleenoglükoolide puhul: 0,489 ⁽²⁰⁰⁾ CO₂ ekvivalenttonni ühe tonni etüleenoksiidi/-glükooli kohta;</p> <p>(f) adipiinhappe puhul: 0,76 ⁽²⁰¹⁾ CO₂ ekvivalenttonni ühe tonni adipiinhappe kohta.</p> <p>Kui käesoleva lisa kohaldamisalasse kuuluvad orgaanilised kemikaalid on täielikult või osaliselt toodetud taastuvast lähteainest, siis on selliste toodetud kemikaalide olelusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide väiksem kui fossiilkütusel põhinevast lähteainest toodetud samaväärse kemikaali olelusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide.</p> <p>Põllumajanduslik biomass, mida kasutatakse orgaaniliste põhikemikaalide tootmiseks, vastab direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–5 sätestatud kriteeriumidele. Metsa biomass, mida kasutatakse orgaaniliste põhikemikaalide tootmiseks, vastab selle direktiivi artikli 29 lõigetes 6 ja 7 sätestatud kriteeriumidele.</p>
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.</p> <p>Heide vastab asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem, võttes arvesse muu hulgas järgmisi dokumente:</p> <p>(a) parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused seoses suuremahulise orgaaniliste kemikaalide tootmisega ⁽²⁰²⁾;</p>

⁽¹⁹⁵⁾ Arvutatud vastavalt määrusele (EL) 2019/331.

⁽¹⁹⁶⁾ Kajastab käitiste mediaanväärtust 2016. ja 2017. aastal (CO₂ ekvivalenttonni / t) vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2021/447 koostamise käigus kogutud andmetele; käitiste mediaanväärtus on kindlaks määratud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 kohaselt esitatud sellise tõendatud teabe põhjal, mis käsitleb käitiste tõhusust kasvuhoonegaaside heite seisukohast.

⁽¹⁹⁷⁾ Kajastab käitiste mediaanväärtust 2016. ja 2017. aastal (CO₂ ekvivalenttonni / t) vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2021/447 koostamise käigus kogutud andmetele; käitiste mediaanväärtus on kindlaks määratud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 kohaselt esitatud sellise tõendatud teabe põhjal, mis käsitleb käitiste tõhusust kasvuhoonegaaside heite seisukohast.

⁽¹⁹⁸⁾ Kajastab käitiste mediaanväärtust 2016. ja 2017. aastal (CO₂ ekvivalenttonni / t) vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2021/447 koostamise käigus kogutud andmetele; käitiste mediaanväärtus on kindlaks määratud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 kohaselt esitatud sellise tõendatud teabe põhjal, mis käsitleb käitiste tõhusust kasvuhoonegaaside heite seisukohast.

⁽¹⁹⁹⁾ Kajastab käitiste mediaanväärtust 2016. ja 2017. aastal (CO₂ ekvivalenttonni / t) vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2021/447 koostamise käigus kogutud andmetele; käitiste mediaanväärtus on kindlaks määratud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 kohaselt esitatud sellise tõendatud teabe põhjal, mis käsitleb käitiste tõhusust kasvuhoonegaaside heite seisukohast.

⁽²⁰⁰⁾ Kajastab käitiste mediaanväärtust 2016. ja 2017. aastal (CO₂ ekvivalenttonni / t) vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2021/447 koostamise käigus kogutud andmetele; käitiste mediaanväärtus on kindlaks määratud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 kohaselt esitatud sellise tõendatud teabe põhjal, mis käsitleb käitiste tõhusust kasvuhoonegaaside heite seisukohast.

⁽²⁰¹⁾ Kajastab käitiste mediaanväärtust 2016. ja 2017. aastal (CO₂ ekvivalenttonni / t) vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2021/447 koostamise käigus kogutud andmetele; käitiste mediaanväärtus on kindlaks määratud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 kohaselt esitatud sellise tõendatud teabe põhjal, mis käsitleb käitiste tõhusust kasvuhoonegaaside heite seisukohast.

⁽²⁰²⁾ Komisjoni 21. novembri 2017. aasta rakendusotsus (EL) 2017/2117, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL alusel parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused seoses suuremahulise orgaaniliste kemikaalide tootmisega (ELT L 323, 7.12.2017, lk 1).

	(b) parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused reovee ja jääkgaaside ühiste puhastus- ja käitlussüsteemide kohta keemiatööstuses ⁽²⁰³⁾ . Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.15. Ammoniaagi tootmine

Tegevuse kirjeldus

Ammoniaagi tootmine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga C.20.15 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

- (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
- (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
- (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ⁽²⁰⁴⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

⁽²⁰³⁾ Rakendusotsus (EL) 2016/902.

⁽²⁰⁴⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽²⁰⁵⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽²⁰⁶⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemisingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatud looduspõhised lahendused ⁽²⁰⁷⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelsele taristule ⁽²⁰⁸⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevus vastab ühele järgmistest kriteeriumidest: (a) ammoniaagi tootmise käigus tekkiv kasvuhoonegaaside heide ⁽²⁰⁹⁾ on väiksem kui 1,948 ⁽²¹⁰⁾ CO ₂ ekvivalenttonni ühe tonni ammoniaagi kohta; (b) ammoniaak võetakse reoveest taaskasutusse.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem, võttes arvesse muu hulgas järgmisi dokumente: (a) PVT-viitedokument anorgaaniliste kemikaalide (ammoniaak, happed ja väetised) suuremahulise tootmise kohta ⁽²¹¹⁾ ;

⁽²⁰⁵⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽²⁰⁶⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽²⁰⁷⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnavalget, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽²⁰⁸⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

⁽²⁰⁹⁾ Arvutatud vastavalt määrusele (EL) 2019/331.

⁽²¹⁰⁾ Kajastab kütiste mediaanväärtust 2016. ja 2017. aastal (CO₂ ekvivalenttonni / t) vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2021/447 koostamise käigus kogutud andmetele; kütiste mediaanväärtus on kindlaks määratud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 kohaselt esitatud sellise tõendatud teabe põhjal, mis käsitleb kütiste tõhusust kasvuhoonegaaside heite seisukohast.

⁽²¹¹⁾ PVT-viitedokument anorgaaniliste kemikaalide (ammoniaak, happed ja väetised) suuremahulise tootmise kohta (4.6.2021. a versioon: https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/sites/default/files/2019-11/lvic_aaf.pdf).

	(b) parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused reovee ja jääkgaaside ühiste puhastus- ja käitlussüsteemide kohta keemiatööstuses ⁽²¹²⁾ . Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.16. Lämmastikhappe tootmine

Tegevuse kirjeldus

Lämmastikhappe tootmine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga C.20.15 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ⁽²¹³⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

⁽²¹²⁾ Rakendusotsus (EL) 2016/902.

⁽²¹³⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvahoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽²¹⁴⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽²¹⁵⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemisingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽²¹⁶⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽²¹⁷⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Lämmastikhappe tootmise käigus tekkiv kasvuhoonegaaside heide ⁽²¹⁸⁾ on väiksem kui 0,184 ⁽²¹⁹⁾ CO ₂ ekvivalenttonni ühe tonni lämmastikhappe kohta.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem, võttes arvesse muu hulgas järgmisi dokumente: (a) PVT-viitedokument anorgaaniliste kemikaalide (ammoniaak, happed ja väetised) suuremahulise tootmise kohta ⁽²²⁰⁾ ;

⁽²¹⁴⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽²¹⁵⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽²¹⁶⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnavalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽²¹⁷⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

⁽²¹⁸⁾ Arvutatud vastavalt määrusele (EL) 2019/331.

⁽²¹⁹⁾ Kajastab kütiste mediaanväärtust 2016. ja 2017. aastal (CO₂ ekvivalenttonni / t) vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2021/447 koostamise käigus kogutud andmetele; kütiste mediaanväärtus on kindlaks määratud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 kohaselt esitatud sellise tõendatud teabe põhjal, mis käsitleb kütiste tõhusust kasvuhoonegaaside heite seisukohast.

⁽²²⁰⁾ PVT-viitedokument anorgaaniliste kemikaalide (ammoniaak, happed ja väetised) suuremahulise tootmise kohta (4.6.2021. a versioon: https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/sites/default/files/2019-11/lvic_aaf.pdf).

	(b) parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused reovee ja jääkgaaside ühiste puhastus- ja käitlussüsteemide kohta keemiatööstuses ⁽²²¹⁾ . Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.17. Toorplasti tootmine

Tegevuse kirjeldus

Vaikude, plastmaterjalide ja mittevulkaniseeritavate termoplastsete elastomeeride tootmine, vaikude segamine eritelimisel, samuti kohandamata sünteetiliste vaikude tootmine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga C.20.16 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

- (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
- (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
- (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ⁽²²²⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽²²³⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽²²⁴⁾ või tasuliste mudelitega.

⁽²²¹⁾ Rakendusotsus (EL) 2016/902.

⁽²²²⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhooonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽²²³⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽²²⁴⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemisingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatud looduspõhised lahendused ⁽²²⁵⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽²²⁶⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine

Toorplast on üks järgmistest:

- (a) täielikult toodetud plastijäätmete mehaanilise ringlussevõtu teel;
- (b) kui mehaaniline ringlussevõtt ei ole võimalik, siis täielikult toodetud plastijäätmete keemilise ringlussevõtu teel, kui toodetud plasti olelusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide, milles ei võeta arvesse kütuste tootmisel saadavat arvestuslikku kasu, on väiksem kui fossiilkütustel põhinevast lähteainest toodetud samaväärse toorplasti olelusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide. Olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite arvutamisel järgitakse soovitusi 2013/179/EL või standardit ISO 14067:2018 ⁽²²⁷⁾ või ISO 14064-1:2018 ⁽²²⁸⁾. Olelusringi jooksul tekkivat kvantifitseeritud kasvuhoonegaaside heidet kontrollib sõltumatu kolmas isik;
- (c) täielikult või osaliselt saadud taastuvast lähteainest, ⁽²²⁹⁾ kui sellise toodetud toorplasti olelusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide on väiksem kui fossiilkütusel põhinevast lähteainest toodetud samaväärse toorplasti olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite arvutamisel järgitakse soovitusi 2013/179/EL või standardit ISO 14067:2018 või ISO 14064-1:2018. Olelusringi jooksul tekkivat kvantifitseeritud kasvuhoonegaaside heidet kontrollib sõltumatu kolmas isik.

⁽²²⁵⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaval, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemide teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽²²⁶⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

⁽²²⁷⁾ ISO standard 14067:2018 „Kasvuhoonegaasid – toodete CO₂ jalajalg – nõuded ja kvantifitseerimisjuhised“ (<https://www.iso.org/standard/71206.html>).

⁽²²⁸⁾ ISO standard 14064-1:2018 „Kasvuhoonegaasid. Osa 1: Kasvuhoonegaaside heitekoguse ning sidumise määramise ja aruandluse nõuded koos juhustega organisatsiooni tasandil“ (<https://www.iso.org/standard/66453.html>).

⁽²²⁹⁾ Taastuvad lähteained on biomass, tööstuslikud biojätmed või olmebiojätmed.

	Põllumajanduslik biomass, mida kasutatakse toorplasti tootmiseks, vastab direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–5 sätestatud kriteeriumidele. Metsa biomass, mida kasutatakse toorplasti tootmiseks, vastab selle direktiivi artikli 29 lõigetes 6 ja 7 sätestatud kriteeriumidele.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Heide vastab asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem, võttes arvesse muu hulgas järgmisi dokumente: (a) PVT-viitedokument polümeeride tootmise kohta ⁽²³⁰⁾ ; (b) parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused reovee ja jääkgaaside ühiste puhastus- ja käitlussüsteemide kohta keemiatööstuses ⁽²³¹⁾ . Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4. ENERGIA

4.1. Elektrienergia tootmine fotogalvaanikatehnoloogia abil

Tegevuse kirjeldus

Selliste elektritootmisrajatiste ehitamine või käitamine, kus toodetakse elektrienergiat fotogalvaanikatehnoloogia abil.

Kui majandustegevus on käesoleva lisa jaos 7.6 osutatud tegevuse „taastuenergiaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont“ lahutamatu osa, kohaldatakse jaos 7.6 sätestatud tehnilisi sõelumiskriteeriume.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja F42.22 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimarisike ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

⁽²³⁰⁾ PVT-viitedokument polümeeride tootmise kohta (4.6.2021. a versioon: https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/sites/default/files/2019-11/pol_bref_0807.pdf).

⁽²³¹⁾ Rakendusotsus (EL) 2016/902.

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ⁽²³²⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽²³³⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽²³⁴⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemisingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽²³⁵⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽²³⁶⁾;

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—

⁽²³²⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhooonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽²³³⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽²³⁴⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽²³⁵⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnavalget, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽²³⁶⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

(4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse vastupidavate ja ringlussevõetavate kergesti demonteeritavate ja uuendatavate seadmete ja komponentide kättesaadavust ning võimaluse korral kasutatakse neid.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.2. Elektrienergia tootmine kontsentreeritud päikeseenergia tehnoloogia abil

Tegevuse kirjeldus

Selliste elektritootmisrajatiste ehitamine või käitamine, kus toodetakse elektrienergiat kontsentreeritud päikeseenergia tehnoloogia abil.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja F42.22 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

- (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
- (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisike ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisike olulisus;
- (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisike ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽²³⁷⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽²³⁸⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽²³⁹⁾ või tasuliste mudelitega.

⁽²³⁷⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽²³⁸⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽²³⁹⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemisingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽²⁴⁰⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽²⁴¹⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse vastupidavate ja ringlussevõetavate kergesti demonteeritavate ja uuendatavate seadmete ja komponentide kättesaadavust ning võimaluse korral kasutatakse neid.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.3. Elektrienergia tootmine tuuleenergiast

Tegevuse kirjeldus

Selliste elektritootmisrajatiste ehitamine või käitamine, kus toodetakse elektrienergiat tuuleenergiast.

Kui majandustegevus on käesoleva lisa jaos 7.6 osutatud tegevuse „taastuvenergiaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont“ lahutamatu osa, kohaldatakse jaos 7.6 sätestatud tehnilisi sõelumiskriteeriume.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja F42.22 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimarisike.

⁽²⁴⁰⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnavalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en).

⁽²⁴¹⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

- (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
- (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
- (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽²⁴²⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽²⁴³⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽²⁴⁴⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused⁽²⁴⁵⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelsele taristule⁽²⁴⁶⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

⁽²⁴²⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhooonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽²⁴³⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽²⁴⁴⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽²⁴⁵⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaval, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽²⁴⁶⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Avamere tuuleparkide ehitamise puhul ei takista tegevus hea keskkonnaseisundi saavutamist, nagu sätestatud direktiivis 2008/56/EÜ, milles nõutakse asjakohaste meetmete võtmist mõju ärahoidmiseks või leevendamiseks seoses kõnealuse direktiivi I lisas sätestatud tunnusega 11 (müra/energia), ning nagu sätestatud otsuses (EL) 2017/848 seoses selle tunnuse asjakohaste kriteeriumide ja meetodikastandarditega.
(4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse vastupidavate ja ringlussevõetavate kergesti demonteeritavate ja uuendatavate seadmete ja komponentide kättesaadavust ning võimaluse korral kasutatakse neid.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele ⁽²⁴⁷⁾ . Avamere tuuleparkide puhul ei takista tegevus hea keskkonnaseisundi saavutamist, nagu sätestatud direktiivis 2008/56/EÜ, milles nõutakse asjakohaste meetmete võtmist mõju ärahoidmiseks või leevendamiseks seoses kõnealuse direktiivi I lisas sätestatud tunnustega 1 (bioloogiline mitmekesisus) ja 6 (merepõhja terviklikkus), ning nagu sätestatud otsuses (EL) 2017/848 seoses selle tunnuse asjakohaste kriteeriumide ja meetodikastandarditega.

4.4. Elektrienergia tootmine ookeanienergia tehnoloogiate abil

Tegevuse kirjeldus

Selliste elektritootmisrajatiste ehitamine või käitamine, kus toodetakse elektrienergiat ookeanienergiast.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja F42.22 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

⁽²⁴⁷⁾ Praktilised juhised selle kriteeriumi rakendamiseks on esitatud Euroopa Komisjoni teatistes C(2020) 7730 final „Juhenddokument tuuleenergia arengu ja ELi loodusvaldkonna õigusaktide kohta“ (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/docs/wind_farms_en.pdf).

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ⁽²⁴⁸⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽²⁴⁹⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽²⁵⁰⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽²⁵¹⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽²⁵²⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõeldetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus ei takista hea keskkonnaseisundi saavutamist, nagu sätestatud direktiivis 2008/56/EÜ, milles nõutakse asjakohaste meetmete võtmist mõju ärahoidmiseks või leevendamiseks seoses kõnealuse direktiivi I lisas sätestatud tunnusega 11 (müra/energia), ning nagu sätestatud otsuses (EL) 2017/848 seoses selle tunnuse asjakohaste kriteeriumide ja meetodikastandarditega.

⁽²⁴⁸⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhooonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽²⁴⁹⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽²⁵⁰⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽²⁵¹⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaval, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslike elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽²⁵²⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

(4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse vastupidavate ja ringlussevõetavate kergesti demonteeritavate ja uuendatavate seadmete ja komponentide kättesaadavust ning võimaluse korral kasutatakse neid.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Kehtestatud on meetmed, et viia miinimumini kasvumisvastaste värvide ja biotsiidide mürgisus, nagu sätestatud määruses (EL) nr 528/2012, millega rakendatakse liidu õiguses 5. oktoobril 2001 vastu võetud laevade kahjulike kattumisvastaste süsteemide kontrolli rahvusvahelist konventsiooni.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele. Tegevus ei takista hea keskkonnaseisundi saavutamist, nagu sätestatud direktiivis 2008/56/EÜ, milles nõutakse asjakohaste meetmete võtmist mõju ärahoidmiseks või leevendamiseks seoses kõnealuse direktiivi I lisas sätestatud tunnusega 1 (bioloogiline mitmekesisus), ning nagu sätestatud otsuses (EL) 2017/848 seoses selle tunnuse asjakohaste kriteeriumide ja meetodikastandarditega.

4.5. Elektrienergia tootmine hüdroenergiast

Tegevuse kirjeldus

Selliste elektritootmisrajatiste ehitamine või käitamine, kus toodetakse elektrienergiat hüdroenergiast.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja F42.22 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽²³³⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

⁽²³³⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhooonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽²⁵⁴⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽²⁵⁵⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽²⁵⁶⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽²⁵⁷⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevuse otsene kasvuhoonegaaside heide on väiksem kui 270 g CO ₂ e/kWh.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	<p>1. Tegevus vastab direktiivi 2000/60/EÜ sätetele, eelkõige kõigile direktiivi artiklis 4 sätestatud nõuetele.</p> <p>2. Olemasolevate hüdroelektrijaamade käitamine, sealhulgas renoveerimine taastuenergia või energia salvestamise potentsiaali suurendamiseks, vastab järgmistele kriteeriumidele.</p> <p>2.1. Kooskõlas direktiiviga 2000/60/EÜ, eelkõige selle artiklitega 4 ja 11 on rakendatud kõiki tehniliselt teostatavaid ja ökoloogiliselt asjakohaseid leevendusmeetmeid, et vähendada kahjulikku mõju veele ning veest otseselt sõltuvatele kaitsealustele elupaikadele ja liikidele.</p> <p>2.2. Vajaduse korral ja sõltuvalt mõjutatud veekogudes looduslikult esinevatest ökosüsteemidest hõlmavad meetmed järgmist:</p> <p>(a) meetmed, millega tagatakse kalade ränne alla- ja ülesvoolu (nt kalasõbralikud turbiinid, kalu suunavad struktuurid, tipptasemel täielikult toimivad kalapääsud, meetmed käitamise ja vee ärajuhtimise peatamiseks või minimeerimiseks rände või kudemise ajal);</p>

⁽²⁵⁴⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽²⁵⁵⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽²⁵⁶⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnavalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽²⁵⁷⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

(b) meetmed, millega tagatakse minimaalne ökoloogiline vooluhulk (sealhulgas vooluhulga äkilise lühiajalise kõikumise leevendamine või äravoolu reguleerimise toimingute vähendamine) ja settevool;

(c) meetmed elupaikade kaitsmiseks või parandamiseks.

2.3. Nende meetmete tõhusust jälgitakse seoses volituse või loa, milles on kehtestatud tingimused, mille eesmärk on saavutada mõjutatud veekogu hea seisund või potentsiaal.

3. Uute hüdroelektrijaamade ehitamise puhul vastab tegevus järgmistele kriteeriumidele.

3.1. Kooskõlas direktiivi 2000/60/EÜ artikliga 4 ja eelkõige selle artikli lõikega 7 korraldatakse enne ehitamist projekti mõju hindamine, et hinnata selle kogu võimalikku mõju sama valgala veekogude seisundile ning veest otseselt sõltuvatele kaitsealustele elupaikadele ja liikidele, võttes eelkõige arvesse rändekoridore, vabalt voolavaid jõgesid või ökosüsteeme, mille seisund on lähedal häirimata olekule.

Hindamine põhineb hiljutistel, põhjalikel ja täpsetel andmetel, sealhulgas seireandmetel bioloogiliste kvaliteedielementide kohta, mis on hüdro-morfoloogiliste muutuste suhtes eriti tundlikud, ning veekogu seisundi eeldatava muutumise kohta uute tegevuste tagajärjel.

Hinnatakse eelkõige uue projekti kumulatiivset mõju valgala muule olemasolevale või kavandatavale taristule.

3.2. Selle mõjuhindamise põhjal on kindlaks tehtud, et elektrijaam on konstruktsiooni, asukoha ja leevendusmeetmete seisukohast projekteeritud nii, et see vastab ühele järgmistest tingimustest:

- a) elektrijaam ei halvenda sellega seotud konkreetse veekogu seisundit ega ohusta selle hea seisundi või potentsiaali saavutamist;
- b) kui elektrijaam võib halvendada sellega seotud konkreetse veekogu seisundit või ohustada selle hea seisundi või potentsiaali saavutamist, pole see halvenemine märkimisväärne ja see on põhjendatud üksikasjaliku kulude-tulude analüüsiga, mis näitab mõlema järgmise tingimuse täidetust:
 - i) ülekaalukad avaliku huviga seotud põhjused või asjaolu, et kavandatud hüdroelektrijaamast eeldatavalt saadav kasu kaalub üles vee seisundi halvenemisest tuleneva kulu keskkonnale ja ühiskonnale;
 - ii) asjaolu, et tehnilise teostatavuse või ebalproportsionaalsete kulude tõttu ei ole võimalik ülekaaluka avaliku huviga arvestada või elektrijaamaga taotletavaid hüvesid saavutada alternatiivsete vahenditega, mis tooksid kaasa paremad keskkonnavalused tulemused (nagu olemasolevate hüdroelektrijaamade renoveerimine või selliste tehnoloogiate kasutamine, mis ei tõkesta jõevoolu).

	<p>3.3. Rakendatakse kõiki tehniliselt teostatavaid ja ökoloogiliselt asjakohaseid leevendusmeetmeid, et vähendada kahjulikku mõju veele ning veest otseselt sõltuvatele kaitsealustele elupaikadele ja liikidele.</p> <p>Vajaduse korral ja sõltuvalt mõjutatud veekogudes looduslikult esinevatest ökosüsteemidest hõlmavad leevendusmeetmed järgmist:</p> <p>(a) meetmed, millega tagatakse kalade ränne alla- ja ülesvoolu (nt kalasõbralikud turbiinid, kalu suunavad struktuurid, tippasemel täielikult toimivad kalapääsud, meetmed käitamise ja vee ärajuhtimise peatamiseks või minimeerimiseks rände või kudemise ajal);</p> <p>(b) meetmed, millega tagatakse minimaalne ökoloogiline vooluhulk (sealhulgas vooluhulga äkilise lühiajalise kõikumise leevendamine või äravoolu reguleerimise toimingute vähendamine) ja settevool;</p> <p>(c) meetmed elupaikade kaitsmiseks või parandamiseks.</p> <p>Nende meetmete tõhusust jälgitakse seoses volituse või loaga, milles on kehtestatud tingimused, mille eesmärk on saavutada mõjutatud veekogu hea seisund või potentsiaal.</p> <p>3.4. Elektriyaam ei ohusta püsivalt hea seisundi/potentsiaali saavutamist ühegi samas valgalapiirkonnas asuva veekogu puhul.</p> <p>3.5. Lisaks eespool osutatud leevendusmeetmetele ja kui see on asjakohane, rakendatakse kompensatsioonimeetmeid tagamaks, et projekt ei suurenda sama valgalapiirkonna veekogude killustatust. Selleks taastatakse samas valgalapiirkonnas järjepidevus ulatuses, mis kompenseerib järjepidevuse katkemise, mille kavandatav hüdroelektriyaam võib põhjustada. Kompensatsioonimeetmete võtmisega alustatakse enne projekti elluviimist.</p>
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele ⁽²⁵⁸⁾ .

4.6. Elektrienergia tootmine geotermilisest energiast

Tegevuse kirjeldus

Selliste elektritootmisrajatiste ehitamine või käitamine, kus toodetakse elektrienergiat geotermilisest energiast.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja F42.22 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

⁽²⁵⁸⁾ Praktilised juhised on esitatud komisjoni teatises C/2018/2619 „Juhenddokument hüdroenergiaga seotud nõuete kohta seoses ELi loodusvaldkonna õigusaktidega“ (ELT C 213, 18.6.2018, lk 1).

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimarisike ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
 - (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽²⁵⁹⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.
3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽²⁶⁰⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽²⁶¹⁾ või tasuliste mudelitega.
 4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:
 - (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemisingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
 - (b) on eelistatult looduspõhised lahendused⁽²⁶²⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule⁽²⁶³⁾;
 - (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

⁽²⁵⁹⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhooonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽²⁶⁰⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽²⁶¹⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽²⁶²⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaval, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽²⁶³⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevuse otsene kasvuhoonegaaside heide on väiksem kui 270 g CO ₂ e/kWh.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Kõrg-entalpiiliste geotermaalenergia süsteemide käitamise puhul on kehtestatud piisavad heitkoguste vähendamise süsteemid tagamaks, et takistatud pole direktiivides 2004/107/EÜ ja 2008/50/EÜ sätestatud õhukvaliteedi piirtasemete saavutamine.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.7. Elektrienergia tootmine taastuvatest mittefossiilsetest gaas- ja vedelkütustest

Tegevuse kirjeldus

Selliste elektritootmisrajatiste ehitamine või käitamine, kus toodetakse elektrienergiat taastuvatest energiaallikatest toodetud gaas- ja vedelkütustest. See tegevus ei hõlma elektrienergia tootmist üksnes biogaasist ja vedelatest biokütustest (vt käesoleva lisa jagu 4.8).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja F42.22 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikud on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikud võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikude ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikude olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ⁽²⁶⁴⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽²⁶⁵⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽²⁶⁶⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽²⁶⁷⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽²⁶⁸⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevuse otsene kasvuhoonegaaside heide on väiksem kui 270 g CO ₂ e/kWh.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—

⁽²⁶⁴⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽²⁶⁵⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽²⁶⁶⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽²⁶⁷⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnamis, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽²⁶⁸⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

(5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes suurte põletusseadmete jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem ⁽²⁶⁹⁾. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.</p> <p>Põletusseadmete puhul, mille soojusvõimsus on suurem kui 1 MW, kuid mitte nii suur, et saaks kohaldada PVT-järeldusi suurte põletusseadmete jaoks, on heide väiksem kui direktiivi (EL) 2015/2193 II lisa 2. osas sätestatud heite piirväärtused.</p>
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.8. Elektrienergia tootmine bioenergiast

Tegevuse kirjeldus

Selliste elektritootmiskäitiste ehitamine ja käitamine, kus toodetakse elektrienergiat üksnes biomassist, biogaasist või vedelatest biokütustest, aga mitte taastuvkütuste ja biogaasi või vedelate biokütuste segust (vt käesoleva lisa jagu 4.7).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga C.35.11 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ⁽²⁷⁰⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

⁽²⁶⁹⁾ Komisjoni 31. juuli 2017. aasta rakendusotsus (EL) 2017/1442, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL alusel parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused suurte põletusseadmete jaoks (ELT L 212, 17.8.2017, lk 1).

⁽²⁷⁰⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhuonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽²⁷¹⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽²⁷²⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemisingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽²⁷³⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽²⁷⁴⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(2) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevus vastab direktiivi 2018/2001 artiklis 29 sätestatud säästlikkuse, kasvuhooonegaaside heite vähendamise ja tõhususe nõuetele.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL ⁽²⁷⁵⁾ kohaldamisalasse kuuluvate käitiste puhul vastab heide uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes suurte põletusseadmete jaoks ⁽²⁷⁶⁾ sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.

⁽²⁷¹⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽²⁷²⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽²⁷³⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnavalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽²⁷⁴⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

⁽²⁷⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta direktiiv 2010/75/EL tööstusheidete kohta (saastuse kompleksne vältimine ja kontroll) (ELT L 334, 17.12.2010, lk 17).

⁽²⁷⁶⁾ Rakendusotsus (EL) 2017/1442.

	<p>Põletusseadmete puhul, mille soojusvõimsus on suurem kui 1 MW, kuid mitte nii suur, et saaks kohaldada PVT-järeldusi suurte põletusseadmete jaoks, on heide väiksem kui direktiivi (EL) 2015/2193 II lisa 2. osas sätestatud heite piirväärtused. Seadmete puhul, mis asuvad piirkondades või piirkondade osades, kus õhukvaliteet ei vasta direktiivis 2008/50/EÜ sätestatud piirtasemetele, võetakse meetmeid heite vähendamiseks, võttes arvesse teabevahetuse tulemusi, ⁽²⁷⁷⁾ mille komisjon avaldab kooskõlas direktiivi (EL) 2015/2193 artikli 6 lõigetega 9 ja 10.</p> <p>Orgaanilise aine anaeroobse kääritamise korral, kui toodetud kääritussaadust kasutatakse väetise või mullaparandusainena kas otse või pärast kompostimist või muud töötlemist, vastab see väetisetooteid käsitlevatele nõuetele, mis on sätestatud määruse (EL) 2019/1009 II lisa koostisainete kategooriate 4 ja 5 kohta, ning siseriiklikele õigusnormidele põllumajanduslikuks kasutamiseks mõeldud väetiste ja mullaparandusainete kohta.</p> <p>Anaeroobsel kääritamisel töötavate jaamade puhul, kus töödeldakse üle 100 tonni ainet päevas, vastab õhku- ja vetteheide uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldestes, sealhulgas jäätmekäitluse parima võimaliku tehnika alastes järeldestes ⁽²⁷⁸⁾ jäätmete anaeroobse töötlemise jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.</p>
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.9. Elektrienergia ülekandmine ja jaotamine

Tegevuse kirjeldus

Selliste ülekandevõrkude ehitamine ja käitamine, mille puhul edastatakse elektrienergiat vastastikku seotud ülikõrgepinge- ja kõrgepingevõrkudes.

Selliste jaotusvõrkude ehitamine ja käitamine, mille puhul edastatakse elektrienergiat kõrgepinge-, keskpinge- ja madalpinge jaotusvõrkudes.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.12 ja D35.13 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikatsioonile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

⁽²⁷⁷⁾ Liikmesriikide, asjaomaste tööstusharude ja valitsusväliste organisatsioonidega toimunud teabevahetuse tulemusel valminud tehnoloogia lõpparuanne sisaldab tehnilist teavet parimate kättesaadavate tehnoloogiate kohta, mida kasutatakse keskmise võimsusega põletusseadmete keskkonnamõju vähendamiseks, ning parima võimaliku ja kujunemisjärgus tehnoloogiaga saavutatava heitetaseme ja sellega kaasnevate kulude kohta (4.6.2021. a versioon: <https://circabc.europa.eu/ui/group/06f33a94-9829-4eee-b187-21bb783a0fbf/library/9a99a632-9ba8-4cc0-9679-08d929afda59/details>).

⁽²⁷⁸⁾ Komisjoni 10. augusti 2018. aasta rakendusotsus (EL) 2018/1147, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL alusel jäätmekäitluse parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldestes (ELT L 208, 17.8.2018, lk 38).

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

- (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
- (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
- (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽²⁷⁹⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽²⁸⁰⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽²⁸¹⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemisingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatud looduspõhised lahendused⁽²⁸²⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule⁽²⁸³⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

⁽²⁷⁹⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽²⁸⁰⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽²⁸¹⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽²⁸²⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnavalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽²⁸³⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Taristu ei ole ette nähtud otseühenduse loomiseks ega olemasoleva otseühenduse laiendamiseks elektri jaamaga, mille otsene kasvuhoonegaaside heide ületab 270 g CO ₂ e/kWh.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on jäätmekava, millega tagatakse maksimaalne korduskasutamine või ringlussevõtt olelusringi lõpus vastavalt jäätmehierarhiale, sealhulgas jäätmekäitluspartneritega sõlmitud lepingute kaudu ning finantsproгноosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Maapealsed kõrgepingeliinid:</p> <p>(a) ehitusplatsil toimuva tegevuse puhul järgitakse Rahvusvahelise Finantskorporatsiooni (IFC) üldiste keskkonna-, tervise- ja ohutussuuniste ⁽²⁸⁴⁾ põhimõtteid;</p> <p>(b) et piirata elektromagnetilise kiirguse mõju inimeste tervisele, vastab tegevus kohaldatavatele normidele ja eeskirjadele, sealhulgas liidus toimuva tegevuse puhul nõukogu soovitusel üldsuse kokkupuute piiramise kohta elektromagnetväljadega (0 Hz kuni 300 GHz) ⁽²⁸⁵⁾ ning kolmandates riikides toimuva tegevuse puhul rahvusvahelise mitteioniseeriva kiirguse eest kaitsmise komisjoni 1998. aasta suunistele ⁽²⁸⁶⁾.</p> <p>Tegevuse käigus ei kasutata polüklooritud bifenüüle (PCB-d).</p>
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele ⁽²⁸⁷⁾ .

4.10. Elektrienergia salvestamine

Tegevuse kirjeldus

Selliste rajatiste ehitamine ja käitamine, kus salvestatakse elektrienergiat ja kust see tagastatakse hiljem elektri kujul. Tegevus hõlmab pumphüdroelektrijaamu.

Kui majandustegevus on käesoleva lisa jaos 7.6 osutatud tegevuse „taastuvenergiaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont“ lahutamatu osa, kohaldatakse jaos 7.6 sätestatud tehnilisi sõelumiskriteeriume.

Selle kategooria majandustegevusel puudub konkreetne määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majandustegevusalade statistilisele klassifikaatorile vastav NACE kood.

⁽²⁸⁴⁾ Keskkonna-, tervise- ja ohutussuunist, 30. aprill 2007 (4.6.2021. a versioon: <https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/29f5137d-6e17-4660-b1f9-02bf561935e5/Final%2B-%2BGeneral%2BEHS%2BGuidelines.pdf?MOD=AJPERES&CVID=jOWim3p>).

⁽²⁸⁵⁾ Nõukogu 12. juuli 1999. aasta soovitus üldsuse kokkupuute piiramise kohta elektromagnetväljadega (0 Hz kuni 300 GHz) (1999/519/EÜ) (EÜT L 199, 30.7.1999, lk 59).

⁽²⁸⁶⁾ Rahvusvahelise mitteioniseeriva kiirguse eest kaitsmise komisjoni 1998. aasta suuniste kokkupuute piiramise kohta ajas muutuvate elektri-, magnet- ja elektromagnetväljadega (kuni 300 GHz) (4.6.2021. a versioon: <https://www.icnirp.org/cms/upload/publications/ICNIRPemfgdl.pdf>).

⁽²⁸⁷⁾ Praktilised juhised selle kriteeriumi rakendamiseks on esitatud Euroopa Komisjoni teatises C(2018)2620 „Energiaülekangetaristu ja ELi loodusalaalised õigusaktid“ (ELT C 213, 18.6.2018, lk 62).

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimarisike ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
 - (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ⁽²⁸⁸⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.
3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽²⁸⁹⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽²⁹⁰⁾ või tasuliste mudelitega.
 4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:
 - (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
 - (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽²⁹¹⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽²⁹²⁾;
 - (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
 - (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

⁽²⁸⁸⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽²⁸⁹⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽²⁹⁰⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽²⁹¹⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaval, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslike elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽²⁹²⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Kui pumphüdroelektrijaam ei ole ühendatud jõega, vastab tegevus käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele. Kui pumphüdroelektrijaam on ühendatud jõega, vastab tegevus jaos 4.5 (elektrienergia tootmine hüdroenergiast) sätestatud põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele kriteeriumidele vee ja mereressursside kestlikuks kasutamiseks ja kaitseks.
(4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on jäätmekava, millega tagatakse maksimaalne korduskasutamine või ringlussevõtt olelusringi lõpus vastavalt jäätmehierarhiale, sealhulgas jäätmekäitluspartneritega sõlmitud lepingute kaudu ning finantsproгноosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.11. Soojusenergia salvestamine

Tegevuse kirjeldus

Selliste rajatiste ehitamine ja käitamine, kus salvestatakse soojusenergiat ja kust see tagastatakse hiljem soojusenergiانا või muude energiakandjate abil.

Kui majandustegevus on käesoleva lisa jaos 7.6 osutatud tegevuse „taastuenergiaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont“ lahutamatu osa, kohaldatakse jaos 7.6 sätestatud tehnilisi sõelumiskriteeriume.

Selle kategooria majandustegevusel puudub konkreetne määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majandustegevusalade statistilisele klassifikaatorile vastav NACE kood.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

- Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
- Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimarisike ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
 - selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

⁽²⁸⁸⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhuonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ⁽²⁹³⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽²⁹⁴⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽²⁹⁵⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatud looduspõhised lahendused ⁽²⁹⁶⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽²⁹⁷⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Põhjaveekihi soojuse salvestamise puhul vastab tegevus käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on jäätmekava, millega tagatakse maksimaalne korduskasutamine, taastamine või ringlussevõtt olelusringi lõpus, sealhulgas jäätmekäitluspartneritega sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognosisid või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—

⁽²⁹³⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhooonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽²⁹⁴⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽²⁹⁵⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽²⁹⁶⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaval, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽²⁹⁷⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.
--	--

4.1.2. Vesiniku ladustamine

Tegevuse kirjeldus

Selliste rajatiste ehitamine ja käitamine, kus ladustatakse vesinikku ja kust see hiljem tagastatakse.

Selle kategooria majandustegevusel puudub konkreetne määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile vastav NACE kood.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

- (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
- (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
- (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽²⁹⁸⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽²⁹⁹⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽³⁰⁰⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;

⁽²⁹⁸⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽²⁹⁹⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽³⁰⁰⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽³⁰¹⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽³⁰²⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on jäätmekava, millega tagatakse maksimaalne korduskasutamine, taastamine või ringlussevõtt olelusringi lõpus, sealhulgas jäätmekäitluspartneritega sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Kui ladustatakse rohkem kui viit tonni, peab tegevus olema kooskõlas direktiiviga 2012/18/EL.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.13. Biogaasi ja biokütuste tootmine transpordis kasutamiseks ning vedelate biokütuste tootmine

Tegevuse kirjeldus

Biogaasi või biokütuste tootmine transpordis kasutamiseks ning vedelate biokütuste tootmine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga D.35.21 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

- Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
- Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimarisike ja haavatavust järgmistest meetoditest abil:
 - tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

⁽³⁰¹⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnavalget, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽³⁰²⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariiski, siis kliimariiskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariiskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariiski.

Kliimariiskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ⁽³⁰³⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽³⁰⁴⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽³⁰⁵⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariiskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽³⁰⁶⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽³⁰⁷⁾;

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevus vastab direktiivi 2018/2001 artiklis 29 sätestatud säästlikkuse, kasvuhooonegaaside heite vähendamise ja tõhususe nõuetele.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.

⁽³⁰³⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhooonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽³⁰⁴⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽³⁰⁵⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽³⁰⁶⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaval, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽³⁰⁷⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Biogaasi tootmisel kasutatakse kääritusaaduse säilitamisel gaasikindlat katet.</p> <p>Anaeroobsel kääritamisel töötavate jaamade puhul, kus töödeldakse üle 100 tonni ainet päevas, vastab õhku- ja vetteheide uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas jäätmekäitluse parima võimaliku tehnika alastes järeldustes⁽³⁰⁸⁾ jäätmete anaeroobse töötlemise jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.</p> <p>Orgaanilise aine anaeroobse kääritamise korral, kui toodetud kääritusaadust kasutatakse väetise või mullaparandusainena kas otse või pärast kompostimist või muud töötlemist, vastab see väetisetooteid käsitlevatele nõuetele, mis on sätestatud määruse (EL) 2019/1009 II lisas koostisainete kategooriate 4 ja 5 kohta (kääritusaaduse puhul) või kategooria 3 kohta (komposti puhul), või asjakohastele siseriiklikele õigusnormidele põllumajanduslikuks kasutamiseks mõeldud väetiste või mullaparandusainete kohta.</p>
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.14. Taastuvatest energiaallikatest toodetud ja vähese süsinikuheitega gaaside ülekande- ja jaotusvõrgud

Tegevuse kirjeldus

Gaasivõrkude ümberehitamine, ümberkorraldamine või uuendamine taastuvatest energiaallikatest toodetud ja vähese süsinikuheitega gaaside ülekandmiseks ja jaotamiseks.

Vesiniku ja muude vähese süsinikuheitega gaaside transpordiks mõeldud ülekande- ja jaotustorustike ehitamine või käitamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.21, F42.21 ja H49.50 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikatsioonile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikud on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikud võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikude ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikude olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikude ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

⁽³⁰⁸⁾ Rakendusotsus (EL) 2018/1147.

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ⁽³⁰⁹⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽³¹⁰⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽³¹¹⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemisingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽³¹²⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽³¹³⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Ümberkorraldamine ei suurenda gaasi ülekande- ja jaotusvõimsust. Ümberkorraldamise tulemusel ei muutu võrkude kasutamisega pikemaajaline kasutus enne nende uuendamist prognoositud kasutamisega, välja arvatud juhul, kui võrk on ette nähtud vesiniku või muude vähesese süsinikuheitega gaaside jaoks.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Ventilaatorid, kompressorid, pumbad ja muud kasutatavad seadmed, mis kuuluvad direktiivi 2009/125/EÜ kohaldamisalasse, vastavad vajaduse korral energiamärgise kõrgeima klassi nõuetele ja kõnealuse direktiivi kohastele rakendusmäärustele ning esindavad parimat võimalikku tehnoloogiat.

⁽³⁰⁹⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhooonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽³¹⁰⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽³¹¹⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽³¹²⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnamis, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en).

⁽³¹³⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.
--	--

4.15. Kaugkütte/-jahutuse jaotus

Tegevuse kirjeldus

Alajaama või soojusvahetiga ühendatud kütte- ja jahutustorustike ja nendega seotud taristu ehitamine, uuendamine ja käitamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga D35.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
 - (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽³¹⁴⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.
3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽³¹⁵⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽³¹⁶⁾ või tasuliste mudelitega.
 4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:
 - (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;

⁽³¹⁴⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽³¹⁵⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽³¹⁶⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽³¹⁷⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽³¹⁸⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Ventilaatorid, kompressorid, pumbad ja muud kasutatavad seadmed, mis kuuluvad direktiivi 2009/125/EÜ kohaldamisalasse, vastavad vajaduse korral energiamärgise kõrgeima klassi nõuetele ja muudel juhtudel kõnealuse direktiivi kohastele rakendusmäärustele ning esindavad parimat võimalikku tehnoloogiat.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.16. Elektriliste soojuspumpade paigaldamine ja käitamine

Tegevuse kirjeldus

Elektriliste soojuspumpade paigaldamine ja käitamine.

Kui majandustegevus on käesoleva lisa jaos 7.6 osutatud tegevuse „taastuvenergiaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont“ lahutamatu osa, kohaldatakse jaos 7.6 sätestatud tehnilisi sõelumiskriteeriume.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.30 ja F43.22 vastavalt määрусega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

⁽³¹⁷⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnavalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽³¹⁸⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimarisike ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

- (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
- (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
- (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ⁽³¹⁹⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽³²⁰⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽³²¹⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemisingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽³²²⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽³²³⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	–
---------------------------------	---

⁽³¹⁹⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhooonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽³²⁰⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽³²¹⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽³²²⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaval, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽³²³⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse vastupidavate ja ringlussevõetavate kergesti demonteeritavate ja uuendatavate seadmete ja komponentide kättesaadavust ning võimaluse korral kasutatakse neid. Kehtestatud on jäätmekava, millega tagatakse maksimaalne korduskasutamine, taastamine või ringlussevõtt olelusringi lõpus, sealhulgas jäätmekäitluspartneritega sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognosisid või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Õhk-õhk-soojuspumpade puhul, mille nimivõimsus on 12 kW või alla selle, jääb müravõimsustase siseruumis ja väljas määruks (EL) nr 206/2012 sätestatud piirväärtusest allapoole.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

4.17. Soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmine päikeseenergiast

Tegevuse kirjeldus

Sellise rajatise ehitamine ja käitamine, kus koostoodetakse elektrienergiat ja soojus-/jahutusenergiat päikeseenergiast.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja D35.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽³²⁴⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

⁽³²⁴⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽³²⁵⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽³²⁶⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemisingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽³²⁷⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽³²⁸⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse vastupidavate ja ringlussevõetavate kergesti demonteeritavate ja uuendatavate seadmete ja komponentide kättesaadavust ning võimaluse korral kasutatakse neid.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.18. Soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmine geotermilisest energiast

Tegevuse kirjeldus

Selliste rajatiste ehitamine ja käitamine, kus koostoodetakse soojus-/jahutus- ja elektrienergiat geotermilisest energiast.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja D35.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

⁽³²⁵⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽³²⁶⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽³²⁷⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslike elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽³²⁸⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
 - (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ⁽³²⁹⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.
3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽³³⁰⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽³³¹⁾ või tasuliste mudelitega.
 4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:
 - (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
 - (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽³³²⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽³³³⁾;
 - (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
 - (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

⁽³²⁹⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽³³⁰⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽³³¹⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽³³²⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnamõju, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslike elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽³³³⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevuse otsene kasvuhoonegaaside heide on väiksem kui 270 g CO ₂ e/kWh.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Kõrg-entalpiliste geotermaleenergia süsteemide käitamise puhul on kehtestatud piisavad heitkoguste vähendamise süsteemid tagamaks, et takistatud pole direktiivides 2004/107/EÜ ja 2008/50/EÜ sätestatud õhukvaliteedi piirtasemetete saavutamine.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.19. Soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmine taastuvatest mittefossilsetest gaas- ja vedelkütustest

Tegevuse kirjeldus

Selliste soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmise rajatiste ehitamine ja käitamine, kus kasutatakse taastuvatest energiaallikatest toodetud gaas- ja vedelkütuseid. See tegevus ei hõlma soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmist üksnes biogaasist ja vedelatest biokütustest (vt käesoleva lisa jagu 4.20).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja D35.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimarisike ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

⁽³²⁹⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ⁽³³⁴⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽³³⁵⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽³³⁶⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariiskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽³³⁷⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽³³⁸⁾;

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevuse otsene kasvuhoonegaaside heide on väiksem kui 270 g CO ₂ e/kWh.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes suurte põletusseadmete jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem ⁽³³⁹⁾ . Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.

⁽³³⁴⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽³³⁵⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽³³⁶⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽³³⁷⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaval, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽³³⁸⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

⁽³³⁹⁾ Rakendusotsus (EL) 2017/1442.

	Põletusseadmete puhul, mille soojusvõimsus on suurem kui 1 MW, kuid mitte nii suur, et saaks kohaldada PVT-järeldusi suurte põletusseadmete jaoks, on heide väiksem kui direktiivi (EL) 2015/2193 II lisa 2. osas sätestatud heite piirväärtused.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.20. Soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmine bioenergiast

Tegevuse kirjeldus

Selliste käitiste ehitamine ja käitamine, kus koostoodetakse soojus-/jahutus- ja elektrienergiat üksnes biomassist, biogaasist või biokütustest, aga mitte taastuvkütuste ja biogaasi või vedelate biokütuste segust (vt käesoleva lisa jagu 4.19).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja D35.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske. 2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

- (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
- (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
- (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽³⁴⁰⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽³⁴¹⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽³⁴²⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;

⁽³⁴⁰⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhooonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽³⁴¹⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽³⁴²⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽³⁴³⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ⁽³⁴⁴⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevus vastab direktiivi 2018/2001 artiklis 29 sätestatud säästlikkuse, kasvuhoonegaaside heite vähendamise ja tõhususe nõuetele.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Direktiivi 2010/75/EL kohaldamisalasse kuuluvate käitiste puhul vastab heide uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes suurte põletusseadmete jaoks ⁽³⁴⁵⁾ sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem, ning samal ajal tagatakse, et ei esine olulist terviklikku keskkonnamõju.</p> <p>Põletusseadmete puhul, mille soojusvõimsus on suurem kui 1 MW, kuid mitte nii suur, et saaks kohaldada PVT-järeldusi suurte põletusseadmete jaoks, on heide väiksem kui direktiivi (EL) 2015/2193 II lisa 2. osas sätestatud heite piirväärtused.</p> <p>Seadmete puhul, mis asuvad piirkondades või piirkondade osades, kus õhukvaliteet ei vasta direktiivis 2008/50/EÜ sätestatud piirtasemetele, võetakse arvesse teabevahetuse tulemusi, ⁽³⁴⁶⁾ mille komisjon avaldab kooskõlas direktiivi (EL) 2015/2193 artikli 6 lõigetega 9 ja 10.</p>

⁽³⁴³⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnamõju, sotsiaalsed ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemide teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en).

⁽³⁴⁴⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

⁽³⁴⁵⁾ Rakendusotsus (EL) 2017/1442.

⁽³⁴⁶⁾ Liikmesriikide, asjaomaste tööstusharude ja valitsusväliste organisatsioonidega toimunud teabevahetuse tulemusel valminud tehnoloogia lõpparuanne sisaldab tehnilist teavet parimate kättesaadavate tehnoloogiate kohta, mida kasutatakse keskmise võimsusega põletusseadmete keskkonnamõju vähendamiseks, ning parima võimaliku ja kujunemisjärgus tehnoloogiaga saavutatava heitetaseme ja sellega kaasnevate kulude kohta (4.6.2021. a versioon: <https://circabc.europa.eu/ui/group/06f33a94-9829-4eee-b187-21bb783a0fbf/library/9a99a632-9ba8-4cc0-9679-08d929afda59/details>).

	<p>Orgaanilise aine anaeroobse käärutamise korral, kui toodetud kääritusaadust kasutatakse väetise või mullaparandusainena kas otse või pärast kompostimist või muud töötlemist, vastab see väetisetooteid käsitlevatele nõuetele, mis on sätestatud määruse (EL) 2019/1009 II lisas koostisainete kategooriate 4 ja 5 kohta, ning siseriiklikele õigusnormidele põllumajanduslikuks kasutamiseks mõeldud väetiste ja mullaparandusainete kohta.</p> <p>Anaeroobsel käärutamisel töötavate jaamade puhul, kus töödeldakse üle 100 tonni ainet päevas, vastab õhku- ja vetteheide uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas jäätmekäitluse parima võimaliku tehnika alastes järeldustes⁽³⁴⁷⁾ jäätmete anaeroobse töötlemise jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.</p>
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.21. Soojus-/jahutusenergia tootmine päikese soojusenergiast

Tegevuse kirjeldus

Selliste rajatiste ehitamine ja käitamine, kus toodetakse soojus-/jahutusenergiat päikese soojusenergiast.

Kui majandustegevus on käesoleva lisa jaos 7.6 osutatud tegevuse „taastuenergiaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont“ lahutamatu osa, kohaldatakse jaos 7.6 sätestatud tehnilisi sõelumiskriteeriume.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga D35.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽³⁴⁸⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

⁽³⁴⁷⁾ Rakendusotsus (EL) 2018/1147.

⁽³⁴⁸⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhuonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽³⁴⁹⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽³⁵⁰⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemisingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽³⁵¹⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽³⁵²⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse vastupidavate ja ringlussevõetavate kergesti demonteeritavate ja uuendatavate seadmete ja komponentide kättesaadavust ning võimaluse korral kasutatakse neid.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.22. Soojus-/jahutusenergia tootmine geotermilisest energiast

Tegevuse kirjeldus

Selliste rajatiste ehitamine ja käitamine, kus toodetakse soojus-/jahutusenergiat geotermilisest energiast.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga D35.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

⁽³⁴⁹⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽³⁵⁰⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽³⁵¹⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslike elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽³⁵²⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisid ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisid olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisid ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
 - (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽³⁵³⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.
3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽³⁵⁴⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽³⁵⁵⁾ või tasuliste mudelitega.
 4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:
 - (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisididele;
 - (b) on eelistatult looduspõhised lahendused⁽³⁵⁶⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule⁽³⁵⁷⁾;
 - (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
 - (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

⁽³⁵³⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhooonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽³⁵⁴⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽³⁵⁵⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽³⁵⁶⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnavalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽³⁵⁷⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevuse otsene kasvuhoonegaaside heide on väiksem kui 270 g CO ₂ e/kWh.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Kõrg-entalpiiliste geotermalaenergia süsteemide käitamise puhul on kehtestatud piisavad heitkoguste vähendamise süsteemid tagamaks, et takistatud pole direktiivides 2004/107/EÜ ja 2008/50/EÜ sätestatud õhukvaliteedi piirtasemete saavutamine.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.23. Soojus-/jahutusenergia tootmine taastuvatest mittefossiilsetest gaas- ja vedelkütustest

Tegevuse kirjeldus

Selliste soojusenergia tootmise rajatiste ehitamine või käitamine, kus toodetakse soojus-/jahutusenergiat taastuvatest energiaallikatest toodetud gaas- ja vedelkütustest. See tegevus ei hõlma soojus-/jahutusenergia tootmist üksnes biogaasist ja vedelatest biokütustest (vt käesoleva lisa jagu 4.24).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga D35.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ⁽³⁵⁸⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽³⁵⁹⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽³⁶⁰⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;

(b) on eelistatud looduspõhised lahendused ⁽³⁶¹⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽³⁶²⁾;

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevuse otsene kasvuhoonegaaside heide on väiksem kui 270 g CO ₂ e/kWh.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes suurte põletusseadmete jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem ⁽³⁶³⁾ . Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.

⁽³⁵⁸⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽³⁵⁹⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽³⁶⁰⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽³⁶¹⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnavalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽³⁶²⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

⁽³⁶³⁾ Rakendusotsus (EL) 2017/1442.

	Põletusseadmete puhul, mille soojusvõimsus on suurem kui 1 MW, kuid mitte nii suur, et saaks kohaldada PVT-järeldusi suurte põletusseadmete jaoks, on heide väiksem kui direktiivi (EL) 2015/2193 II lisa 2. osas sätestatud heite piirväärtused.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.24. Soojus-/jahutusenergia tootmine bioenergiast

Tegevuse kirjeldus

Selliste käitiste ehitamine ja käitamine, kus toodetakse soojus-/jahutusenergiat üksnes biomassist, biogaasist või vedelatest biokütustest, aga mitte taastuskütuste ja biogaasi või vedelate biokütuste segust (vt käesoleva lisa jagu 4.23).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga D35.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikud on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikud võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikude ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikude olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikude ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
 - (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ⁽³⁶⁴⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.
3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽³⁶⁵⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽³⁶⁶⁾ või tasuliste mudelitega.

⁽³⁶⁴⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhooonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽³⁶⁵⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽³⁶⁶⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemisingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatud looduspõhised lahendused ⁽³⁶⁷⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽³⁶⁸⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevus vastab direktiivi 2018/2001 artiklis 29 sätestatud säästlikkuse, kasvuhooonegaaside heite vähendamise ja tõhususe nõuetele.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Direktiivi 2010/75/EL kohaldamisalasse kuuluvate käitiste puhul vastab heide uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes suurte põletusseadmete jaoks ⁽³⁶⁹⁾ sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem, ning samal ajal tagatakse, et ei esine olulist terviklikku keskkonnamõju.</p> <p>Põletusseadmete puhul, mille soojusvõimsus on suurem kui 1 MW, kuid mitte nii suur, et saaks kohaldada PVT-järeldusi suurte põletusseadmete jaoks, on heide väiksem kui direktiivi (EL) 2015/2193 II lisa 2. osas sätestatud heite piirväärtused.</p> <p>Seadmete puhul, mis asuvad piirkondades või piirkondade osades, kus õhukvaliteet ei vasta direktiivis 2008/50/EÜ sätestatud piirtasemele, võetakse arvesse teabevahetuse tulemusi, ⁽³⁷⁰⁾ mille komisjon avaldab kooskõlas direktiivi (EL) 2015/2193 artikli 6 lõigetega 9 ja 10.</p>

⁽³⁶⁷⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnavalget, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽³⁶⁸⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

⁽³⁶⁹⁾ Rakendusotsus (EL) 2017/1442.

⁽³⁷⁰⁾ Liikmesriikide, asjaomaste tööstusharude ja valitsusväliste organisatsioonidega toimunud teabevahetuse tulemusel valminud tehnoloogia lõpparuanne sisaldab tehnilist teavet parimate kättesaadavate tehnoloogiate kohta, mida kasutatakse keskmise võimsusega põletusseadmete keskkonnamõju vähendamiseks, ning parima võimaliku ja kujunemisjärgus tehnoloogiaga saavutatava heitetaseme ja sellega kaasnevate kulude kohta (4.6.2021. a versioon: <https://circabc.europa.eu/ui/group/06f33a94-9829-4eee-b187-21bb783a0fbf/library/9a99a632-9ba8-4cc0-9679-08d929afda59/details>).

	<p>Orgaanilise aine anaeroobse käärutamise korral, kui toodetud kääritusaadust kasutatakse väetise või mullaparandusainena kas otse või pärast kompostimist või muud töötlemist, vastab see väetisetooteid käsitlevatele nõuetele, mis on sätestatud määruse (EL) 2019/1009 II lisas koostisainete kategooriate 4 ja 5 kohta, ning siseriiklikele õigusnormidele põllumajanduslikuks kasutamiseks mõeldud väetiste ja mullaparandusainete kohta.</p> <p>Anaeroobsel kääritamisel töötavate jaamade puhul, kus töödeldakse üle 100 tonni ainet päevas, vastab õhku- ja vetteheide uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas jäätmekeät-luse parima võimaliku tehnika alastes järeldustes ⁽³⁷¹⁾ jäätmete anaeroobse töötlemise jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.</p>
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.25. Soojus-/jahutusenergia tootmine heitsoojusest

Tegevuse kirjeldus

Selliste rajatiste ehitamine ja käitamine, kus toodetakse soojus-/jahutusenergiat heitsoojusest.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga D35.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisid, siis kliimarisid ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisid olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisid.

Kliimarisid ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ⁽³⁷²⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

⁽³⁷¹⁾ Rakendusotsus (EL) 2018/1147.

⁽³⁷²⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽³⁷³⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽³⁷⁴⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemisingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariiskidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽³⁷⁵⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelsele taristule ⁽³⁷⁶⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse vastupidavate ja ringlussevõetavate kergesti demonteeritavate ja uuendatavate seadmete ja komponentide kättesaadavust ning võimaluse korral kasutatakse neid.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Pumbad ja muud kasutatavad seadmed, mille suhtes kohaldatakse ökodisaini ja energiamärgistuse nõudeid, vastavad vajaduse korral määruuses (EL) 2017/1369 sätestatud energiamärgise kõrgeima klassi nõuetele ja direktiivi 2009/125/EÜ kohastele rakendusmäärustele ning esindavad parimat võimalikku tehnoloogiat.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

⁽³⁷³⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽³⁷⁴⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽³⁷⁵⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslike elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽³⁷⁶⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

5. VEEVARUSTUS, KANALISATSIOON, JÄÄTME- JA SAASTEKÄITLUS

5.1. **Veekogumis-, -puhastus- ja -varustussüsteemide ehitamine, laiendamine ja käitamine***Tegevuse kirjeldus*

Veekogumis-, -puhastus- ja -varustussüsteemide ehitamine, laiendamine ja käitamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega E36.00 ja F42.99 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimarisike ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

- (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
- (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
- (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽³⁷⁷⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽³⁷⁸⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽³⁷⁹⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;

⁽³⁷⁷⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽³⁷⁸⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽³⁷⁹⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽³⁸⁰⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ⁽³⁸¹⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

5.2. Veekogumis-, -puhastus- ja -varustussüsteemide uuendamine

Tegevuse kirjeldus

Veekogumis-, -puhastus- ja -varustussüsteemide uuendamine, sealhulgas majapidamiste ja tööstuse vajaduste katmiseks ette nähtud veekogumis-, -puhastus- ja -jaotustaristute uuendamine. Sellega ei kaasne vee kogumise, puhastamise ega veega varustamise mahu olulist muutumist.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega E36.00 ja F42.99 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;

⁽³⁸⁰⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽³⁸¹⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ⁽³⁸²⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽³⁸³⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽³⁸⁴⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽³⁸⁵⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽³⁸⁶⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

⁽³⁸²⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽³⁸³⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽³⁸⁴⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽³⁸⁵⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslike elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽³⁸⁶⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

5.3. Reovee kogumis- ja puhastussüsteemide ehitamine, laiendamine ja käitamine

Tegevuse kirjeldus

Tsentraliseeritud reoveesüsteemide ehitamine, laiendamine ja käitamine, sealhulgas reovee kogumine (kanalisatsioonivõrk) ja puhastamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega E37.00 ja F42.99 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

- (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
- (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
- (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽³⁸⁷⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽³⁸⁸⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽³⁸⁹⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;

⁽³⁸⁷⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhooonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽³⁸⁸⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽³⁸⁹⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽³⁹⁰⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ⁽³⁹¹⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Hinnatud on otsesest kasvuhoonegaaside heidet tsentraliseeritud reoveesüsteemist, sealhulgas reovee kogumisest (kanalisatsioonivõrk) ja puhastamisest ⁽³⁹²⁾ . Tulemused avaldatakse nõudmise korral investoritele ja klientidele.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele. Kui reovett puhastatakse sellisel tasemel, et seda sobib taaskasutada põllumajandusmaa niisutamiseks, on kindlaks määratud nõutavad riskijuhtimismeetmed kahjuliku keskkonnamõju vältimiseks ja neid rakendatakse ⁽³⁹³⁾ .
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Suublatesse juhitud vesi vastab direktiivis 91/271/EMÜ sätestatud nõuetele või siseriiklikele õigusnormidele suublatesse juhitava vee maksimaalse lubatud saasteainete taseme kohta. Et vältida ja leevendada liigse sademevee ülevoolu reovee kogumise süsteemist, on rakendatud asjakohaseid meetmeid, mis võivad hõlmata looduspõhiseid lahendusi, eraldi sademevee kogumise süsteeme, säilitusmahuteid ja esimese loputusvee puhastamist. Reoveesetet kasutatakse vastavalt direktiivile 86/278/EMÜ või nagu nõutud siseriiklikes õigusnormides seoses setete laotamisega pinnasele või muul viisil kasutamiseiga pinnasel või pinnases.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

5.4. Reovee kogumis- ja puhastussüsteemide uuendamine

Tegevuse kirjeldus

Tsentraliseeritud reoveesüsteemide, sealhulgas reovee kogumise (kanalisatsioonivõrk) ja puhastamise uuendamine. Sellega ei kaasne reoveesüsteemis olulisi muutusi seoses seal kogutava või puhastatava vee koormuses või koguses.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga E37.00 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

⁽³⁹⁰⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslike elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽³⁹¹⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

⁽³⁹²⁾ Näiteks vastavalt reovee puhastamist käsitlevatele IPCC suunistele riiklike kasvuhoonegaaside inventuuride kohta (4.6.2021. a versioon: https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2019rf/pdf/5_Volume5/19R_V5_6_Ch06_Wastewater.pdf).

⁽³⁹³⁾ Nagu sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 2020. aasta määruse (EL) 2020/741 (mis käsitleb vee taaskasutuse miinimumnõudeid) II lisas (ELT L 177, 5.6.2020, lk 32).

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

- (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
- (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
- (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
 - (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ⁽³⁹⁴⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.
3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽³⁹⁵⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽³⁹⁶⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemisingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽³⁹⁷⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽³⁹⁸⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

⁽³⁹⁴⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽³⁹⁵⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽³⁹⁶⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽³⁹⁷⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaval, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽³⁹⁸⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Hinnatud on otsesest kasvuhoonegaaside heidet tsentraliseeritud reoveesüsteemist, sealhulgas reovee kogumisest (kanalisatsioonivõrk) ja puhastamisest ⁽³⁹⁹⁾ . Tulemused avaldatakse nõudmise korral investoritele ja klientidele.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele. Kui reovett puhastatakse sellisel tasemel, et seda sobib taaskasutada põllumajandusmaa niisutamiseks, on kindlaks määratud nõutavad riskijuhtimis-meetmed kahjuliku keskkonnamõju vältimiseks ja neid rakendatakse ⁽⁴⁰⁰⁾ .
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Suublatesse juhitud vesi vastab direktiivis 91/271/EMÜ sätestatud nõuetele või siseriiklikele õigusnormidele suublatesse juhitava vee maksimaalse lubatud saasteainete taseme kohta. Et vältida ja leevendada liigse sademevee ülevoolu reovee kogumise süsteemist, on rakendatud asjakohaseid meetmeid, mis võivad hõlmata loodus-põhiseid lahendusi, eraldi sademevee kogumise süsteeme, säilitusmahuteid ja esimese loputusvee puhastamist. Reoveesetet kasutatakse vastavalt direktiivile 86/278/EMÜ või nagu nõutud siseriiklikes õigusnormides seoses setete laotamisega pinnasele või muul viisil kasutamiseks pinnasel või pinnases.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

5.5. Tavajäätmete kogumine ja transport tekkekohas eraldatud fraktsioonidena

Tegevuse kirjeldus

Tavajäätmete liigiti kogumine ja transportimine ühe fraktsioonina või segafraktsioonidena,⁽⁴⁰¹⁾ et valmistada need ette korduskasutuseks või ringlussevõtuks.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga E38.11 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

⁽³⁹⁹⁾ Näiteks vastavalt reovee puhastamist käsitlevatele IPCC suunistele riiklike kasvuhoonegaaside inventuuride kohta (4.6.2021. a versioon: https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2019rf/pdf/5_Volume5/19R_V5_6_Ch06_Wastewater.pdf).

⁽⁴⁰⁰⁾ Nagu sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 2020. aasta määruse (EL) 2020/741 (mis käsitleb vee taaskasutuse miinimumnõudeid) II lisas (ELT L 177, 5.6.2020, lk 32).

⁽⁴⁰¹⁾ Liidus on tegevus kooskõlas direktiivi 2008/98/EÜ artikli 10 lõikega 3 ning siseriiklike õigusaktide ja jäätmekavadega.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimarisike ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

- (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
- (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
- (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽⁴⁰²⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽⁴⁰³⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽⁴⁰⁴⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused⁽⁴⁰⁵⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule⁽⁴⁰⁶⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	–

⁽⁴⁰²⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhooonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽⁴⁰³⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁴⁰⁴⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽⁴⁰⁵⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaval, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁴⁰⁶⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

(4) Üleminek ringmajandusele	Liigiti kogutud jäätme fraktsioone ei segata jäätmete ladustamise ja ümberlaadimise rajatistes muude jäätmete ega muude materjalidega, millel on erinevad omadused.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

5.6. Reoveesetete anaeroobne kääritamine

Tegevuse kirjeldus

Selliste rajatiste ehitamine ja käitamine, kus töödeldakse reoveesetete anaeroobse kääritamise teel eesmärgiga toota ja kasutada biogaasi või kemikaale.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega E37.00 ja F42.00 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

- (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
- (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisid, siis kliimarisid ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisid olulisus;
- (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisid.

Kliimarisid ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikutsenaariumide⁽⁴⁰⁷⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽⁴⁰⁸⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽⁴⁰⁹⁾ või tasuliste mudelitega.

⁽⁴⁰⁷⁾ Tulevikutsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhooonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽⁴⁰⁸⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁴⁰⁹⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemisingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽⁴¹⁰⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽⁴¹¹⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Kehtestatud on kava metaanilekete jälgimiseks rajatises.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas jäätmekehtluse parima võimaliku tehnika alastes järeldustes ⁽⁴¹²⁾ jäätmete anaeroobse töötlemise jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine. Kui kääritussaadus on mõeldud väetise või mullaparandusainena kasutamiseks, antakse ostjale või kääritussaaduse kõrvaldamise eest vastutavale üksusele teavet selle lämmastiksisalduse kohta (lubatud hälbe ± 25 %).
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

5.7. Biojätmete anaeroobne käärütamine

Tegevuse kirjeldus

Selliste sihtotstarbeliste rajatiste ehitamine või käütamine, kus töödeldakse eraldi kogutud biojätmeid ⁽⁴¹³⁾ anaeroobse käärütamise teel eesmärgiga toota ja kasutada biogaasi ja kääritussaadust või kemikaale.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega E38.21 ja F42.99 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

⁽⁴¹⁰⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁴¹¹⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

⁽⁴¹²⁾ Rakendusotsus (EL) 2018/1147.

⁽⁴¹³⁾ Nagu määratletud direktiivi 2008/98/EÜ artikli 3 punktis 4.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikud on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

- (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikud võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
- (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikude ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikude olulisus;
- (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikude ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽⁴¹⁴⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽⁴¹⁵⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽⁴¹⁶⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikudele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused⁽⁴¹⁷⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule⁽⁴¹⁸⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

⁽⁴¹⁴⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽⁴¹⁵⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁴¹⁶⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽⁴¹⁷⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnavalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁴¹⁸⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Rajatise metaanilekete minimeerimise eesmärgil on kehtestatud kava metaanilekete jälgimiseks ja nende leketega seotud hädaolukordade lahendamiseks.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Anaeroobsel kääritamisel töötavate jaamade puhul, kus töödeldakse üle 100 tonni ainet päevas, vastab õhku- ja vetteheide uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas jäätmekäitluse parima võimaliku tehnika alastes järeldustes⁽⁴¹⁹⁾ jäätmete anaeroobse töötlemise jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.</p> <p>Toodetud kääritussaadus vastab väetisetooteid käsitlevatele nõuetele, mis on sätestatud määruse (EL) 2019/1009 II lisas koostisainete kategooriate 4 ja 5 kohta (kääritussaaduse puhul) või kategooria 3 kohta (komposti puhul), või asjakohastele siseriiklikele õigusnormidele põllumajanduslikuks kasutamiseks mõeldud väetiste või mullaparanusainete kohta.</p> <p>Ostjale või kääritussaaduse kõrvaldamise eest vastutavale üksusele antakse teavet väetise või mullaparanusainena kasutatava kääritussaaduse lämmastikusisalduse kohta (lubatud hälbe $\pm 25\%$).</p>
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

5.8. Biojätmete kompostimine

Tegevuse kirjeldus

Selliste sihtotstarbeliste rajatiste ehitamine või käitamine, kus töödeldakse eraldi kogutud biojätmeid kompostimise teel (aeroobne lagunemine) eesmärgiga toota ja kasutada komposti⁽⁴²⁰⁾.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega E38.21 ja F42.99 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

- Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
- Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

⁽⁴¹⁹⁾ Rakendusotsus (EL) 2018/1147.

⁽⁴²⁰⁾ Biojätmed on määratletud direktiivi 2008/98/EÜ artikli 3 punktis 4.

- (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
- (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ⁽⁴²¹⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽⁴²²⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽⁴²³⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽⁴²⁴⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽⁴²⁵⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	–

⁽⁴²¹⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhooonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽⁴²²⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁴²³⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽⁴²⁴⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁴²⁵⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

(5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Kompostimisjaamade puhul, kus töödeldakse üle 75 tonni ainet päevas, vastab õhku- ja vetteheide uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas jäätmekäitluse parima võimaliku tehnika alastes järeldustes aeroobse töötlemise jaoks sätestatud heite- tasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem ⁽⁴²⁶⁾. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.</p> <p>Kompostimiskohas on kehtestatud süsteem, mis takistab nõrgvee jõudmist põhjavette.</p> <p>Toodetud kompost vastab väetisetooteid käsitlevatele nõuetele, mis on sätestatud määruse (EL) 2019/1009 II lisas koostisainete kategooria 3 kohta, või siseriiklikele õigusnormidele põllumajanduslikuks kasutamiseks mõeldud väetiste või mullaparandusainete kohta.</p>
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

5.9. Tavajäätmetest saadud materjalide taaskasutamine

Tegevuse kirjeldus

Rajatiste ehitamine ja käitamine, mille eesmärk on sortida liigiti kogutud tavajäätmevooge ja töödelda need teiseseks toormeks, sealhulgas mehaanilise taastõõtlamise abil, välja arvatud tagasitaitena kasutamise eesmärgil.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega E38.32 ja F42.99 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikud on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikud võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikude ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikude olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikude ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ⁽⁴²⁷⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

⁽⁴²⁶⁾ Rakendusotsus (EL) 2018/1147.

⁽⁴²⁷⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhooonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽⁴²⁸⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽⁴²⁹⁾ või tasulistel mudelitel.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemisingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽⁴³⁰⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽⁴³¹⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

5.10. Prügilagaasi kogumine ja kasutamine

Tegevuse kirjeldus

Prügilagaasi kogumise ja kasutamise taristu paigaldamine ja käitamine alaliselt suletud prügilates või prügilasektsioonides, ⁽⁴³²⁾ kasutades uusi või täiendavaid sihtotstarbelisi tehnilisi rajatisi ja seadmeid, mis on paigaldatud prügilale või prügilasektsiooni sulgemise ajal või pärast seda.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga E38.21 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

⁽⁴²⁸⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁴²⁹⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽⁴³⁰⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁴³¹⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

⁽⁴³²⁾ Prügila on määratletud nõukogu 26. aprilli 1999. aasta direktiivi 1999/31/EÜ (prügilate kohta) (EÜT L 182, 16.7.1999, lk 1) artikli 2 punktis g.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikud on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

- (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikud võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
- (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikude ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikude olulisus;
- (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikude ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽⁴³³⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽⁴³⁴⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽⁴³⁵⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikudele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused⁽⁴³⁶⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule⁽⁴³⁷⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

⁽⁴³³⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhooonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽⁴³⁴⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁴³⁵⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽⁴³⁶⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaval, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁴³⁷⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Kehtestatud on kava metaanilekete jälgimiseks rajatises.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Prügilagaasi kogumise süsteemiga vanade prügilate lõplik sulgemine ja ohutuks muutmine ning järelhooldus toimub vastavalt järgmisele: (a) direktiivi 1999/31/EÜ I lisas sätestatud üldnõuded; (b) kõnealuse direktiivi III lisas sätestatud kontroll ja seire.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

5.11. CO₂ transport

Tegevuse kirjeldus

Kogutud CO₂ transportimine kõigi transpordivahenditega, CO₂ torujuhtmete ehitamine ja käitamine ning gaasivõrkude uuendamine, mille peamine eesmärk on kogutud CO₂ integreerimine ning mille puhul kehtib järgmine:

- (a) CO₂ puhul, mis transporditakse kogumisrajatisest sissejuhtimiskohta, ei moodusta CO₂ lekke rohkem kui 0,5 % transporditava CO₂ massist;
- (b) CO₂ viiakse alalise CO₂ säilitamiskohta, mis vastab käesoleva lisa jaos 5.12 sätestatud süsinikdioksiidi maapõues säilitamise kriteeriumidele, või see suunatakse ümber muudele transpordivahenditele, millega see viiakse nimetatud kriteeriumidele vastavasse alalise CO₂ säilitamiskohta;
- (c) kohaldatakse asjakohaseid lekke tuvastamise süsteeme ja kehtestatud on seirekava ning aruannet kontrollib sõltumatu kolmas isik;
- (d) see tegevus võib hõlmata selliste varade paigaldamist, mis suurendavad paindlikkust ja parandavad olemasoleva võrgu haldamist.

Tegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F42.21 ja H49.50 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikud on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikud võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikutsenaariumide⁽⁴³⁸⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽⁴³⁹⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽⁴⁴⁰⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused⁽⁴⁴¹⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule⁽⁴⁴²⁾;

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Kehtestatud on CO ₂ lekete jälgimise kava.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

⁽⁴³⁸⁾ Tulevikutsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhooonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽⁴³⁹⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁴⁴⁰⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽⁴⁴¹⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁴⁴²⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

5.12. CO₂ püsiv maapõues säilitamine

Tegevuse kirjeldus

Kogutud CO₂ püsiv säilitamine asjakohastes maa-alustes geoloogilistes formatsioonides.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga E39.00 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
 - (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽⁴⁴³⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.
3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽⁴⁴⁴⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽⁴⁴⁵⁾ või tasuliste mudelitega.
 4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:
 - (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemisingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
 - (b) on eelistatult looduspõhised lahendused⁽⁴⁴⁶⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule⁽⁴⁴⁷⁾;

⁽⁴⁴³⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhooonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽⁴⁴⁴⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁴⁴⁵⁾ Näiteks Copernicus teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽⁴⁴⁶⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaval, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁴⁴⁷⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Kehtestatud on CO ₂ lekete jälgimise kava.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab direktiivile 2009/31/EÜ.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

6. TRANSPORT

6.1. Sõitjate linnadevaheline raudteevedu

Tegevuse kirjeldus

Suurt geograafilist ala hõlmavates põhiraudteeliinide võrgustikes sõitjateveoks kasutatavate raudteeveeremite ostmine, rahastamine, rentimine, liisimine ja käitamine, sõitjatevedu linnadevahelistel raudteedel ning magamis- või restoranvagnite käitamine raudtee-ettevõtjate integreeritud tegevusena.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega H49.10 ja N77.39 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

- Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
- Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikud on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikud võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikude ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikude olulisus;
- selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikude ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ⁽⁴⁴⁸⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽⁴⁴⁹⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽⁴⁵⁰⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽⁴⁵¹⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽⁴⁵²⁾;

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on meetmed jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale, eelkõige hoolduse ajal.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Mootorid, mida kasutatakse vedurite käitamiseks, ja mootorid, mida kasutatakse mootorvagunite käitamiseks, vastavad määruse (EL) 2016/1628 II lisas sätestatud heite piirnormidele.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

6.2. Kauba raudteevõrk

Tegevuse kirjeldus

Selliste kaubaveovahendite ostmise, rahastamise, liisimise, rentimise ja käitamine, mida kasutatakse põhiraudteeliinide võrgus ja kohaliku kaubaveo raudteedel.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega H49.20 ja N77.39 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

⁽⁴⁴⁸⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhooonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽⁴⁴⁹⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁴⁵⁰⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽⁴⁵¹⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslike elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁴⁵²⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimarisike ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:
 - (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
 - (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽⁴⁵³⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.
3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽⁴⁵⁴⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽⁴⁵⁵⁾ või tasuliste mudelitega.
4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:
 - (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
 - (b) on eelistatult looduspõhised lahendused⁽⁴⁵⁶⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule⁽⁴⁵⁷⁾;
 - (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
 - (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
 - (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

⁽⁴⁵³⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽⁴⁵⁴⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁴⁵⁵⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽⁴⁵⁶⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnavalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁴⁵⁷⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Rongid ja vagunid ei ole ette nähtud fossiilkütuste transportimiseks.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on meetmed jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale, eelkõige hoolduse ajal.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Mootorid, mida kasutatakse vedurite käitamiseks, ja mootorid, mida kasutatakse mootorvagunite käitamiseks, vastavad määruse (EL) 2016/1628 II lisas sätestatud heite piirnormidele.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

6.3. Linna- ja linnalähivedu, sõitjate maanteevedu

Tegevuse kirjeldus

Sõitjate linna- ja linnalähiveo sõidukite ostmise, rahastamise, liisimise, rentimise ja käitamine ning sõitjate maanteevedu.

Mootorsõidukite puhul hõlmab see määruse (EL) 2018/858 artikli 4 lõike 1 kohaste M₂- või M₃-kategooria sõidukite kasutamist sõitjateveoteenuste osutamiseks.

Selle kategooria majandustegevus võib hõlmata erinevate maismaatranspordi liikide kasutamist, nagu buss, tramm, trollibuss, maa-alune ja kõrgendatud raudtee. See hõlmab ka linnade ja lennujaamade või linnade ja muude jaamade vahelisi liine ning kõisraudteede ja rippteede käitamist, kui need on osa linna- või linnalähitranspordi süsteemidest.

Selle kategooria majandustegevus hõlmab ka regulaarseid bussiteenuseid kaugliinidel, busside üürimist, ekskursionid ja muid juhubussiteenuseid, lennujaamabusse (sh lennujaamades), koolibusside ja transpordibusside käitamist.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega H49.31, H49.39, N77.39 ja N77.11 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikud on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikud võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikude ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikude olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽⁴⁵⁸⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽⁴⁵⁹⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽⁴⁶⁰⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatud looduspõhised lahendused⁽⁴⁶¹⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule⁽⁴⁶²⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	– ⁽⁴⁶³⁾
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on meetmed jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale nii kasutusetaapis (hooldus) kui ka sõidukite oleruuringi lõpus, sealhulgas akude ja elektroonika (eelkõige neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete) korduskasutamise ja ringlussevõtu kaudu.

⁽⁴⁵⁸⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽⁴⁵⁹⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁴⁶⁰⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽⁴⁶¹⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaval, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslike elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁴⁶²⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

⁽⁴⁶³⁾ Sõidukid peavad vastama käesolevas jaos kindlaks määratud põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele kriteeriumidele saastuse vältimiseks ja tõrjeks, sealhulgas seoses CO₂-heite tasemetega.

(5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>M-kategooriasse kuuluvate maanteesõidukite rehvid vastavad kõrgeima rehviklassi sõidumüra nõuetele ja kahe kõrgeima klassi veeretakistustegurile (mis mõjutab sõiduki energiatõhusust), nagu on sätestatud määruses (EL) 2020/740 ja mida on võimalik kontrollida Euroopa energiamärgisega toodete andmebaasist EPREL.</p> <p>Kui see on asjakohane, vastavad sõidukid kõige viimase kohaldatava standardi Euro VI tüübikinnituse nõuetele seoses raskeveokite heitega, nagu sätestatud määruses (EÜ) nr 595/2009.</p>
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

6.4. Isiklike liikumisvahendite kasutamine, jalgrattavedu

Tegevuse kirjeldus

Selliste isiklike liikumisvahendite müük, ostmine, liisimine, rentimine ja kasutamine, mis liiguvad edasi kasutaja kehalise tegevuse, heiteta mootori või heiteta mootori ja kehalise tegevuse kombinatsiooni jõul. See hõlmab kaubaveoteenuste osutamist (kauba)jalgratastega.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega N77.11 ja N77.21 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariske, siis kliimarisike ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisike olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariske.

Kliimarisike ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽⁴⁶⁴⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽⁴⁶⁵⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽⁴⁶⁶⁾ või tasuliste mudelitega.

⁽⁴⁶⁴⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhooonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽⁴⁶⁵⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁴⁶⁶⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽⁴⁶⁷⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ⁽⁴⁶⁸⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on meetmed jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale nii kasutusetaapis (hooldus) kui ka olelusringi lõpus, sealhulgas akude ja elektroonika (eelkõige neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete) korduskasutamise ja ringlussevõtu kaudu.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

6.5. Vedu mootorratastega, sõiduautodega ja tarbesõidukitega

Tegevuse kirjeldus

Määruse (EÜ) nr 715/2007 kohaldamisalasse kuuluvate M₁-, ⁽⁴⁶⁹⁾ N₁-kategooria ⁽⁴⁷⁰⁾ sõidukite või L-kategooria sõidukite (kahe-, kolme- ja neljarattalised sõidukid) ⁽⁴⁷¹⁾ ostmine, rahastamine, liisimine ja kasutamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega H49.32, H49.39 ja N77.11 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimarisike.

⁽⁴⁶⁷⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnavalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁴⁶⁸⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

⁽⁴⁶⁹⁾ Nagu osutatud määruse (EL) 2018/858 artikli 4 lõike 1 punkti a alapunktis i.

⁽⁴⁷⁰⁾ Nagu osutatud määruse (EL) 2018/858 artikli 4 lõike 1 punkti b alapunktis i.

⁽⁴⁷¹⁾ Nagu osutatud määruse (EL) 2018/858 artikli 4 lõikes 1.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimarisike ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

- (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
- (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
- (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ⁽⁴⁷²⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽⁴⁷³⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽⁴⁷⁴⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽⁴⁷⁵⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽⁴⁷⁶⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

⁽⁴⁷²⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhooonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽⁴⁷³⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁴⁷⁴⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽⁴⁷⁵⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnavalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁴⁷⁶⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	<p>M₁- ja N₁-kategooria sõidukite CO₂-eriheide, mis on määratletud määruse (EL) 2019/631 artikli 3 lõike 1 punktis h, ei ületa sõidukipargi CO₂-heite sihttasemeid ⁽⁴⁷⁷⁾.</p> <p>Sõidukipargi CO₂-heite sihttasemed, mida tuleb arvesse võtta, on järgmised:</p> <p>(a) kuni 31. detsembrini 2024:</p> <p>i) NEDC-põhiste väärtuste puhul määruse (EL) 2019/631 artikli 1 lõigetes 2–3 sätestatud sihttasemed: M₁-kategooria sõidukite puhul 95 g CO₂/km ja N₁-kategooria sõidukite puhul 147 g CO₂/km;</p> <p>ii) WLTP-põhiste väärtuste puhul ELi sõidukipargi heite sihttase 2021, nagu on sätestatud määruse (EL) 2019/631 I lisa A osa punktis 6.0 M₁-kategooria sõidukite puhul ning ja B osa punktis 6.0 N₁-kategooria sõidukite puhul. Kuni asjaomane ELi sõidukipargi heite sihttase 2021 avaldatakse, kohaldatakse selliste M₁- ja N₁-kategooria sõidukite suhtes, mille CO₂-heidet väljendatakse ainult WLTP katsemenetluse kohaselt, vastavaid teisendustegureid 1,21 ja 1,24, et võtta arvesse üleminekut NEDC-lt WLTP-le, saades tulemuseks WLTP-põhised väärtused 115 g CO₂/km M₁-kategooria sõidukite puhul ja 182 g CO₂/km N₁-kategooria sõidukite puhul;</p> <p>(b) alates 1. jaanuarist 2025 määruse (EL) 2019/631 artikli 1 lõikes 4 sätestatud sihttasemed.</p>
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	<p>M₁- ja N₁-kategooria sõidukid vastavad mõlemale järgmisele kriteeriumile:</p> <p>(a) korduvkasutatavad või ringlussevõetavad vähemalt 85 % ulatuses nende massist;</p> <p>(b) need on korduv- või taaskasutatavad vähemalt 95 % ulatuses nende massist ⁽⁴⁷⁸⁾.</p> <p>Kehtestatud on meetmed jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale nii kasutusetaapis (hooldus) kui ka sõidukite olemusringi lõpus, sealhulgas akude ja elektroonika (eelkõige neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete) korduskasutamise ja ringlussevõtu kaudu.</p>
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Sõidukid vastavad kõige viimase kohaldatava standardi Euro 6 tüübikinnituse nõuetele seoses kergsõidukite heitega, ⁽⁴⁷⁹⁾ nagu sätestatud määruses (EÜ) nr 715/2007.</p> <p>Sõidukid vastavad direktiivi 2009/33/EÜ lisa tabelis 2 sätestatud keskkonnasõbralike kergsõidukite tekitatud heite piirmääradele.</p> <p>M- ja N-kategooriasse kuuluvate maanteesõidukite rehvid vastavad kõrgeima rehviklassi sõidumüra nõuetele ja kahe kõrgeima klassi veeretakistustegurile (mis mõjutab sõiduki energiatõhusust), nagu on sätestatud määruses (EL) 2020/740 ja mida on võimalik kontrollida Euroopa energiamärgisega toodete andmebaasist EPREL.</p> <p>Sõidukid vastavad määrusele (EL) nr 540/2014.</p>

⁽⁴⁷⁷⁾ Sõidukid peavad vastama käesolevas jaos kindlaks määratud põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele kriteeriumidele saastuse vältimiseks ja tõrjeks, sealhulgas seoses CO₂-heite tasemetega.

⁽⁴⁷⁸⁾ Nagu on sätestatud direktiivi 2005/64/EÜ I lisas.

⁽⁴⁷⁹⁾ Komisjoni määrus (EL) 2018/1832.

(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—
--	---

6.6. Kaubaveoteenused maanteel

Tegevuse kirjeldus

Selliste N₁-, N₂-⁽⁴⁸⁰⁾ või N₃-kategoria⁽⁴⁸¹⁾ sõidukite ostmine, rahastamine, liisimine, rentimine ja kasutamine kaubaveoteenuste osutamiseks maanteel, mis kuuluvad EURO VI⁽⁴⁸²⁾ etapi E või sellele järgneva etapi kohaldamisalasse.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega H49.4.1, H53.10, H53.20 ja N77.12 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

- (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
- (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
- (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽⁴⁸³⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad primatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽⁴⁸⁴⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽⁴⁸⁵⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;

⁽⁴⁸⁰⁾ Nagu osutatud määruse (EL) 2018/858 artikli 4 lõike 1 punkti b alapunktis ii.

⁽⁴⁸¹⁾ Nagu osutatud määruse (EL) 2018/858 artikli 4 lõike 1 punkti b alapunktis iii.

⁽⁴⁸²⁾ Nagu on sätestatud määruses (EÜ) nr 595/2009.

⁽⁴⁸³⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽⁴⁸⁴⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁴⁸⁵⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

- (b) on eelistatud looduspõhised lahendused ⁽⁴⁸⁶⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ⁽⁴⁸⁷⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	<p>1. Sõidukid ei ole ette nähtud fossiilkütuste transportimiseks.</p> <p>2. Määruse (EL) 2019/1242 kohaldamisalasse kuuluvate N₂- ja N₃-kategorii sõidukite CO₂-eriheide on kõigi samasse allrühma kuuluvate sõidukite CO₂-võrdlusheitega võrdne või sellest väiksem, nagu määratletud määruse artiklis 3 ⁽⁴⁸⁸⁾.</p>
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	<p>N₁-, N₂- ja N₃-kategorii sõidukid vastavad mõlemale järgmisele kriteeriumile:</p> <p>(a) korduvkasutatavad või ringlussevõetavad vähemalt 85 % ulatuses nende massist;</p> <p>(b) need on korduv- või taaskasutatavad vähemalt 95 % ulatuses nende massist ⁽⁴⁸⁹⁾.</p> <p>Kehtestatud on meetmed jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale nii kasutusetaapis (hooldus) kui ka sõidukite olemusringi lõpus, sealhulgas akude ja elektroonika (eelkõige neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete) korduskasutamise ja ringlussevõtu kaudu.</p>
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>M- ja N-kategoriasse kuuluvate maantee sõidukite rehvid vastavad kõrgeima rehviklassi sõidumüra nõuetele ja kahe kõrgeima klassi veeretakistustegurile (mis mõjutab sõiduki energiatõhusust), nagu on sätestatud määruses (EL) 2020/740 ja mida on võimalik kontrollida Euroopa energiamärgisega toodete andmebaasist EPREL.</p> <p>Sõidukid vastavad kõige viimase kohaldatava standardi Euro VI tüübikinnituse nõuetele seoses raskeveokite heitega, ⁽⁴⁹⁰⁾ nagu sätestatud määruses (EÜ) nr 595/2009.</p> <p>Sõidukid vastavad määrusele (EL) nr 540/2014.</p>
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

⁽⁴⁸⁶⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁴⁸⁷⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

⁽⁴⁸⁸⁾ Kõik sõidukid peavad vastama käesolevas jaos kindlaks määratud põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele kriteeriumidele saastuse vältimiseks ja tõrjeks, sealhulgas seoses CO₂-heite tasemetega.

⁽⁴⁸⁹⁾ Nagu sätestatud direktiivi 2005/64/EÜ I lisas.

⁽⁴⁹⁰⁾ Komisjoni 25. mai 2011. aasta määrus (EL) nr 582/2011, millega rakendatakse ja muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 595/2009 seoses raskeveokite heidetega (Euro VI) ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/46/EÜ I ja III lisa (ELT L 167, 25.6.2011, lk 1).

6.7. Sõitjatevedu sisevetel

Tegevuse kirjeldus

Sisevetel kasutatavate reisilaevade (laevad, mis ei sobi meretranspordiks) ostmise, rahastamise, liisimise, rentimise ja kasutamise.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodiga H50.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimarisike ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
 - (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ⁽⁴⁹¹⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.
3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽⁴⁹²⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽⁴⁹³⁾ või tasuliste mudelitega.
 4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:
 - (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemisingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
 - (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽⁴⁹⁴⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽⁴⁹⁵⁾;

⁽⁴⁹¹⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽⁴⁹²⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁴⁹³⁾ Näiteks Copernicus teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽⁴⁹⁴⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaval, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁴⁹⁵⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on meetmed jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale nii kasutusetaapis (hooldus) kui ka laeva olelusringi lõpus, sealhulgas meetmed laevade pardal olevate ohtlike materjalide kontrolliks ja käitlemiseks ning nende ohutu ringlussevõtu tagamiseks. Akudel töötavate laevade puhul hõlmavad need meetmed akude ja elektroonika, sealhulgas neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete korduskasutamist ja ringlussevõttu.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Laevade mootorid vastavad määruse (EL) 2016/1628 II lisas sätestatud heite piirnormidele (sealhulgas laevad, mis vastavad kõnealustele piirnormidele ilma tüübikinnituse saanud lahendusteta, näiteks järeltöötamise tulemusel).
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

6.8. Kaubavedu sisevetel

Tegevuse kirjeldus

Sisevetel kasutatavate kaubalaevade (laevad, mis ei sobi meretranspordiks) ostmine, rahastamine, liisimine, rentimine ja kasutamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodiga H50.4 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

- Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
- Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikud on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikud võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikude ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikude olulisus;
 - selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
 - (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ⁽⁴⁹⁶⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.
3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽⁴⁹⁷⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽⁴⁹⁸⁾ või tasuliste mudelitega.
4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:
- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
 - (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽⁴⁹⁹⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽⁵⁰⁰⁾;
 - (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
 - (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
 - (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Laevad ei ole ette nähtud fossiilkütuste transportimiseks.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on meetmed jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale nii kasutusetaapis (hooldus) kui ka laeva olemusringi lõpus, sealhulgas meetmed laevade pardal olevate ohtlike materjalide kontrolliks ja käitlemiseks ning nende ohutu ringlussevõtu tagamiseks. Akudel töötavate laevade puhul hõlmavad need meetmed akude ja elektronika, sealhulgas neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete korduskasutamist ja ringlussevõttu.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Laevad vastavad määruse (EL) 2016/1628 II lisas sätestatud heite piirnormidele (sealhulgas laevad, mis vastavad kõnealustele piirnormidele ilma tüübikinnituse saanud lahendusteta, näiteks järeltöötamise tulemusel).
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

⁽⁴⁹⁶⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhooonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽⁴⁹⁷⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁴⁹⁸⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽⁴⁹⁹⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁵⁰⁰⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

6.9. Sisevetel kasutatavate reisi- ja kaubalaevade moderniseerimine

Tegevuse kirjeldus

Sisevetel kasutatavate selliste reisi- ja kaubalaevade moderniseerimine ja uuendamine, mis ei sobi meretranspordiks.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega H50.4, H50.30 ja C33.15 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

- (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
- (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
- (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽⁵⁰¹⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽⁵⁰²⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽⁵⁰³⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused⁽⁵⁰⁴⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule⁽⁵⁰⁵⁾;

⁽⁵⁰¹⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽⁵⁰²⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁵⁰³⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽⁵⁰⁴⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnavalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁵⁰⁵⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Laevad ei ole ette nähtud fossiilkütuste transportimiseks.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on meetmed jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätnehierarhiale nii kasutusetaapis (hooldus) kui ka laeva olelusringi lõpus, sealhulgas meetmed laevade pardal olevate ohtlike materjalide kontrolliks ja käitlemiseks ning nende ohutu ringlussevõtu tagamiseks.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Laevad vastavad määruse (EL) 2016/1628 II lisas sätestatud heite piirnormidele (sealhulgas laevad, mis vastavad kõnealustele piirnormidele ilma tüübikinnituse saanud lahendusteta, näiteks järeltötluse tulemusel).
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

6.10. Kaubavedu merel ja rannavetes, sadamatoiminguteks ja abitegevuseks vajalikud laevad

Tegevuse kirjeldus

Selliste laevade ostmise, rahastamise, prahtimine (meeskonnaga või ilma) ja käitamine, mis on konstrueeritud ja varustatud nii, et need sobivad kaubaveoks või kauba ja reisijate kombineeritud veoks merel või rannavetes, olenemata sellest, kas vedu toimub regulaarselt või mitte. Sadamatoiminguteks ja abitegevuseks vajalike laevade, nagu puksiirilaevad, tõstelaevad, lootsilaevad, päästelaevad ja jäämurdjad, ostmise, rahastamine, rentimine ja käitamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega H50.2, H52.22 ja N77.34 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikatsioonile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

- Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
- Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
 - selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽⁵⁰⁶⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽⁵⁰⁷⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽⁵⁰⁸⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused⁽⁵⁰⁹⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule⁽⁵¹⁰⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Laevad ei ole ette nähtud fossiilkütuste transportimiseks.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	<p>Kehtestatud on meetmed jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale, seda nii kasutusel (hooldus) kui ka laeva olelusringi lõpus.</p> <p>Akudel töötavate laevade puhul hõlmavad need meetmed akude ja elektronika, sealhulgas neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete korduskasutamist ja ringlussevõttu.</p> <p>Üle 500-tonnise kogumahutavusega olemasolevate laevade ja neid asendavate uute laevade puhul vastab tegevus määruse (EL) nr 1257/2013 nõuetele laeva pardal olevate ohtlike materjalide loendi kohta. Lammutamisele kuuluvad laevad võetakse ringlusse kohtades, mis on kantud komisjoni otsuses 2016/2323 sätestatud laevade ringlussevõtu kohtade Euroopa loetellu.</p>

⁽⁵⁰⁶⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhooonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽⁵⁰⁷⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁵⁰⁸⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽⁵⁰⁹⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaval, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁵¹⁰⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

	<p>Tegevus on kooskõlas direktiiviga (EL) 2019/883, mis käsitleb merekeskkonna kaitset negatiivse mõju eest, mida põhjustab laevade jäätmete merre heitmine.</p> <p>Laeva käitatakse kooskõlas IMO MARPOLi konventsiooni V lisaga, eelkõige selleks, et vähendada tekitatavate jäätmete kogust ja seaduslikku merreheidet, käideldes jäätmeid kestlikult ja keskkonnahoidlikult.</p>
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Seoses vääveloksiidide ja tahkete osakeste heite vähendamisega vastavad laevad direktiivile (EL) 2016/802 ning IMO MARPOLi konventsiooni VI lisa reeglile 14⁽⁵¹¹⁾. Väävlisisaldus kütuses ei ületa 0,5 % massist (ülemaailmne väävli piirnorm) ja 0,1 % massist heitekontrolli piirkonnas, mille IMO on määranud Põhja- ja Läänemerel⁽⁵¹²⁾.</p> <p>Seoses lämmastikoksiidide (NO_x) heitega vastavad laevad IMO MARPOLi konventsiooni VI lisa reeglile 13⁽⁵¹³⁾. Pärast 2011. aastat ehitatud laevade suhtes kehtivad NO_x-heite II taseme nõuded. Üksnes IMO eeskirjade kohaselt kehtestatud NO_x-heite kontrolli piirkondades käitamise korral vastavad pärast 1. jaanuari 2016 ehitatud laevad rangematele mootorinõuetele (III tase), mille abil vähendatakse NO_x-heidet⁽⁵¹⁴⁾.</p> <p>Käimlareovee ja hallvee ärajuhtimine vastab IMO MARPOLi konventsiooni IV lisale.</p> <p>Kehtestatud on meetmed, et viia miinimumini kasvumisvastaste värvide ja biotsiidide mürgisus, nagu sätestatud määruses (EL) nr 528/2012, millega rakendatakse liidu õiguses 5. oktoobril 2001 vastu võetud laevade kahjulike kattumisvastaste süsteemide kontrolli rahvusvahelist konventsiooni.</p>
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	<p>Võõrliike sisaldava ballastvee keskkonda laskmisest hoidutakse kooskõlas laevade ballastvee ja selle setete kontrolli ning käitlemise rahvusvahelises konventsiooniga.</p> <p>Kehtestatud on meetmed, et vältida võõrliikide sissetoomist laevakerede ja nende õnaruste biosaastega, võttes arvesse IMO suuniseid biosaaste kohta⁽⁵¹⁵⁾.</p> <p>Müra ja vibratsiooni piiratakse vähem müra tekitavate sõukruvide, kerekonstruktsioonide või pardal olevate masinatega kooskõlas IMO veeluse müra vähendamise suunistega⁽⁵¹⁶⁾.</p> <p>Tegevus ei takista liidus hea keskkonnaseisundi saavutamist, nagu sätestatud direktiivis 2008/56/EÜ, milles nõutakse asjakohaste meetmete võtmist mõju ärahoidmiseks või leevendamiseks seoses kõnealuse direktiivi I lisa sätestatud tunnustega 1 (bioloogiline mitmekesisus), 2 (võõrliigid), 6 (merepõhja terviklikkus), 8 (saasteained), 10 (merepraht) ja 11 (müra/energia), ning nagu sätestatud komisjoni otsuses (EL) 2017/848 seoses nende tunnuste asjakohaste kriteeriumide ja meetodikastandarditega.</p>

⁽⁵¹¹⁾ (4.6.2021. a versioon: [http://www.imo.org/en/OurWork/Environment/PollutionPrevention/AirPollution/Pages/Sulphur-oxides-\(SO_x\)-%E2%80%93-Regulation-14.aspx](http://www.imo.org/en/OurWork/Environment/PollutionPrevention/AirPollution/Pages/Sulphur-oxides-(SO_x)-%E2%80%93-Regulation-14.aspx)).

⁽⁵¹²⁾ Seoses heitekontrolli piirkonnas kohaldatavate nõuete laiendamisega teistele liidu meredele arutavad Vahemere-äärsed riigid asjakohase heitekontrolli piirkonna loomist Barcelona konventsiooni õigusraamistikus.

⁽⁵¹³⁾ (4.6.2021. a versioon: [http://www.imo.org/en/OurWork/Environment/PollutionPrevention/AirPollution/Pages/Nitrogen-oxides-\(NO_x\)-Regulation-13.aspx](http://www.imo.org/en/OurWork/Environment/PollutionPrevention/AirPollution/Pages/Nitrogen-oxides-(NO_x)-Regulation-13.aspx)).

⁽⁵¹⁴⁾ Liidu meredel kohaldatakse seda nõuet alates 2021. aastast Läänemerel ja Põhjamerel.

⁽⁵¹⁵⁾ IMO suunised laevade biosaaste kontrolli ja sellega toimetuleku kohta, et viia invasiivsete veeliikide levik miinimumini, resolutsioon MEPC.207(62).

⁽⁵¹⁶⁾ IMO suunised kaubalaevade veeluse müra vähendamiseks, et tegeleda mereelustikule avalduva kahjuliku mõju probleemiga (MEPC.1/Circ.833).

6.11. Sõitjatevedu merel ja rannaveses

Tegevuse kirjeldus

Selliste laevade ostmine, rahastamine, prahtimine (meeskonnaga või ilma) ja käitamine, mis on konstrueeritud ja varustatud nii, et need sobivad sõitjateveoks merel või rannaveses, olenemata sellest, kas vedu toimub regulaarselt või mitte. Selle kategooria majandustegevus hõlmab parvlaevade, veetaksode ja ekskursioonilaevade, kruisi- või turismilaevade käitamist.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega H50.10, N77.21 ja N77.34 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikatsioonile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimarisike ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisike ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisike olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.Kliimarisike ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:
 - (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
 - (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽⁵¹⁷⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.
3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽⁵¹⁸⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽⁵¹⁹⁾ või tasuliste mudelitega.
4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:
 - (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
 - (b) on eelistatult looduspõhised lahendused⁽⁵²⁰⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule⁽⁵²¹⁾;

⁽⁵¹⁷⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhooonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽⁵¹⁸⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁵¹⁹⁾ Näiteks Copernicus teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽⁵²⁰⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnavalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁵²¹⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	<p>Kehtestatud on meetmed jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale, seda nii kasutusetaapis (hooldus) kui ka laeva olelusringi lõpus.</p> <p>Akudel töötavate laevade puhul hõlmavad need meetmed akude ja elektroonika, sealhulgas neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete korduskasutamist ja ringlussevõttu.</p> <p>Üle 500-tonnise kogumahutavusega olemasolevate laevade ja neid asendavate uute laevade puhul vastab tegevus määruse (EL) nr 1257/2013 nõudele ohtlike materjalide loendi kohta. Lammutamisele kuuluvad laevad võetakse ringlusse kohtades, mis on kantud komisjoni otsuses 2016/2323 sätestatud laevade ringlussevõtu kohtade Euroopa loetellu.</p> <p>Tegevus on kooskõlas direktiiviga (EL) 2019/883, mis käsitleb merekeskkonna kaitset negatiivse mõju eest, mida põhjustab laevade jäätmete merreheitmine.</p> <p>Laeva käitatakse kooskõlas IMO MARPOLi konventsiooni V lisaga, eelkõige selleks, et vähendada tekitatavate jäätmete kogust ja seaduslikku merreheidet, käideldes jäätmeid kestlikult ja keskkonnahoidlikult.</p>
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Seoses vääveloksiidide ja tahkete osakeste heite vähendamisega vastavad laevad direktiivile (EL) 2016/802 ning IMO MARPOLi konventsiooni VI lisa reeglile 14. Väävlisisaldus kütuses ei ületa 0,5 % massist (ülemaailmne väävli piirnorm) ja 0,1 % massist heitekontrolli piirkonnas, mille IMO on määranud Põhja- ja Läänemerel ⁽⁵²²⁾.</p> <p>Seoses lämmastikoksiidide (NO_x) heitega vastavad laevad IMO MARPOLi konventsiooni VI lisa reeglile 13. Pärast 2011. aastat ehitatud laevade suhtes kehtivad NO_x-heite II taseme nõuded. Üksnes IMO eeskirjade kohaselt kehtestatud NO_x-heite kontrolli piirkondades käitamise korral vastavad pärast 1. jaanuari 2016 ehitatud laevad rangematele mootorinõuetele (III tase), mille abil vähendatakse NO_x-heidet ⁽⁵²³⁾.</p> <p>Käimlareovee ja hallvee ärajuhtimine vastab IMO MARPOLi konventsiooni IV lisale.</p> <p>Kehtestatud on meetmed, et viia miinimumini kasvumistavaste värvide ja biotsiidide mürgisus, nagu sätestatud määruses (EL) nr 528/2012, millega rakendatakse liidu õiguses 5. oktoobril 2001 vastu võetud laevade kahjulike katumistavaste süsteemide kontrolli rahvusvahelist konventsiooni.</p>

⁽⁵²²⁾ Seoses heitekontrolli piirkonnas kohaldatavate nõuete laiendamisega teistele liidu meredele arutavad Vahemere-äärsed riigid asjakohase heitekontrolli piirkonna loomist Barcelona konventsiooni õigusraamistikus.

⁽⁵²³⁾ Liidu meredel kohaldatakse seda nõuet alates 2021. aastast Läänemerel ja Põhjamerel.

(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	<p>Võõrliike sisaldava ballastvee keskkonda laskmisest hoidutakse kooskõlas laevade ballastvee ja selle setete kontrolli ning käitlemise rahvusvahelises konventsiooniga.</p> <p>Kehtestatud on meetmed, et vältida võõrliikide sissetoomist laevakerede ja nende õnaruste biosaastega, võttes arvesse IMO suuniseid biosaaste kohta ⁽⁵²⁴⁾.</p> <p>Müra ja vibratsiooni piiratakse vähem müra tekitavate sõukruvide, kerekonstruktsioonide või pardal olevate masinatega kooskõlas IMO veealuse müra vähendamise suunistega ⁽⁵²⁵⁾.</p> <p>Tegevus ei takista liidus hea keskkonnaseisundi saavutamist, nagu sätestatud direktiivis 2008/56/EÜ, milles nõutakse asjakohaste meetmete võtmist mõju ärahoidmiseks või leevendamiseks seoses kõnealuse direktiivi I lisas sätestatud tunnustega 1 (bioloogiline mitmekesisus), 2 (võõrliigid), 6 (merepõhja terviklikkus), 8 (saasteained), 10 (merepraht) ja 11 (müra/energia), ning nagu sätestatud komisjoni otsuses (EL) 2017/848 seoses nende tunnuste asjakohaste kriteeriumide ja meetodikastandarditega.</p>
--	--

6.12. Merel ja rannavetes käitatavate kauba- ja reisilaevade moderniseerimine

Tegevuse kirjeldus

Selliste laevade moderniseerimine ja uuendamine, mis on konstrueeritud ja varustatud nii, et need sobivad kauba- või sõitjateveoks merel või rannavetes, või mis on sadamatoiminguteks ja abitegevusteks vajalikud laevad, nagu puksiirlaevad, töstelaevad, lootsilaevad, päästelaevad ja jäämurdjad.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodidega H50.10, H50.2, H52.22, C33.15, N77.21 ja N.77.34 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
 2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.
- Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:
- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
 - (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikutsenaariumide ⁽⁵²⁶⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

⁽⁵²⁴⁾ IMO suunised laevade biosaaste kontrolli ja sellega toimetuleku kohta, et viia invasiivsete veeliikide levik miinimumini, resolutsioon MEPC.207(62).

⁽⁵²⁵⁾ IMO suunised kaubalaevade veealuse müra vähendamiseks, et tegeleda mereelustikule avalduva kahjuliku mõju probleemiga (MEPC.1/Circ.833).

⁽⁵²⁶⁾ Tulevikutsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhuonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽⁵²⁷⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽⁵²⁸⁾ või tasuliste mudelitega.
4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:
- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽⁵²⁹⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽⁵³⁰⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(2) Kliimamuutustega kohanemine	Laevad ei ole ette nähtud fossiilkütuste transportimiseks.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	<p>Kehtestatud on meetmed jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale, seda nii kasutusetaapis (hooldus) kui ka laeva olelusringi lõpus.</p> <p>Akudel töötavate laevade puhul hõlmavad need meetmed akude ja elektronika, sealhulgas neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete korduskasutamist ja ringlussevõttu.</p> <p>Üle 500-tonnise kogumahutavusega olemasolevate laevade ja neid asendavate uute laevade puhul vastab tegevus määruse (EL) nr 1257/2013 nõuetele ohtlike materjalide loendi kohta. Lammutamisele kuuluvad laevad võetakse ringlusse kohtades, mis on kantud komisjoni otsuses 2016/2323 sätestatud laevade ringlussevõtu kohtade Euroopa loetellu.</p> <p>Tegevus on kooskõlas direktiiviga (EL) 2019/883, mis käsitleb merekeskkonna kaitset negatiivse mõju eest, mida põhjustab laevade jäätmete merreheitmine.</p> <p>Laeva käitatakse kooskõlas IMO MARPOLi konventsiooni V lisaga, eelkõige selleks, et vähendada tekitatavate jäätmete kogust ja seaduslikku merreheidet, käideldes jäätmeid kestlikult ja keskkonnahoidlikult.</p>

⁽⁵²⁷⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁵²⁸⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽⁵²⁹⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaval, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021 a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁵³⁰⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

(5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Seoses vääveloksiidide ja tahkete osakeste heite vähendamisega vastavad laevad direktiivile (EL) 2016/802 ning IMO MARPOLi konventsiooni VI lisa reeglile 14. Väävlisisaldus kütuses ei ületa 0,5 % massist (ülemaailmne väävli piirnorm) ja 0,1 % massist heitekontrolli piirkonnas, mille IMO on määranud Põhja- ja Läänemerel ⁽⁵³¹⁾.</p> <p>Seoses lämmastikoksiidide (NO_x) heitega vastavad laevad IMO MARPOLi konventsiooni VI lisa reeglile 13. Pärast 2011. aastat ehitatud laevade suhtes kehtivad NO_x-heite II taseme nõuded. Üksnes IMO eeskirjade kohaselt kehtestatud NO_x-heite kontrolli piirkondades käitamise korral vastavad pärast 1. jaanuari 2016 ehitatud laevad rangematele mootorinõuetele (III tase), mille abil vähendatakse NO_x-heidet ⁽⁵³²⁾.</p> <p>Käimlareovee ja hallvee ärajuhtimine vastab IMO MARPOLi konventsiooni IV lisale.</p> <p>Kehtestatud on meetmed, et viia miinimumini kasvumisvastaste värvide ja biotsiidide mürgisus, nagu sätestatud määruses (EL) nr 528/2012, millega rakendatakse liidu õiguses 5. oktoobril 2001 vastu võetud laevade kahjulike katumisvastaste süsteemide kontrolli rahvusvahelist konventsiooni.</p>
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	<p>Võõrliike sisaldava ballastvee keskkonda laskmisest hoidutakse kooskõlas laevade ballastvee ja selle setete kontrolli ning käitlemise rahvusvahelises konventsiooniga.</p> <p>Kehtestatud on meetmed, et vältida võõrliikide sissetoomist laevakerede ja nende õnaruste biosaastega, võttes arvesse IMO suuniseid biosaaste kohta ⁽⁵³³⁾.</p> <p>Müra ja vibratsiooni piiratakse vähem müra tekitavate sõukruvide, kerekonstruktsioonide või pardal olevate masinatega kooskõlas IMO veealuse müra vähendamise suunistega ⁽⁵³⁴⁾.</p> <p>Tegevus ei takista liidus hea keskkonnaseisundi saavutamist, nagu sätestatud direktiivis 2008/56/EÜ, milles nõutakse asjakohaste meetmete võtmist mõju ärahoidmiseks või leevendamiseks seoses kõnealuse direktiivi I lisas sätestatud tunnustega 1 (bioloogiline mitmekesisus), 2 (võõrliigid), 6 (merepõhja terviklikkus), 8 (saasteained), 10 (merepraht) ja 11 (müra/energia), ning nagu sätestatud komisjoni otsuses (EL) 2017/848 seoses nende tunnuste asjakohaste kriteeriumide ja meetodikastandarditega.</p>

6.13. Isikliku liikuvuse ja jalgrattaveo taristu

Tegevuse kirjeldus

Isikliku liikuvuse taristu ehitamine, ajakohastamine, hooldamine ja käitamine, sealhulgas teede, kiirteede sildade ja tunnelite ning muu jalakäijatele ja jalgratturitele (sh elektrijalgrataste kasutajad) mõeldud taristu ehitamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F42.11, F42.12, F42.13, F43.21, F711 ja F71.20 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

⁽⁵³¹⁾ Seoses heitekontrolli piirkonnas kohaldatavate nõuete laiendamisega teistele liidu meredele arutavad Vahemere-äärsed riigid asjakohase heitekontrolli piirkonna loomist Barcelona konventsiooni õigusraamistikus.

⁽⁵³²⁾ Liidu meredel kohaldatakse seda nõuet alates 2021. aastast Läänemerel ja Põhjamerel.

⁽⁵³³⁾ IMO suunised laevade biosaaste kontrolli ja sellega toimetuleku kohta, et viia invasiivsete veeliikide levik miinimumini, resolutsioon MEPC.207(62).

⁽⁵³⁴⁾ IMO suunised kaubalaevade veealuse müra vähendamiseks, et tegeleda mereelustikule avalduva kahjuliku mõju probleemiga (MEPC.1/Circ.833).

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimarisike ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

- (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
- (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
- (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽⁵³⁵⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽⁵³⁶⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽⁵³⁷⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused⁽⁵³⁸⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule⁽⁵³⁹⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

⁽⁵³⁵⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽⁵³⁶⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁵³⁷⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽⁵³⁸⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaval, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁵³⁹⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	Vähemalt 70 % tavajäätmeteks liigitatud ehitus- ja lammutusjäätmetest (kaalu alusel) (v.a otsusega 2000/532/EÜ kehtestatud Euroopa jäätmenimistu kategoorias 17 05 04 osutatud looduslik materjal), mis on tekkinud ehitusplatsil, valmistatakse ette korduskasutamiseks, ringlussevõtuks ja muuks materjali taaskasutamiseks, sealhulgas jäätmete kasutamiseks tagasitäitena muude ainete asemel, tuginedes jäätmehierarhiale ning ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokollile ⁽⁵⁴⁰⁾ . Ettevõtjad piiravad jäätmeteket ehituse ja lammutamisega seotud protsessides kooskõlas ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokolliga, võttes arvesse parimat võimalikku tehnikat ja kasutades valikulist lammutamist, et võimaldada ohtlike ainete kõrvaldamist ja ohutut käitlemist, ning hõlbustavad korduskasutamist ja kvaliteetset ringlussevõttu materjalide valikulise eemaldamise abil ning kasutades olemasolevaid ehitus- ja lammutusjäätmete sortimissüsteeme.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Võetakse meetmeid müra, tolmu ja saasteainete heite vähendamiseks ehitus- või hooldustööde ajal.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

6.14. Raudteetranspordi taristu

Tegevuse kirjeldus

Raudteede ja metroode, sildade ja tunnelite, jaamade, terminalide, raudtee teenindusrajatiste⁽⁵⁴¹⁾ ning ohutus- ja liikluskorraldussüsteemide ehitamine, ajakohastamine, käitamine ja hooldamine, sealhulgas arhitektuuriteenuste, inseneriteenuste, projekteerimisteenuste, ehitusjärelevalve teenuste, möödistamis- ja kaardistamisteenuste ja muude taoliste teenuste osutamine ning füüsiliste, keemiliste ja muude analüütiliste katsete tegemine igat liiki materjalide ja toodetega.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F42.12, F42.13, M71.12, M71.20, F43.21, ja H52.21 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikud on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikud võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikude ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikude olulisus;

⁽⁵⁴⁰⁾ Ehitus- ja lammutusjäätmeid käsitlev ELi protokoll (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

⁽⁵⁴¹⁾ Vastavalt direktiivi 2012/34/EL artikli 3 lõikele 11.

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽⁵⁴²⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽⁵⁴³⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽⁵⁴⁴⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused⁽⁵⁴⁵⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule⁽⁵⁴⁶⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Taristu ei ole ette nähtud fossiilkütuste transportimiseks ega ladustamiseks. Uue taristu või olulise rekonstrueerimise korral on tagatud taristu kliimakindlus vastavalt asjakohastele kliimakindluse tagamise tavadele, mis hõlmavad CO ₂ jalajälje väljaselgitamist ja süsiniku varikulu selget kindlaksmääramist. Selline CO ₂ jalajälje väljaselgitamine hõlmab üht kuni kolme heidet ja näitab, et taristu ei too kaasa suhtelise kasvuhoonegaaside heite suurenemist, mis arvutatakse konservatiivsete eelduste, väärtuste ja menetluste alusel.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.

⁽⁵⁴²⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽⁵⁴³⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁵⁴⁴⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽⁵⁴⁵⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaval, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁵⁴⁶⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

(4) Üleminek ringmajandusele	Vähemalt 70 % tavajäätmeteks liigitatud ehitus- ja lammutusjäätmetest (kaalu alusel) (v.a otsusega 2000/532/EÜ kehtestatud Euroopa jäätmenimistu kategoorias 17 05 04 osutatud looduslik materjal), mis on tekkinud ehitusplatsil, valmistatakse ette korduskasutamiseks, ringlussevõtuks ja muuks materjali taaskasutamiseks, sealhulgas jäätmete kasutamiseks tagasitäitena muude ainete asemel, tuginedes jäätmehierarhiale ning ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokollile ⁽⁵⁴⁷⁾ . Ettevõtjad piiravad jäätmeteket ehituse ja lammutamisega seotud protsessides kooskõlas ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokolliga, võttes arvesse parimat võimalikku tehnikat ja kasutades valikulist lammutamist, et võimaldada ohtlike ainete kõrvaldamist ja ohutut käitlemist, ning hõlbustavad korduskasutamist ja kvaliteetset ringlussevõttu materjalide valikulise eemaldamise abil ning kasutades olemasolevaid ehitus- ja lammutusjäätmete sortimissüsteeme.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Kui see on vajalik mõjutatava piirkonna tundlikkuse tõttu, eelkõige mõjutatava elanikkonna suuruse seisukohast, leevendatakse taristu kasutamisest tulenevat müra ja vibratsiooni lahtiste kraavide, tõkkeseinte või muude meetmetega ning järgitakse direktiivi 2002/49/EÜ. Võetakse meetmeid müra, tolmu ja saasteainete heite vähendamiseks ehitus- või hooldustööde ajal.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

6.15. Maanteetranspordi ja ühistranspordi taristu

Tegevuse kirjeldus

Kiirteede, tänavate, maanteed, muude sõidu- ja jalgteede ehitamine, ajakohastamine, hooldamine ja käiguhoidmine, tänavate, teede, maanteed, sildade või tunnelite pinnakattetööd ning lennuradade ehitamine, sealhulgas arhitektuuriteenuste, inseneriteenuste, projekteerimisteenuste, ehitusjärelevalve teenuste, mõõdistamis- ja kaardistamisteenuste ja muude taoliste teenuste osutamine ning füüsiliste, keemiliste ja muude analüütiliste katsete tegemine igat liiki materjalide ja toodetega, kuid välja arvatud tänavavalgustuse ja elektriliste signalisatsiooniseadmete paigaldamine.

Sellesse kategooriasse kuuluva majandustegevuse saaks määrata mitme NACE koodi alla, eelkõige koodide F42.11, F42.13, F71.1 ja F71.20 alla vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

⁽⁵⁴⁷⁾ Ehitus- ja lammutusjäätmeid käsitlev ELi protokoll (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽⁵⁴⁸⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽⁵⁴⁹⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽⁵⁵⁰⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused⁽⁵⁵¹⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule⁽⁵⁵²⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Taristu ei ole ette nähtud fossiilkütuste transportimiseks ega ladustamiseks. Uue taristu või olulise rekonstrueerimise korral on tagatud taristu kliimakindlus vastavalt asjakohastele kliimakindluse tagamise tavadele, mis hõlmavad CO ₂ jalajälje väljaselgitamist ja süsiniku varikulu selget kindlaksmääramist. Selline CO ₂ jalajälje väljaselgitamine hõlmab üht kuni kolme heidet ja näitab, et taristu ei too kaasa suhtelise kasvuhoonegaaside heite suurenemist, mis arvutatakse konservatiivsete eelduste, väärtuste ja menetluste alusel.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.

⁽⁵⁴⁸⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽⁵⁴⁹⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁵⁵⁰⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽⁵⁵¹⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁵⁵²⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

(4) Üleminek ringmajandusele	Vähemalt 70 % tavajäätmeteks liigitatud ehitus- ja lammutusjäätmetest (kaalu alusel) (v.a otsusega 2000/532/EÜ kehtestatud Euroopa jäätmenimistu kategoorias 17 05 04 määratletud looduslik materjal), mis on tekkinud ehitusplatsil, valmistatakse ette korduskasutamiseks, ringlussevõtuks ja muuks materjali taaskasutamiseks, sealhulgas jäätmete kasutamiseks tagasitäitena muude ainete asemel, tuginedes jäätmehierarhiale ning ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokollile ⁽⁵⁵³⁾ . Ettevõtjad piiravad jäätmeteket ehituse ja lammutamisega seotud protsessides kooskõlas ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokolliga, võttes arvesse parimat võimalikku tehnikat ja kasutades valikulist lammutamist, et võimaldada ohtlike ainete kõrvaldamist ja ohutut käitlemist, ning hõlbustavad korduskasutamist ja kvaliteetset ringlussevõttu materjalide valikulise eemaldamise abil ning kasutades olemasolevaid ehitus- ja lammutusjäätmete sortimissüsteeme.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Kui see on asjakohane, leevendatakse taristu kasutamisest tulenevat müra ja vibratsiooni lahtiste kraavide, tõkkeseinte või muude meetmetega ning järgitakse direktiivi 2002/49/EÜ. Võetakse meetmeid müra, tolmu ja saasteainete heite vähendamiseks ehitus- või hooldustööde ajal.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele. Vajaduse korral tagatakse taimkatte säilitamisega maanteetransporditaristus, et invasiivsed võõrliigid ei levi. Rakendatud on leevendusmeetmeid, et vältida kokkupõrkeid metsloomadega.

6.16. Veetranspordi taristu

Tegevuse kirjeldus

Veeteede, mere-, jõe- ja huvisadamate, lüüside, paisude ja tammide jms ehitamine, ajakohastamine ja käitamine, sealhulgas arhitektuuriteenuste, inseneriteenuste, projekteerimisteenuste, ehitusjärelvalve teenuste, mõõdistamis- ja kaardistamisteenuste ja muude taoliste teenuste osutamine ning füüsiliste, keemiliste ja muude analüütiliste katsete tegemine igat liiki materjalide ja toodetega, kuid välja arvatud tsiviilehitustöödega seotud projektijuhtimis-tegevus.

Selle kategooria majandustegevus ei hõlma veeteede süvendamist.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F42.91, F71.1 või F71.20 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikatsioonile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

⁽⁵⁵³⁾ Ehitus- ja lammutusjäätmeid käsitlev ELi protokoll (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽⁵⁵⁴⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽⁵⁵⁵⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽⁵⁵⁶⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused⁽⁵⁵⁷⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule⁽⁵⁵⁸⁾;

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	<p>Taristu ei ole ette nähtud fossiilkütuste transportimiseks ega ladustamiseks.</p> <p>Uue taristu või olulise rekonstrueerimise korral on tagatud taristu kliimakindlus vastavalt asjakohastele kliimakindluse tagamise tavadele, mis hõlmavad CO₂ jalajälje väljaselgitamist ja süsiniku varikulu selget kindlaksmääramist. Selline CO₂ jalajälje väljaselgitamine hõlmab üht kuni kolme heidet ja näitab, et taristu ei too kaasa suhtelise kasvuhoonegaaside heite suurenemist, mis arvutatakse konservatiivsete eelduste, väärtuste ja menetluste alusel.</p>
---------------------------------	---

⁽⁵⁵⁴⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽⁵⁵⁵⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁵⁵⁶⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽⁵⁵⁷⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaval, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁵⁵⁸⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	<p>Tegevus vastab direktiivi 2000/60/EÜ sätetele, eelkõige kõigile direktiivi artiklis 4 sätestatud nõuetele. Kooskõlas direktiivi 2000/60/EÜ artikliga 4 ja eelkõige selle artikli lõikega 7 korraldatakse enne renoveerimist/ehitamist projekti mõju hindamine, et hinnata selle kogu võimalikku mõju sama valgala veekogude seisundile ning veest otseselt sõltuvatele kaitsealustele elupaikadele ja liikidele, võttes eelkõige arvesse rändekoridore, vabalt voolavaid jõgesid või ökosüsteeme, mille seisund on lähedal häirimata olekule.</p> <p>Hindamine põhineb hiljutistel, põhjalikel ja täpsetel andmetel, sealhulgas seireandmetel bioloogiliste kvaliteedielementide kohta, mis on hüdro-morfoloogiliste muutuste suhtes eriti tundlikud, ning veekogu seisundi eeldatava muutumise kohta uute tegevuste tagajärjel.</p> <p>Hinnatakse eelkõige uue projekti kumulatiivset mõju valgala muule olemasolevale või kavandatavale taristule.</p> <p>Selle mõjuhindamise põhjal on kindlaks tehtud, et projekt on konstruktiooni, asukoha ja leevendusmeetmete seisukohast kavandatud nii, et see vastab ühele järgmistest tingimustest:</p> <ul style="list-style-type: none">(a) projekt ei halvenda sellega seotud konkreetse veekogu seisundit ega ohusta selle hea seisundi või potentsiaali saavutamist;(b) kui projekt võib halvendada sellega seotud konkreetse veekogu seisundit või ohustada selle hea seisundi või potentsiaali saavutamist, pole see halvenemine märkimisväärne ja see on põhjendatud üksikasjaliku kulude-tulude analüüsiga, mis näitab mõlema järgmise tingimuse täidetust:<ul style="list-style-type: none">i) ülekaalukad avaliku huviga seotud põhjused või asjaolu, et kavandatud navigatsioonitaristu projektist eeldatavalt kliimamuutuste leevendamise / nendega kohanemise seisukohast saadav kasu kaalub üles vee seisundi halvenemisest tuleneva kulu keskkonnale ja ühiskonnale;ii) asjaolu, et tehnilise teostatavuse või ebaproportsionaalsete kulude tõttu ei ole võimalik ülekaaluka avaliku huviga arvestada või tegevusega taotletavaid hüvesid saavutada alternatiivsete vahenditega, mis tooksid kaasa paremad keskkonnaalased tulemused (nagu looduspõhised lahendused, alternatiivne asukoht, olemasolevate taristute taastamine/renoveerimine või selliste tehnoloogiate kasutamine, mis ei tõkesta jõevoolu). <p>Rakendatakse kõiki tehniliselt teostatavaid ja ökoloogiliselt asjakohaseid leevendusmeetmeid, et vähendada kahjulikku mõju veele ning veest otseselt sõltuvatele kaitsealustele elupaikadele ja liikidele.</p> <p>Vajaduse korral ja sõltuvalt mõjutatud veekogudes looduslikult esinevatest ökosüsteemidest hõlmavad leevendusmeetmed järgmist:</p> <ul style="list-style-type: none">(a) meetmed, millega tagatakse tingimused, mis on võimalikult lähedal häirimatule püsimisele (sealhulgas meetmed piki- ja põikisuunalise pidevuse, minimaalse ökoloogilise vooluhulga ja settevoolu tagamiseks);
---	---

	<p>(b) meetmed veeliikide morfoloogiliste tingimuste ja elupaikade kaitsmiseks või parandamiseks;</p> <p>(c) meetmed eutrofeerumise kahjuliku mõju vähendamiseks.</p> <p>Nende meetmete tõhusust jälgitakse seoses volituse või loaga, milles on kehtestatud tingimused, mille eesmärk on saavutada mõjutatud veekogu hea seisund või potentsiaal.</p> <p>Projekt ei ohusta püsivalt hea seisundi/potentsiaali saavutamist ühegi samas valgalapiirkonnas asuva veekogu puhul.</p> <p>Lisaks eespool osutatud leevendusmeetmetele ja kui see on asjakohane, rakendatakse kompensatsioonimeetmeid tagamaks, et projekt ei halvenda üldiselt sama valgalapiirkonna veekogude seisundit. Selleks taastatakse samas valgalapiirkonnas (piki- või põikisuunaline) pidevus ulatuses, mis kompenseerib pidevuse katkemise, mille kavandatud navigatsioonitaristu projekt võib põhjustada. Kompensatsioonimeetmete võtmisega alustatakse enne projekti elluviimist.</p>
(4) Üleminek ringmajandusele	Vähemalt 70 % tavajäätmeteks liigitatud ehitus- ja lammutusjäätmetest (kaalu alusel) (v.a otsusega 2000/532/EÜ kehtestatud Euroopa jäätmenimistu kategoorias 17 05 04 määratletud looduslik materjal), mis on tekkinud ehitusplatsil, valmistatakse ette korduskasutamiseks, ringlussevõtuks ja muuks materjali taaskasutamiseks, sealhulgas jäätmete kasutamiseks tagasitäitena muude ainete asemel, tuginedes jäätmehierarhiale ning ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokollile ⁽⁵⁵⁹⁾ . Ettevõtjad piiravad jäätmeteket ehituse ja lammutamisega seotud protsessides kooskõlas ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokolliga, võttes arvesse parimat võimalikku tehnikat ja kasutades valikulist lammutamist, et võimaldada ohtlike ainete kõrvaldamist ja ohutut käitlemist, ning hõlbustavad korduskasutamist ja kvaliteetset ringlussevõttu materjalide valikulise eemaldamise abil ning kasutades olemasolevaid ehitus- ja lammutusjäätmete sortimissüsteeme.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Võetakse meetmeid müra, vibratsiooni, tolmu ja saasteainete heite vähendamiseks ehitus- või hooldustööde ajal.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

6.17. Lennujaamataristu

Tegevuse kirjeldus

Sellise taristu ehitamine, ajakohastamine ja käitamine, mis on vajalik selliseks õhusõidukite käitamiseks või lennujaama selliste toimingute tegemiseks, mille väljalasketoru CO₂-heide võrdub nulliga, samuti kohtkindla maapealse elektritoite ja eelkonditsioneeritud õhu tagamiseks seisvatele õhusõidukitele.

Sellesse kategooriasse kuuluva majandustegevuse võib liigitada mitme NACE koodi alla, eelkõige koodide F41.20 ja F42.99 alla vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

⁽⁵⁵⁹⁾ Ehitus- ja lammutusjäätmeid käsitlev ELi protokoll (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimarisike ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

- (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
- (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
- (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽⁵⁶⁰⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽⁵⁶¹⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽⁵⁶²⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused⁽⁵⁶³⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule⁽⁵⁶⁴⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Taristu ei ole ette nähtud fossiilkütuste transportimiseks ega ladustamiseks. Uue taristu või olulise rekonstrueerimise korral on tagatud taristu kliimakindlus vastavalt asjakohastele kliimakindluse tagamise tavadele, mis hõlmavad CO ₂ jalajälje väljaselgitamist ja süsiniku varikulu selget kindlaksmääramist. Selline CO ₂ jalajälje väljaselgitamine hõlmab üht kuni kolme heidet ja näitab, et taristu ei too kaasa suhtelise kasvuhooonegaaside heite suurenemist, mis arvutatakse konservatiivsete eelduste, väärtuste ja menetluste alusel.
---------------------------------	--

⁽⁵⁶⁰⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhooonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽⁵⁶¹⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁵⁶²⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽⁵⁶³⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁵⁶⁴⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	Vähemalt 70 % tavajäätmeteks liigitatud ehitus- ja lammutusjäätmetest (kaalu alusel) (v.a otsusega 2000/532/EÜ kehtestatud Euroopa jäätmenimistu kategoorias 17 05 04 määratletud looduslik materjal), mis on tekkinud ehitusplatsil, valmistatakse ette korduskasutamiseks, ringlussevõtuks ja muuks materjali taaskasutamiseks, sealhulgas jäätmete kasutamiseks tagasitäitena muude ainete asemel, tuginedes jäätmehierarhiale ning ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokollile ⁽⁵⁶⁵⁾ . Ettevõtjad piiravad jäätmeteket ehituse ja lammutamisega seotud protsessides kooskõlas ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokolliga, võttes arvesse parimat võimalikku tehnikat ja kasutades valikulist lammutamist, et võimaldada ohtlike ainete kõrvaldamist ja ohutut käitlemist, ning hõlbustavad korduskasutamist ja kvaliteetset ringlussevõttu materjalide valikulise eemaldamise abil ning kasutades olemasolevaid ehitus- ja lammutusjäätmete sortimissüsteeme.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Võetakse meetmeid müra, vibratsiooni, tolmu ja saasteainete heite vähendamiseks ehitus- või hooldustööde ajal.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

7. EHITUS JA KINNISVARA

7.1. Uute hoonete ehitamine

Tegevuse kirjeldus

Elamute ja mitteeluhoonete ehitusprojektide arendamine, ühendades rahalised, tehnilised ja füüsilised vahendid ehitusprojektide elluviimiseks hilisema müügi eesmärgil, ning komplektsete elamute või mitteeluhoonete ehitamine müügi eesmärgil omal kulul, tasu eest või lepingu alusel.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F41.1 ja F41.2 ja ka koodiga F43 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikud on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikud võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikude ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikude olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikude ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

⁽⁵⁶⁵⁾ Ehitus- ja lammutusjäätmeid käsitlev ELi protokoll (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ⁽⁵⁶⁶⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.
3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽⁵⁶⁷⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽⁵⁶⁸⁾ või tasuliste mudelitega.
4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:
- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽⁵⁶⁹⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelsele taristule ⁽⁵⁷⁰⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	<p>Hoone ei ole ette nähtud fossiilkütuste kaevandamiseks, ladustamiseks, transportimiseks ega tootmiseks.</p> <p>Primaarenergia nõudlus, ⁽⁵⁷¹⁾ mis näitab ehitise konstruktsioonist tulenevat energiatõhusust, ei ületa piirnormi, mis on sätestatud liginullenergiahoonete suhtes kohaldatavates nõuetes, mis on ette nähtud siseriiklike õigusnormidega, millega rakendatakse direktiivi 2010/31/EL. Energiatõhusust tõendatakse valmishoone energiamärgisega.</p>
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	<p>Järgmiste paigaldatud veeseadmete (välja arvatud eluasemesse paigaldatud seadmete) kindlaksmääratud veekasutust tõendatakse toodete teabelehtede, hoonete märgiste või liidus kehtivate tootemärgistega vastavalt käesoleva määruse I lisa E liites sätestatud tehnilistele kirjeldustele:</p> <p>(a) kätepesukraanide ja köögikraanide maksimaalne veevool on 6 liitrit minutis;</p> <p>(b) duššide maksimaalne veevool on 8 liitrit minutis;</p>

⁽⁵⁶⁶⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽⁵⁶⁷⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁵⁶⁸⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽⁵⁶⁹⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaval, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslike elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en).

⁽⁵⁷⁰⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

⁽⁵⁷¹⁾ Hoone tüüpilise kasutusega seotud energianõudluse rahuldamiseks vajalik arvestuslik energiahulk, mida väljendatakse primaarenergia kogutarbimise arvulise näitajaga kilovatt-tundides ruutmeetri kohta aastas ja mis põhineb asjakohasel riiklikul arvutusmeetodikal ning on esitatud energiamärgisel.

	<p>(c) WC-pottide, sealhulgas WC-komplektide ja loputuskastide täisloputusmaht on kuni 6 liitrit ja keskmine loputusmaht kuni 3,5 liitrit;</p> <p>(d) pissuaaride veekasutus on kuni 2 liitrit tunnis pissuaari kohta. Loputusega pissuaaride täisloputusmaht on kuni 1 liiter.</p> <p>Et vältida ehitusplatsi mõju, vastab tegevus käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.</p>
<p>(4) Üleminek ringmajandusele</p>	<p>Vähemalt 70 % tavajäätmeteks liigitatud ehitus- ja lammutusjäätmetest (kaalu alusel) (v.a otsusega 2000/532/EÜ kehtestatud Euroopa jäätmenimistu kategoorias 17 05 04 osutatud looduslik materjal), mis on tekkinud ehitusplatsil, valmistatakse ette korduskasutamiseks, ringlussevõtuks ja muuks materjali taaskasutamiseks, sealhulgas jäätmete kasutamiseks tagasitäitena muude ainete asemel, tuginedes jäätmehierarhiale ning ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokollile⁽⁵⁷²⁾. Ettevõtjad piiravad jäätmeteket ehituse ja lammutamisega seotud protsessides kooskõlas ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokolliga, võttes arvesse parimat võimalikku tehnikat ja kasutades valikulist lammutamist, et võimaldada ohtlike ainete kõrvaldamist ja ohutut käitlemist ning hõlbustada korduskasutamist ja kvaliteetset ringlussevõttu materjalide valikulise eemaldamise teel, milleks kasutatakse olemasolevaid ehitus- ja lammutusjäätmete sortimissüsteeme.</p> <p>Ehitusprojektid ja -tehnikad toetavad ringlust ja eelkõige näitavad vastavalt standardile ISO 20887⁽⁵⁷³⁾ või muudele hoonete demonteerimise või kohandatavuse hindamise standarditele, kuidas hooned on kavandatud nii, et need oleksid ressursitõhusamad, kohandatavad, paindlikud ja demonteeritavad, et võimaldada korduskasutamist ja ringlussevõttu.</p>
<p>(5) Saastuse vältimine ja tõrje</p>	<p>Ehituskomponendid ja ehitamisel kasutatavad materjalid vastavad käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.</p> <p>Ehituskomponendid ja ehitamisel kasutatavad materjalid, millega hoonete kasutajad võivad kokku puutuda,⁽⁵⁷⁴⁾ eritavad vähem kui 0,06 mg formaldehüüdi materjali või komponendi kuupmeetri kohta vastavalt määruse (EÜ) nr 1907/2006 XVII lisas sätestatud tingimuste alusel tehtud katsetele ning vähem kui 0,001 mg 1A- ja 1B-kategooria kantserogeenseid lenduvaid orgaanilisi ühendeid materjali või komponendi kuupmeetri kohta, kui neid katsetatakse standardite CEN/TS 16516⁽⁵⁷⁵⁾ ja ISO 16000-3⁽⁵⁷⁶⁾ kohaselt või muude võrreldavate standardsete katsetingimuste ja määramismeetodite alusel⁽⁵⁷⁷⁾.</p> <p>Kui uus ehitus asub alal, mis võib olla saastatud (mahajäetud tööstusala), on sellel alal uuritud võimalike saasteainete esinemist, kasutades näiteks standardit ISO 18400⁽⁵⁷⁸⁾.</p> <p>Võetakse meetmeid müra, tolmu ja saasteainete heite vähendamiseks ehitus- või hooldustööde ajal.</p>

⁽⁵⁷²⁾ Ehitus- ja lammutusjäätmeid käsitlev ELi protokoll (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

⁽⁵⁷³⁾ ISO 20887:2020 „Hoonete ja rajatiste kestlikkus – demonteerimise ja kohandatavusega arvestav projekteerimine – põhimõtted, nõuded ja suunised“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.iso.org/standard/69370.html>).

⁽⁵⁷⁴⁾ Kehtib värvide ja lakkide, laeplaatide, põrandakatete, sealhulgas nendega seotud liimide ja hermeetikute, siseisolatsiooni ja siseruumide pinnatöötlusvahendite, näiteks niiskuse ja hallituse vastu kasutatavate vahendite puhul.

⁽⁵⁷⁵⁾ CEN/TS 16516: 2013 „Ehitustooted. Ohtlike ainete eraldumise hindamine. Ruumide siseõhku toimuva emissiooni määramine“.

⁽⁵⁷⁶⁾ ISO 16000-3:2011 „Siseõhk – 3. osa: Formaldehüüdi ja muude karbonüülühendite kindlakstegemine siseõhus ja katsekambri õhus – aktiivne proovivõtumeetod“.

⁽⁵⁷⁷⁾ Kantserogeensete lenduvate orgaaniliste ühendite heite piirnormid on seotud 28-päevase katseperioodiga.

⁽⁵⁷⁸⁾ ISO 18400 seeria mulla kvaliteedi ja proovide võtmise kohta.

(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	<p>Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.</p> <p>Uus ehitus ei ole ehitatud ühele järgmistest:</p> <p>(a) viljelusmaa ja põllumaa, mille mullaviljakus ja maa-alune elurikkus on mõõdukas kuni suur, nagu osutatud ELi LUCASe uuringus ⁽⁵⁷⁹⁾;</p> <p>(b) tunnustatud suure elurikkusega hoonestamata roheala ja maa, mis on Euroopa punases raamatus ⁽⁵⁸⁰⁾ või IUCNi ohustatud liikide punases raamatus ⁽⁵⁸¹⁾ loetletud ohustatud liikide (taimed ja loomad) elupaik;</p> <p>(c) maa, mis vastab riiklikus kasvuhoonegaaside inventuuris kasutatud metsa määratlusele või kui see ei ole kättesaadav, siis FAO metsa määratlusele ⁽⁵⁸²⁾.</p>
--	--

7.2. Olemasolevate hoonete renoveerimine

Tegevuse kirjeldus

Ehitus- ja tsiviilehitustööd või nende ettevalmistamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelõige koodidega F41 ja F43 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ⁽⁵⁸³⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

⁽⁵⁷⁹⁾ Teadusuuringute Ühiskeskuse juures tegutsev Euroopa Mullaandmekeskus (ESDAC), maakasutuse raamuring (LUCAS), (4.6.2021. a versioon: <https://esdac.jrc.ec.europa.eu/projects/lucas>).

⁽⁵⁸⁰⁾ Rahvusvaheline Looduse ja Loodusvarade Kaitse Liit (IUCN), UCNi ohustatud liikide Euroopa punane raamat (4.6.2021. a versioon: <https://www.iucn.org/regions/europe/our-work/biodiversity-conservation/european-red-list-threatened-species>).

⁽⁵⁸¹⁾ Rahvusvaheline Looduse ja Loodusvarade Kaitse Liit (IUCN), UCNi ohustatud liikide punane raamat (4.6.2021. a versioon: <https://www.iucnredlist.org>).

⁽⁵⁸²⁾ Üle 0,5 hektari suurune maa-ala, millel kasvavad üle viie meetri kõrgused puud, mille võrade liitus on suurem kui 10 % või mis suudavad *in situ* kõnealuste künnisteni jõuda. See ei sisalda maad, mis on peamiselt kasutuses põllumajanduses või linnamaana.

⁽⁵⁸³⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽⁵⁸⁴⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽⁵⁸⁵⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemisingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽⁵⁸⁶⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽⁵⁸⁷⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Hoone ei ole ette nähtud fossiilkütuste kaevandamiseks, ladustamiseks, transportimiseks ega tootmiseks.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	<p>Renoveerimistöõde (välja arvatud eluasemes tehtavate renoveerimistöõde) käigus paigaldatud järgmiste veeseadmete kindlaksmääratud veekasutust tõendatakse toodete teabelehtede, hoonete märgiste või liidus kehtivate tootemärgistega vastavalt käesoleva määruse I Lisa E liites sätestatud tehnilisele kirjeldusele:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) kätepesukraanide ja köögikraanide maksimaalne veevool on 6 liitrit minutis; (b) duššide maksimaalne veevool on 8 liitrit minutis; (c) WC-pottide, sealhulgas WC-komplektide ja loputuskastide täisloputusmaht on kuni 6 liitrit ja keskmine loputusmaht kuni 3,5 liitrit; (d) pissuaaride veekasutus on kuni 2 liitrit tunnis pissuaari kohta. Loputusega pissuaaride täisloputusmaht on kuni 1 liiter.

⁽⁵⁸⁴⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁵⁸⁵⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽⁵⁸⁶⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnavalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslike elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁵⁸⁷⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

(4) Üleminek ringmajandusele	<p>Vähemalt 70 % tavajäätmeteks liigitatud ehitus- ja lammutusjäätmetest (kaalu alusel) (v.a otsusega 2000/532/EÜ kehtestatud Euroopa jäätmenimistu kategoorias 17 05 04 osutatud looduslik materjal), mis on tekkinud ehitusplatsil, valmistatakse ette korduskasutamiseks, ringlussevõtuks ja muuks materjali taaskasutamiseks, sealhulgas jäätmete kasutamiseks tagasitäitena muude ainete asemel, tuginedes jäätmehierarhiale ning ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokollile⁽⁵⁸⁸⁾. Ettevõtjad piiravad jäätmeteket ehituse ja lammutamisega seotud protsessides kooskõlas ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokolliga, võttes arvesse parimat võimalikku tehnikat ja kasutades valikulist lammutamist, et võimaldada ohtlike ainete kõrvaldamist ja ohutut käitlemist, ning hõlbustavad korduskasutamist ja kvaliteetset ringlussevõttu materjalide valikulise eemaldamise abil ning kasutades olemasolevaid ehitus- ja lammutusjäätmete sortimissüsteeme.</p> <p>Ehitusprojektid ja -tehnikad toetavad ringlust ja eelkõige näitavad vastavalt standardile ISO 20887⁽⁵⁸⁹⁾ või muudele hoonete demonteerimise või kohandatavuse hindamise standarditele, kuidas hooned on kavandatud nii, et need oleksid ressursitõhusamad, kohandatavad, paindlikud ja demonteeritavad, et võimaldada korduskasutamist ja ringlussevõttu.</p>
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Ehituskomponendid ja ehitamisel kasutatavad materjalid vastavad käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.</p> <p>Ehituskomponendid ja renoveerimisel kasutatavad materjalid, millega hoonete kasutajad võivad kokku puutuda,⁽⁵⁹⁰⁾ eritavad vähem kui 0,06 mg formaldehüüdi materjali või komponendi kuupmeetri kohta vastavalt määruse (EÜ) nr 1907/2006 XVII lisas sätestatud tingimuste alusel tehtud katsetele ning vähem kui 0,001 mg 1A- ja 1B-kategooria kantserogeenseid lenduvaid orgaanilisi ühendeid materjali või komponendi kuupmeetri kohta, kui neid katsetatakse standardite CEN/TS 16516 ja ISO 16000-3:2011⁽⁵⁹¹⁾ kohaselt või muude võrreldavate standardsete katsetingimuste ja määramismeetodite alusel.</p> <p>Võetakse meetmeid müra, tolmu ja saasteainete heite vähendamiseks ehitus- või hooldustööde ajal.</p>
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

7.3. Energiatõhusust suurendavate elementide paigaldamine, hooldus ja remont

Tegevuse kirjeldus

Üksikud renoveerimismeetmed, mis seisnevad energiataõhusust suurendavate elementide paigaldamises, hoolduses või remondis. Selle kategooria majandustegevus hõlmab üht järgmistest üksikmeetmetest, tingimusel et need vastavad üksikute komponentide ja süsteemide miinimumnõuetele, mis on sätestatud kohaldatavates siseriiklikes õigusnormides, millega rakendatakse direktiivi 2010/31/EL, ja et need on asjakohasel juhul liigitatud kahte kõrgeimasse energiataõhususe klassi vastavalt määrusele (EL) 2017/1369 ja selle kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidele:

- (a) isolatsiooni lisamine olemasolevatele hoone välispiirde osadele, nagu välisseinad (sh roheseinad), katused (sh haljaskatused), pööningud, keldrid ja esimesed korrused (sealhulgas meetmed õhukindluse tagamiseks, meetmed külmasildade ja tellingute mõju vähendamiseks) ning tooted isolatsiooni paigaldamiseks hoone välispiiretele (sealhulgas mehaanilised kinnitused ja liim);

⁽⁵⁸⁸⁾ Ehitus- ja lammutusjäätmeid käsitlev ELi protokoll (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

⁽⁵⁸⁹⁾ ISO 20887:2020 „Hoonete ja rajatiste kestlikkus – demonteerimise ja kohandatavusega arvestav projekteerimine – põhimõtted, nõuded ja suunised“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.iso.org/standard/69370.html>).

⁽⁵⁹⁰⁾ Kehtib värvide ja lakkide, laeplaatide, põrandakatete, sealhulgas nendega seotud liimide ja hermeetikute, siseisolatsiooni ja siseruumide pinnatõõlusvahendite, näiteks niiskuse ja hallituse vastu kasutatavate vahendite puhul.

⁽⁵⁹¹⁾ ISO 16000-3:2011 „Siseõhk – 3. osa: Formaldehüüdi ja muude karbonüülühendite kindlakstegemine siseõhus ja katsekambri õhus – aktiivne proovivõtumeetod“ (4.6.2021. a versioon: <https://www.iso.org/standard/51812.html>).

- (b) olemasolevate akende asendamine uute energiatõhusate akendega;
- (c) olemasolevate välisuste asendamine uute energiatõhusate ustega;
- (d) energiatõhusate valgusallikate paigaldamine ja asendamine;
- (e) kütte-, ventilatsiooni- ja kliimasüsteemide ning vee soojendamise süsteemide, sealhulgas kaugküttetehnoloogiate seotud seadmete paigaldamine, hooldus ja remont ning nende asendamine väga tõhusa tehnoloogiaga;
- (f) selliste väikese vee- ja energiakasutusega köögi ja sanitaarse teetavikute paigaldamine, mis vastavad käesoleva määruse I lisa A liites sätestatud tehnilistele kirjeldustele, ning selliste dušilahenduste paigaldamine, mille puhul dušisegistite, dušiväljundite ja kraanide veevool on kuni 6 l/min, mida kinnitab liidu turul olemasolev märgis.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F42, F43, M71, C16, C17, C22, C23, C25, C27, C28, S95.21, S95.22 ja C33.12 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikud on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikud võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikude ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikude olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikude ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
 - (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽⁵⁹²⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.
3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽⁵⁹³⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽⁵⁹⁴⁾ või tasuliste mudelitega.

⁽⁵⁹²⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhooonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽⁵⁹³⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁵⁹⁴⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemisingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽⁵⁹⁵⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽⁵⁹⁶⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(2) Kliimamuutuste leevendamine	Hoone ei ole ette nähtud fossiilkütuste kaevandamiseks, ladustamiseks, transportimiseks ega tootmiseks.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Ehituskomponendid ja -materjalid vastavad käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Kui soojusisolatsioon lisatakse olemasolevale hoone välispiirdele, kontrollib asbestiuuringute alase koolituse saanud pädev spetsialist kooskõlas siseriikliku õigusega hoone seisukorda. Kogu sellise isolatsiooni eemaldamisega, mis sisaldab või tõenäoliselt sisaldab asbesti, isoleerplaatide, muude plaatide ja muude asbesti sisaldavate materjalide purustamise või mehaanilise puurimise, kruvimise või eemaldamisega tegelevad asjakohase väljaõppe saanud töötajad, kes läbivad enne töid, tööde ajal ja pärast töid tervisekontrolli kooskõlas siseriikliku õigusega.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

7.4. Elektrisõidukite laadimisjaamade paigaldamine, hooldus ja remont hoonetes (ja hoonetega seotud parkimiskohtades)

Tegevuse kirjeldus

Elektrisõidukite laadimisjaamade paigaldamine, hooldus ja remont hoonetes ja hoonetega seotud parkimiskohtades.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F42, F43, M71, C16, C17, C22, C23, C25, C27 või C28 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

⁽⁵⁹⁵⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslike elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁵⁹⁶⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

- (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
- (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
- (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽⁵⁹⁷⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽⁵⁹⁸⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽⁵⁹⁹⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused⁽⁶⁰⁰⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule⁽⁶⁰¹⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

⁽⁵⁹⁷⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhooonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽⁵⁹⁸⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁵⁹⁹⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽⁶⁰⁰⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaval, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁶⁰¹⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

(2) Kliimamuutuste leevendamine	Hoone ei ole ette nähtud fossiilkütuste kaevandamiseks, ladustamiseks, transportimiseks ega tootmiseks.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

7.5. Hoonete energiatõhususe mõõtmiseks, reguleerimiseks ja kontrollimiseks kasutatavate vahendite ja seadmete paigaldamine, hooldus ja remont

Tegevuse kirjeldus

Hoonete energiatõhususe mõõtmiseks, reguleerimiseks ja kontrollimiseks kasutatavate vahendite ja seadmete paigaldamine, hooldus ja remont hõlmab üht järgmistest meetmetest:

- (a) tsoone eristavate termostaatide, arukate termostaadisüsteemide ja andurseadmete (sealhulgas kohalolu ja päevavalguse tuvastamine) paigaldamine, hooldus ja remont;
- (b) hoone automaatika- ja kontrollisüsteemide, hoone energiajuhtimissüsteemide (BEMS), valgustuse reguleerimise süsteemide ja energiajuhtimissüsteemide (EMS) paigaldamine, hooldus ja remont;
- (c) arukate gaasi-, soojus-, jahutus- ja elektriarvestite paigaldamine, hooldus ja remont;
- (d) selliste fassaadi- ja katuseelementide paigaldamine, hooldus ja remont, millel on päikesekaitse- või päikesevalguse reguleerimise funktsioon (sealhulgas taimede kasvatamist toetavad elemendid).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F42, F43, M71, C16, C17, C22, C23, C25, C27 ja C28 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmistest meetoditest:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ⁽⁶⁰²⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽⁶⁰³⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽⁶⁰⁴⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽⁶⁰⁵⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽⁶⁰⁶⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(2) Kliimamuutuste leevendamine	Hoone ei ole ette nähtud fossiilkütuste kaevandamiseks, ladustamiseks, transportimiseks ega tootmiseks.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

7.6. Taastuenergiaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont

Tegevuse kirjeldus

Taastuenergiaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont kohapeal, mis hõlmab üht järgmistest üksikmeetmetest, kui kohapeal paigaldatakse hoone tehnosüsteemid:

- (a) solaar-fotoelektriliste süsteemide ja nende tehniliste lisaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont;
- (b) päikesekollektorite ja nende tehniliste lisaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont;

⁽⁶⁰²⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhuonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽⁶⁰³⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁶⁰⁴⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽⁶⁰⁵⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslike elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁶⁰⁶⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

- (c) selliste soojuspumpade ja nende tehniliste lisaseadmete paigaldamine, hooldus, remont ja ajakohastamine, mis aitavad saavutada taastuvenergia eesmärke kütte ja jahutuse valdkonnas vastavalt direktiivile (EL) 2018/2001;
- (d) tuuleturbiinide ja nende tehniliste lisaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont;
- (e) klaasimata päikesekollektorite ja nende tehniliste lisaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont;
- (f) soojus- või elektrienergia salvestusseadmete ja nende tehniliste lisaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont;
- (g) suure tõhususega mikrokoostootmisjaama (elektri ja soojuse koostootmisjaama) paigaldamine, hooldus ja remont;
- (h) soojusvahetite/soojustagastussüsteemide paigaldamine, hooldus ja remont.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F42, F43, M71, C16, C17, C22, C23, C25, C27 või C28 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:
 - (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
 - (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽⁶⁰⁷⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.
3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽⁶⁰⁸⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽⁶⁰⁹⁾ või tasuliste mudelitega.
4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:
 - (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;

⁽⁶⁰⁷⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽⁶⁰⁸⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁶⁰⁹⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

- (b) on eelistatud looduspõhised lahendused ⁽⁶¹⁰⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ⁽⁶¹¹⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(2) Kliimamuutuste leevendamine	Hoone ei ole ette nähtud fossiilkütuste kaevandamiseks, ladustamiseks, transportimiseks ega tootmiseks.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

7.7. Hoonete omandamine ja omandiõigus

Tegevuse kirjeldus

Kinnisvara ostmine ja selle omandiõiguse kasutamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga L68 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

- (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
- (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
- (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

⁽⁶¹⁰⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnavalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁶¹¹⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽⁶¹²⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.
3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽⁶¹³⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽⁶¹⁴⁾ või tasuliste mudelitega.
4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:
- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused⁽⁶¹⁵⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule⁽⁶¹⁶⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	<p>Hoone ei ole ette nähtud fossiilkütuste kaevandamiseks, ladustamiseks, transportimiseks ega tootmiseks.</p> <p>Enne 31. detsembrist 2020 ehitatud hoonete energiamärgise klass on vähemalt C. Teise võimalusena kuulub hoone selle kasutamise seotud primaarenergia nõudluse poolest riigi või piirkonna 30 % kõige tõhusamate hoonete hulka, nagu näitavad piisavad tõendid, milles vähemalt võrreldakse asjaomase vara tulemusi selliste riigi või piirkonna hoonete omaga, mis on ehitatud enne 31. detsembrist 2020, ning eristatakse vähemalt elu- ja mitteeluhooneid.</p> <p>Pärast 31. detsembrist 2020 ehitatud hoonete primaarenergia nõudlus,⁽⁶¹⁷⁾ mis näitab ehitise konstruktsioonist tulenevat energiatõhusust, ei ületa piirnormi, mis on sätestatud liginullenergiahoonete suhtes kohaldatavates nõuetes siseriiklikes õigusnormides, millega rakendatakse direktiivi 2010/31/EL. Energiatõhusust tõendatakse valmishoone energiamärgisega.</p>
---------------------------------	--

⁽⁶¹²⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhooonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽⁶¹³⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁶¹⁴⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽⁶¹⁵⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnavalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslike elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁶¹⁶⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

⁽⁶¹⁷⁾ Hoone tüüpilise kasutusega seotud energianõudluse rahuldamiseks vajalik arvestuslik energiahulk, mida väljendatakse primaarenergia kogutarbimise arvilise näitajaga kilovatt-tundides ruutmeetri kohta aastas ja mis põhineb asjakohasel riiklikul arvutusmeetodikal ning on esitatud energiamärgisel.

(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

8. TEAVE JA KOMMUNIKATSIOON

8.1. **Andmetöötlus, veebhosting jms tegevused***Tegevuse kirjeldus*

Mitmekesiste andmete säilitamine, manipuleerimine, haldamine, ümberpaigutamine, kontrollimine, kuvamine, vahetamine, edastamine või vastuvõtmine andmekeskuste kaudu ⁽⁶¹⁸⁾, sealhulgas servitöötlus.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga J63.1.1 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

*Tehnilised sõelumiskriteeriumid***Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse**

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

- (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
- (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
- (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ⁽⁶¹⁹⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽⁶²⁰⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽⁶²¹⁾ või tasuliste mudelitega.

⁽⁶¹⁸⁾ Andmekeskused hõlmavad järgmist: IKT-seadmed ja -teenused, jahutus, andmekeskuse elektriseadmed, andmekeskuse voolujao-
tusseadmed, andmekeskuse hoone, jälgimissüsteemid.

⁽⁶¹⁹⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhooonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽⁶²⁰⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁶²¹⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemisingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽⁶²²⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽⁶²³⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevuse käigus on tehtud kõik endast sõltuv, et rakendada kõiki asjakohaseid tavasid, mis on loetletud eesmärgiks seatud tavadena Euroopa andmekeskuste energiatõhususe käitumisjuhendi viimases versioonis ⁽⁶²⁴⁾ või CENi ja CENELECI dokumendis CLC TR50600-99-1 „Data centre facilities and infrastructures - Part 99-1: Recommended practices for energy management“ ⁽⁶²⁵⁾ ning rakendatud on kõiki eeldatud tavu, millele on määratud maksimumväärtus 5 vastavalt Euroopa andmekeskuste energiatõhususe käitumisjuhendi viimasele versioonile.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	Kasutatavad seadmed vastavad direktiivis 2009/125/EÜ serveritele ja andmesalvestustoodetele sätestatud nõuetele. Kasutatavad seadmed ei sisalda direktiivi 2011/65/EL II lisa loetletud piiratud aineid, välja arvatud juhul, kui massiprotsent homogeensetes materjalides ei ületa kõnealuses lisa loetletud maksimaalseid väärtusi. Kehtestatud on jäätmekava, millega tagatakse maksimaalne korduskasutamine elektri- ja elektroonikaseadmete olelusringi lõpus, sealhulgas ringlussevõtupartneritega sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognosisid või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu. Olelusringi lõpus valmistatakse seadmed ette korduskasutamiseks või suunatakse taaskasutamisse või ringlussevõttu või neid töödeldakse nõuetekohaselt; viimane hõlmab kõikide vedelike eemaldamist ning direktiivi 2012/19/EL VII lisa kohast selektiivset töötlemist.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

⁽⁶²²⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslike elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁶²³⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

⁽⁶²⁴⁾ Euroopa andmekeskuste energiatõhususe käitumisjuhendi viimane versioon on Euroopa Teadusuuringute Ühiskeskuse Euroopa energiatõhususe platvormi (E3P) veebisaidil <https://e3p.jrc.ec.europa.eu/communities/data-centres-code-conduct> avaldatud viimane versioon üleminekuperioodiga kuus kuud alates selle avaldamisest (2021. aasta versioon on kättesaadav aadressil <https://e3p.jrc.ec.europa.eu/publications/2021-best-practice-guidelines-eu-code-conduct-data-centre-energy-efficiency>).

⁽⁶²⁵⁾ Välja antud 1. juulil 2019 Euroopa Standardikomitee (CEN) ja Euroopa Elektrotehnika Standardikomitee (CENELEC) poolt (4.6.2021. a versioon: https://www.cenelec.eu/dyn/www/?p=104:110:508227404055501:::FSP_ORG_ID,FSP_PROJECT,FSP_LANG_ID:1258297,65095,25).

8.2. Programmeerimine, konsultatsioonid jms tegevused

Tegevuse kirjeldus

Oskusteabe andmine infotehnoloogia valdkonnas: tarkvara kirjutamine, muutmine, katsetamine ja toetamine; arvuti riistvara, tarkvara ja kommunikatsioonitehnoloogiat ühendavate arvutisüsteemide kavandamine ja projekteerimine; klientide arvutisüsteemide või andmetötlusvahendite haldamine ja käitamine kohapeal; muu kutsealane ja tehniline tegevus seoses arvutitega.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga J62 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:
 - (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
 - (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽⁶²⁶⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.
3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽⁶²⁷⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽⁶²⁸⁾ või tasuliste mudelitega.
4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:
 - (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
 - (b) on eelistatult looduspõhised lahendused⁽⁶²⁹⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule⁽⁶³⁰⁾;

⁽⁶²⁶⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽⁶²⁷⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁶²⁸⁾ Näiteks Copernicus teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽⁶²⁹⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaval, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁶³⁰⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

8.3. Programmid ja ringhääling

Tegevuse kirjeldus

Programmide ja ringhäälinguga seotud tegevus hõlmab sisu loomist või sisu levitamise õiguse omandamist ning selle sisu (näiteks meelelahutust, uudiseid, intervjuusid jms sisaldavad raadio-, tele- ja andmeprogrammid) hilisemat edastamist, sealhulgas andmeedastust, mis on tavaliselt lõimitud raadio- või teleringhäälinguga. Ringhäälingusaadete edastamine võib toimuda eri tehnoloogiate abil, nt õhu, satelliidi, kaabelvõrgu või interneti kaudu. See hõlmab ka tellimuse või tasu alusel kolmandatele isikutele selliste programmide tootmist, mis on tavaliselt mõeldud kitsale sihtrühmale (piiratud formaadiga, nagu uudised, spordi- ja haridusteemalised ning noortele suunatud programmid), et neid hiljem üldsusele edastada.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga J60 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Kui selle kategooria majandustegevus vastab punktis 5 esitatud olulise panuse kriteeriumile, on tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetav tegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

- Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
- Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikud on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikud võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikude ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikude olulisus;
 - selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ⁽⁶³¹⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽⁶³²⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽⁶³³⁾ või tasuta mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemisingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽⁶³⁴⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽⁶³⁵⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

5. Et tegevust saaks käsitada määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetava tegevusena, tõendab ettevõtja praeguste ja tulevaste kliimarisikide, sealhulgas ebakindluse hindamise ja usaldusväärsete andmete põhjal, et tegevus tagab sellise tehnoloogia, toote, teenuse, teabe või tava saavutamise või kasutamise edendamise, millel on üks järgmistest põhieesmärkidest:

- (a) suurendada teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) aidata kaasa kohanemisingutustele, milles võetakse arvesse teisi inimesi, loodust, kultuuripärandit, varasid ja muud majandustegevust.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	–

⁽⁶³¹⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhooonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽⁶³²⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁶³³⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽⁶³⁴⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnavalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁶³⁵⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

9. KUTSE-, TEADUS- JA TEHNIKAALANE TEGEVUS

9.1. Inseneritegevus ja sellega seotud tehniline nõustamine kliimamuutustega kohanemise valdkonnas

Tegevuse kirjeldus

Inseneritegevus ja sellega seotud tehniline nõustamine kliimamuutustega kohanemise valdkonnas.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga M71.12 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2016 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus, millele on osutatud määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

Majandustegevuse peamine eesmärk on pakkuda nõustamist, mis aitab tagada, et üks või mitu majandustegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on sätestatud käesolevas lisas, vastaksid neile kriteeriumidele olulise panuse andmiseks kliimamuutustega kohanemisse, järgides samal ajal asjakohaseid kriteeriume tagamaks, et ei kahjustata oluliselt muid keskkonnanäesid.

Majandustegevus vastab ühele järgmistest kriteeriumidest:

(a) selles kasutatakse tiptasemel modelleerimismeetodeid:

- i) mis kajastavad nõuetekohaselt kliimamuutustega seotud riske;
- ii) ei tugine üksnes varasematele suundumustele;
- iii) milles võetakse arvesse tulevikku suunatud stsenaariume;

(b) selle käigus arendatakse edasi kliimamudeleid ja -prognoose, teenuseid ja mõju hindamist, parimaid kättesaadavaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning nendega seotud meetodikaid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete ja eelretsenseeritud teadusväljaannetega.

Majandustegevusega kõrvaldatakse kohanemist takistavad teabe-, finants-, tehnoloogilised ja suutlikkustõkked.

Kliimarisikidest tuleneva olulise mõju vähendamise potentsiaal selgitatakse välja sihtmajandustegevuse kliimarisiki põhjaliku hindamise abil.

Arhitektuurse projekteerimisega seotud tegevuses võetakse arvesse kliimakindluse tagamise suuniseid ja kliimaga seotud ohtude modelleerimist ning see tegevus võimaldab kohandada ehitamist ja taristut, sealhulgas ehituseeskirju ja integreeritud juhtimissüsteeme.

Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽⁶³⁶⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽⁶³⁷⁾;

⁽⁶³⁶⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnavalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁶³⁷⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM(2013) 0249 final).

- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevuse eesmärk ei ole fossiilkütuste kaevandamine ega transportimine.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

9.2. Turulähedane teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon

Tegevuse kirjeldus

Kliimamuutustega kohanemiseks ette nähtud lahenduste, protsesside, tehnoloogiate, ärimudelite ja muude toodete uurimine, rakenduslik uurimine ja arendamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga M72 või teadustegevuse puhul, mis on sellise majandustegevuse lahutamatu osa, mille kohta on käesolevas lisas esitatud tehnilised sõelumiskriteeriumid, NACE koodidega, mis on sätestatud käesoleva lisa teistes jagudes vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus, millele on osutatud määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus uuritakse, uuendatakse või arendatakse lahendusi, tehnoloogiaid, tooteid, protsesse või ärimudeleid, sealhulgas looduspõhiseid või loodusest inspireeritud lahendusi, ⁽⁶³⁸⁾ mille eesmärk on tagada, et üks või mitu tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on sätestatud käesolevas lisas, vastaksid asjakohastele kriteeriumidele olulise panuse andmiseks kliimamuutustega kohanemisse, et suurendada nende vastupanuvõimet kliimamuutuste suhtes, järgides samal ajal asjakohaseid kriteeriume tagamaks, et ei kahjustata oluliselt muid keskkonnaeesmärke.
2. Kui uuritav, arendatav või uuendatav tehnoloogia, toode või muu lahendus juba võimaldab käesolevas lisas käsitletud ühel või mitmel tegevusel vastata olulise panuse andmise tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, keskendutakse teadus-, arendus- ja innovatsioonitegevuses selliste tehnoloogiate, toodete või muude lahenduste väljatöötamisele, millel on uued märkimisväärsed eelised, näiteks suurem tõhusus või väiksemad kulud.
3. Majandustegevusega kõrvaldatakse uute või paremate lahenduste, tehnoloogiate, toodete protsesside või ärimudelite, sealhulgas looduspõhiste lahenduste abil kohanemist takistavad teabe-, finants-, tehnoloogilised ja suutlikkustõkked.

⁽⁶³⁸⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnamõju, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslike elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en).

4. Majandustegevus võib vähendada mõne muu majandustegevuse kliimarisikide põhjaliku hindamise käigus kindlaks tehtud olulist kliimarisikidest tulenevat mõju selliste lahenduste, tehnoloogiate, toodete, protsesside või ärimudelite arendamise, uurimise või uuendamise kaudu, mille riski vähendamise potentsiaali on vähemalt tõendatud tegevuskeskkonnas⁽⁶³⁹⁾ turustamiseelses mahus ja mille sellist potentsiaali kinnitab lisaks vähemalt üks järgmisest:

- (a) lahenduse, tehnoloogia, toote, protsessi või ärimudeliga seotud sellise patendi esmakordne kasutamine, mis ei ole vanem kui kümme aastat;
- (b) lahenduse, tehnoloogia, toote, protsessi või ärimudeliga seotud muud intellektuaalomandi õigused, näiteks ärisaladused, kaubamärgid või autoriõigused;
- (c) pädevalt asutuselt saadud luba lahenduse, tehnoloogia, toote, protsessi või ärimudeliga seotud näidisobjekti käitamiseks näidisprojekti kestel.

4. Majandustegevuse käigus kasutatakse väljatöötatavate lahenduste, tehnoloogiate, toodete, protsesside või ärimudelite võrdlusalusena uusimaid kliimaprojektsioone ja mõju hindamist, parimaid kättesaadavaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning nendega seotud meetodikaid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete ja eelretsenseeritud teadusväljaannetega.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevuse eesmärk ei ole fossiilkütuste kaevandamine, transportimine ega kasutamine. Uuritava tehnoloogia, toote või muu lahenduse prognoositav olelusringi kasvuhoo- ja heide ei ohusta Pariisi kokkuleppe kohaste kasvuhoo- ja heide leevendamise eesmärkide saavutamist ega takista kliimamuutuste leevendamise lahenduste kasutamist.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Hinnatakse ja käsitletakse võimalikku riski, et uuritav tehnoloogia, toode või muu lahendus võib ohustada veekogude, sealhulgas pinna- ja põhjavee head seisundit või head ökoloogilist potentsiaali või merealade head keskkonnaseisundit.
(4) Üleminek ringmajandusele	Hinnatakse ja käsitletakse võimalikku riski, et uuritav tehnoloogia, toode või muu lahendus võib ohustada ringmajanduse eesmarke, võttes arvesse määruse (EL) 2020/852 artikli 17 lõike 1 punktis d sätestatud võimaliku olulise kahjustamise liike.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Hinnatakse ja käsitletakse võimalikku riski, et uuritav tehnoloogia, toode või muu lahendus toob kaasa saasteainete õhku, vette või pinnasesse heite märkimisväärse suurenemise.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Hinnatakse ja käsitletakse võimalikku riski, et uuritav tehnoloogia, toode või muu lahendus ohustab ökosüsteemide head seisundit või vastupanuvõimet või elupaikade ja liikide, sealhulgas liidu tähtsusega liikide kaitsestaatust.

⁽⁶³⁹⁾ Vastab vähemalt tehnoloogia valmidusastmele 7 vastavalt programmi „Horisont 2020“ 2016.–2017. aasta tööprogrammi üldlisade G lisa leheküljele 29 ning vähemalt kliimamuutustega kohanemise olulise panuse andmise kriteeriumidele, mida kohaldatakse sihttegevuse suhtes.

10. FINANTS- JA KINDLUSTUSTEGEVUS

10.1. **Kahjukindlustus: kliimaga seotud ohtude vastu kindlustamine***Tegevuse kirjeldus*

Käesoleva lisa A liites sätestatud kliimaga seotud ohtude vastu kindlustamisega seotud järgmiste kindlustusteenuste (v.a elukindlustus) osutamine, nagu määratletud komisjoni 10. oktoobri 2014. aasta delegeeritud määruse (EL) 2015/35⁽⁶⁴⁰⁾ I lisas:

- (a) ravikulukindlustus;
- (b) sissetuleku kaotuse kindlustus;
- (c) tööõnnetuse ja kutsuhaiguse kindlustus;
- (d) mootorsõiduki valdaja vastutuskindlustus;
- (e) maismaasõidukite kindlustus;
- (f) merenduse, lennunduse ja transpordi kindlustus;
- (g) tule- ja muu varakahju kindlustus;
- (h) abistamisteenused.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga K65.12 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus, millele on osutatud määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. *Eeskju näitamine kliimarisikide modelleerimisel ja hinnastamisel*

1.1. Kindlustustegevuse käigus kasutatakse tiptasemel modelleerimismeetodeid:

- (a) mis kajastavad nõuetekohaselt kliimamuutustega seotud riske;
- (b) ei tugine üksnes varasematele suundumusele;
- (c) milles võetakse arvesse tulevikku suunatud stsenaariume.

1.2. Kindlustusandja avalikustab, kuidas kliimamuutustega seotud riske kindlustustegevuses arvesse võetakse.

1.3. Kui välja arvata lepingutingimuste ja kindlustusmaksete suhtes kohaldatavad õiguslikud piirangud, pakub kindlustustegevus stiimuleid riski vähendamiseks, kuna kehtestatakse riski vastu kindlustamise (eel)tingimused ja kindlustustegevusega antakse hinnasignaali riski kohta. Selle punkti kohaldamisel võib riski vähendamise stiimuliteks pidada vähendatud kindlustusmakseid või mahaarvamisi, mis võivad põhineda toetaval teabel võetavate/võimalike meetmete kohta ning mida võimaldatakse kindlustusvõtjatele, kes kaitsevad vara või tegevust looduskaastroofide põhjustatava kahju eest.

1.4. Pärast kliimarisikiga seotud sündmust annab kindlustusandja teavet selle kohta, millistel tingimustel saab kindlustustegevuse raames antud kindluskatet pikendada või selle säilitada, ning eelkõige parema ehitamise eeliste kohta selles kontekstis.

2. *Tootekujundus*

2.1. Kindlustustegevuse raames müüdavate kindlustustoodetega pakutakse riskipõhiseid hüvesid kindlustusvõtjate võetud ennetusmeetmete eest.

Kui kindlustusvõtja on investeerinud kohanemismeetmetesse, võib selle punkti kohaldamisel kaaluda väiksemaid kindlustusmakseid riskipõhise hüvena kindlustusvõtjate võetud ennetusmeetmete eest.

⁽⁶⁴⁰⁾ Komisjoni 10. oktoobri 2014. aasta delegeeritud määrus (EL) 2015/35, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/138/EÜ kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (Solventus II) (ELT L 12, 17.1.2015, lk 1).

Kui lepingutingimuste ja kindlustusmaksete suhtes kohaldatavad õiguslikud piirangud takistavad kindlustusandjal või edasikindlustusandjal riskipõhiste hüvede pakkumist, võib kindlustustoodetega selle punkti kohaldamisel tagada klientidele hoopis vara, tegevuse või isikutega seotud meetmed, mis on mõeldud looduskatastroofe ennetamiseks või kaitseks nende vastu. Need meetmed võidakse tagada teabe või nõuannetena, mis antakse klientidele kliimarisikude ja ennetusmeetmete kohta, mida kliendid saaksid võtta.

2.2. Selliste toodete turustamise strateegia hõlmab meetmeid, millega tagatakse, et kindlustusvõtjaid teavitatakse võimalike ennetusmeetmete asjakohasusest kindlustuskatte tingimuste seisukohast, sealhulgas selliste meetmete mõjust kindlustuskattele või kindlustusmakse suurusele.

3. Uuenduslikud kindlustuskatte lahendused

3.1. Kindlustustegevuse raames müüvad kindlustustooted katavad kliimaga seotud ohte, ⁽⁶⁴¹⁾ kui kindlustusvõtjate nõudmised ja vajadused seda eeldavad.

3.2. Sõltuvalt üksikklientide nõudmistest ja vajadustest võivad tooted hõlmata konkreetseid riski ülekandmise lahendusi, nagu kaitse äritegevuse katkemise, äritegevuse tingimusliku katkemise, muude mittefüüsilise kahjuga seotud kahjutegurite, ohtude kumulatiivse mõju ja vastastikuse sõltuvuse (sekundaarsed ohud), omavahel seotud looduslike ja tehnoloogiliste ohtude kumulatiivse mõju ning elutähtsa taristu tõrgete vastu.

4. Andmete jagamine

4.1. Võttes nõuetekohaselt arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/679, ⁽⁶⁴²⁾ tehakse märkimisväärne osa kindlustusandja tegevusega seotud kahjuandmetest ühele või mitmele avaliku sektori asutusele analüütiliste uuringute eesmärgil tasuta kättesaadavaks. Need avaliku sektori asutused on teatanud, et kasutavad andmeid selleks, et parandada ühiskonna kohanemist kliimamuutustega piirkonna, riigi või rahvusvahelisel tasandil, ning kindlustusandja esitab andmed piisavalt üksikasjalikult, et neid saaks kasutada vastavate avaliku sektori asutuste teatatud eesmärgil.

4.2. Kui kindlustusandja ei jaga veel selliseid andmeid avaliku sektori asutusega eespool nimetatud eesmärgil, on ta teatanud kavatsusest teha oma andmed huvitatud kolmandatele isikutele tasuta kättesaadavaks ja märkinud, millistel tingimustel võidakse selliseid andmeid jagada. See teave kavatsuse kohta jagada olemasolevaid andmeid on asjaomastele avaliku sektori asutustele kergesti kättesaadav, sealhulgas kindlustusandja veebisaidil.

5. Kvaliteetne teenus katastroofijärgses olukorras

Kindlustustegevusega seoses menetlemisel olevaid nõudeid, sealhulgas kliimarisikudest tingitud ulatuslikest kahjujuhtumitest tulenevaid nõudeid, menetletakse klientide suhtes õiglaselt, vastavalt rangetele nõuete käsitlemise standarditele ja aegsasti kooskõlas kohaldatava õigusega ning hiljutiste ulatuslike kahjujuhtumite kontekstis on seda alati nii tehtud. Teave menetluste kohta, mida järgitakse lisameetmete võtmiseks ulatuslike kahjujuhtumite korral, on avalikult kättesaadav.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevus ei hõlma fossiilkütuste kaevandamise, ladustamise, transpordi või tootmise kindlustamist ega neil eesmärkidel kasutatavate sõidukite, kinnisvara või muu vara kindlustamist.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	—

⁽⁶⁴¹⁾ Vt A liide.

⁽⁶⁴²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

10.2. Edasikindlustus

Tegevuse kirjeldus

Käesoleva lisa A liites sätestatud kliimaga seotud riskide katmine, mille kindlustusandja on edasikindlustusandjale üle andnud. Kindlustuskate on sätestatud kindlustusandja ja edasikindlustusandja vahelises lepingus, milles täpsustatakse kindlustusandjate tooted (edaspidi „alustoode“), millest edasikindlustatud riskid tulenevad. Kindlustusandja ja edasikindlustusandja vahelise lepingu ettevalmistamisse või sõlmimisse võib olla kaasatud edasikindlustusvahendaja ⁽⁶⁴³⁾.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga K65.20 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus, millele on osutatud määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Eeskju näitamine kliimarisikide modelleerimisel ja hinnastamisel

1.1. Edasikindlustustegevuse käigus kasutatakse tiptasemel modelleerimismeetodeid:

- (a) millega kajastatakse kindlustusmakse tasandil nõuetekohaselt avatust kliimamuutustega seotud riskidele, nende kujutatavat ohtu ja haavatavust nende suhtes, samuti meetmeid, mida kindlustusvõtja võtab, et kaitsta kindlustatud vara või tegevust nende riskide eest, juhul kui kindlustusandja esitab sellise teabe edasikindlustusandjale;
- (b) mis ei tugine üksnes varasematele suundumusele;
- (c) milles võetakse arvesse tulevikku suunatud stsenaariume.

1.2. Edasikindlustusandja avalikustab, kuidas kliimaga seotud ohtudest tulenevaid riske edasikindlustustegevuses arvesse võetakse.

2. Toetavate kahjukindlustuse edasikindlustustoodete väljatöötamise ja pakkumise toetamine.

2.1. Edasikindlustustegevuse alustooted katavad riske, mis tulenevad kliimaga seotud ohtudest ja nendega pakutakse riskipõhiseid hüvesid kindlustusvõtjate võetud ennetusmeetmete eest, ilma et see piiraks lepingutingimuste ja kindlustusmaksete suhtes kohaldatavaid õiguslikke piiranguid.

2.2. Edasikindlustustegevus vastab ühele või mitmele järgmisele kriteeriumile:

- (a) kui kindlustusandja seda soovib, teeb edasikindlustusandja kindlustusandjaga kas otse või edasikindlustusvahendaja kaudu koostööd alustoote väljatöötamise ajal, tehes järgmist:
 - i) arutades võimalikke edasikindlustuslahendusi, mida edasikindlustusandja on valmis pakkuma seoses kõnealuse tootega. Lõpptoode viiakse turule, kasutades üht edasikindlustuslahendustest, mida on edasikindlustusandjaga tootearenduse etapis arutatud;
 - ii) pakkudes andmeid või muud tehnilist nõu, mis võimaldab kindlustusandjal hinnastada kliimaga seotud ohtudest tulenevate riskide katet, samuti riskipõhiseid hüvesid kindlustusvõtjate võetud ennetusmeetmete eest;
- (b) ilma kehtiva edasikindlustuslepingu või võrreldava edasikindlustuslepinguta vähendaks kindlustusandja tõenäoliselt alustoote puhul enda pakutavat kindlustuskatet või lõpetaks selle pakkumise;

⁽⁶⁴³⁾ Nagu määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. jaanuari 2016. aasta direktiivi (EL) 2016/97 (mis käsitleb kindlustustoodete turustamist) (ELT L 26, 2.2.2016, lk 19) artikli 2 punktis 5.

(c) edasikindlustusandja pakub kindlustusandja või edasikindlustusvahendajaga sõlmitud ärisuhte raames andmeid või muud tehnilist nõu või mõlemat, et kindlustusandja saaks pakkuda kliimaga seotud ohtudest tulenevate riskide katmist, ning kindlustuskate võimaldab pakkuda kindlustusvõtjate võetud ennetusmeetmete eest riskipõhiseid hüvesid.

2.3. Kui edasikindlustustoodet kasutatakse alustoodete portfelli tasandil, võib punkti 2.1 kohaldamisel üksnes osa edasikindlustustegevuse alustoodetest katta riske, mis tulenevad kliimaga seotud ohtudest, ja hõlmata riskipõhiseid hüvesid kindlustusvõtjate võetud ennetusmeetmete eest. Sel juhul suudab edasikindlustusandja kindlaks teha sellise osa edasikindlustusmaksetest, mis on seotud nimetatud alustoodetega.

3. Uuenduslikud edasikindlustuskatte lahendused

3.1. Edasikindlustustegevuse raames müüdavad edasikindlustustooted katavad kliimaga seotud ohtudest tulenevaid riske, kui kindlustusandja klientide nõudmised ja vajadused seda alustoote puhul eeldavad. Sellised kindlustustooted sisaldavad asjakohaselt riskipõhiseid hüvesid kindlustusvõtjate võetud ennetusmeetmete eest.

3.2. Sõltuvalt kindlustusandja üksikklientide nõudmistest ja vajadustest võivad edasikindlustustooted hõlmata konkreetseid riski ülekandmise lahendusi, nagu kaitse äritegevuse katkemise, äritegevuse tingimusliku katkemise, muude mittefüüsilise kahjuga seotud kahjutegurite, ohtude kumulatiivse mõju ja vastastikuse sõltuvuse (sekundaarsed ohud), omavahel seotud looduslike ja tehnoloogiliste ohtude kumulatiivse mõju või elutähtsa taristu tõrgete vastu.

4. Andmete jagamine

4.1. Võttes nõuetekohaselt arvesse määrust (EL) 2016/679, tehakse märkimisväärne osa edasikindlustusandja tegevusega seotud kahjuandmetest ühele või mitmele avaliku sektori asutusele analüütiliste uuringute eesmärgil tasuta kättesaadavaks. Need avaliku sektori asutused on teatanud, et kasutavad andmeid selleks, et parandada ühiskonna kohanemist kliimamuutustega piirkonna, riigi või rahvusvahelisel tasandil, ning edasikindlustusandja esitab andmed piisavalt üksikasjalikult, et neid saaks kasutada vastavate avaliku sektori asutuste teatatud eesmärgil.

4.2. Kui edasikindlustusandja ei jaga veel selliseid andmeid avaliku sektori asutusega eespool nimetatud eesmärgil, on ta teatanud kavatsusest teha oma andmed huvitatud kolmandatele isikutele tasuta kättesaadavaks ja märkinud, millistel tingimustel võidakse selliseid andmeid jagada. See teave kavatsuse kohta jagada olemasolevaid andmeid on asjaomastele avaliku sektori asutustele kergesti kättesaadav, sealhulgas edasikindlustusandja veebisaidil.

5. Kvaliteetne teenus katastroofijärgses olukorras

Edasikindlustustegevusega seoses menetlemisel olevaid nõudeid, sealhulgas kliimaga seotud ohtudest tulenevate riskide põhjustatud ulatuslikest kahjujuhtumitest tulenevaid nõudeid, menetletakse klientide suhtes õiglaselt, vastavalt rangetele nõuete käsitlemise standarditele ja aegsasti kooskõlas kohaldatava õigusega ning hiljutiste ulatuslike kahjujuhtumite kontekstis on seda alati nii tehtud. Vajaduse korral toetab edasikindlustusandja kindlustusandjat või edasikindlustusvahendajat alustoodest tulenevate nõuete hindamisel. Teave menetluste kohta, mida edasikindlustusandja järgib lisameetmete võtmiseks ulatuslike kahjujuhtumite korral, on avalikult kättesaadav.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Edasikindlustustegevus ei hõlma fossiilkütuste kaevandamise, ladustamise, transpordi või tootmise edasikindlustamist ega neil eesmärkidel kasutatavate sõidukite, kinnisvara või muu vara edasikindlustamist.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	—

(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

11. HARIDUS

Tegevuse kirjeldus

Avalik või eraharidus mis tahes tasemel või mis tahes erialal. Juhised võivad olla suulised või kirjalikud ning neid võib anda raadio, televisiooni, interneti või kirjavahetuse teel. See hõlmab tavakoolisüsteemi eri tasandite asutuste pakutatavat haridust ning täiskasvanuhariduse ja kirjaoskuse programme, sealhulgas sõjakoole, akadeemiaid ja vanglakoole nende vastavatel tasanditel.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga P85 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Kui selle kategooria majandustegevus vastab punktis 5 esitatud olulise panuse kriteeriumile, on tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetav tegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

*Tehnilised sõelumiskriteeriumid**Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse*

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikud on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikud võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikude ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikude olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikude ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
 - (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ⁽⁶⁴⁴⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.
3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽⁶⁴⁵⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽⁶⁴⁶⁾ või tasuliste mudelitega.

⁽⁶⁴⁴⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽⁶⁴⁵⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁶⁴⁶⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemisingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽⁶⁴⁷⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽⁶⁴⁸⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

5. Et tegevust saaks käsitada määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetava tegevusena, tõendab ettevõtja praeguste ja tulevaste kliimarisikide, sealhulgas ebakindluse hindamise ja usaldusväärsete andmete põhjal, et tegevus tagab sellise tehnoloogia, toote, teenuse, teabe või tava saavutamise või kasutamise edendamise, millel on üks järgmistest põhieesmärkidest:

- (a) suurendada teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) aidata kaasa kohanemisingutustele, milles võetakse arvesse teisi inimesi, loodust, kultuuripärandit, varasid ja muud majandustegevust.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

12. Tervishoid ja sotsiaaltoetused

12.1. Hoolekandetegevuste tegevus

Tegevuse kirjeldus

Hoolekandeteenuse osutamine koos õendusabi, järelevalve või muud liiki hooldusega, mida elanikud vajavad. Asutused on tegevuses olulisel kohal ning osutatavad hoolekandeteenused koosnevad tervishoiu- ja sotsiaaltoetustest, kusjuures tervishoiuteenused on suures osas mingi taseme õendusabiteenused.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga Q87 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

⁽⁶⁴⁷⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnamõju, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁶⁴⁸⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimarisike ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

- (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
- (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
- (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽⁶⁴⁹⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽⁶⁵⁰⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽⁶⁵¹⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused⁽⁶⁵²⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule⁽⁶⁵³⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—

⁽⁶⁴⁹⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhooonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽⁶⁵⁰⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁶⁵¹⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽⁶⁵²⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaval, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁶⁵³⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Koostatud on jäätmekäitluskava, mis tagab 1) ohtlike jäätmete (eelkõige mürgised või nakkusohelikud jäätmed) ja ravimite ohutu ja keskkonnahoidliku käitlemise ning 2) tavajäätmete maksimaalse korduskasutamise või ringlussevõtu, sealhulgas jäätmekäitluspartneritega sõlmitud lepingute alusel.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

13. KUNST, MEELELAHUTUS JA VABA AEG

13.1. Loome-, kunsti- ja meelelahutustegevus

Tegevuse kirjeldus

Loome-, kunsti- ja meelelahutustegevus hõlmab teenuste osutamist klientide kultuuri- ja meelelahutushuvidega arvestamiseks. See hõlmab üldsusele mõeldud elavesinemiste, ürituste või näituste korraldamist, reklaamimist ja neis osalemist ning kunstiliste, loominguliste või tehniliste oskuste andmist kunstitoodete loomiseks ja elavesinemiste korraldamiseks. Nende tegevuste hulka ei kuulu mistahes muuseumide, botaanika- ja loomaaedade tegevus, ajalooliste paikade ja looduskaitsealade säilitamine, hasartmängud ja kihlveod ning spordi-, lõbustus- ja vabaajategevused.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga R90 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Kui selle kategooria majandustegevus vastab punktis 5 esitatud olulise panuse kriteeriumile, on tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetav tegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
 - (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽⁶⁵⁴⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

⁽⁶⁵⁴⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhuonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ⁽⁶⁵⁵⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ⁽⁶⁵⁶⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused ⁽⁶⁵⁷⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule ⁽⁶⁵⁸⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

5. Et tegevust saaks käsitada määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetava tegevusena, tõendab ettevõtja praeguste ja tulevaste kliimarisikide, sealhulgas ebakindluse hindamise ja usaldusväärsete andmete põhjal, et tegevus tagab sellise tehnoloogia, toote, teenuse, teabe või tava saavutamise või kasutamise edendamise, millel on üks järgmistest põhieesmärkidest:

- (a) suurendada teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) aidata kaasa kohanemispingutustele, milles võetakse arvesse teisi inimesi, loodust, kultuuripärandit, varasid ja muud majandustegevust.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

13.2. Raamatukogude, arhiivide, muuseumide ja kultuuriasutuste tegevus

Tegevuse kirjeldus

Raamatukogude, arhiivide, muuseumide ja kultuuriasutuste tegevus hõlmab raamatukogude ja arhiivide tegevust, mistahes muuseumide, botaanika- ja loomaaedade tegevust, ajalooliste paikade ja looduskaitsealade säilitamisega seotud tegevust. Nende tegevuste hulka kuulub ka ajaloolise, kultuurilise või haridusliku väärtusega objektide, paikade ja loodusimede, sealhulgas maailmapärandi nimekirja kuuluvate objektide säilitamine ja tutvustamine. Nende tegevuste hulka ei kuulu spordi-, lõbustus- ja vabaajategevus, näiteks supelrandade ja puhkeparkide haldamine.

⁽⁶⁵⁵⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁶⁵⁶⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽⁶⁵⁷⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁶⁵⁸⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga R91 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Kui selle kategooria majandustegevus vastab punktis 5 esitatud olulise panuse kriteeriumile, on tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetav tegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

- (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
- (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
- (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
 - (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽⁶⁵⁹⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.
3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽⁶⁶⁰⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽⁶⁶¹⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused⁽⁶⁶²⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule⁽⁶⁶³⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

⁽⁶⁵⁹⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhooonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽⁶⁶⁰⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁶⁶¹⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽⁶⁶²⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnavalget, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁶⁶³⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

5. Et tegevust saaks käsitada määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetava tegevusena, tõendab ettevõtja praeguste ja tulevaste kliimarisikude, sealhulgas ebakindluse hindamise ja usaldusväärsete andmete põhjal, et tegevus tagab sellise tehnoloogia, toote, teenuse, teabe või tava saavutamise või kasutamise edendamise, millel on üks järgmistest põhieesmärkidest:

- (a) suurendada teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikudele;
- (b) aidata kaasa kohanemispingutustele, milles võetakse arvesse teisi inimesi, loodust, kultuuripärandit, varasid ja muud majandustegevust.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

13.3. Kinofilmide, videote ja telesaadete tootmine; helisalvestiste ja muusika kirjastamine

Tegevuse kirjeldus

Kinofilmide, videote ja telesaadete tootmine, helisalvestiste ja muusika kirjastamine hõlmab kinofilmide ja muude filmide jäädvustamist kas filmi- või videolindile või DVD-plaadile otse kinodes linastamiseks või televisiooni vahendusel edastamiseks, selliste tegevuste toetamist nagu filmide toimetamine, montaaž või dubleerimine, kinofilmide ja muu filmitoodangu levitamist teistele majandusharudele, samuti kinofilmide või muu filmitoodangu linastamist. Siia kuulub ka kinofilmide või muude filmide levitamiseõiguste ost ja müük. Samuti hõlmab see tegevus heli salvestamisega seotud tegevust, sealhulgas originaalsalvestiste tootmist, nende väljaandmist, tutvustamist ja levitamist, muusika kirjastamist ning helisalvestusteenuse osutamist stuudios või mujal.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga J59 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Kui selle kategooria majandustegevus vastab punktis 5 esitatud olulise panuse kriteeriumile, on tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetav tegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimarisike.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimarisike ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

- (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
- (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
- (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- (a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
- (b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁽⁶⁶⁴⁾ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁽⁶⁶⁵⁾ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁽⁶⁶⁶⁾ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- (a) ei mõjuta negatiivselt kohanemisingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- (b) on eelistatult looduspõhised lahendused⁽⁶⁶⁷⁾ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule⁽⁶⁶⁸⁾;
- (c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- (d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- (e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

5. Et tegevust saaks käsitada määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetava tegevusena, tõendab ettevõtja praeguste ja tulevaste kliimarisikide, sealhulgas ebakindluse hindamise ja usaldusväärsete andmete põhjal, et tegevus tagab sellise tehnoloogia, toote, teenuse, teabe või tava saavutamise või kasutamise edendamise, millel on järgmised põhieesmärgid:

- (a) suurendada teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele või
- (b) aidata kaasa kohanemisingutustele, milles võetakse arvesse teisi inimesi, loodust, kultuuripärandit, varasid ja muud majandustegevust.

⁽⁶⁶⁴⁾ Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhooonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

⁽⁶⁶⁵⁾ Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁽⁶⁶⁶⁾ Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

⁽⁶⁶⁷⁾ Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaval, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

⁽⁶⁶⁸⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

A liide

II. KLIIMAGA SEOTUD OHTUDE LIIGITUS ⁽¹⁾

	Temperatuuriga seotud ohud	Tuulega seotud ohud	Veega seotud ohud	Tahke massiga seotud ohud
Krooniline	Muutuv temperatuur (õhu, magevee, merevee)	Muutuv tuulerežiim	Muutuv sademeterežiim ja muutuvad sademeliigid (vihm, rahe, lumi/jää)	Rannikuerosioon
	Kuumastress		Sademetehulga või veerežiimi muutlikkus	Mulla degradeerumine
	Temperatuuri kõikumine		Ookeanide hapestumine	Mullaerosioon
	Igikeltsa sulamine		Soolase vee sissetung	Maavoole
			Meretaseme tõus	
			Veestress	
Akuutne	Kuumalaine	Tsüklon, orkaan, taifuun	Põud	Laviin
	Külmalaine	Torm (sh lume-, tolmu- ja liivatorm)	Suur sademete hulk (vihm, rahe, lumi/jää)	Maalihe
	Metsa- või maastikupõleng	Tornaado	Üleujutus (ranniku, jõe, põhjavee, paduvihmast põhjustatud)	Maapinna vajumine
			Liustikujärve kallaste murdumine	

⁽¹⁾ Kliimaga seotud ohtude loend selles tabelis on mitteammendav ning see on üksnes soovituslik loend, milles on esitatud kõige levinumad ohud, mida tuleb kliimarisikide ja haavatavuse hindamisel minimaalselt arvesse võtta.

*B liide***PÕHIMÕTTE „EI KAHJUSTA OLULISELT“ KOHASED ÜLDKRITEERIUMID VEE JA MERERESSURSSIDE KESTLIKUKS KASUTAMISEKS JA KAITSEKS**

Veekvaliteedi säilitamise ja veestressi vältimisega seotud keskkonnaseisundi halvenemise riskid tehakse kindlaks ja neid käsitletakse, et saavutada määruse (EL) 2020/852 artikli 2 punktides 22 ja 23 määratletud vee hea seisund ja hea ökoloogiline potentsiaal kooskõlas direktiiviga 2000/60/EÜ⁽¹⁾ ning kooskõlas direktiivi kohase vee kasutamise ja kaitse majandamise kavaga, mis töötatakse võimaliku mõjutatava veekogu või selliste veekogude jaoks välja asjaomaste sidusrühmadega konsulteerides.

Kui vastavalt direktiivile 2011/92/EL viiakse ellu keskkonnamõju hindamine ja see hõlmab veele avaldatava mõju hindamist kooskõlas direktiiviga 2000/60/EÜ, ei ole vaja mõju veele muu hindamise raames hinnata, kui tuvastatud riskid on kõrvaldatud.

⁽¹⁾ Kolmandates riikides elluviidava tegevuse puhul kooskõlas kohaldatava siseriikliku õigusega või rahvusvaheliste standarditega, millel on samaväärsed vee hea seisundi ja hea ökoloogilise potentsiaali eesmärgid, tuginedes samaväärsetele menetlus- ja materiaalõiguse normidele, st vee kasutamise ja kaitse majandamise kavale, mis töötatakse välja asjaomaste sidusrühmadega konsulteerides ja millega tagatakse, et 1) hinnatakse tegevuse mõju potentsiaalselt mõjutatud veekogu(de) kindlakstehtud seisundile või ökoloogilisele potentsiaalile ning 2) hoitakse ära vee hea seisundi / ökoloogilise potentsiaali halvenemine või selle saavutamise takistamine või kui see ei ole võimalik, siis 3) põhjendatakse seda selliste paremate keskkonnaalaste alternatiivide puudumisega, mis pole ebaproportsionaalselt kulukad / tehniliselt võimatud, ning võetakse kõik võimalikud meetmed, leevendamaks kahjulikku mõju veekogu seisundile.

C liide

PÕHIMÕTTE „EI KAHJUSTA OLULISELT“ KOHASED ÜLDKRITEERIUMID SAASTUSE VÄLTIMISEKS JA TÕRJEKS SEoses KEMIKAALIDE KASUTAMISE JA ESINEMISEGA

Tegevus ei vii järgmiste toodete tootmise, turule laskmise ega kasutamiseni:

- a) määruse (EL) 2019/1021 I või II lisas loetletud ained eraldi, segudes või toodetes, välja arvatud ained, mis esinevad tahtmatu jälgsaastena;
- b) elavhõbe ja elavhõbedaühendid, nende segud ja elavhõbedat sisaldavad tooted, nagu on määratletud määruse (EL) 2017/852 artiklis 2;
- c) määruse (EÜ) nr 1005/2009 I või II lisas loetletud ained eraldi, segudes või toodetes;
- d) direktiivi 2011/65/EL II lisas loetletud ained eraldi, segudes või toodetes, välja arvatud juhul, kui tagatud on täielik vastavus selle direktiivi artikli 4 lõike 1 nõuetele;
- e) määruse (EÜ) 1907/2006 XVII lisas loetletud ained eraldi, segudes või toodetes, välja arvatud juhul, kui tagatud on täielik vastavus nimetatud lisas sätestatud nõuetele;
- f) määruse (EÜ) 1907/2006 artiklis 57 sätestatud kriteeriumidele vastavad ja selle määruse artikli 59 lõike 1 kohaselt määratletud ained eraldi, segudes või toodetes, välja arvatud juhul, kui on tõendatud, et nende kasutamine on ühiskonna jaoks tähtis;
- g) määruse (EÜ) 1907/2006 artiklis 57 sätestatud kriteeriumidele vastavad muud ained eraldi, segudes või toodetes, välja arvatud juhul, kui on tõendatud, et nende kasutamine on ühiskonna jaoks tähtis.

D liide

PÕHIMÕTTE „EI KAHJUSTA OLULISELT“ KOHASED ÜLDKRITEERIUMID ELURIKKUSE JA ÖKOSÜSTEEMIDE KAITSEKS JA TAASTAMISEKS

Lõpule on viidud keskkonnamõju hindamine või sõelumismenetlus ⁽¹⁾ kooskõlas direktiiviga 2011/92/EL ⁽²⁾.

Kui keskkonnamõju hindamine on ellu viidud, rakendatakse keskkonna kaitsmiseks vajalikke leevendus- ja kompensatsioonimeetmeid.

Elurikkuse seisukohast tundlikel aladel (sealhulgas Natura 2000 kaitsealade võrgustik, UNESCO maailmapärandi objektid ja võtmetähtsusega elurikkad alad ning muud kaitsealad) või nende läheduses asuvate objektide/tegevuskohtade puhul on vajaduse korral ellu viidud asjakohane hindamine ⁽³⁾ ja selle järelduste põhjal rakendatakse vajalikke leevendusmeetmeid ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Menetlus, mille abil pädev asutus otsustab, kas direktiivi 2011/92/EL II lisas loetletud projektide suhtes tuleks kohaldada keskkonnamõju hindamist (nagu osutatud kõnealuse direktiivi artikli 4 lõikes 2).

⁽²⁾ Kolmandates riikides toimuva tegevuse puhul kooskõlas samaväärsete kohaldatavate siseriiklike õigusnormidega või rahvusvaheliste standarditega, millega nõutakse keskkonnamõju hindamise või sõelumismenetluse lõpuleviimist, näiteks kooskõlas IFC 1. tulemusstandardiga keskkonna- ja sotsiaalsete riskide hindamise ja juhtimise kohta („Assessment and Management of Environmental and Social Risks“).

⁽³⁾ Vastavalt direktiividele 2009/147/EÜ ja 92/43/EMÜ. Kolmandates riikides toimuva tegevuse puhul kooskõlas samaväärsete kohaldatavate siseriiklike õigusnormide või rahvusvaheliste standarditega, mille eesmärk on looduslike elupaikade ja eluslooduse kaitse ning milles nõutakse 1) sõelumismenetluse elluviimist, et teha kindlaks, kas konkreetse tegevuse puhul on vajalik kaitsealustele elupaikadele ja liikidele avalduva võimaliku mõju asjakohane hindamine, 2) sellise asjakohase hindamise elluviimist, kui sõelumismenetluses on selle vajalikkus kindlaks tehtud, näiteks kooskõlas IFC 6. tulemusstandardiga elurikkuse kaitse ja elusloodusvarade säästva majandamise kohta („Biodiversity Conservation and Sustainable Management of Living Natural Resources“).

⁽⁴⁾ Need meetmed on kindlaks määratud tagamaks, et projektil, kaval või tegevusel ei ole olulist mõju kaitseala kaitse-eesmärkidele.